

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

ספר

חורבן בית המקדש

בזמן הזה

חלק ח'

על גודל האיסור של סתירת בתי

כנסיות ובתי מדרשות רח"ל.

בחלק הזה נעתקו ספרים האלו:

א. שו"ת מהר"ם לובלין.

ב. שו"ת מהר"ם שי"ק.

ג. שו"ת מהרש"ם.

ד. שו"ת מחזה אברהם.

ה. שו"ת מנחת יצחק.

החיבור הזה יוצא לאור לחרפת אינשי דלא מעלי שרוצים להרוס בית המדרש ובית הכנסת בלא אנזעלעס ארצות הברית, שמתפללים ולומדים שם כבר לערך 70 שנה.

ספר

חורבן בית המקדש

בזמן הזה

על גודל האיסור של סתירת בתי כנסיות
ובתי מדרשות רח"ל

בו יבואר גודל האיסור והסכנה הגדולה החופפת על ראשי העסקנים הרוצים לסתור בתי כנסיות ובתי מדרשות – שהסותר בית הכנסת או בית המדרש יוכל ח"ו לפגוע בנפשות ילדיו או בנפשו ונפש בני ביתו ח"ו ללכת מן העולם קודם הזמן רח"ל, כמבואר בטו"ז הלכות בית הכנסת – וההורס בית הכנסת כהורס בית המקדש כמבואר בפנים הספר.

החיבור הזה יו"ל לחרפת אינשי דלא מעלי שרוצים להרוס בית המדרש ובית הכנסת בלאס אנזעלעס ארצות הברית, שמתפללים ולומדים שם כבר לערך שבעים שנה

מלוקט ע"י הרב אשר שווארץ
מחבר ספרי בית אשר על מסכתות הש"ס
ניסן תשס"ה לפ"ק – בני ברק תובב"א

ספר

שאלות ותשובות

מהר"ם לובלין

נחמדים ויקרים, מאירים כספירים, האיר ברקאי עד שבחרון היא קרית
ספר שחיבר רבינו הגדול רבן של בני הגולה נ"י

פ"ה כמוהרר מאיר נ"ע שהיה אב"ד ור"מ ונהג נשיאתו ב"ק קראקא
ה"ק לובלין ומשם יצא אורו לעולם המאור הגדול אשר רבים הלכו לאורו
מוזקק ויקוקין דנורא יצא מפיו פה קדוש יאמר דבר זה וכששמעו קולו יוצא
מפורש ושום שכל להבין ולהורות וקולו הולך על ארבע מורים, כולם
אהובים וברורים, ואילו נתאספו העדרים מעדרי צאן קדשים וכד קמו
ממתיכתא ונפצי גלימיהו הוי מכסי אבקיהו לשמשא אבק לשון מדברת
גדולות הראה לנו באספקררי שכלו הוך והבהיר וחבא דעלמא רובם ככולם
היו מריצים אליו אגרותיהם בשאלות והשיב לשואליו דבר דבור על אופניו
ונקרא שם הספר מנהיר עיני חכמים בהלכה. כמבואר בהקדמת
בנו הגאון מהר"י גדלי' אשר עשה על ככה:

ויען שמעם המה הנמצאים בין העברים, וכמפסונים יחפשו אותם מן החורים, דפסנו אותו שנית
בעיון ובהגות ישרים, ומעמ דפסנו כדי לכוון מלאכתנו כמע"מ ונעשה חם משלימים ומאירים.
ע"י ה"ה מו"ה בנימין וויכמעל נ"י מוארשא, וה"ה מו"ה זאב רוב העללער נ"י מועקליקוב, בן
הרב התייף הסגנו מו"ה אהרן נתן נטע העללער זצ"ל אבד"ק פראמפאל וקרעשוב יע"א.

לוארשא

ברפוס דיבני מו"ה יוסף אונטערהענדלער נ"י, במהר"י יעקב זאב ז"ל.

כשנת תרמ"א לפ"ק

ועל מה ספק האם דמיירי כיון דמסבא הוא שאין ראוי לטעמי
 כמו שלר שטעמא דקמי במחמתין סואל ונקסקא קא מתקנב .
 ולא ק לא טייך למימד דהנא דמתמתין תנא שלר שטעמא וסיס
 לא כיון דלא דמיא לכו . וכל קא דליכא למימד דהנא דתייב דהא
 אלו קמי ודבר פריך בגמ' הינה לכול ולא לכול . אכלא ולא אכלא
 מתיי' לכול למימד . והאידך לומר ולתקן תנא שטעמא הוא וכל דמי
 ליה סי' כל שטעמא דלפניו ומס סביבא כרטיס רחיס מפי' דבי'ן
 דר' חיילא מתי' י"ג אבות ור' לטעמא מתי' כ"ד אבות ומפרס מר מ"ט
 לא מתי' הכי אע"ג דל"ב כל העשרים אבות קן יש לרשות דשאר
 ססס דר"ל דתקן מתי' י"ג וסיס ללויק וגם גמא במאר משגיחא ובגייחיות
 ולא דמי לכה רכתבו החוטפות ברש הכרס הימנא דלא חגיב הוסי
 דתקן לטיל מי טעמא מי שפקדון בידו וכו' וק כל סהו דתקן לקמן
 בפרקי' הסוגמת כחוכמה וכו' . וליכא לטעמי דהנא וקיי' כיון דלתי'
 ואלו מתי' וי"ג דלא חגיב אלא הכו שאלן כנגדו ראוין לישנא עכ"ל .
 דשמי' כסס דלף על נכ דשיירינא במתנא זו קמי' לה במשגיח
 אמרות אכל דין זה וליפסל בטעמא ניטוי דלכנא לא אשמעין
 בשום משנא ובגייחא גם לא נמלא מפורש בדברי שום אמורא . גם
 הוסי רחיס סביבא ר"ח מפרק סטעב לפי גרסה סלטה גדולת
 דלעיל דגריס דמפקא קא עמיס לכתל אינה מוכרתה דהא איכא
 לפרש דר"ל דריניה לאוילא טס עמיס לכתל פ"י שטעמא שוה וכדומה .
ועתה הכס שאינו כדאי לכתוב בין גדולי הסופרים מ"מ סואל
^{לשם ה"א} אלא סדבר מוכרע בין הסופרים . ואע"ג שסבור סי' ל"ד
 במ"ס ססס דבריו וספק בר"ח סימו טעום סטוא נמפק' אמר כרטיס
 דברי אביו ואין זה הכרעט ולפי הגרסה מסתבר יותר פירושו של
 רש"י כאמור . והואיל וכן ראוי לן לומר דמקמי'ן גברא לחוקתיה
 וסלא לטוילא מתקא כשרותו :

שאלה כי כרטיסא ז"ל כהב שטעמא למרות לזמן פלוג ועבר סא
 שטעמא אינו נפסל כק' וליטו כדן תמוד על שטעמא לפשר סוא
 וכן דעה כרמב"ן מסבילא דפרק כל השבעין דמקסי'ן אמתייתין ולמי
 שטעמא ביעויו סי' ופרטי' סי' . אכל ר"ח סובר דהמוד סוא סי' .
 ומ"מ סרנא מן האמוראים ז"ל מסכימים כדעה רש"י ז"ל . ולי מלאה
 לסביר' בנשנא שלא לאטיל ואלא הכי סוא חייב מלקוח ורשע סוא
 ופסול למדות ולשטעמא אכל נשנא לאטיל או לפרוש ולא עמס כיון
 דאינו חייב מלקוח דלא עביד מעשה אינו פסול לעדות ולשטעמא סי' .
 וכן גרסא דעה כרמב"ם ז"ל סתבא בפרק ב' מסלטה טומן ונמסן
 קל הסול לעדות מטום עבירא סוי תמוד על שטעמא . ובסרקי' י'
 מכל' עדות כהב איזכו רשע כל שמבר עבירס שחייבין עליס מלקוס
 זכו רשע ופסול לעדות וכו' עכ"ל . ואכ"ס ס"ס בגיד' שלא עמס טום
 מעשה ולקן און נפסל כלל . ובר מדין בגיד' לא מקרי טובר על אמרס
 כלל מטום דר"ל שלא סיה בדעתו לפרוש לז"ב סתבא כל ר' ק היה ברשע
 לסודות לכסוף שיש לו בידו מלאכה סחורס רתן שלששטעמי קא משתמיס
 מתי' סקסלס זמן מה לראות און יסול דבר עד פ"תקדור סמסן
 בשפתין כי ראס שמדה דינס מתוח נגדו ויש לרשותו לסא דלמדין
 בע"פ דמיילא אמר רבי אידי בר אבין אמר רב סחלס סכופר במלוס
 כקר לעדות . בעקדון פסול לעדות ומבואר כס בגמרא דטעמא סוי
 דטופר במלס כקר מטום דלמדין דלא סיה בדעתו לגרול אלא
 לאהשטעמי בניד וכן פסק סבור סי' ז"ב סתבא כל זמן שלא נשנא .
 וגדוה' מוז כהב סמדי' בפרק כל השבעין ח"ל ומלאחי שפי'
 סלמסי בשעריס סכופר במלוה כקר וספי' נשנא מלאח קמי כהב
 אחר בטעמא שוה ואחר שטעמא מלוה וז"כ היינו מעמנו מטום
 דלמדי' אשהשמי קא משתמיס ואע"ג דנשנא על סדבר ח"כ כ"ס בגיד' :
ועוד דאיכא למימד ליהי' אכסיס שברלותו שמי אוחס סקסלס
 טומדיס על נפקו וכדורו ומקא'ה כס שונאוי אמר דרשעו
 שאיטו מחייב לקבל סעלנא מרמס ובפרס' שאיטו עבני קסלס וליטו
 מחייב לקבל גזרתיס ויש לרמזו זה לסא דכתיב הסופרים כדון
 סמלוס כריבי' סקוא פסול לעדות וסחפקון בעדיס וסרס מטום דלא
 חשימון שליו נקך במלוה ולס משמע לכו דלמדין בעלמא לא
 תמוד לנאטי כנל דמי תמנב לכו דלמדי' בעלמא כי ראוי סוא
 למלס ככל פון שטל לומר שלא נסכוון לפרוש על סתבא וסשטעמי
 ח"ו הוילי ומקודס סיה עתקת בחוקת סברות ודומה לז"ב כריבי'ס
 בהשונא עמס סיידו על ארס ססיס מוחוק כשגרות סטלוס כריבי'ס
 שחולין לומר שטלוס דודך שאין איסור זו או ססיס טוטה וסבר
 שאין איסור דודך סואל . וליטו נפסל מתמח' זה כרי' מבואר כשארס
 סמוחוק כשגרות חולין ככל סדכריס טובל כרי' שלא לטוילא מתקא
 כשרות . וכ"ס וק"ו בגיד' . ואס קן מכל סלון עממיס נראה שחוקן כן
 טריב' סוא בחוקת כשרות לפמן כל סדבר' כמקודס . ואין כוס שום ספק .
 וסמיל טום כקדסיס יחוס לעמנא משיכח חיי' דרנבן . כ"ד סמורו מואר
 בן מער דגליס ז"ל סס חון סמל'ך סגלון סמדי'ן ל"ז ז"ל סס :

שאלה נח

יש לומר לטעמה על מקומה הראשון או מלך השרה והטעמים
 עכב צידס כלאמריס סואל קרוב לבית חפלות פלסס עד כטיטו
 ספנין אל סמלכות עד שלסבנ' ו סוכרנו לתיח מקומס הראשון
 ולנכות נמקוס אמר אמר נחריס כהר וכוט' וסגס סמקוס סרלשון
 סאלר מרוב ופטי . ועסה ידוע אס יש סיחר למנסיני סקסלס י"ז'
 לטוילא סמקוס סרלשון מקדושתו לחולין למכור אוחס ליחידס סמקסל
 שיינו עליו נחיס דמי העקה יזילאו על ביון בית סכנסת דהשס סי
 בני סקסלס י"ז' סקעס דרוקס לסס כעת ואין יתן סתגת לבנות כ"ס
 משלסס כמקודס . גם מרלגס כסלס יסאר סמקוס סרלשון עני'
 ומרוב . יש לתוס כלשר כבר סוילאו קלח כישא דנא אס נאמר שאר
 יסולן למכור כי ית לו דין כסל'ג של כריס סוילאו נמכר לעולם . ועוד
 ססקוסיס יתחמשו זו דכריס של גנאי כגון בית סמרחן ובי' סכסל
 דומיסיס קזו אף כ"ג' של כפריס אכור . או אוח נאמר שיש לתקן כן
 כהכ"ג עמנא ובין מקוס של כ"ס שאון של קדושת כל כן עכ"ל ספסלס :
תשובה מלאה לי דבר פשוט סוא דלף נמקוס בית כסנסס סמדי'
 יש בו קדושה ונחליס מלא דליתא פרק בני סמיר רבינא
 סוי ליה סואל חילוף דבי כרשעס גלרטיס אחא לקמי' דרב אפי'
 ח"ל מה למחריס ח"ל זיל זכריס מענעס קורי סמיר כמעמד ספסי'
 סמיר ורעס ופרטי' סללל כל בית כרוס קרוי מל כסו וססס דל
 שלל

עולם א"כ קמט מינים בדיקא דאפי' ביה הכנסת שחזק עדיין תאר
 המקום בקדושתו ויחא אכור לזרעם אס לא זכיה מו' טובי העיר
 ונפי סיגיא דשמעתון סס משמע דרבינא זב"ה של כפרים איירי
 אבל זב"ה של כרכים אפי' או זכנה מו' טובי העיר לא מהגי וכמו
 קמחב הרא"ש זפי' על הא דאמר ריבא רבא לא שט פי' הא דקמי
 במתיחין דאין מורידין דמים מקדושתן ואף ז"ה בחיובו עומד
 ביד הלוקח אלא שלא מכרו שבעט טובי העיר במשמד אנפי העיר
 אבל מכרו ז' טובי העיר במשמד אנפי העיר אפי' למשחי ביה שכרה
 אפי' דמי . וכחז הרא"ש זב"ה של כפרים איירי אבל ביה הכנסת
 של כפרים לא מהגי מידי כו' עכ"ל . ועלה מייחי גמ' ההוא עובדא
 דרבינא משמע דהוא עובדא דרבינא נמי איירי זב"ה של כפרים
 אבל של כרכים לא . אבל מ"מ נראה לומר דהא דאיתא ההם א"כ
 שמואל בר נחמני א"ר יוחנן לא שט אלא ז"ה של כפרים אבל ז"ה
 של כרכים כיון דמטלמא ארו ליה לא מצי מזבני ליה כו' . היינו בעינן
 שיש עדיין שום מקום קיימא ארו ז"ה בקדושתו להיות סס מקום
 אטלה . ולכך אפילו שבעט טובי העיר לא יכולין למכור ארו כיון
 דמטלמא ארו אס כן על דעה כל הטולם הקדישוה ושמה ית אחד
 בסוף הטולם שאין מסכים במכירה זו כמ"כ הרא"ש סס אבל זב"ד
 קידום לכל שאין סס עוד מקום שיבנו ז"ה על מקומה הראשון . ואס
 ישר' פנוי ית לחוש שיפטרלו לבינות עליו דבר ביצוי מסחמא לכל הטולם
 יחאו לכו במכירה ז' ואפי' לייקנא בתרא דהיסופות וכדמשמע בירו'
 ומינאו כ"ן דמפרטי עממא דז"ה של כרכים אינו נמכר מטום דכיון
 דמטלמא קא אמי לס רביס הוליוו זבנייה ושמה ית אחד בסוף
 הטולם קאמי' בס ותלקו מעכב כו' דאן סהי דאפי' ית אחד בסוף
 הטולם שיש לו חלק במקום ז"ה הראשון יחאו ליה במכירה ז' כלאמר
 למעלה כי זכות הוא לו . וכן לארס שלא בפניו . וכ"כ דמפורסם
 הוא דאפי' ק"ק לוקחכנו ז"ה הראשון מכיסם ולהאי יטלמא ס"ל
 כל שידוע עמי העיר בנו ז"ה מטלמא ית לס מבר ע"פ שבעט טובי
 העיר כמו קמחבו גמרות אגרי' בשם א"ז . ועוד כיון דכל מה שעמד
 בז' ק"ק לוקחכנו בשם ז"ה עשו ברשות ובעמא מנהיגי מדינה י"ז .
 אס כן ית לרעותו לסא דאיתא ההם פי' בני העיר אחר רב אפי' ודאי
 ביה כפישתא דמחא מחסי' אט"ג דמטלמא קא אמי ליה כיון דלרעות'
 דדי קא אמי לס או בעינא מילניא לצונא . וכל הפוסקים הביאוה
 לפסק הלכה . ואס כן הוא סדין זב"ד כולי עלמא בחר מנהיגי המדינה
 גירי ומסכימיה לדעתם ולכך אי שפיר מחי' דהיינו הוי נמי עממא
 דכנישתא דמחא מחסי' וכמו שרייקא לישנא דהרא"ש קמחב אבל
 כפישתא דמחא מחסי' אף על פי שמהקדושה הוא לדעת כל הטולם

אפי' דמי . וכחז הרא"ש זב"ה של כפרים איירי אבל ביה הכנסת
 של כפרים לא מהגי מידי כו' עכ"ל . ועלה מייחי גמ' ההוא עובדא
 דרבינא משמע דהוא עובדא דרבינא נמי איירי זב"ה של כפרים
 אבל של כרכים לא . אבל מ"מ נראה לומר דהא דאיתא ההם א"כ
 שמואל בר נחמני א"ר יוחנן לא שט אלא ז"ה של כפרים אבל ז"ה
 של כרכים כיון דמטלמא ארו ליה לא מצי מזבני ליה כו' . היינו בעינן
 שיש עדיין שום מקום קיימא ארו ז"ה בקדושתו להיות סס מקום
 אטלה . ולכך אפילו שבעט טובי העיר לא יכולין למכור ארו כיון
 דמטלמא ארו אס כן על דעה כל הטולם הקדישוה ושמה ית אחד
 בסוף הטולם שאין מסכים במכירה זו כמ"כ הרא"ש סס אבל זב"ד
 קידום לכל שאין סס עוד מקום שיבנו ז"ה על מקומה הראשון . ואס
 ישר' פנוי ית לחוש שיפטרלו לבינות עליו דבר ביצוי מסחמא לכל הטולם
 יחאו לכו במכירה ז' ואפי' לייקנא בתרא דהיסופות וכדמשמע בירו'
 ומינאו כ"ן דמפרטי עממא דז"ה של כרכים אינו נמכר מטום דכיון
 דמטלמא קא אמי לס רביס הוליוו זבנייה ושמה ית אחד בסוף
 הטולם קאמי' בס ותלקו מעכב כו' דאן סהי דאפי' ית אחד בסוף
 הטולם שיש לו חלק במקום ז"ה הראשון יחאו ליה במכירה ז' כלאמר
 למעלה כי זכות הוא לו . וכן לארס שלא בפניו . וכ"כ דמפורסם
 הוא דאפי' ק"ק לוקחכנו ז"ה הראשון מכיסם ולהאי יטלמא ס"ל
 כל שידוע עמי העיר בנו ז"ה מטלמא ית לס מבר ע"פ שבעט טובי
 העיר כמו קמחבו גמרות אגרי' בשם א"ז . ועוד כיון דכל מה שעמד
 בז' ק"ק לוקחכנו בשם ז"ה עשו ברשות ובעמא מנהיגי מדינה י"ז .
 אס כן ית לרעותו לסא דאיתא ההם פי' בני העיר אחר רב אפי' ודאי
 ביה כפישתא דמחא מחסי' אט"ג דמטלמא קא אמי ליה כיון דלרעות'
 דדי קא אמי לס או בעינא מילניא לצונא . וכל הפוסקים הביאוה
 לפסק הלכה . ואס כן הוא סדין זב"ד כולי עלמא בחר מנהיגי המדינה
 גירי ומסכימיה לדעתם ולכך אי שפיר מחי' דהיינו הוי נמי עממא
 דכנישתא דמחא מחסי' וכמו שרייקא לישנא דהרא"ש קמחב אבל
 כפישתא דמחא מחסי' אף על פי שמהקדושה הוא לדעת כל הטולם

אפי' דמי . וכחז הרא"ש זב"ה של כפרים איירי אבל ביה הכנסת
 של כפרים לא מהגי מידי כו' עכ"ל . ועלה מייחי גמ' ההוא עובדא
 דרבינא משמע דהוא עובדא דרבינא נמי איירי זב"ה של כפרים
 אבל של כרכים לא . אבל מ"מ נראה לומר דהא דאיתא ההם א"כ
 שמואל בר נחמני א"ר יוחנן לא שט אלא ז"ה של כפרים אבל ז"ה
 של כרכים כיון דמטלמא ארו ליה לא מצי מזבני ליה כו' . היינו בעינן
 שיש עדיין שום מקום קיימא ארו ז"ה בקדושתו להיות סס מקום
 אטלה . ולכך אפילו שבעט טובי העיר לא יכולין למכור ארו כיון
 דמטלמא ארו אס כן על דעה כל הטולם הקדישוה ושמה ית אחד
 בסוף הטולם שאין מסכים במכירה זו כמ"כ הרא"ש סס אבל זב"ד
 קידום לכל שאין סס עוד מקום שיבנו ז"ה על מקומה הראשון . ואס
 ישר' פנוי ית לחוש שיפטרלו לבינות עליו דבר ביצוי מסחמא לכל הטולם
 יחאו לכו במכירה ז' ואפי' לייקנא בתרא דהיסופות וכדמשמע בירו'
 ומינאו כ"ן דמפרטי עממא דז"ה של כרכים אינו נמכר מטום דכיון
 דמטלמא קא אמי לס רביס הוליוו זבנייה ושמה ית אחד בסוף
 הטולם קאמי' בס ותלקו מעכב כו' דאן סהי דאפי' ית אחד בסוף
 הטולם שיש לו חלק במקום ז"ה הראשון יחאו ליה במכירה ז' כלאמר
 למעלה כי זכות הוא לו . וכן לארס שלא בפניו . וכ"כ דמפורסם
 הוא דאפי' ק"ק לוקחכנו ז"ה הראשון מכיסם ולהאי יטלמא ס"ל
 כל שידוע עמי העיר בנו ז"ה מטלמא ית לס מבר ע"פ שבעט טובי
 העיר כמו קמחבו גמרות אגרי' בשם א"ז . ועוד כיון דכל מה שעמד
 בז' ק"ק לוקחכנו בשם ז"ה עשו ברשות ובעמא מנהיגי מדינה י"ז .
 אס כן ית לרעותו לסא דאיתא ההם פי' בני העיר אחר רב אפי' ודאי
 ביה כפישתא דמחא מחסי' אט"ג דמטלמא קא אמי ליה כיון דלרעות'
 דדי קא אמי לס או בעינא מילניא לצונא . וכל הפוסקים הביאוה
 לפסק הלכה . ואס כן הוא סדין זב"ד כולי עלמא בחר מנהיגי המדינה
 גירי ומסכימיה לדעתם ולכך אי שפיר מחי' דהיינו הוי נמי עממא
 דכנישתא דמחא מחסי' וכמו שרייקא לישנא דהרא"ש קמחב אבל
 כפישתא דמחא מחסי' אף על פי שמהקדושה הוא לדעת כל הטולם

מכוער כ"כ כתשמישים אחרים ויותר הוא בעברה מחשמים זולמו :
שאלה ס ומה ששאלה על דבר המקום שחייבנו מימים וקבעת'
 בק"ל הכניות שאין לו שוליים כדי שיחזקנו כל המים
 סס ועדיין אין מספיק כדי לטבול בתוכם ואורית לשלוב מים צלוי
 מנוקב מהמים שנתפשטו בכל המקום ולשפוך לתוך הכניות והאדם
 להחזיר מוטעם שהמים נכאבים בחוף המקום עלמא ומטעם שסכלי
 מנוקב . ל"ל דמכוער הדבר לעשות כן דלא החזירו לשלוב מכלי מנוקב
 אלא לנקות המקום על ידי מלי מנוקב אבל לעשות המקום לכתחלה
 צמין זה לא לשפוך זב"ה וז"כ הטור י"ד ס"ו ר"א וז"ל כלי שייקב
 בשוליו אפי' כל שבוטא אין חשיב עוד כלי לפסול את המקום וכחז
 א"ל הרא"ש ז"ל בתשובה מ"מ אין להקל לנשות מקום לכתחלה ולכתיב
 בכלי מנוקב מים כזה עכ"ל . ומה שאמר' להקל מטעם שמהים
 כשאבים מחוף המקום עלמא אין ז' שום סברא להקל דמה בכך שהרי
 מיד כשקוצב המים צלוי ומגביסן מהמקום מיד נעשו שאובים .
 ע"כ אס בלחם להמשיך המים לתוך הכניות ואי חמשיכו אורה ע"י
 משיכה ע"ג קרקע בדף . או בדבר אחר או חתקו כמין ליימר נקרקעו
 המקום עד הכניות הקצוב בקלס המקום וחמשיכו המים שנתפשטו
 על פני שטח כל המקום לתוך הכניות דרך הלימוד שנקרקע . סס
 דברי אהובכם ד"ש כל הימים . נלא הטורד מאיר וכו' :

שאלה סא ילמדנו רבינו מעשה באיטלי' שאנוס אחד שהיה
 סס חוץ ממנהגה ישראל נתפס על ידי החקירה של
 טומרים וברקו ארו ומלאוהו סהיה מהול ועשה כמעשה היסודים
 ונגמר דינו זה משפט הכומרים שהיה כזה אס יחחרט ותוהא על
 הראשונות וישאל מחילה הכומרים מוארים ארו לסומר אחד כדי
 שיחודע לפיו כל עינותיו נגד דהם וזכוכס מתדוה ומגיד מי מוסלו .
 ואחר היודיו הזו יורד לפני החקירה של טומרים ומגיד איש פלוי
 מלני ואז החקירה מכה עדות זה רודפים אחר המוסל בכל שחודים
 ארו אס ימלא או לא ימלא . וכן סיה כי זה האנוס חזר לרחס ויורד
 לפני החקירה ואמר פלני מלני ודפו הכומרים אחר המוסל כמענה
 ודינס . ויודע הדבר להמוהל ויברח וילך לו לנפשו אל ארץ מרחקים
 כי אין פינס לנפח והוכרת לשלוח להביא את אשתו ובניו אליו . ועד
 אומן מומחה סיה המוסל מרויח בלימוד מלאכתו וסיה לו גס כן
 פרס מפרכים צעלי בחים . והמוסר סהס סגר הדרך לפניו ובעט
 ממלאכתו אין מקום לחזור למלאכתו סס . ילמדנו רבינו אס סקרה
 ס' לצב לדון ככסי המוסר ה"ל אס חייב לשלם לו כל הולאחיו שעשה
 להילי את עלמו ולהביא את אשתו ובניו אליו וגס הפסדו מס שפאלו
 ממלאכתו אס יברר המוסל בזיור מה שהפסידו כי דבר ברור הוא
 לכל שפרכסיא . ואס יאמר אדם שלא ממונו של מוסר י"ל כי ודאי דינא דגרמי
 למוסר אלא בעלקחו כוחים ממונו של מוסר י"ל כי ודאי דינא דגרמי
 דיינין זה ודאי דינא דגרמי שמכה עדותו של מוסר סוכרת המוסל
 להוליא ממונו הכרת גמור סיקן הוצא בסכרה עכ"ל השאלה :

תשובה אס כוונת השואל יהיה לנבא לו ברלויו אס ית לחייב
 גופו של חבירו לשלם לו כל הפיקות והולאות שצבישו
 לו מזה דיון המוסר ממונו סלל פשוט ומבואר דבר זה וק"ו הוא
 דנפרק הגזל בחרא מבואר דהא דק"ל דהמוסר ממונו של חבירו
 בידי אדם חייב לשלם היינו מטום דק"ל כו' מאיר דלאין דינא דגרמי
 דלמך ההם סהוא דלחוי אמעכסא דר' אבא וכו' אמרי ליה זיל לגבי
 דר' שמעון בן אליקים ור"א בן פדת דרייח דינא דגרמי איל לבנייהו
 וחייבוהו וכו' הרי מבואר דמוסר ממונו של חבירו לנבא לחייבים אלל
 לר"מ ולא לרבנן ואילו במוסר גופו של חבירו אפי' רבנן מודו דחייב
 לשלם דהכי איתא . במדרי זב"פ הגזל קמא ודוקא פטרי רבנן
 מרלס ממון של ישראל מטום גרמא אבל סיה מוסר גוף חבירו בידי
 כוחים עד שיפדה עלמן מן הכוחים אפילו רבנן מודו ודמי לחובל
 בחבירו דמשלם ריפוי דחשיב ליה כאלו הוא הפסיד מוטעם ממנן כפגרים
 לו ריפוי ס"ג הוליא ומסר גופו בידי כוחים כאלו מסר ממונו בידיים
 וכו' ע"פ ובהשבות הרא"ש כלל י"ז וכן הוא מבואר בששו' הרי"ב
 ס' ע"פ וס' חמ"ג שחייב המוסר גופו של חבירו לשלם לו כל הפסד
 שחביו לו . וכן בהשבות מהר"ו ס' קי"א בדרובן שהיה לו דברי
 ריבוח סס שמעון . ודלחון מתוך כעסו וחסו לבו חק"ל אל ספירון
 וסיפר לו הדברים ומחוך כך נהפס שמעון וכו' . וחכע שמעון יליאפי
 שכולרן לשלוח אחר ארבינו וגס שמדי' ויתר הולאחיו ופסק דלחון
 חייב לשלם לשמעון כל יולאחיו דרייון ליה כל דין מסור וכו' . ועוד
 מאלא בהשבות מהר"י מו"ל ס' פ"ו שהחמיר יוחר במוסר גופו של
 חבירו

שאלות ותשובות

מהר"ם שיק

כולל ארבע מאות ועשרה תשובות בענינים שונים • רובן על שלהן ערוך יורה דעה
כל הדבר הקשה אשר הביאו אל משה אאמיו כבוד הרב הגאון המובהק רבן של ישראל
בוצינא קדישא כבוד קדושת שמו תפארתו מוה' משה שיק מברענאווע זצוקלהיה • הי'
דועה צאן קרשים עדת הי' דקהל יערגנן ערך כיד שנה • ובקיק חוסם זרחה שמשו קרוב
לשמונה עשרה שנה ושם חלקת מחוקק ספון :

וזאת הברכה אשר השאיר אחריו • יותר כאלף שאלות ותשובות על די' חלקי השיע • חיבור גדול על התרי"ג
מצות • חידושים על רוב מס' הש"ס מרף לרף ממש • ועל רוב סוגיות השי"ס על כל סוגיא וסוגיא כמה
קונטרסים • מלבר חידושי אנדה וספרי מוסר הרבה מאוד •

נרפס בהתאמצות והוצאות צאצאי המחבר הי'ה הרבני המופלג מוה' יוסף שיק בן המחבר
והבחור החרוץ ושגון כמר אליהו ואחיו הבחור חיים בני הרבני המופלג מוה' חיים
שיק ז"ל בן המחבר זצוקל"ה :

אדם אוסר דבר שלו על אחרים וח"ו להרפים עוד הפעם בלא רשות ממנו י"ח המחבר זצוקלהיה

מונכאטש

בדפוס הסגונה של סגניד מוה' פנחס בלייער כהרנני המסיד מוה' רוב בער ז"ל מדאראנ

בשנת תרמ"א לפ"ק

היעקב ונסימ להמניח הכיל יס לנרף זה לסיס קן כרחל לסי ערד .

תשובה רסו

שליח יערנן אור ליום וי אדר השני תרע"ז לפיק .

החיים והשלום וכיט להכר המלוהיג הגלון המפורסם עיה פסיח לל ירחלל בשית מיה יעקב פעלענער ריי האנדקיק אלטווע יעיל .

אחרי דרישת שלומו וטובו דמר פרימ"כ גחתי בדברים האמרים למטה והמה נרצים לפי עיני דכתיב ומר פרימ"כ ישיה עיניו הסורים עליהם לתת נהם מקום למשן זל כנונה לרקס נשיה שטעה וכי ללקויו בנקום שרי לרף לכתוב ללקוקס זל רשלי נמחוק כיו שבאללקויו ונכתוב בנקומם כיס וכדי לבלל דין זה הכי אומר הנה הכי בידי סימן רעיו הכיה בשם הכי אסקנדריי ססק בזה זל רשלין נמחוק השם לנורף חיקונו ורנה להכיה רח"י מלכני מוכח ששקלו מלכני יון בשית השמונלי נחלו וגנוו מוכח לנורף חיקון מותר נחוק וחדמיו הגלון זלינ נחתים חייד סיי רסיח תמה עליו הכר הגלון שהולל שם דכונת ריי אסקנדריי מסידי דשיס וחדמיו שם דחס זה ולפי עיני קוסית חדמיו זלינ כווי על ארזי פו דהנה הכי אסקנדריי דמה כרל"י מהשיס הכיל דנענה שחלי רח"יח בעינין מחר :

וכבר תמה ארמיו הגלון זלינ שם וכי זל אפטר בעינין אחר מלי הכי פל חיסור תחילה הוא חיסור ולאו דלחורייתא

ומי שם משום דעשה דבין מקדש דוחה ללא תפשה ונפיו כסיד נפיו דף כיב דהליקור של חכני מונח הי רק משום קנס ומלוס לננוה ומוכח ומבולר שם שייש כרשי ומת' דלויז חלל חיסור דרבין דליח חוסר דבר שליטו שלו חלל שקנסו חיי קשיח חך משום חיסור דרבין דמה ללא דחורייתא ועיב דממשקל כור רחית הכי אסקנדריי וחייב עפיר קשיח עליו ממניס ובה דנחמת לל חיייתו רח"י מסידי ושם לל שייך דחיותו ונרחה דהנה נרי ישמעלל שהכיה רשי כחונש כפי רחל על פסוק דלל תשעון קן לסי ונכספרי הכיה זה בשם ריג אומר וכי תעלה על דעתך שישראל נותנין מונח ביהודי מוכח דסינ דתחילה לנורף חיקון שרי וכמו שהוכיח החל"י בחו"ח סי' קנינ עסיי פי' רחיס כפי רחל חמנס לתיק דסינ דקלי על גמחילס ונס על המחיקה כולל דמספקא לן דלמח כמו שבמחיקה חף לנורף חיסור סינ נמחילס וכוה מיושב קוש"י המחיר הכיל על ספויין דלח קיינמתיק דריי ונמיס כרין ונדידי' שרי חייב דתחילה חפי לנורף חיקון חיסור ולדידי' חוסר הטויז ומחיק' חפילו זי נחילה לנורף כנין מותר דהלי ללו נחילה מקרי חלל כנין חלל לנירף חיקון חייב לתיק חיסור וחלל דברי הטויז וממחילס חין להכיה רח"י מסידי דפיו דלמח כסיד הכי קיל כריי וריג דספרי הכיל .

ובזה מובן שמחילת נדחה גיב כרל"י שהוכח בכחתי שאמר לין מכתב ריט וריי מוכר מוכר הכי אופענטייערר אבידקק חייבשעינן יעיל מסיק דביכ דף ' דככל כן כוטה נתן ענה לאורסן לנתון ביהמיה ונכחוה ונהיגל ממי יבא כרתי מבורס שפיטח שלין רח"י דלפילו ממלכ' ישראל אמרו בירושלמי פיה דכלחיס דלח מביחין רח"י מן המלכות וזי מכבד כן כוטה מלי רח"י ודלמח ככל כן כוטה כריי וריג כסברי סינ דהללו לל קליכלל על נחילת סרבריס קדושים ומלי חולמח דכבד כן כוטה מריי וריג חלל לדידן דקיי דלחלו קלי על נחילה דלמח נחילה לנורף חיקון נמי חיסור וחין רח"י כדורס עין מימ מנולר נחילה דרך השחתה חיסור וכיכ הסמינ והמינן עס' רחל ז' דדוקא נחילה דרך השחתה חיסור וכיכ הסמינ והמינן עס' רחל וכיכ סמרדיי כפי בני העיר .

אלא דהמרדכי כי להחיד דווחה נחילה לנורף כנין דזה השיב כנין דזה עדיף מנחילה לנורף חיקון אחר וכמיס הטויז כפי קשיח הכיל ונס כפי יס נחמת חל"י מכבד כן כוטה הכיל דשם הכי נחילה לנורף כנין יספ ממנו חלל נחילת חכני מונח לל היי נחילה לנורף כנין יספ ממנו חלל נחילה לנורף חיקון ממיילוס עין וברחיס כפי ירהיס כעמוד הירחל חות ע' נס קן כמכ דווקא נחילה דרך השחתה חיסור והרתי נרחה כנונס כמיס הגלון מן זלינ נחתים סי' רסיד מדלעטרך בני מעיל נח יקרב עיכ לנורף חיקון אים חבור משום לל תשעון ואלעטרך ללו כמחיל וככיל הכיל השיב על מרן זלינ כזה וחמר דחין חיסור ככריס ונירשיות לקדש וכמחייב השתמיט לכו דברי הרמנים כפיט מכני המקדש דין ג' שבי ככל ננדי סהונס חבור לקדש דרך השחתה וכי כפיט דינמד מהא דכותן ממונח ועיב הספוק דלל תשעון כן נדי חלקין קתי חלל דבר שקדוש ועומד ליד חלקין חבור להסחיתו ונהחידו וכן כ' חלחיס כפי ירחיס חילל רח"י מסיס סוף מיק דנכחור דפיח שנקרף לרף לקדש כ' ח' על הכתב זלי על הגויזל מוכח דנס סגויי חיסור להסחית ולאחר ונס חין חילוק כין קרישה או עמר חיסוד כל

לא כיו מחיקה ומותר ממה נפסק אלא ודלוי חין חקנה כהפכרת קולמוס חפילו דיו עינ זכב או עינ סיקרל ועיכיס כולס סוכריס דשם שחקדק חן חיסור להעביר עליו קולמוס כדיו עינ דיו חלל כדיו עינ סיקרל והיה עינ זכב חס נתקדש חיסור להעביר עליו קולמוס דבר כמותק המחזון ולס לל נתקדש לל מחי לל הסערת קולמוס לקדשו לל מנטי' כדיו עינ דיו אלא חפילו כדיו סיקרל או זכב לל מחי העכרת קולמוס וביכ ארמיו הגלון זלינ נחייבס שם סי ריכו דמותר להעביר עליו קולמוס על שם שנתקדש כדיו עינ דיו ונדלה מוכי' שם כפי רש"י דלפילו חס יס לחוס על זי שהכתב כן חלל עיי העיק יפול קלח מן הדיו הינן חפייה מותר דכיו רק כגנס כינוי ושרי ועיכיס מנולר דחין קיוס למקוס לדידי' החייד כיי הכיל .

ויש להביא עוד רח"י נכונס מדברי תהיד כפי' מיה שבי דמותר להעביר קולמוס על חייבות כפילין ומוחות כדי למשן ולהחזיר כל זמן שרישומן ניכר ולי סיד דכתב העליון מכבד חכב החתמות והר ככותב מחדש חייב ויה חיסור כפילין משום חלל כסדרן חלל וודלי דלל מחיב כנו מוחק החתמות ויכך שרי וחייב היה בלאכות ודין על תהיד הוא הלכה פסוקה כפי' כפי' ליי ספי' חין ולי חפיר עליו שום חלל מהחתימות נומר דיש לחוס משום מוחק חכב החתמות ויהי' גלל כסדרן חלל וודלי דחין חפיק דיו עינ דיו חין חכב העליון מכבד חל החתמות לל חכפי' לפי מיש החוכי' נניעין דף ייע עיח דיה דיו כרי דלכיס דכתב עליה דיו עינ דיו לל מקרי חכב חלל חייב מתקן דחיינו החתמות הי' חלל לשמה והכרי מפידי עליו קולמוס לשמה כזה סוגר ריי דמהני ככב עליון וחייב לשמה על לשמה כפיטח דלל כיו מחיקה

אלא חפילו זי ארמיון כנולר דאמר דריי אורי חלל כיי חליפה דכיי סוגר דכתב העליון לשלום ככב עיין כרמנין וברכשיח נניעין שם וכסיס חפיון סי' קניח' כפי' הי' הכיה מלי דפסק כיי' חלל כיי כזה ונדידיהו' הי' מקוס לומר דזי חכב עליה חכב חפילו דיו עינ דיו ונדידו ליל דכני שבת חלל דמלכח מחסכת כפי' והשיב כענת דף קיד קלי לרתי וחייב לפי השיטה הוחה הי' אפטר לומר כדברי חייטן כיי הכיל מימ לא נרחה כן דנהי דהחיל' ותחדשו ומחירו לשמה חסכרין ליי כאלו נכתב כפיון לשמה חלל לחסור זה מה שחול מחירו מיטבו ומלמחוי יסי' כאלו מוחקו ויהי' עובר כזה על לל תשעון כן וכו' וזו לל מחסר כהחפיו והפיו יהא ככלל חיסור וכבר נחתי רח"י מדברי תהיד סי' מיה ומחשיב וחייב חפילו חייב דיעה זו כעולם מימ חן לל חייטן' לל וחייב מותר להעביר בקולמוס דיו עינ דיו כשם שנתקדש ככר וחייב חין לחוס לל חיסור נדידן על חייך כיי .

ואמנם נס סרין של חייטן כיי כפי' דלל מחי הסערת קולמוס חלל חמנס שום סרין חמת וכן פסקו כסיך שם כפיט כ' מימ כידון שלו דמיירי כמספקא ליי ח' קידכו כפעס רחשון ונס הי' ססק חולי קרין כריי דמהני הסערת קולמוס ודעת הרשב"א לריח דהכיה כפיט חפיון כיי קניח' כפי' הי' וחייב ייל דמהני מטעם סיס וכעין כפי' המניח כפי' ליי חיק ז' וכמו שביחרי כדנתימ שם מיהו הדינמ שם פלני עליו דמניח חייב נס כאל' יס להחמיר דלל מחי הסערת קולמוס וכחייך כיי .

והנה הו דמהני לריי הסערת קולמוס לפי הסברה שהכיה נחתידי סי' מיה ככיל דווקא בני' לשמה דכיו דמקלח לשמה פני חלל חס ככב פסול כנון מומר מסור או כותי וחייך פסוליס דנס לריי לל מחי הסערת קולמוס וכיוכל הזה הכיה חנע פשוט כפי' קניה סקלי' כפי' ס' החרומה דלל ככתב הרוח נחית והעביר עליו קולמוס לחייל דנס לריי לל מחי כיון דנעשה הרוח שלא בחיקונה לל מחי הסערת קולמוס וחייב אפטר נמי חס ככב פסול לל מחי לביע העיק ינסימ דלל חפיון ליי לסיס חפילו נדעת המניח ככיל דחייב ליי לסיס מימ כאל' פסול מיהו חנע פשוט ככב שם דלפי הטעם שבי' החוכי' נניעין דף ייע עיח דיה דיו וכהי' דהחיל' חיקון ככתב העליון חייב ככחל כפי' משתמ דחין חילוק וחפילו נחית ורסיד ככתבו פסול מחי לריי חפיק :

סיהו ייל חפילו זי ארמיון דווקא כלשמה מחי העיק זי יל ככתבו פסול דממטעיין מוקשרתם וכחכתם הייס מטעם זה דדין דכוח זינו חלמין ומחויק כיי' חינו יעול ליתן להדבר קדושה ולהחזיק בקדושה וכמו חס ככתב חלל לשמה דחין לו קדושת הדבר ורח"י לוח דכאיה סי' ליי סוכא סברת כפל החרומה דפוסל כדלעות שהחזיק גוי מטעם חלל לשמה והקשה כחשונת מהרי"ם לובלין סי' סיתות"ל משום וקשרתם וכחכתם דכל חיקויס יס לומר מזה חמנס להכיל חייב דזה דווקא חס כפי' לשמה וכיו' כאלו לל נעשה לשמה בודלי נדעת רית דסובר ככל עיניי הגלות ילפין מוקשרתם וכחכתם ילפין מ' חלמו כמות חותו דבר כנון כחתימת חות' חליית או לולב חיי' נחשות לדידי' חין חטוב משום לשמה חלל לשיעות יתר הסוסקיס חייב דעמייחו דחייב כמו חלל לשמה וחייב לריי מחי

שכח משמית ומאבד אסור אבל לנרדך מותר :
 מידה מתכר דהאי לורד בעי שיבא דיוקא לנרדך תיקון אומר
 דבר קודש בעלמא או למיקון שאר דבר קדוש כמוהו אבל
 לנרדך מול או חסי' לנרדך שאר דבר מלוא שאינו קדוש כמוהו לא
 מקרי לנרדך תיקון וכיון שיהא משמית דבר קודש לנרדך מול מקרי
 משמית דבר קודש וזוכר כללוא דלא תפעה כו דברי נפסחים דף מ"ה
 פ"א אמרו בשורף פ"י הקדש לנרדך ביטולו עובר משום לא תפסון
 כיון לנרדף עלמא עבד בן למדתי מדברי הפמיג באר"ח ס"י קריא כערויז:
 ומדברי הרמנים בפ"ט מכלי המקדש יש ג"כ הגנה לדברי מהר"ם
 פדווא שחיוב בנתיא ס"י קריב דר"ה לומר דל"ן חיסור
 נתיא אלא במחבר והפסמיג שם תמה עליו הרי נפסחים דף מ"ה
 אמרו בשורף פ"י הקדש עובר משום לא תפסון ולפי ע"ד הפ"י
 מהר"ם פדווא הוא דיוקא בתשמיש גדולה כגון נתלוש ולנתון
 במחבר אבל נתיא נתלוש ל"ן כגון הריסה גדולה כל כך והריסה
 קטנה כולא איכיל דלתיא בכלל חיסור תשמיש החס בשורף או
 הריסה והשמיטה גדולה וא"כ ל"ן סתירה לדבריו מנפסחים הג"ל אבל
 מ"ת דבריו הם נגד דברי הרמנים הג"ל :

ס"י מ"ה ש"י בן ומ"ת אפי"ן שמורי הגאון ז"ל בתשובה ס"י רע"ד
 לא תמה לנרדף על הכני יונה כזה כפי ראי"ד לא ספק עלמא פ"ו ו"י
 דסוב לקלון כיון דהוי רק ספק מחיקה :
 ובס"י רס"ג כ"י לגדור דיעקר גרלה דקרייה ח"ן חיסור מן התורה
 וכן נראה לפי ע"ד דה"י השם נשאר בקדושתו ובכבודו ואפי"ן
 שאם הוא דבוק וממוכר לסיפור הכתוב הוא לכבוד לו יותר מ"ה
 המעלה ליהא בלא לו מלך עלמא אלא מלך הענין שליבר בו הכתוב
 וא"כ שוב לנרדף תיקון שרי מסיית דמ"ה לי א"ס מוחק שאר תיבות
 עד השם דשרי לנרדף תיקון או דקודר השם מן הפסוקים מ"מ ב"ן
 דיטא לר"ך לכתוב הנעפל היינו כ"ס על המעלות טוב יותר לקלסו
 כן נראה לפי ע"ד וזהו אמתא כדרכה :

הק' משה שיק מברעאחוס

תשובה רס"ז

ע"ד ס"ת שהשמיט הסופר כפי ושלם בפסוק ויקרא את המקום אל
 בית אל השמיט אל הראשון וכי בית כסוף שיטה ואל בתחילה
 שיטה והדבר ספק על איזה דרך יתקן ד"ש כזה אופן תיקון על ג'
 פס"א) שיכתוב מ"י אל בין המקום לבית של השיטה בתנ"י (ב) למחוק
 מ"י בית וכתוב במקומו תיבת אל ותיבת בית תחלה פ"ג אל שבתחלה
 השיטה (ג) שימחוק מ"י בית וגם תיבת המקום ויתקן תיבת המקום
 עד סוף השיטה וא"כ ימוחק לאר"ח מ"י אל תיבות כ"ש שם ג"גו א"ו
 ויכתוב שם במקום הגר"ך גם תיבות בית אל כמובן :

תשובה רס"ח

הנה אופן זה האחרון ודל"י פשיטא דלסוד נתקן דה"י בית אל
 פלגיו כ"י הפסוקים ל"י לר"ך לקדש מ"י אל שכתב אל ובספר
 מ"י רמ"ב כ"י שהיה מול כיון שהוא שם מקום ובפי עבודת הקודש
 להאלוף מהר"א פלפולע"ג ז"ל הביא פוסקים שהוא קודש י"י לקדש
 על תנאי ובספר בני יונה כפי רע"ו כ"י דכל השמות ששם ספק
 אם הם קודש אם קדשם הסופר כדל"י אל הקדושה עליהם. ולא
 כ"י כמקדש כע"מ וכן מסתבר וא"כ מ"י יודע אם הסופר קדשו
 או לא ולכן פשיטא דל"ן למחוק שם בית אל דל"י ק"ו וגם ל"י
 אשכח למחוק מ"י בית ואותיות אל יהיו תחת שם אל הל"ך דל"י
 לא קדשו ושם שאלה המקדש כפי"ה הכפר פסול וא"ך מושיל להסביר
 עליו קולמ"ה לקדשו כמבואר בי"ד ס"י רע"ו וא"כ לא נשאר לנו כגון
 ספק אלא או יתנה שם הקודש אל בין מ"י המקום לתיבת בית או
 ימחק מ"י בית וכתוב במקומו אל במקום הגר"ך ותיבת בית יחלה
 על תיבת אל שגרי"ה השיטה .

ודגרא"ה לר"ה ול"פן האחרון דהיינו שיכתוב מ"י בית ועל מקום
 הגר"ך יכתוב מ"י אל ומ"י בית יתנה על מ"י אל שגרי"ה
 השיטה הוא היותר טוב מ"י טעמים א"י דהרי קר"ל דיותר טוב
 שיכתוב השם על מקום גר"ך מתלות על השיטה ובמ"י השיך
 בי"ד ס"י רע"ו פסקו וכן הוא פשיטא ל"פן הש"ס במנחות דף ל"י ע"ב
 כמ"י החוס' שם ד"ה ר"י ו"י שכן מבואר בדרושג"מ ופ"ה ששקטו
 החוס' שם עמ"ס' סופרים פ"ה ה"ד דס"ל ל"י ידוע"ל גם תול"ן וא"כ
 פ"כ ר"י דלמ"ר תול"ן דיוקא תול"ן למ"ר נראה לפי ע"ד ד"ל דבג"ה
 ודל"י אל לר"ך למחוק תיבה אחת כדי לכתוב השם על מקום הגר"ך
 לר"ך נגדוד התיבה ש"י רח"י להיז"ת אחר השם ולא התיבה שמקודשת
 קודש השם שגרי"ה התיבה שלפני השם היחה בתוכה בלי שום פסול
 ועל"פ האחרון נראה וכ"י"ג מ"ן כמ"ס סופרים פ"ד ה"א

וא"כ קשה על ל"פן מ"י סופרים שם כה"ד למ"ה נקטו ר"י מוחק
 משלפניו הול"ל מוחק משלחמ"ו ז"ל דמ"י"ר בל"פן שאלה
 למחוק מלחמ"ו ע"ו ש"י ש"ס או כ"ה"ה הד"ך ולכן אל יגר"ד לר"ך
 לגר"ד תמה שלפניו וא"כ איכ"ל דלכן ס"ל לר"י דיותר טוב לתלות השם
 תמה שיגר"ד תיבה שכתב בהכשר וזכה להיות ככתב על הל"ך וח"כ"ל
 למ"ו קר"ה שזכה להיות כ"ה"ה לנש"ל כ"ה"ה ו"ח"ן לו הור"ה מקדושתו
 ע"ין כתיב"ה ס"י מ"ב סק"ג. ולכן ס"ל דכתיב"ה ע"דף לתלות השם
 ולא להור"ד תיבה מקדושתה ומשלחה לכל הי"ה ד"ט"ל לגר"ד התיבה
 שרא"י לבוא אחר השם שכתב בפסות ונפסול ולא זכחה בל"פן מקום
 כלל כתיב"ה ס"ל לר"י דע"ד"ף לגר"ד התיבה ולכתוב על גר"ד לתלות
 וכתיב"ה מ"י"ר במנחות דף ל"י ע"ב ש"ס ומ"י"ה החוס' דגם לתיבה
 דר"ה מ"י"ו כמ"ס' סופרים ללא תגר"ה ד"ן תמה"י ש"ה"ר ש"ס מ"ה
 גם דברי רש"י"ה מ"מ"י דר"מ דרש"י"ה חומר החוס' ר"מ דל"ן לו
 חקקה ע"י"ס ע"כ"ס תפס"ס זה כידון ד"ן טוב יותר לגר"ד מ"י בית
 ולכתוב על הגר"ד מ"י אל ותיבת בית יכתוב על תיבת אל שגרי"ה
 השיטה .

וטע"ס (ב) דל"ך לחק"ן על אופן זה שא"ס ירח"מ מ"י בית כסוף שיטה אי"כ
 ש"ס בית אל מחק"ן בית כסוף שיטה ואל בתחלה שיטה
 וזה חסור וכמו שהביא מ"ן גאון בתח"ס ס"י פ"ר בי"ד וס"ל
 דייטנד נראה דפסול דה"י כמ"ס' סופרים כ"ה"ה הלכה " כלל ש"ס
 בית אל ע"ס ש"ס יד"יה והל"ה"ה לתיק מחלוק"ס ולר"י ל"ן מחלוק"ס
 ולמ"ן

ולבאור"ה קשה ל"י לפי דברי הרמנים הג"ל דקודש גנדי כהונס
 עובר משום לא תפסון וא"כ ע"כ דלא תפסון כן ל"י
 חלקך הכונה כל דבר המקודש ומשמע ועומד לשם השם חסור
 להשמיטו ח"כ ספרי קודש דבם מקודשים להשם בקדושת גופן מסתבר
 בפשיטות ש"ס בכלל ל"ד חלקך וא"כ לפ"ו חסור לאחד ספרי קודש
 מן התורה ונ"מ כ"י הרמנים כפ"ו מ"סוה"ת ד"ן ה"י וד"ן ח"י דל"ן
 חיסור נאכד"ס אלא מדברי סופרים ור"ח"ה כמ"ן המלות להרמנים
 ל"ת ס"ה כ"י דהוא"ו מלימח"ן ומל"א"ב ב"י עמידת ה"י וספרי
 הגנוזה ע"י"ס וגם כספר השו"ת מ"ה תל"ז כתב בתחלה שאלו
 לאחד הדברים ששם הקב"ה קרא"ל עליהן כגון ביהמ"ק וספרי
 הקודש ונכסוף כ"י שמה שאמרנו שכל כתבי הקודש בכלל הוא הוא
 מדברי סופרים ע"י"ס והדבר תמוה למה יגרע שם ספרי קודש
 משאר דברים קדושים אשר הם מיוחדים לשמו כמע"ל וכג"י כהונה
 וא"כ מל"א"ח"ך לאו למחיקה השם מכלל דספרי קודש מותר ז"ל
 דל"כ"ן דפי"ו לאו למחיקה השם ח"כ"ל"ו לכתוב ש"ה במקומו וכמו
 שכתב בספר יר"ח הג"ל ובי"ש לפי מ"ה דמשמע ד"ש חילוק בין
 מחיקה ש"ס לחיבור שאר דברים קדושים לשפ"ן לור"ך תיקון ולע"ג
 לפי ע"ד :

וכל הג"ל באי"וד דברים קדושים אבל למחוק שמו אי"כ לאו ח"כ"ל
 דב"ה אמת כדל"ח"ה כספרי וגר"ה מדברי הרמנים דלפ"לו לנרדף
 תיקון נתיא כשמתחת דברים קדושים כ"י דיוקא לר"ך השמיטה אבל
 במחיקה השם פסח ואסור וכן במ"ך מ"ה הג"ל וכן מחלק הר"ח"ס
 א"כ"ה ד"י י"מט"ל כספרי וכן נראה מדברי הר"ח"ס כ"י יר"ח"ס הג"ל
 ולפ"י דתו"ו"י"ה מ"ה קר"ה נפקא מ"מ י"ה לחלק דדברים המקודשים
 אינם קדושים אלא מכ"ה שימוש שהם מיוחדים לשימוש ג"ה"ה ח"כ"ל א"ס
 י"ה לור"ך נ"ה"ה כש"י"ת"ן ח"כ"ל ע"י"ן לא נתחללו מקדושתה וע"י"ן
 כשימושם הם עומדין וז"ה כבודם ו"ח"ן כ"ן ח"ה"ה ממעמדם ולכן
 אינם בכלל לאו לא תפסון כן ל"י ח"כ"ל"ך להרוס דבר המיוחד לשמו
 ש"ה"י אינו נכרס כזה שז"ה שימוש א"כ"ל ש"ס השם שהוא קדוש מ"ה
 עלמא ואינו עומד לשימוש ח"כ"ל"ו א"ס מחק"ן לש"ם שימוש לור"ך נ"ה"ה
 מ"ה ח"ה"ה מקרי ממעמ"ה וא"כ"ה כ"י לאו דל"ת כן ל"י ח"כ"ל"ך :
 וא"כ כיון דגם לנרדף תיקון נראה מדברי הפוסקים ש"ס ח"כ"ל ח"כ"ל
 דל"ר"י"ה למחוק ש"ס ח"כ"ל קשה להח"ר כ"י א"ס מ"ה שהח"ר
 כשיע"ו יוד"י ס"י רע"ו ספ"י י"ה כתיב"ה או טיפת ד"ו שג"ל עליו שכתיב"ה
 ח"ן כ"ן מחיקה וטפת ד"ו כ"ר מחק וכמו שבי"ה ח"כ"ל ס"י"ה ש"ס ש"ס
 הערות כיון שמתח"ן ח"כ"ל ח"כ"ל מ"ר"כ"ן וז"ה י"ה להח"ר לנרדף
 תיקון וכתיב"ה מ"י"ר ח"כ"ל סופרים פ"ה ח"כ"ל א"ס אינו מחוק ח"ן ר"ה
 וא"כ"ל"ו כמ"ס"ל לש"ם מלחמ"ו ה"י דכע"ו"ו ומק"ת אחר"ו"ס כ"י שהוא
 מדרכ"ן כ"ה"ה כ"י שהוא מ"ה"ת וכן משמע מל"פן הר"ח"ס כ"י יר"ח"ס
 הג"ל וכ"י מ"ן הגאון בתשובות חת"ס ס"י רס"ג אמנ"כ כ"י ר"ס כ"י
 והסכ"ס דהוא רק מדרכ"ן :

ודגרא"ה לפי ע"ד הכר"ס כיון דכ"ר כתבתי לר"ה"ה מדברי הפוסק'
 דמחיקה השם ח"כ"ל לנרדף תיקון הוא חסור מה"ת ולוק"ן
 והסכ"ר"י הדבר הול"ל וקדושתו מעלמ"ו ואינו שימוש וזה ש"ך כ"ס
 עלמא אבל כמ"ס"ל ח"ן קדושתו מעלמ"ו אלא משום שימוש טוב לנרדף
 תיקון מותר מן התורה ללא דלסוד מדרכ"ן ח"כ"ל ומ"ס"ל לש"ם קד"ו
 השם וז"ו חסור רק מדרכ"ן לנרדף תיקון וז"ה י"ה ל"ש"כ דברי תשובת
 מ"ך ח"כ"ל דלא סת"ו וא"כ כידון של"ו ע"י"ן ל"ן הי"ה למחוק כ"י
 ולכתוב כ"ס ור"ח"ה כ"י ס"ר למשה"ה פ"ו מ"סוה"ת שהבי"ה מש"ס
 הרש"ב"ן ח"ה ח"ה"ה כ"י ר"י דמחיקה השם לנרדף ח"ן כ"י אלא ח"כ"ל ח"כ"ל
 דרכ"ן ורש"ב"ן ח"כ"ל כ"י ופ"י הג"ל ח"ן לו לנרדף למחוק אלא על
 סבת הכני יונה ש"י דה"ה דנעפל אינו נמחק הוא דיוקא כמ"ס"ל
 כר"ו"ו לו וכ"י פ"ת בי"ד ס"י רע"ו ח"כ"ל א"ס ג"ס מתשובות פ"י ח"י

ספר

שאלות ותשובות

מהרש"ם

0224567

חלק שלישי

על ארבעה חלקי השו"ע אוצר החכמה

אשר השיב לשואליו מכל קצוי תבל

האדם הגדול בענקים הגאון הנודע שר התורה ועמוד ההוראה

רבן של ישראל

מרן **שלום מרדכי הכהן** זצוקל

(אבדיק ברעזן)

יצא לאור עם הוספות נחוצות

ומפתח כללי ע"פ סדר השו"ע

ע"י נכדו

שלום מרדכי הכהן שבדרן

רי"ם בישיבת "אהלי ש"ס" ע"ש הגה"מ"ח

בעידיק ירושלים תובכ"א

שנת תשנ"ד לפ"ג

הי צניח סיקין כח דבאיסורין אין צביש ציטול
 אפי' לדבר חריף ומלאחי צחשו מהרי"ל ק"י פ"ה
 שכתב בפשטות דלוקא לענין שבת מלא מנסל צביש
 משחי' לענין איסור והיחר דחליא צבליעה ופליעה
 ע"ש וצביש פסק דצטר שור ועגל צודחי אין מועיל
 המלה שיחנסל צביש אבל צטפיד ק"י ק"ה סיק' כ"ו
 כתב דחיי' מוציע ומופליע אך לשי' מהני מליחה
 שכיח כח"ש הש"ך קק"ס צטס הצ"י צטס חייב אבל
 זה חלו' אם הדחה קיחס נקצי הפליעה וחוך שיצור
 מליחה ככד"ד יש להקל עפי' אבל הכי מצואר
 צטפיד ק"י ק"ה שס דהא דמלח גירס להצטל היינו
 צרוב מלח והיינו צ' שלישי מלח וטליש חייב כח"ש
 צנה"כ ק"י קל"ה ס"י"צ ע"ד הרמ"א שס ור"ח צניד
 צודחי לא הי' כן ולכ"ע אין חשש כלל אפי' צודחי
 יק"צ וח"ש צטפק יק"צ אבל ש"צ ר"ח"י צק"י יר"י
 ק"י ק"ט סיק' ל"ד השיב על הפומ"ג ק"י ק"ה הכ"ל
 שהרי הרמ"א כי ר"י ל"כא ק"י צקדנה וכו' מוכח
 דעכ"פ רוב חייב איכא ואפי"ה מלח ומ"ס צביש מצטל
 ושס סיק' ל"ה הציא דברי א"י"ה כלל ל"ו הכ"ל אבל
 גם הוא לא הציא חשי' מהרי"ל הכ"ל ועי' צא"י"ה
 ה"ל י"א דין ו' דפוסרין מועיל יותר להסיר הדם
 והמלח סת"י"צ על הצטר מומ"ס לוכי"ס ועכ"פ
 צניד יש להקל.

סי' ר"ן ד' סתמות

להרב המאה"ג וכו' מ"ה אברהם יהודא ארשי"צ
 ע"ר נ"י ט"ז דק' טארנא

ע"ד שאלתו צ"ל שקנה צית וכו' הי' מנין קצוה
 כעשרים שנה צשכירות שנה צטנה ועמה השיגה
 יד המהפלי"ס וקנו להם צית המלה ועמה אין
 לצעתי' לנצח שוכר על מקום המנין כי יפחדו
 היהודים לדור שס מפני מקום קדושתו וחדתן לו
 ככרי צטכר קרוב למלח ר"ב ומצבעריו יעמוד הציח
 ריקס ויפסיד כל הסך הנ"ל אם מותר לו להשכירו
 לעכו"ם וכו"מ הציח מהשו"ע ק"י קניד ק"צ וחת"ס
 א"י"ה ק"י ל"צ דשכירות אינו מקדש על אחר כלום
 הזמן אך צטעיה סיק' צ' חשו' כנה"ג דומ"ג אין
 לנהוג צו ציון וצט"ז סוק"י קני"א כתב דע"כ"ף או
 עכו"ם מ"חשב ציון ולכן נסתפק צניד עכ"ד.

והנה צניף דינו של הט"ז הכי צנניח ק"י כ"ה
 סיק' ע"ו כתב דהיינו ע"ז ולא הכרי וכו"ה
 צחשו דצ"ט שהוצא צצחשי"ט שס ואף דהא"ר והשע"ת
 צטס צ"ד חולקים ומ"ע היינו לענין הפסק עליית
 המלה כל זמן שמהפלי"ס שס אבל אחר כלום זמן
 קדושתו שאין מהפלי"ס שס מדוע יחשב לציון מה
 שד"ק שס ככ"ר וגם אם הוא יציא לחוץ ציתו ע"ז
 הכי כיון שנקנה צצר להכרי צקנין שכירות המועיל
 צד"י"ה הכי הוא של הכרי וצח"ך שלו הוא עושה
 וכבר פקעה ה"ל דין קדושת הציח דכבר כתב הרמ"א
 צפ"ק דע"ז והציח צטי"ך יר"ל ק"י קני"א סיק' י"ז
 דלצ"י עכו"ם שכירות כמכ"ר ממש דמי ע"ש והפ"י
 צא ל"ד עכו"ם צגול פקע קדושה לגמרי כח"ש צחשו
 פאה"ד להרמ"ם ק"י קל"א וצח"ז צ"ח כ"ד ע"צ
 דאם לקמו שוליים צגורת המלך כלי הקדש מן
 ציכ"כ פקעה קדושתו כהא דשי"ס דע"ז וצ"ח צה
 פרי"ס ומללוה ע"ש ואף שדעה דומ"ע מפלני ק"י

הי ר"ה ר"ז
 ס' ר"ז
 להרב המאה"ג וכו' מ"ה יוא"ר יהודה גלאצער נ"י
 ר"ב דק' קופיל ברוס"א

הגט שהוצא מע"ר כו"מ"ק צאמעניקא וי"צ
 כמה ריעיות וסי"א מקום עיגון גדול כי אי"ה
 לפעול שיתן המג"ש גע אחר.
 והנה צדכר הנקודות דק"ת שכתבו מהקולמוס צע"ת
 שכתב הסופר הגע"ו יש כמה נקודות צ"ן ע"ה
 לשי"ע וצ"ן ח"בה לחי"ה וצ"ן אור"ה ללוא"ה וצח"ך
 האותיות

אברהם אבינו

ספר

שאלות ותשובות

מחזה אברהם

חלק אברהם חיים

אשר חנני ה' להשיב
לשואלי דבר ה' זו הלכה

ממני הצעיר

אברהם מנחם הלוי שטיינבערג

האב"ד מלפנים בקי סניאטין זכ"ת
בעיר בראדי המעטרה והגליל יע"א:

בראדי

מסודר בדפוס המשוכה של ה' סיטש & וויינשטאק

תרפ"ז לפ"ק.

MACHSEH AWRUHOM.

Nakładem wydawcy :

Nadrabin Ab. M. Steinberg, Brody 1927.

הרפ"ז

שנת

Odbito w drukarni N. A. Pitscha i Weinstocka w Brodach w 1927 r.

ללאה והקפיד עני דברי הכנ עמא איכ כאן בצענדי
 דמקפיד נהליא מהם המסקה עמא דמקפיד חסוב עס
 מסקה ענייהם מביס דסופי נהליא המסקה ואיכ למה
 לא יעמאוי המסקין אמנם י"ז דמכ"פ אי"א לומר דנעמאוי
 כמסקין בגניעה העומאה לקליפה משום שומר דזה היו
 כהרתי דסחרי דאס תעמא המסקה משום שומר ע"כ
 כוא משום דמסקה הוא בתוך הקליפה ולא ילאו עדיין לחון
 ואיך נדון אוחו כאליו כבר ילאו דאיכ ליכא צ"י משום שומר
 דעיקר עומאה הסומר הוא משום דעדין לא ילא ואיכ
 כפיד אמרינן דאין גם מסקה עליהן דאס אהה
 רגה לעמאואתן משום שומר איכ אה"ל דחשוב כאליו כבר
 ילאה ממילא אין גם מסקה עליהן וכס"ג כתב הש"ך צו"ד
 סי' י"ב סק"ג לענין אבר המדולדל דלי"א צ"י איסור דבוק
 כיון דאיסור אבר המדולדל הוא משום דחשיב כאליו נחתי
 ח"י און לחשבו איסור דבוק להחמיר דהוי כהרתי חומרי
 דסחרי אסדדי ע"ש וסי"ג אי"א לדוגו כאליו כבר ילא
 ולפמאואתה משום שומר כמ"ל אך זה דוקא לענין שא"א
 לעמאואתה משום שומר אבל עכ"פ תקבל המסקה עומאה
 מהאובל צמא שעעט לאוכל וצום שפיר י"ל דעידון אהה
 כאליו כבר ילאה רצום און כאן משום חרתי דסחרי ושפיר
 י"ל דחשיב מסקה כואיל דסופה ללאה לכך כתב רש"י
 דמכאובל אי"א לקבל עומאה משום דאין צירוף חביריו עמו
 וא"ת שני הטעמים משלצוה יחד זה ישב נכון בעוה"ס"ה
 ועיין עוד בהשכותי הקודמת מ"ש עוד בסוגיא זו
 בפירוש הר"ח.

סימן יז

צ"ה אור ליום סי' יתרו תרעד"ל ברלרי

שוכטים לכבוד הרב החרוף המופלג בחורח
 כשית מוח' אורי שענינצאם האבר"ק
 סטארונא סמוך לסטאגניסלאב יע"א.

בנידון סד"ה איוו רגה להחערב כי איוו יודע טעמח
 סגד השני רק צום הנני להסיצו שהלדק
 אהו שאינם רשאים לקרות בהס"ח כ"ז שלא יעמדו לד"ת
 שאסור לקרות בס"ת גולה ודליתא ברא"ח סי' י"ד ע"ש
 בפוסקים וכמ"ש כבודו מסודור ר' יעקב עמדין דכ"ט
 ממלוכה בס"ת אסור לקרות צו עד שיעמדו לד"ת וכן
 כיוא כ"ה מהשורה שי שביא מהגאון מוהרש"ק בספר
 סה"ס דאסור לקרות ולבדך על ס"ת גולה ועיין עוד
 בהשו' חס"ל א"ח סי' י"א שפסק ג"כ דאסור לבדך
 על ס"ה גולה וחשוב בולט בך ע"ש וכמבואר ברמ"א
 א"ח סי' תר"א לענין מנילה דאף דאין גול בקול מ"מ
 אין מבדכין על מנילה גולה ע"ש בפרמ"ג ור"ח בהשו'
 ב"י יו"ד ח"צ סי' פ"ב שם להלק דבמנילה מבדכין על
 המניח על מקרא מנילה ע"כ און מבדכין וכן בשופר
 ולוגב משא"כ בקריאת התורה דבלא"ס אין מבדכין על
 מצוח קריאת התורה רק ברכה אשר בחר בנו דהוא
 שנה ודחאס על ת"ה ואין שייכות להס"ת ע"כ אפשר
 דמבדכין על ס"ה גולה ע"ש.

ודמענ"ד ראי' מש"ס דביק ד"ד ע"א דאמר הרי
 שגול סאה של חיטין עומה לשם כו' וספרית
 ממנה הנה כילד מבדך אי"ז מבדך אלא מנאץ ועי' נאמר
 וצולט צירך יאץ ד' אף דבאמה העיסה חייבה צהלה אף
 דהיא גול וכמו"ס השאג"א סי' ל"ד דגול חייב צהלה
 כדעובה מש"ס כמ"ל דאמר אי"ז מבדך אלא מנאץ משמע

ומצאתי צמ' ארחות חיים בהנחה עובר אורח
 צמ"י קצ"ג שביא מצמ"צ פ"ו דברכות
 שכתב על כך דראב"י הרי שגול סאה חטים כו' דכחצו
 בולט כו' דמיוחי כמאן דעביד פשרה במלות סי' ור"ל
 דמלות גול איוו רגה לקיים וחלה וצרכה רגה לקיים
 ע"כ אי"כ גם צמ"ת גול הוי ג"כ פשרה ואסור לקרות
 צו ולבדך — ומלאתי בהשו' פרשה מרדכי א"ח סי' ח'
 שביא מהשואל שמוספק אס לקרות מחוך ס"ת הגנוב
 משום מסי' וכחצו דאין צום משום מסי' דאין
 בקול דין גול וגרחה דכונחו שוואין צו דדיעבד אבל
 לכחילה ודאי דאסור לקרות צו משום ברכה.

סימן יח

צ"ה יום א' לסדר הנני נוהן לו את בריתי שלום
 תרמ"ח ברלדי.

יצו ד' את הברכה לכבוד ידידי הרב הגאון
 המפורסם ירא אלקים בגן של קדושים בשית
 מוח' שלמה סופר שליט"א האבר"ק
 בערגסאם יע"א.

מכתבו ביקר לי נכון הועני אודות הצות הנכחה
 בעירכס שרלונכס להרחיבה ולהגדילה וסנה
 צמה שיסחרו המחיזה של אצנים המפסקת צין עזרת
 אכשים להפאליש יפה כתב צום כבודו להחיר וביא מסיכ'ס
 סי' י"ז כיון דלרובים להרחיבו כי בעה קטן הוא מסביל
 כל הצע"ב הצאים להפלה הוי כחו צ"י תיוסא דעומר
 וכמ"ש בטעמנו עס ועיין בהשו' מהר"א סגו מלצוב ח"צ
 סי' ל"ה שכתב דהדרך היותר מוכשר הוא להרחיב
 הביסמ"ד ע"י שיעמירו כוחל מערציה להלאה ללד
 הסגר ואח"כ יסתרו כוחל מערציה של ציסמ"ד ומלא
 הביסמ"ד מהרצב מאליו ע"ש וסי' ב"ד הוא ממילא כן
 דע"י סחירה הכהלים של הפאלט והקסל שטיב נמלא
 הביסמ"ד

וע"י זיכרונ' שצנו באמה לא אמרין שיקט הקדושה עליו
 אבל לדעת הר"ן דהיהר למישרו צ"י זיכרה הוא משום
 דהקדושה הלה על המטות ובלא"ה ל"ק מהא דאסור
 לשהירו דשאי בהם דליכא הטיפין שיהול קדושה עליו וא"כ
 י"ל פלוגתא במהנס מיורי בלא בנו זיכרונ' אחרת ומשי"ה
 לר"ך למעמא דאי לאו דעבד ל"י יייה נפשו ע"ש בעיטם
 דבריו וחז"ן ולי"ק קשויות בזי"ש אמנס לפ"ז בני"ך י"ל
 דמוהר מטעם ס"ס אף כשלא בנו זיכרונ' אחרת שאל
 כהר"ן דהיהר הוא משום דחל הקדושה על המטות
 ולד"ד ל"ק מהא דלשהירו אסור כג"ל ולא צעינן בנו
 זיכרונ' אחרת וספק אף להרמב"ן דילמא כהמ"ז דכ"ז
 כשי"ה לכה זיכרונ' אחרת ולא צעינן שיצנו עבדו זיכרונ'
 אחרת ובג"ד כשי"ה לכה זיכרונ' אחרת דליכא לכה דוכתה
 להפלה ובג"ד י"ב כה"ה לכה זיכרונ' להפלה דהרי
 חז"ן דהרמב"ן ע"מנו ס"ל דכ"ז צ"ה לכה זיכרונ' אחרת
 כג"ל דבאמה כה"ה דעק"א הג"ל דהגהותיו סא דמהמ"ד
 המג"א כשי"ה ע"ז הג"ל דצעינן שיצנו אחרת הוא משום
 ספק דילמא כהרמב"ן ע"ש ולכאורה לפי מה שסב"מ
 הפוסקים דקדושה זיכרונ' סוי רק דרצן וכמ"ש הר"ן
 צ"י בני העיר שם וכבר הוכח באחרונים מחש"י מהר"ם
 אלבקר ס"י פ"ז דגם לדעת הרמב"ן לא הי' דרצן א"כ
 לכאורה למס חיישינן להחמיר בזה סא הי' סד"ר ולקולא
 וכמ"ש בשו"ת פני"י ח"צ סו"ה ל"ט דאי כ"י דרצן נס
 ספק פלוגתא להקל וי"ל משום דהו" סד"ר באיחזיק
 איסורא כיון דמקודם הי' עלי' קדושה זיכרונ' ואנו בא"ס
 טחא להפקיעו ולק" מספק מוקמינן ל"י בחוקתו ולק"ן
 מחמירין גס כסד"ר לפמ"ש סש"ך כשי"ה ק"י דסד"ר
 באיחזיק איסורא אסור וא"כ כשי"ה ספ"ד מוהר אף
 באיחזיק איסורא דס"ס דרצן במקום דאיחזיק איסורא
 ודאי דמוהר וכן ראויה כשי"ה אחר שמו צ"ה יתקן מגדל
 אחד מליכא שכתב דכשי"ה דרצן מוהר אף במקום
 חוקה דלא גרע מהא שכתב סש"ך דב"ו ספיקות מחמירין
 במקום חוקה דאף דספק כה"ה נעשה כדאי משום
 החוקה מ"מ שוב איכא ס"ס וי"ג דרצן אף דספק אחד
 הוא כדאי משום החוקה מ"מ שוב מהני ספק אחד דסד"ר
 לקולא וסב"ן וא"כ ספ"ד מוהר בזה משום ס"ס וכג"ל
 ואמה ד"ש להטיר עדין בזה דל"ש לומר דכ"י סד"ר במקום
 חוקה כיון דס"י הוא ספיקא דדינא וכבר טרע מהמ"מ
 וסב"מ דכשי"ה דכשי"ה דדינא לא אזינון בחר חוקה דכשי"ה
 החוקה לא ישתכס דר"ן וי"ל דהחמירו בזה משום קדושה
 זיכרונ' דכמ"פ מ"נו דהחמירו כשי"ה דרצן ועי"ן כשי"ה
 בחובות כשי"ה דפ"פ - ועוד מלאהו כשי"ה פנ"י ח"צ
 ח"מ סו"ה ל"ט שכתב דלדעת הרמב"ן דכ"י כשי"ה
 מ"ה וי"ל דכ"י דל"י ע"ש וכ"כ בשו"ת אמרו ח"ש ס"י ה'
 ע"ש וא"כ ח"ס חיישינן לדעת הרמב"ן כ"י ס"דלו מ"מ
 כשי"ה ודאי ד"ש להטיר ואף דכ"י ע"ה החוקה כיון דכ"י
 כשי"ה דדינא מהני ס"ס אף במקום החוקה ועי"ן כשי"ה
 וי"ד ס"י ח"י כשי"ה סק"א וכשי"ה כ"י סק"ה ובהשגחה
 רעק"א ס"י ל"ו ובהשגחה כהצ"ה זא ואכ"מ לסד"ר.

א"כ

הזיכרונ' מהרצב מאלו וגם הציא כבודו משו"ת אר"י דב'י
 עילוי ס"י ג' לכן היתה פשוט בזה - אולם, בהחשק
 כ"י במס שממשיכין הכוונה גש"ס לחק זיכרונ' באור א"ס
 י"ב בו משום מור"ן מקדושה חמורה דכ"י הע"א
 דקדושה חמורה מצי"ה וכמו שכתבנו בזה באחרונים וכבר
 הציא כתי"ה דכריסם ובשי"ה ד"ה ח"ה ס"י ג' כתב דלד"ר
 א"ן בו קדושה ע"ש אמנס כה"ה ע"ש נפס להחמיר
 לכהחילס ע"ש כשי"ה ס"ח וכשי"ה ג"ל חבל כשי"ה ב"ל וי"ד
 ח"צ כק"א ס"י א' כה"ה כשי"ה בזה שישו למעלה
 זיכרונ' של גש"ס א"ן בו שום סודרה מקדושה דל"ה למנס
 יהפלו בו אכשום ולמעלה א"ן מהפלו"ן מה איכפת ל"ן
 ח"ס למעלה יתפללו גש"ס ע"ש וליהר שאלה כפי מ"ש
 כבודו למכ"ר זיכרונ' ע"י זמ"ה במא"ס"פ כפי מ"ש המ"ז
 והשי"ה פנ"י דבמטנו לא נמלא במהרה עיירות שיסו לכה
 ד"ן כריסם ועוד כתבו דהאידנא זמ"ה עדיף מבזמן גש"ס
 ויכולין למכ"ר אף של כריסם סנס דכ"ז י"ה עקולי פשו"י
 דאף א"ס לא נחשב זיכרונ' של עירכס לכריסם מ"מ ג"ס
 בשל כפריס כה"ה המג"א כשי"ה ק"י ס"ק ע"ז סא
 דכפריס נמכר הוא רק כשצנו עכשו אחרת אבל כשלא
 בנו עכשו א"ן יכולין למכרה אף כשי"ה זיכרונ' אחרת
 ע"ש והוא פלוגתא בין ספ"י ס"י ק"י סק"א דלכ"ז
 מותר ע"ש שכתב להחיר גש"ס לכה זיכרונ' אחרת
 ועי"ן כשי"ה צ"י שם אמנס להמג"א אסור ובפרט בני"ך
 שא"ן לכה זיכרונ' אחרת אף ש"ה זיכרונ' זה לא יספיק
 לכל הנשי העיר הי' יתמכר אף י"ל דל"ה למכ"ר כל
 זיכרונ' רק ויכ"ר המקומות שלמעלה ולמעט יכו"י זיכרונ'
 בקדושה והש"ב לכה זיכרונ' אחרת כיון דזיכרונ'
 של אכשום א"ן מוכרין רק הע"י מה שיחוסף טעה על
 הע"י מכ"ר זה ימכרו וזהו שפ"ד י"ל לשי"ה ספ"י יכולין למכ"ר
 עי"ן זיכרונ' שם שכתב ג"כ שימכרו המקומה של המקומות
 כג"ל ח"ס הל"ו בפלוגתא ספ"י והמג"א ולשי"ה המג"א צעינן
 שצנו עכשו אחרת כג"ל ומ"ש כשי"ה שם כשי"ה ל"ה להקשות
 על המג"א מדברי הר"ן ש"ה הרמב"ן שכתב ומ"מ כ"י
 שא"ן חלל זיכרונ' אחרת אסור למכרה דאמרינן לא ליסחור
 איניס כ"כ עד דב"י כ"כ אחריתו הל"ך גש"ס לכה אחרת
 מותר למכרה דכ"ל ככפריס ז' אחרונים כ"י הרי מפורש
 דדברי ספ"י זה ל"ק דפלוגתא ספ"י ומג"א חל"ו בחלופי
 גירסאות כ"י דף ג' או גרסינן א"כ דליכא ב"י כשי"ה
 אחריתו או הנידוס א"כ דליכא דוכתה לל"ו ועי"ן כה"ה
 וסר"ה ומ"מ שם ועי"ן כשי"ה שם שכתב מאגדה מפורש
 לשהר באיכא ב"י כשי"ה אחריתו ע"ש שכתב עוד מדעי"ן
 ירחס ועי"ן כשי"ה שם והמג"א אזיל לכה גירסא דגרסי
 א"כ ב"י כשי"ה אחריתו וחיישינן לפשיעותה גס בזה וא"כ
 ל"ק מהר"ן ש"ה הרמב"ן ד"ל דגם הוא גריס כשי"ה א"כ
 דליכא דוכתה לל"ו וכג"ל, ומה שהקשה עוד כשי"ה על המג"א
 דאי מיירי ס"ס דוקא כשצנו עכשו אחרת א"כ אמאי
 פלגי במהנס ואיכא מאן דאסר ואף מאן דשרי הוא רק
 מטעמא דאי לאו דכ"ל הנ"ה מינ"י כ"י וכו"ל נמכר סא
 בלא"ה אף שר"ך דבר אחר שחול הקדושה עליו מ"מ
 סא חל הקדושה על זיכרונ' החדש שצנו כמ"ש המג"א
 כשי"ה כ"ז ש"ס המ"ז עי"ן כשי"ה רעק"א על המג"א
 ס"ק כ"ז ש"ס ד"ה וכתב דדברי המ"ז הלויין כשי"ה
 הרמב"ן והר"ן דלדעת הרמב"ן דכ"ר סא דזמ"ה כשי"ה
 יכולין למכ"ר אף למישרו ב"י שיכרה הוא משום דיוכלין
 להפקיע קדושה זיכרונ' כד"י לדי"י ע"כ י"ל דבנו זיכרונ'
 אחרת דל"כ מ"ש מלסחור ולדי"י באמה ל"ה דנפקע
 הקדושה על זיכרונ' אחרת רק היתה הוא משום דזמ"ה
 במא"ס"ע יכולים להפקיע הקדושה כד"י ובמהנס פלגי כשי"ה
 לבד בלא מא"ס"ע וזהו צעינן שחול הקדושה על א"ו
 דבר לכה ע"ש דאי לאו דעבד ל"י יייה נפשו כ"י

א"כ

דרבנן אמאי יחיס מספיקא הא הוה סדי"ר ע"ש שהארץ
 וכבר נהבתי בשם חב"י הוסי"ר סי' צ' שכתב דלאו ספק
 הוא רק ודאי דכתיב סאחרים ויהיו לנזן בי"ב ע"ש
 ועיין בשו"ת בי"ל יו"ד ח"ב בקו"א סי' א' — ועוד
 כתב להביא רא"י מהא דיומא ד"ב ע"כ דמסקינן דביבכ"ג
 בין דרכים בין דכפרים אינו מטמא בנגעים דלא מיקרי
 לחחכסו וכן פטורים מן המזוזה אם אין בהם בית דירה
 ולשיטתו כמה פוסקים גם אם לא נהנו אחרים מ"מ
 אדעתה דכ"כ הקדושה ואי קדושה ביבכ"ג רק מדרבנן
 האך מהני להקל בשל חורה יב"מ הר"ן בפסחים לנזן
 דכ"כ ועוד בשאר דוכתי וענין מזוזה י"ל דהו"ב בשו"ת
 ויכולים חז"ל לפרוק דבר מה"מ אבל לפטר בנגעים דהו"ב
 רק בקום ועשה האך יכולים חכמים לפרוק דבר מה"מ
 בקו"ט וע"כ דקדושה ביבכ"ג הו"ב מדא"י אך באמת
 בטומאת נגעים נהני הליא מילתא וכ"כ שאין ספק מטמא
 הוא טבור ועיין בשאלות ועב"כ ח"א סי' קל"א א"כ
 גם נגעים הו"ב שו"ת בלא יאמר הכהן עמא וימילא
 הוא טבור דומה למ"ש חו"ס יומא כ"ט שאסרו חכמים
 לרובק הדם ומילא נפסל הקרבן וכ"כ חו"ס פסחים
 ס"ב — עכ"ל

ואני חומר מה יעשה צהא דמצוה צדוספתא ספ"ק
 דמעשרות ופסקה ה"מ צפ"ו מה"מ מעשרות
 דביבכ"ג וביב"מ"ד אם יש צה בית דירה קובעת למעשר
 ואם לאו אין קובעת ואע"כ דצ"ה השותפין קובע למעשר
 וכדאיתא צפ"ג דמעשרות ובר"מ שם וע"כ משום קדושת
 ביבכ"ג ועיין בשו"ת הוע"ר סי' ב' חס הו"ב בקו"ט דיאל
 בלא מעשר וספיר קשה אם קדושה ביבכ"ג הו"ב רק דרבנן
 האך יכולין חכמים להקל בשל חורה ואף דצ"ו כל
 החיוב המעשרות הוא רק מדרבנן לשיטת הרמב"ם עיין
 בר"מ ספ"א דתרומות ועיין צפ"ג מה"מ א"י סי' ל"א
 מ"מ הרמב"ם פסק דהו"ב גם על לעמוד לצד שצדק הצ"ה
 ויהי חיוב תרומות ומעשרות מה"מ וספיר קשה האך
 יכולין חכמים להקל על דבר מה"מ בקו"ט אך באמת נראה
 דאין הטעם בכל אלו משום הקדושה ביבכ"ג רק כמ"ש
 הרשב"א. במגילה דכ"ו שם ביבכ"ג של כרכים כיון דהקדושה
 לכל העולם אין לה צעלים והו"ב עיין מקדש אך זה יוחא
 ביבכ"ג של כרכים אבל לפי מסקנת הש"ס ציומא שם
 דגם של כפרים אינו מטמא בנגעים וכן לענין מעשרות
 אין חילוק בין של כרכים לכפרים וכמ"ש בהוע"ר שם
 בזה שפיר קשה מ"ש מצ"ה השותפין ולכאורה הו"ב רק
 הטעם משום הקדושה וספיר קשה הא הקדושה לא הו"ב
 רק מדרבנן וכנ"ל וי"ל כמ"ש חו"ס יב"מ שם יומא שם
 דיש חילוק מצ"ה השותפין ביבכ"ג של כפרים משום
 דביבכ"ג של כפרים לא נחברר חלקם מעולם וכדאמרין
 ציומא שם ילאו אלו שאין מיוחדין לו עיין בחו"ס יב"מ
 שם וכ"כ בהוע"ר.

ובה נלפטי"ד לתרץ מה שצמד צפ"א מגילה בשחירה
 דברי רש"י דבמגילה כתב דר"ס ח"י לא שמעתי
 שלא יחי' מטמא אלא מקום מקדש בלבד משום דצ"ה של
 קודש הוא וצ"ה נגעים וצ"ה אשר לו הצ"ה צפ"ו, וציומא
 לא פירש קן אלא משום דכשקנה דוד הגורן מארונת
 ביב"מ וצ"ה הכסף מכל שבט ושבט משמע ממעט הואיל
 ואינו מיוחד לשום שבט אינו מטמא ולפי כנ"ל י"ל דבמגילה
 שם הא סובר הש"ס דרק של כרכים אינו מטמא בנגעים
 אבל של כפרים מטמא ועיין בחו"ס שם ד"ס ואמאי לך
 א"י"ל דטעם משום דאינו מיוחד הוא דא"כ של כפרים
 ג"כ מיקרי אינו מיוחד וכדאמר ציומא שם ומטעם שלא
 נחברר חלקם מעולם וכנ"ל וע"כ דסובר דטעם הוא
 רק משום קודש הוא ואין הצ"ה שלו ולכן של כרכים ג"כ
 כיון דהקדושה לכל העולם אין להם צעלים והו"ב כעין
 קודש

א"כ שצ"ה צדוספתא דה"ק אין בהבדלה ממש
 ורק מדד"מ ודאי דאדעתא דידכו לא התנדבו כל העולם
 וכן ראיתי בש"ס סח"מ מהגאון מהרש"ק מצדאדי בקונטרס
 פרט וטולתה סי' צ"ב אמנם צ"כ ויד"ה סי' ג'
 וכתבו אמרי אלם כנ"ל כתבו לשמוך על כמ"כ גם צומטו
 כפי בחירת הטעמים באופן כנ"ל וכתבתי בזה במק"א —

ועוד י"ל דלא חשבו ביבכ"ג של כרכים וכנ"ל מהמ"כ
 א"י"ל דלא חשבו ביבכ"ג של כרכים וכנ"ל מהמ"כ
 דרכים וכנ"ל ואף דהמג"א בס"ק ג' כתב בזה דוקא
 כשנאסרו משלהם עיין צפ"ג שם שהקב"ה ע"ד וכן
 באמרי אלם כנ"ל וכן כיון דאיכא קך סגרא דעובי העיר
 שצומטו עדיפא מצומן הש"ס ואף בשל כרכים יכולין
 למכור ועוד י"ל דלא מיקרי של כרכים כלל אפשר לנו
 לסמוך להחיר וצפ"ה צמילתא דרבנן עיין צ"ה שכתב
 נדעת הרמב"ן י"ל דהוא רק דרבנן ע"ש ואם נודע לכם
 שצפ"ה צפ"ג ביבכ"ג שלכם זה כ"כ שנה לא צנו אנשי
 העיר רק ממשותף שלכם ולא לקחו מאחרים ודאי דיש
 להחיר וכן צפ"ה שלקחו מכל אחרים ג"כ כיון שאין
 מיוחדין ביבכ"ג מקדושתו כלל רק האויר ולפזרת גביס
 יב לסמוך להקל וכ"כ בשו"ת בי"ל הג"ל דצמ"ה שפ"ו
 למעלה ביבכ"ג של גביס אין צו שום הירדה מקדושה
 דאם למעלה יתפללו אנשים כמו בכל ציבכ"ג ולמעלה אין
 מהפלגין מה איכפת לן אם למעלה יתפללו גביס ע"כ
 וכ"כ דצ"ה לכן אפשר לסמוך להקל צפ"ג שכתב צפ"ה
 ש"ס שם משום עת לעשות להי' ש"ס לחוב משום כח
 כמהדעתה שיצנו להם ציבכ"ג חדשה ולא כדה של חורה
 הו"ב לכן כנ"ל מסכים לכת"ה להחיר באופן שומכרו זכ"ה
 צמא"י"ע את המקומות שעל המקום שציבכ"ג למטה מה
 שהספ"י וכנ"ל ומ"כ עוב שיפנו מק"ה מהדמים לקדושה
 סי' וכנ"ל ויפן ש"ס ק"ה מהמורין בזה והגאון מהרש"ק
 מצדאדי החמיר מאוד בקונטרס פרט וטולתה כנ"ל לכן
 יאבה כבודו לכתוב עוד דבר מומחה וירא ד' שישכים
 להחיר ולא גם אנשי הצעיר דרינא צדו"טו להחיר
 כנ"ל — כנ"ל בזה יודו הדו"ה בא"ר וכחצו מתוך
 בירדה מרובע והעיון עמוק מאוד ולא עיינתי הרבה כי
 כה"ה חפץ מהרה בהשגחה ולעשות רצונו חפצו וסי' טעוב
 ינדך אותו צפ"ג ואחר כותבי כנ"ל ראיתי צפ"ה מהר"י
 הס"א א"י סי' כ"ח שסחמיר שלא לסמוך על הר"ש
 דין לכתוב כנ"ל וע"כ כתב שם דבכתל אחד מותר
 לכתוב ע"ש צעמו.

והנה ראיתי בשו"ת מהרש"ם ח"א סי' יו"ד שהארץ
 דין זה אי קדושה ביבכ"ג הו"ב דאי או דרבנן
 ע"ש שהביא מחו"ס וברא"ש מגילה כ"ה צהא דביבכ"ג
 שצב על הנאי הן עשויות שכתבו דדוקא צחורבנן משום
 דלפ"ה הנהול חקקת קדושתן ממילא אבל צצטינן ל"מ חנאי
 וצב"א צב"ה הא"י כתב דגם צצטינן מהני חנאי וחומר"ה בעלמא
 אחמירו רבנן לנפשיהו וע"כ דטעם חו"ס וברא"ש משום
 דהו"ב קדושה דאי לך ל"מ חנאי וענין שכתבו חו"ס
 צצב"ה כ"כ לענין ע"י סוכה ע"ש אלא שהקשה דהרי
 גם בחפילין של ראש חנאי לטוחו לשי' עיין סי'
 מ"ב ס"ב ועוד כתב צה. ובאמת צמ"א צפ"י ק"ה של
 הק"ד עמד על חו"ס וברא"ש וכתב דדוקא לחנאי של
 קניה ראש ל"מ חנאי ע"ש ועיין במה"א ה' דרקס סי'
 י"ב שצמד ג"כ על חו"ס מהא דחפילין ע"ש צוטעם
 דצ"ו שהארץ בזה עוד כתב להוכיח דהו"ב מדא"י דכנה
 הא דבשל כרכים ל"מ מכירט כתבו חו"ס אחד פירוש
 כיון דגם אחרים נהנו לצניטו א"י למכרו ע"ש צפ"ג
 וברא"ש צב"ה ירושלמי אינו אומר אחד בסוף העולם קנה
 צה וצמד"ה צב"ה ראצ"ה וצ"ה צב"ה א"י כתבו דשנא
 אחד בסוף העולם נתן חלק לזה ע"ש ואי הו"ב רק קדושה

קודם כניל מכתביו אל כל ציומא כתב רש"י הטעם נדו
 לפרש גם לפי הספקא דגם של כפרים אינו מעמא
 בנטיס וע"כ הטעם משום דאינו מיוחד לו כניל ולכן
 כתב רש"י בהא דקאמר ר"י אני לא שמעתי אלא מקום
 מקודש בלבד דהטעם הוא משום דאינו מיוחד כדי לכלול
 בה גם של כפרים והבן וא"ש -- ועיין בר"ס פ"ו מה'
 מחסה שכתב הטעם דציומא פטור ממחסה מפני שהוא
 קדש ועיין בכתב"ס סופר יו"ד סי' רפ"א שפטר זה
 דהא אין קדושתו רק מדרבנן ע"ש שכתב בכונת הר"ס
 משום שהקדושה הוא משכן לנבואה שהשכינה שרוי בחוכה
 ואין זה דירה לאדם ע"ש בדבריו.

ומ"ש שם כתבו מהגאון מהרמ"ם ז"ל לענין מיטעם
 האור מחלונות מהא דקול ומכאן ר"ה א"ש
 משום מפילה הק מזה שאינו ענין לניד דהאיסור הוא
 משום דהו מוריד מקדושתו וכמ"ש שם עור זאה עיין
 בכפ"ת ר"ס ד"ה דהכי דעמיד מעשה יב בו משום מפילה
 ועיין במל"מ פ"ח מה' בלי המקדש היו יבד מלאכי בגלגלי
 דמים אוח תקמי"ד בשם הרדב"ז ועיין עוד בשו"ת פ"ה
 מה' יו"ט סי"ו מ"ש ע"ד הרדב"ז ע"ש ולדונא במהר"י
 אשכנזי שם אומר להגב' הע"כ נגד החלונות של המא"כ
 דהמא"כ כבר הסכימו כל האחרונים דקדושתו הוא למעלה
 מקדושת המ"כ -- וא"כ הו בכלל המ"כ וע"כ שם
 לפלפל אי הא דמטלן בקודש ול"מ הו מדא"י או רק
 מדרבנן עיין פמ"ג אר"ה במ"ז סוסי' ל"ב שכתב דמההדר
 דהו דא"י ועיין בהשו" חס"ל ח"ב יו"ד סי' ס"ח ומכ"כ
 יו"ד סי' ע"ז הכ"ל נראה דכ"ל דהו רק דרבנן וכ"כ
 בהשו" מסר"י אסא"ד יו"ד סי' ר"ע ועיין באחרונים
 שמצויין מכ"מ פ"י מה' ס"ת ה"ב שכתב דמשום קדושה
 ס"ת חמור משמע דהו מדרבנן ובפג"ו מגילה כ"ז
 ס"ל דהו מ"כ"ת.

סימן יט

כ"ה יוס' ה' לסדר ראש עהר"ל ברלוי.

החודש לכבוד ידידי מחו' הרב החוב' משנתו וך ונקי חומר מנוע היחוס והמעלה

כשית פוח' חיים צבי אשכנזי האבד"ק פשעווארסק יע"א.

מכתבו הגיענו בדבר השאלה אם מותר להגביר
 העזרה נשים נגד החלונות שבציומא כי
 נהוץ להם ממנה טעמים המצא"ר במכתב כ"ה וסנה
 הביא דברי מחו' מסר"י אשכנזי אר"ה סי' ה' שהאר"ך
 בענין זה ור"ח"י שם מה שפלפל בענין מעלין בקודש
 ולא מורידין שפטר כו"ל במגילה דהדיוקים שהרי אהדדי
 דמהא דאמר מעלין נראה הא בשום אסור ומסא דאמר
 ולי"מ נראה הא בשום מותר וכתב משום דמספקא לן בש"ס
 אי מותר לקנות קדושה כיוצא בהן ובין דהו ספק א"כ
 גדא"י הספק לחומרא וצדדנן בה' לקולא מה טעם שה"ס
 בדבר שהו מס"ת ר"ך להיות מעלין בקודש דוקא ולא
 בכיוצא בה ובדבר שהו מדרבנן אין מורידין דוקא אבל
 בשום מותר ע"ש ודבריו לא נהירין במחכ"ת דהא דמעלין
 בקודש ולא מורידין מצוה במשנה מנחה ל"מ ולחכמי
 המבנה לא הו ספק גזא מדא"כ ע"ל י"ב בש"ס הכ"ל
 אם מותר בשום ולדבריו הכ"ל לפשוט ממשנה מדקנת
 שניהם מעלין ולי"מ אלמא דהו ספק ובגוף הדבר הא
 דקנתין מעלין ולי"מ הו כ"ל בפשוט לפ"מ דמצע"ל
 במגילה שם בש"ת דלכא לעלוה אחרינא אם מותר לתכור
 יסן כדי לקנות חדש וצ"ע למופשט ממשנה שם וקאמר
 דשאי שם דהו דיעבד ובי קמצע"ל על לכתחלה ע"ש
 ולפ"ז י"ל דבשאר קדושות דאיכא עלויה אחרינא מחויבין
 להטלות ולא בכיוצא בה ורק בש"ה מיצע"ל על לכתחלה
 ועיין בפ"ז אר"ה סי' קנ"ג סק"ל ובמג"ל שם סק"ד א"כ
 להך ג' איצט"ל דבש"ת לא צ"ע עלויה אף לכתחלה י"ל
 דהפירות הוא מעלין בשאר קדושה דאיכא עלויה ובש"ת
 דאיכא עלויה עכ"ל לא מורידין ולהך ג' איצט"ל דגם
 בש"ת אסור לכתחלה ג"כ י"ל הפירות כניל. ולי"מ לענין
 דיעבד ולכן בשאר קדושות דאיכא עלויה לפלג מעלין
 ובש"ת דיעבד עכ"ל לא מורידין דאיכא עכ"ל קדושה כיוצא
 בה והבן ומ"ש שם בענין אין עושין סד"י לכתחלה ע"ש
 ובתשו" אר"ה עיין בפ"ז יו"ד סי' ע"ד סק"ב שכי ג"כ
 לענין מכירת ס"ת יסן לקנות חדש דהו סד"י ע"ש ולי"מ
 מהא דא"ש סד"י לכתחלה כיון דהספק הוא על לכתחלה
 א"כ אלוקין צ"י לקולא ומותר לכתחלה והבן וכבר כתבתי
 בה שכת"י ממס' מקומות ואין להאריך כאן:

ו"ל דגם מכ"מ והכ"ל הכ"ל אין ר"ה דא"י מורידין
 ל"ה רק דרבנן ד"ל דוקא בש"ת דנף בס"ה
 כל כימי דהו כ"ל בקדושה קיימא רק להכריז למגדר
 משום בזיון סכ"ת ועיין בפ"ז סי' קנ"ג חס' י"ל דהו
 רק מדרבנן ועיין בראש יוסף מגילה כ"ז שכתב דהו רק
 מעלה בעלמא ע"ש אבל להוריד מקדושה חמורה לקדושה
 קלה י"ל דהו דא"י ובהשו" כתבתי בענין זה ואין להאריך
 ויחי' אף סוסי' בשו"ת מסר"י אשכנזי הכ"ל אומר בה
 וכ"כ בהשו" קול יבדק סי' ה' אף כתי"ב הביא מהשו"
 דברי חיים ח"ב אר"ה סי' י"ג שכתב כיון דחזינן דהו
 מוכג פשוט להכניס החלון של ציומא של אשכנזי לנשים
 וכרי מפיל לנסורא א"י שא"י רק סדרה קדושה לקלס
 ותנאי צ"ד ע"ש בדבריו:

ובאמת לדידי דבריו ל"ע דהאך ש"ך בה פגס
 פשוט דהרגילות הו לפשוט הציומא של נשים
 חוקף בעת בזיון הציומא של אשכנזי ולא בודאי מותר
 דלכתחלה אדעתא דהכי עשו הציומא של אשכנזי לשמך
 אלנו הציומא של נשים ולתחום החלונות של האשכנזי
 ובה ש"ך שפיר דתנאי צ"ד הוא אבל בעבד עשו
 הציומא של נשים על נשים בלי סחימה חלונות ועשה רגש
 להגב' ולהדגש דבר שלא הו בשתה כבנין מגיל דהמנסג
 ק' בזה דהו דבר שאינו מלא ולי"ש בזה מנסג
 וכמ"ש ש"ך יו"ד סי' ק"ג סק"ג ובס"י רס"ז סק"י
 ובס"י ש"ז סק"ח וח"מ סי' ק"ז סק"י וא"ל גם סד"ה
 לא קאמר רק בתחלת הבנין צפוס הראשון שרואים
 לבנות הע"כ י"ל אף דהמא"כ נבנה כבר מקודם הרגש
 מ"מ מסתמא כשבנין ע"כ הוא אדעתא לבנות גם ע"כ
 והו באלו בונים צ"ל דרשאי גם לתחום החלונות אל
 כמ"כ שצנכס הכל ציוד ופחה רואים לפשוט חרשות
 אולי גם סד"ה מורה ועכ"פ הותר עוב וכתב לפשוט
 הע"כ בחופן שכתב כ"ה להגב' כמה שרואים רק נד
 החלונות יחי' במקדש או אפשר לפשוט בתחל מערבי
 על הפאלגס כמ"ש בהשו" מסר"י הכ"ל ועיין בשו"מ מסדרה
 ד' ח"ג סי' קל"ז בענין זה שוב מלאתי בסי' הורה חסד
 להאחר אבד"ק לוצלין סי' ד' שמתור בזה אף שחמפט
 האור ק"ס בציומא ע"י העו"ז ע"ש ועיין בסי' חמשה
 ש' סי' כ"ז שכתב להחיר ע"י העו"ז ע"ש ומ"ש ובמ"ש
 סד"ה והנלפע"ל כתבתי.

סימן כ

ב"ש י"ח ס"י י"ז המז תרפ"ה"ל בראד.

שלום לכבוד הרב הגדול כ"ו מויה
אברהם אלשיין נ"י דומ"ץ בק
סאקאליווקא יע"א.

מכתבו בדבר השאלה הגיעני ע"ד עזרת נשים אשר עומדת בצד לפון ציסק"י וצד מורה ציסק"ד ובי"ד ציסק"י וציסק"ד כי חלומות פחוסין לחוכה בן מן ציסק"ד וכן מן ציסק"י שהנשים יכולים לשמוע התפילות משני המקומות ועתה שמחקטין הציסק"ד שנוטס לנפול עלט על דעת מצ"י העיר לסחור הע"י הכ"ל ולצנות אחרת בצד מערב ציסק"ד וטעמם כי לא נכון שהאנשים המתפללים בציסק"ד יתפללו אחריו הנשים כי הע"י הכ"ל הוא במרח הציסק"ד ועתה אין הנשים מתפללים בחוכה דחוי כה תיבאל אין לך עובי העיר להוליא האלואה ש"י הע"י הכ"ל במרח הציסק"ד ועוד טעם שאם יורסו את ספ"י ממקומם אז יוכלו לפתוח חלון בציסק"ד לצד מורה כדי לאכור ממורה שמש ועל מקום הע"י אחר שיהרסו איהו דעתם לקבוע מדרגות שם להיות הולכים דרך שם לספ"י של הציסק"י אשר הוא בנג הציסק"ד ע"כ שאלחו.

והנה בטרו הביא דברי הע"י ס"י קצ"ב סק"ג שכחצ ¹²³⁴⁵⁶⁷ ציסק"י שחבר ואינם רואים לצנות עוד לר"ך לעשות נדר שביצו ולא יצואו לחול שם ואם הוא במקום שיכולים למכור ימכרו ויעין בחשו ח"ס או"ח ס"י ל"א שבצי"א דברי ספ"י לנדון דיד"י וכחצ דשגל כרכים א"א יסב"א ממני"א ס"י קצ"ב ס"ק ע"י שהחליט לאסור על כרכים אפ"י בנו לסם ציסק"י אחרת דשגל כרכים א"א למכור להפקיע קדושתו וע"י בחים שחצ ודלא כע"י שם סק"ו ור"ל מ"ב ספ"י שם ואפ"י של כרכים אין אוסור אלא במקומו בענין שלא י"י אחר כך ציסק"י אבל אם י"י ציסק"י מותר אפ"י משל רבים ליחד כרעק דר"מ כ"ו והבין הח"ס בצונה הע"י דר"ל שצנו אחרת תחת הראשונה וכן בחשו מכרים ש"ק או"ח ס"י ע"ב הבין בן דברי הע"י ונמשך אחר הח"ס וזה ודבריהם תמוסין דל"ן הפשט בן דברי הע"י ונות הע"י הוא דל"א מודר"ן הציסק"י ליחד ש"י ציסק"י מותר דל"ן מפקיעין או"ח מקדושתו וזה ביון דקיי"ל כרעק דר"מ דמשנין משל רבים ליחד ועין במש"ו שם סק"ו י"ק דעת המנ"א בס"ק כ"ז שכחצ ומיכו דעת הפוסקים משל רבים לכל יחד שרי כל שאין מפקיעין קדושתה ועין בשו"ת בית שנימה או"ח ס"י ל"ז מה שהקשה על דבריהם אבל למכור ציסק"י זה ולהפקיע קדושתה כמה שיצנה ציסק"י אחר זה אינו מציאד כלל בדברי הע"י ואלא צעני על הגדולים הכ"ל שבמכתיה נעו מדרך הפשט מה וצמדיים ש"ק שם הביא רמ"י דמותר למכור אפילו של כרכים הי"י שצנו אחרת תחת הראשונה מהא דקיי"ל דל"ן סהר"ן ציסק"י עד שיצטו ההרבה ואין חילוק בין של כרכים לכפרים וכמ"ס המנ"א שם סק"ה בשם המ"ב וקשה אמאי לאחר הבין רש"י לסחור הא קיי"ל כל דבר קדוש אסור לסחור כמבואר שם ס"י קצ"ב א"א"כ הוא ע"י לגניח ואלן אין ע"י"א לצנות דברי אפילו עומד בצלמט שבין החדשה עדין אינו רשאי לסחור השיינס לדעת המנ"א שם סק"ה ואסור לסחור עד שגמר לעמרי החדשה וא"י אז אין ע"ד ע"י לגניח ואפ"י מבוחר מלישגא דש"ס דרשא"ן לסחור וע"י משום דקדושה השיינס אולא לה וסללה על החדשה עפ"י זע"ה וכמ"ס המנ"א בשם המ"ב ס"ק ל"ז ובין דרשא"ן לשנתו ה"ה דרשא"ן למכור עכ"ד ע"ש

ולעני"ד שם מיירי דה"י ע"י"א לצנות ומשכחת לה כגון שהיפ"כ עומד בצלמט החדשה ובין שגמר החדשה סוחרין הישנה וממילא בסחירה זו נחצבה החדשה וה"י אחר ע"י"א לצנות במקומו וגם ע"י"א לצנות שלא במקומו משכחת לה כגון שהיפ"כ מאפ"ל על חלומות החדשה וכשגמרה החדשה סוחרין הישנה כדי שיה"י אור להחדשה שוב רמ"י צ"י"ת פנ"י ח"א ס"י ד' שכחצ דאפשר לומר דמיירי שבין ציסק"י החדש שבין ציסק"י שמשאר המקום קדוש וה"א כמ"ס ודחה זה דלא ליחמיע חד מהפוסקים לכתוב בן ע"י"א והוכיח מזה דמותר להיחם המקום פניו דז"ל לא מקרי הורסו מקדושה כמה שמשאר המקום פניו ע"ש וזהו בצלמט קשה דמ"מ א"ך מותר בסחירה דלא אסור לנחון מציסק"י שום דבר וכמו שהקשה מכר"ס ש"ק הכ"ל ו"ל ע"כ דמיירי שסחירה הוא ללורך החדשה וכמ"ס לע"י ועין במשנה ברורם ס"י קצ"ב שכחצ הא דמותר לסחור היכן אחר שצננה החדש הטעם משום ש"י ראינס מתחלה לסחור לחועלת בנין החדש אלא שרעק אסרו אז זה משום פשיעו"ח והבין החדש צנחו בצלמט זה שיסחורו ח"י"כ לחועלת בנין החדש ולפיכך לא גרע גם עתה מסותר ע"י"א לצנות וש"י ע"ש ועין בחשונה עמק שאל"ס ס"י ס"י שעמד ג"כ וזה ע"י"א מ"ש וזה ור"י"ן לעין עוד וזה וע"י"א לדינא ציסק"י של כרכים אין יבולין למכור אפילו צנו להם ציסק"י אחרת וכמ"ס המנ"א ס"ק ע"ז הכ"ל והסכים לזה הח"ס ס"י ל"א הכ"ל.

והנה בעזרת נשים כחצ הפמ"ג בס"י קצ"ב צ"א"א סק"א לכל קדושה ציסק"י יש לה וי"כ הר"ח"ס על מנילה דף כ"ה ועין בשו"ת צ"ל לוי"ד ח"ב צסוף הספר ס"י צ"י שכחצ ג"כ בן וכן כל האחרונים ל"ב ועין בשו"ת צ"י"ס ס"י כ"א ומ"ס מחשו"י מהר"ע ח"א ס"י קצ"ב דנראה מדבריו שהע"י אין זה קדושה והשג"ע על חשבו"ת שו"ת מהר"ק ח"א ס"י כ"א שכחצ דגם המכרי"ע סוגר דע"כ קדושה כציסק"י — אמ"ת דמדבריו המכרי"ע נראה קלה דס"ל דע"י אין זה קדושה אמנם המעיין במכרי"ע ח"ב ס"י ד' שכחצ לענין חז"ר ציסק"י דשמא הוא"ל דמתפללין שם הדיר כל זמן שנדחקין אעפ"י שהוא אקר"א לגבו זה המהפלא המקום כעשה קצט לעללים ע"ש והוצא ממני"א ס"י קצ"ד סק"א וא"י הע"י בודאי קדש שמתפללין שם הנשים בקביעות ושומטין קדושה וצ"ו וכמ"ס בחשו"י צ"י"ס שם ס"י כ"ה והמכרי"ע בס"י קצ"ב אולי מיירי שם שכן החטו מהחילה שמתקום זה לא י"י"א בכלל ע"י"א ואפשר שם לא ה"י הנשים מתפללים ש"כ"כ וגם אפשר דמקום זה שהחזיק על ג" ציסק"י של נשים מיקרי דבר שיש לו בעלים ידועים דלא צ"ה ע"אמו הוא שיה"י צו קדושה ומכרי"ס או"ח ללורך דק ציסק"י ולא יאטרו להטיל מס על הקהל ע"ש בדבריו נראה דעל אותו המקום של הג קאמר ואפשר דמיירי דאותו מקום ששל הג ס"י רק סמוך לציסק"י של נשים ששרי כתב דמוכרין אותו ללורך דק ציסק"י ואלא יאטרו להטיל מס על הקהל ועין באחרונים שפלפלו בזה אי גנין ועלו"ת של ציסק"י נתקדשו ועכ"פ המכרי"ע נראה דכוננו על הג ואפשר דרך מקום לא ס"י רק סמוך לציסק"י של נשים אבל ציסק"י של נשים נראה קדושה יש זה וכמ"ס השו"מ ועוד גדולי האחרונים.

ולפ"ז כנ"ד בדבר חל"י אם יש לספק אם חשיב עירכס כציסק"י של כרכים דלפמ"ס המנ"א א"ך אם צוים ציסק"י אחרת א"י למכור ואיכא צוה דעת המ"ב שכחצ דדוקא בזמן החלמוד שלא ה"י כה צידם ויכולת על אש"י העיר אבל צו"ה בארלות הללו שמוכג הסקילות להעמיד מנסיגים ופרכסים ונותנים כה ורש"א"ה לראשי הקהל לעשות כראונם בכל עסקין הסקלה א"ך בשל כרכים יכולים למכור וי"כ בחשו"י פנ"י וא"ך דמנ"א בס"י קצ"ב כחצ

בחוזה און זה קדושה כלל יטן שלא נדלדלו ממקומו עכ"ד ושנה בזה דדברי המג"א הם רק בזה שחמרו ז"כ שבבבל ע"ת הן עשויות להסכי מהני תנאי משום דכשיבא הכולל הפקע קדושתו.

וא"כ זה דוקא בנעשה על תנאי וא"כ בעיני דוקא שהתנו בפירות אבל בסחמא ל"א על תנאי הן עשויות דדוקא בבבל אמרו הן ולא בשאר ארצות וכמ"ש המג"א בסקי"ב ע"ש אמנם בחש"י הבאחי מהא"ו"ז ה"י ציב"כ ס"י שפ"ו שכתב בארון הקודש שהוא מסלע המחזור מעיקרו שכתב ד"ל דמחזור ליה ז"י משום השמימי קדושה ועיין באשל אצרכם להג"ה"ק מצוטטת המש"א אר"ח ס"י קו"ג שסעיר בזה וא"כ לד"ו"י י"ל דהקרקע ליה זה קדושה אמנם בחש"י הבאחי מחש"י מהר"ם מלובלין ס"י ג"כ שכתב דציב"כ שחזר דהקרקע נשאר בקדושה ע"ש שהביא רא"י מהא דמגילה רבינא הו"ל הו"ל תילת דבי כטשתא בארעתי אחי לקמי' דר"א א"ל מהו למחרעי א"ל ז"ל זכנס מוצ"ס א"כ מצוה דגם הקרקע קדושה ואסור למחרעי' והא"ך יפרנס הא"ו"ז. את הגמרא סאת ועיין במג"א סקט"ו שכתב ג"כ דהעלים והאבנים והקרקע בקדושה"י קיימי וכן הקשה לי רב אחד מש"ס מגילה ר"פ בני העיר דאם מכרו רחוב של עיר לוקחין דמ"י ציב"כ ופרש"י משום דמעלין בקדושה אלמא דית קדושה ברחוב אע"ג דהיא קרקע פולס ובהצתי בזה.

אמנם

ענה אני רואה דיש לומר דהא"ו"ז יסבור כמ"ש הרמב"ן הובא בר"ן ר"פ בני העיר דציב"כ און זה שום קדושה רק דהו כהשמימי מלוא לחרקין לאחר מלואן וזמנ מלואן יש זה קדושה של כבוד הלכך כ"ז שבני העיר רואים זו נוסחן קדושה אפילו בחורבנן הלכך כשמכרוהו זמ"ה שלא במח"ע און בני העיר רואים מן הסתם שהכתוב מלואו לגמרי אלמא שחול קדושה ציב"כ על הדמים כו' ע"ש בדבריו לכך י"ל דזה מודה הא"ו"ז דקרקע ג"כ עכ"פ כהשמימי מלוא לכך בעינין למכרה חצ"ה במח"ע והא"ו"ז לא קאמר רק לענין אה"ק דזה הו השמימי קדושה דאסור להשתמש בו אפילו השמימי של כבוד רק להניח בו ס"ת ע"ז קאמר דהו נאסר משום השמימי קדושה הו"ל דהו מחובר אבל לעולם משום השמימי מלוא איה זה דהקרקע והשמימי ביון אסור לנהוג זה גם אליבא דהא"ו"ז וכן הא דרחוב של עיר דלריון להטלות הדמים הוא ג"כ כמ"ש הרמב"ן משום דאין בני העיר רואים מן הסתם שהכתוב מלואו לגמרי כג"ל והא"ו"ז לא קאמר רק לענין דהא"ו"ז של קרקע ליה ז"י משום השמימי קדושה דאסור להשתמש בו השמימי של חול עיין בס"י קנ"ד וגם בחש"י קדושה לא מהני מכירה כלל וכמ"ש המג"א ס"י קנ"ג ס"ק י"ד ועיין פמ"ג שם ובה"ס ס"י ל"ה וגם לדברי רמ"ן שם שכתב דציב"כ ודכוותי' כגון שפיקרו עשו לומר זו דבר קדושה סמילו חכמים זו קדושה מדצריהם י"ל דהו דוקא ציב"כ סמילו זו חכמים קדושה מדצריהם ואפילו על הקרקע אבל באה"ק ל"ש הן רק משום דהו השמימי קדושה ע"ז הן הא"ו"ז דקרקע לא נאסר משום השמימי קדושה וכ"ל וא"כ ציב"כ לביע גם הקרקע נחפסה בקדושה יש לה דין ציב"כ כנלפע"ד ברור בשיעור הא"ו"ז ולא כמו שראיתי לחכם א' שז"ק שיעור הא"ו"ז לענין הקרקע ולפמ"ש ציב"כ ודאי דגם הקרקע דין ציב"כ יש לה.

ומ"מ

צ"ד נראה להחיר ממעמים כג"ל דיוכלין למכור חצ"ה במח"ע את העזרה נשים שיטת דבלי"ז הביאו עוד מהח"א ה' עכ"ס ס"י פ"ו שיראם מדבריו דע"י און זה קדושה ע"ש אף דלא נראה הן להלכה וכמ"ש לעיל מ"מ לפעמים כג"ל יש לרפו להחיר ומ"מ נראה רק אם הוא לצורך שירבו האור לציב"כ זה וכל להחיר

כזה דזה דוקא כשנאסרו משלסם עיין תשו' צ"ג ס"י כ"ח מ"ש בזה ועוד עירכס הוא עיר קמנה ולפמ"ש בחש"י פ"י ס"י ד' לא מיקרי כרך אלא עיר גדולה וכבר האריכו בזה האחרונים ועוד י"ל לפמ"ש הטעם דבשל כרכים א"י למכור משום שבאים ממקומות אחרים והקדושה את הציב"כ ע"ד אחרים ג"כ זה לא שייך רק בעזרה אנשים אבל בע"י ל"ש שבאים ממקומות אחרים דנשים אף אם באו ממקומות אחרים לירידים וכדומה און הולכים להפלה צ"ס ול"ש ס"פ ועוד י"ל דבאמה חזינן דלמחור הציב"כ ע"י לננות חדשה מותר אף בשל כרכים דמאי איכפה לכו להנשים דעלמא ולבאורה אמאי אינם יכולים למכור גם הן הו דבנות אחרת ומאי איכפה לכו להנשים דעלמא ביון שבונים להם אחרת ועיין במהר"ם שיק כג"ל אמנם הפמ"ג כזה דהטעם הוא לסי' שיטה משום דציב"כ דרבים קדושה אלים ואינה נפקעת ע"ש וא"כ י"ל דציב"כ של נשים ל"ש לומר הן ללא אלים קדושה כ"כ אף אם נימא דהוקדשה גם לנשים דעלמא מ"מ לא אלימא קדושה ויהר מציב"כ של אנשים בכפרים וא"כ כשבונן אחרת שפיר י"ל דיוכלין למכור ה"שנא אף שהוא של כרכים דל"ש לומר בשל ע"י דאליס קדושה כ"כ יותר משל אנשים בכפרים והפמ"ג כזה עוד ד"ל דמ"מ לא ניחא לכו לאחרים דליפקא קדושה בחנם ע"ש במהר"ם שיק דלא ניחא ל"י בזה.

ובמ"ש

דבט"ו ל"ש לומר שבאים ממקומות אחרים דאף אם באים ממקומות אחרים און הנשים הולכות להפלה שם כמו הנשים שבאים לירידים הן מלאחי צ"ג ס"י כ"ח שכתב לענין ציב"כ של כרכים דהוא עיר קמנה ל"ש בזה לומר דמעלמא באים לשם דל"ש לומר הן רק בעירות גדולות מאוד שאורחים קבועים שם אבל בעוברין דרך עראי עוברים ושבים אף שהולכין שם להפלה אבל און הולכין לשם ללמוד אם אינם קבועין שם ע"ש בדבריו וא"כ כמי ציב"כ של נשים ל"ש לומר דמעלמא אחי דנשים אף אם באים למסחר און הולכות להפלה ול"ש ציב"כ של נשים הדין דכרכים כג"ל יש עוד בזה אריכות בדברי האחרונים ואין הפנאי אחי בעת להעמיק עיוני בזה ועיין בזה בשו"ת הועפה ראה ובהש"י אמרי את ס"י ח' וגם י"ל בזה מ"ש המג"א ס"ק י"ב ד"ה ואם און מחפלות ציב"כ של כרכים יכולים למכרו וצ"ח ס"י ל"א שם החמיר בזה בענינים אלו שגם במ"ש שם דאפילו ה"י מותר מן הדין יש לאסור ביון דהו"ע מקפידים לכדד מקום שיעד שם ביה התפילה וגודרין אוחו המקום בארצו א"כ יהי חלול ד' אם לא נעשה הן ובענין שכתב המג"א ס"י רמ"ד סק"ה הדבר תמי' בעיני שלא מלאחי מהמחברים הגדולים שיחשבו לזה וכולם פשיטא לכו דבשל כפרים יבינו מה דלא חשיב כרך מותר למכור ואולי הח"ס החמיר ציב"כ גדולה לעשות ממנה חצר וציב"כ החדשה בזה מיהו יותר ביון לפני האו"ע משא"כ ציב"כ של נשים ובעיר קמנה ל"ש זה וכפי שהסכימו האחרונים בעיר קמנה הו הדין כבשל כפרים וגם מטעמים שכתבתי נראה דאין להחמיר כ"כ בזה ומ"ש כבודו לפמ"ש המג"א בס"י קנ"א על הסו"ס שכתבו דלכתי מהני תנאי בבתי כנסיות שבח"ל שהיו כשיבא הכולל במהרה הפקיע קדושתן דהא אמרינן דעתידין שיקבע בא"י ואל דקרקע עולם לא תקבע בא"י הרי תצור וכרמל קרקע שלכם נקבע בארץ ישראל ותירן הח"ס ס"י ל' דחבור וכרמל נדלדלו ונעקרו ממקומם שקבל החורס לכן נקבע קרקע שלכם בא"י יש ללמוד לפמ"ש ואבנים שיבנו ציב"כ וציב"כ שג"כ נדלדלו ממקומם ונעקרו צבונן שיזכה מו שיטלמלם שיקבעו בא"י אבל קרקע עולם שיבנה עליו ציב"כ שלא נדלדלו ממקומם ליכא ק"ו מחבור וכרמל וממני כבודו חידוש דין אם חזב בארץ גדולה אשר בזה מערה לציב"כ ומחפלות

דלפק לא חייסין משום דסקיל דמו ומעלי או בקדושה מעולה ומוכה דנלא"ה מיקרי הורדה מיקושה ואסור ע"ש בדבריו.

אמנם באמת המניח ס"י קנין סקביז כהז ומיחו דעת הפוסקים משל רבים ליחוד שרי כל שאין מפיקין קדושה במ"ש צה"ה והיינו מ"מ"ה הרמ"ח שם דמותר להשאיל אפילו ס"ה לקרות בה אפילו משל רבים ליחוד ובאמת הפמ"ג שם ובמ"ז סק"ז עמד על המניח דבעינן דוקא ע"י מכירה ומתנה שהחול הקדושה על ד"א וע"ש שכתב דדברי המניח יתבטו דוקא לשיטתו הצעל המאור שפירוש הך מחגיגות פלוגתא דר"מ ורבנן דמייירי בשא"ט מחלל הקדושה על הדמים ופ"ז פלוגתא דרבנן הוא דמשל רבים ליחוד ע"י קדושה איך זה ולא מיקרי הורדה מקדושה כלל ח"ה דעת הפ"ז נ"כ שם סק"ו שכתב דלביב"ג מותר למכור אפילו כל כרכים אפילו מרבים ליחוד ע"ש וא"כ לא בעינן שהחול הקדושה על ד"א רק דזה לא מיקרי הורדה מקדושה כלל וא"כ ה"ה דמותר לחלק הביב"ג לשנים אף דיהמטט בכל חלק ריבוי העם.

ועיין צריב"א מגילה שם ודבריו נ"כ אין משל רבים ליחוד הורדה מקדושה כלל ע"ש והדעה שזו ראיהו בחש"י צ"ח שלמה או"ח ס"י נ"ח שהקשה נ"כ ע"ד הפ"ז והמניח דלמה סמכו ע"ד הצעל המאור נ"כ דעת רש"י והרשב"א דס"ל דמרבים ליחוד מיקרי הורדה ע"ש בדבריו וכבר קדמו צ"ח הפמ"ג הט"ל ולא הביאו נ"כ מדברי הרשב"א מגילה דלדבריו ליכא הורדה מרבים ליחוד ופירש הרשב"א הוא שהורגלנו מגילה שם דמוקי המשנה דאין מוכרין של רבים ליחוד דקאי אס"ה ע"ש ט"ל הא דקאמר הש"ס מרבים ליחוד ליכא קדושה די"ל נ"כ דקאי אס"ה ושאר השמיעי קדושה ואפ"י דכן בעלמיהן קדושים מ"מ מיקרי הורדה מקדושתן ביחוד ע"ש צריב"א וכו"ל דלא בהרמב"ן בחידושו למגילה שמובין מזה דהש"ס דין אינו מפרש שהורגלנו אצל הרשב"א אינו אומר כן ומפרש דהש"ס דילן אומר שפיר שהורגלנו וע"ש בדבריו ועיין צ"ש שם שהמה על הק"ע בירובלמי שם דמבואר מדבריו. וסובר נ"כ דהש"ס דילן יכול לסבור שהורגלנו והוא חמה עליו ע"ש וגם בגליון הש"ס ירובלמי שם ובאמת צריב"א הט"ל מבואר סק"ע וכנ"ל אף לכאורה מהרשב"א אין ראוי דצ"ה"ג מרבים ליחוד ליכא הורדה דלפי פירושו מייירי בספרים שפיר יש לחלק דדוקא צ"ה"ג לא מיקרי הורדה משא"כ צ"ה"ג דאין אומרים דברים שבקדושה פחות מעשרה וכמו שהקשה הפמ"ג שם על המניח דאין ראוי מהרמ"ח דמייירי צ"ה"ג לענין צ"ה"ג ע"ש ובצ"ש הט"ל אמנם אין זה מוכרח ולפירוש הרשב"א דש"ס דילן מפרש שהמנהג נ"כ דקאי אספרים וחייסין דאמר לר"מ דמרבים ליחוד ליכא קדושה ורבנן פליגי עליו וס"ל דאין זה מיקרי הורדה ה"ה דצ"ה"ג י"ל דלא מיקרי הורדה וי"ל דע"ז סמכו הט"ז והמניח הט"ל במ"ש דמרבים ליחוד ליכא הורדה משום שיטתו הצעלנו וגם שיטתו הרשב"א וכנ"ל והבן צ"ח.

אמנם לשיטתו רש"י והרשב"א הט"ל ודאי דמיקרי הורדה וכנ"ל ויש לעיין צ"ח דליכא ולפמ"ג הרבם אחרונים דקדושת צ"ה"ג לא הוי רק דרבנן וגם צ"ח דאין מורידין האריות האחרונים ד"ל דל"ה רק דרבנן וגם ואיכא פלוגתא וכחצתי צ"ח בהש"ב וא"כ אפשר דבדרבנן י"ל לסקל ובפרט לענין רוב עם הדרת מלך נראה ודאי דלא הוי רק דרבנן דקול דברי חייסין צ"ה"ג דל"צ ע"כ דרזין מקדימין למטה דומה הא דרוב עם הדרת מלך ע"ש ובדברי יוסף או"ח ס"י א' וצ"ח כלל ס"ה ובח"א מערכת פ' אף דלענין לפשות מזה מן המוצא איכא דיעות דממחיתין מלעשות

נבחר עכ"ל כהז הפמ"ג בהש"ב ובחש"י תוע"ד ובחש"י אמרי א"ב דבעינן נמכר צ"ה"ג במא"ע אף לכתחילה רק נד"ד דצ"ה"ג אין נמכר לכתחילה נפמ"ג המניח צ"ה"ג קנין ס"י נ"כ צ"ח המה"רם ניבנן ע"ש ובמחל"הם ובחש"י מה"ר"ם ס"י כנ"ל ונ"כ צ"ח משנה ברורה שכתב דאיכא דעת הראש"ד דד"ד דברים אסור וגם לשיטת הרמב"ן דהוי מביים השמיעי מ"מ דמסקין לאחר מליקת מ"מ איכא דיעה צ"ח י"ל דדברים כצ"ה"ג אסור ע"ש, ומקודם יבטו הפ"ג שהדעה ואח"כ ימכרו היבנה כמבואר צ"ח קנין וימכרו אה היבנה כמממך כנ אכ"כ העיר דהיינו בהכרח וידקו לעמיקן צ"ה"ג יצביב"ג שדעו כל אכ"כ העיר מהמכירה ואח"כ ימכרו ויקחו אותו ויבטו לקבוע שם מדרגות לילך ^{ד"ד} ^{אוצר החכמה} שם להפ"ז של צ"ה"ג כמ"ש כבודו. והנלפע"ד כחצתי.

סימן כא

צ"ח י"ט ד' צ' חמ"ח אשתדיל ברא"ה.

שלום וכט"ם לכבוד הרב החריה המופלג בתורה ויראה החסיד ששלח הוחסין כשית מרה אפרים זלמן נ"י מרגליות אבדיק לאנקא אצל דראהביטש י"א.

קבלתי מכתבו היום בשאלתו בהקלוח שלו שהיא גדולה צמדה ויכולה להחלק שיכול עוד הצורה א' והתפולל ויהא ע"ז לפטו לפרנסתו שיה"י לו שכרית יתיר וגם המהפליט שם יכנסו אותו בכל פעם יהנה כהז ברובם להעמיד מחילה על קרשים של טובי א"י להלל מן הק"ה אל הק"ה ממזרח למערב ובכחל מרה י"ב שני חלונות וגם בכחל נפוני יש שני חלונות ובאשר יעמיד המחילה המחלקת הט"ל ח"ה המחילה בין שני החלונות של מזרח ולא יה"י לכחל דרומי רק חלק א' של מזרח והמטט אורו של חלק דרום וע"ז כהז כצ"ח שדעתו לעשות עוד חלקן בכחל מזרח כצ"ח דרומי וגם בכחל הדרומי יפתח חלקן שבכחל הדרומי הוא סמך לחדר שיש שם כמה חלונות גדולות וגם יה"י מוכרח לבנות מקום הארון הקודש.

והנה בענין שני מקום הארון הארבעי צ"ח בהש"ב והבאחי מהב"י ד"ה או"ח ח"ב ס"י י"ד שמהיר נפשויות לבנות הא"ה וצ"ה"ע שם כוס"י קל"ה כהז דיתה ש"ח יהו גם צ"ח"ק ס"ה הא"ה"ק מקודם עוד א"ה"ק ויתנו צ"ח ספר אחד ע"ש ועיין עוד בשו"ח מהר"א ג"ו מלביב ח"ב ס"י ל"ה בענין זה אמנם צ"ח דין זה א"ס מותר לחלק הביב"ג במחילה ולעשות ממנו שני צ"ה"ג קנינים כבודו הציא משו"ת ד"ה או"ח ס"י ג' בח"א שכתב דמותר להעמיד מחילה צ"ה"ג והציא כן מחש"י הרא"ה אינו יודע היכן מלא כן בחש"י הרא"ה בגלל ה' דשם לא מייירי אלא ממקומות צ"ה"ג לחלק המקומות במחילות והוא מחילה קטנה בין מקום למקום אבל לא במחילה המחלקת הביב"ג כולי מזה לא נהבאר שם כלום ע"ש וראיהו צ"ח אריות חיים ס"י קל"ג צהגות הגאון מהרש"ס ז"ל שכתב שם והציא רא"ה ממגילה כ"ז ע"כ דלרבנן דר"מ מוכרין של רבים ליחוד וע"ש דאמרו לר"מ א"כ אף לא מעיר גדולה לעיר קטנה דאי איכא למיחוב כה"ג נמי איכא למיחוב משום ברוב עם הדרת מלך ופירש רש"י והרשב"א

מלמטות המלוא חיקף ודחיין הא דרזיון מקדימין למלוא
 זכדי לטעות המלוא מן המזבח עיין בחש' ח"ל וזכרי
 האריכו זה האחרונים ואכ"מ וצטיל לקיים ברוב עם הדרת
 מלך לא משהיין המלוא כרי חזיון דקיל ועכ"פ ברור דלא כוי
 רק דרבנן י"ל ודאי דיש לסמוך להקל דלא חשיב הורדה
 מקדושה סגס דלענין מרבים ליחיד כפי הגרסה מהשוי
 אחרונים שהממירו ואסרו לשנות מעשרה אגשים לעו"ג כמו
 שהאריכו זה הגדולים ברור שלפנינו צביהכ"ג דק'
 זאלישטטיק והגאון מהרש"ק ז"ל לזה ככרוכיא לאסור ועו"ג
 פדף משל יחיד דצט"ג עונן עם כל דבר שבקדושה
 קדושה וזכרו ואש"ר וכוון דלענין עו"ג החמירו דמקדשו
 הורדה מבי"ש לשל יחיד וכמ"ש צ"ש עם מי"מ לענין
 הורדה משום ברוב עם הדרת מלך ודאי דיש לסמוך
 להקל כיון דהצ"ו ומג"א מקילים גם בשל יחיד וכנ"ל,
 ועיין בחש' שו"מ מה"ק ח"ב סי' כ"ד שהיא מחיר
 לשנות מעשרה אגשים לעו"ג ע"ש:

ומ"ש כבודו שיעשה עוד הלכות זכותל מרחק בחלק
 דרומי וגם זכותל דרומי יעשה הלך עדין אינו
 יודע כמה יחקן חלק הפזוי שגם בחלק הסה יתמטע האור
 מבראשונה שקודם חילוק המלוא האור לו גם הלך השני
 שבמרחק ועשה לא יחי' לו חלק השני ואף דאורו דב
 דיש לו עוד הלכות זכותל הפזוי מי"מ אסור למטע אורו
 מכפי שהי"ל לכן מכ"ז אינו רואה להחיר (ועיין לעיל סי'
 י"ט שהבאתי שם שמלאתי בהשוי הורח הסד להחיר למטע
 האור ע"ש) רק כפי שכתב כבודו שהקליח שוכרים אוחו
 המחפלים מאו ומקדש וגם אלל המוכרים לו שברו
 המחפלים את הקלוח כלו אם לא הקדישו המוכרים
 הראשונים את החדר הזה לקלוח שהי' צביהכ"ג לעולם הדין
 מצואר צשיע או"ח סי' קצ"ד סי"ב המוכרים ציה ומחפלים
 בו אין לו דין צ"ה ועיין חש' ח"ב סי' ל"ב שכתב
 דשכירות אינו מקדש על אחר כלות האמן ואם הוא בלא
 קציעות זמן מיד שהחריס בו אין כאן מכר ולא שכירות
 וממילא שאין כאן קדושה ואף שנקרא קלוח עיין בחש'ו
 צ"ש או"ח סי' כ' שכתב דלנו רואין מעשים בכל יום
 צריבים או גצירים שקוצעין צביהם חדר מיוחד להחפלא
 שם צמנין עשרה או כמה מלוא ונקרא קלוח של פלוני
 ובכל עת שרואה הבע"ב מבטל מקום החפלא ומשחמט
 בו לברו וע"כ דבכ"ג הו' כההנו מהחלס שאינו מוכרו
 לרבים רק על הזמן שיראש ע"ש בדבריו ועיין צ"ח ח"ב
 חו"מ סי' ל"ב לכן אם הדבר קן ודאי מותר לפשוה בהקלוח
 כחפלו רק לריך לחקור ולדע אם המוכרים הראשונים
 לא הקדישו אוחו לביהמ"ד לעולם אז מותר אבל אם
 המוכרים צנו אוחו לשם ביהמ"ד או שהקדישו אוחו לחי"ב
 לשם ביהמ"ד אין לשנות וכנ"ל ועיין בחש'ו ט"ב מה"ח
 או"ח סי' י"ז ובהשוי צ"ש הכ"ל והלפפני"ד כהצחו.

אך מה ש"ש לעיין זה עוד דב"י המחליט הוא ממטע
 האור כדי עובי המחליט וממטע החלל של צביהכ"ג
 וקו"ל דאורי בעשרה מקדושה עיין בחו"מ שצוטה ר"ת
 ד"ו וסקדמוטס מדמו קדושה צביהכ"ג לקדושת המקדש
 עיין חש'ו מהרי"ל סי' קס"א ועיין במרדכי פ"ג דשנה
 דמסתפק אי צביהכ"ג דמו לעזרה או להיכל ועיין צשיע
 סוס"י קצ"ב לענין אם מותר להשתמש ע"ג עליות שעל
 צביהכ"ג ע"ש וא"כ שממטע האור הכ"ל הוא ממטע
 מקדושתו דכבר פלפלו האחרונים לענין עובי החומה או נתקדש
 בקדושה צביהכ"ג וזה י"ל לעיין עוד דבכמהי"ט שזומרת
 בחוק צביהכ"ג והצביהכ"ג מקיף אוחה מכל ד' הוי הכל
 קדוש, וגם עיין בהשוי דברי חיים ח"ל או"ח סי' ד'
 שכתב דמותר להסוף בצובי הבנין ולמטע הללס והביא
 רא"י מהר"י יומא ג"ח פ"ג גבי אמה ערקסין שכתב וי"ל
 ולהסוף על עובי" ח"ל דכתיב הכל בכחב כ"י חלמא דאי
 לאו משום הכל בכחב כ"י מותר להסוף על עובי הכותל
 ולמטע חללס ע"ש אמנם בהשוי צ"ש הכ"ל ראויה שכתב
 דשאינה סהם דאם הוסיפו על עובי הכותל הי' נעשה
 לגורך המקדש לעשותו כהצניח הראשון אבל צביהכ"ג ע"י
 הסחיתים אף שאינו מפקיע מקדושתו מי"מ אינו יכול להחפלא
 וללמוד במקום הסחיתים והוי כאלו נוחן חלק מהצביהכ"ג
 והארץ להחיר שם הו"ל דהוי לגורך חיקף הצביהכ"ג ע"ש
 בדבריו ולפי"ז צ"ד דלא הוי לגורך חיקף הצביהכ"ג י"ל
 דאסור להעמיד מחי"ט לחלקו משום דבמקום המחי"ט א"י
 ללמוד ולהחפלא והוי במקום הזה כאלו נוחן חלק מצביהכ"ג
 וכנ"ל וכן מלאתי צשו"ח האלף לך שלמה מהגאון מהרש"ק
 מבראש שכתב חס להחיר לשנות חלל צביהכ"ג ולמטעו אפילו
 אצ"ב אחת און למטעו מקדושתו ע"ש בדבריו סי' ס"ח.

ומה שמסתפק בהא דקו"ל אגורי ומשכונא אסור בימי
 דרואס לטעלות הדמים לקדושת המורס אם מותר
 להשכיר זה אין ספק כלל דכ"ז שלא יאל מרשות הבעלים
 לגמרי לי"מ מה שיעלו הדמים לקדושת המורס ועיין צריבצ"א
 מוילה שם. הנני יודיע.

סימן כב

עוד דחרב הנ"ל

מ"ש מחש'ו פרמ"ד או"ח סי' יו"ד שכתב לענין צביהכ"ג
 סיבי שמקדים השכירות מכני וסג"ס אוירי
 בשכירות שאינה משתלמת אלא לצסוף שאז אית' בקדושה
 על מה לחול אבל במקדים השכירות הקדושה חלס על
 הדמים הללו ע"ש לפעני"ד קשה לסמוך ע"ל דמסחיתת
 הפוסקים שלא חילקו צזה נראה דאין חילוק ועוד מלאתי
 להדיא בלצ"ה סי' קצ"ג שם סי"א שכתב חפפ"י שקיבל
 מעוה לשמשכנן או השכירן און שי"ך למר דחלס הקדושה
 על המעות כיון שלא הקנסו לו ששרי און גופו קני לו
 עכ"ל כרי להדיא דלא ס"ל כהפרשת מרדכי חלמח שיש
 להציל ראו' להפר"מ מהשוי הרא"ש כלל ה' שזונא צצ"י
 צבדס"ב ר"ש סי' קצ"ג שמהחיר להשכיר והיא חמסו למאורס
 דסותר דברי הש"ס דלמר איגורא ועשכונא אסור ולפי"ד
 הפר"מ א"ש די"ל דהקבל ר"ו להשכירו שיקחו סדמים
 מקודם וצכס"ג מותר.

ולכאורה י"ל לפמ"ש הרא"ש פ"ק דע"י והצ"ח צש"ך
 יו"ד סי' קמ"א סק"ו לגבי פכוס ששירות
 ממכר

וגם י"ל צ"ד משום שממטע אורס של הצביהכ"ג וכבר
 הארכתי צענין זה והבאתי מחש'ו מהר"י אשכנזי
 או"ח סי' ה' שהארץ צענין אם מותר להגצ"י העזרת נשים
 עוד החלונות שבצביהכ"ג ע"ש בדבריו שהארץ לאסור ומ"ש
 צשם הגאון מהרמ"ז עמינגער לענין מיעוט האור מהא
 דקו"ל קול ומרנא וריח א"צ משום מעילה סחרתי דבריו
 צהצובה דאין ענין לזה דהוא משום הורדה מקדושה ועוד
 סיבי דקעציד מעשה עיין בצפ"ח ר"ה דכ"ח דגם בקול
 ומרנא וריח י"צ משום מעילה ועיין צמל"מ פ"ח מכלי
 המקדש וציד מלאכי צכללו דוי"ט אות חקמ"ד צשם הרדצ"י
 וא"כ צודאי דאסור למטע אור של הצביהכ"ג ובהשוי ד"ח
 ח"ב או"ח סי' י"ג כתב דוהגין להכניס החלוק של צביהכ"ג
 אגשים לגשים אף דמאפיל להסורא ומשום חנאי צ"ד הוא
 ע"ש ובהשוי שפקתו ע"ד אבל כמו צני"ד למטע האור
 ע"י מחי"ט צזה ליכא מנהג וצודאי אסור למטע האור.

במחנה מסוס דלו לאו דהויל הנאה מויה לא הו יבוי' לוי ולהויל כמכר וצנחו ליש זה והו כמי' המני'א שס ליתנו לעיר רחוקה שזודאי לא הויל הנאה מהס אסור ועיין ברין שכחז כיון דהויל הנאה מויה מחויב לשלם לו נזולו ולקח פקע הקדושה עי"ז ע"ש וזה ליש בצנחוד אינו חייב לה ליתן לה ביחו ועיין בריטב"א שכחז דגם אסלא הויל עד הכה הנאה ממנו רק שמקוה שיהי' לו הנאה ממנו באיזו פעם ג"כ מהני ע"ש אך באמת נראה דהריטב"א לטעמי' שס דס"ל דלאו מדין פדיון הוא אלא מדין מנהג כבוד ודלא לאכחשו מלוה וכה"ל גונג' ליהא אכחשו מלוה והוא כעין דברי הרמב"ן המוב' ברין ע"ש אף דלאו למרי' הס כהרמב"ן שהוב' ברין ע"ש וחבין אכל לשיטת הרין דמדון פדיון הוא ודאי נראה דלרין שהסגס ממנו מקודם דוס דבר לחול עליו הפדיון וכו' משנה צורה התיק דברי הריטב"א להנכה ולפטני' לא נראה לי כן ולכן אין נראה להסכים לדבריו להחיר ע"י מתנה כזו ולרין דוקא למכור והללפטי"ד כתבתי.

ונתיישבתי ד"ל עלה שימכור את הבית לבחו שהיא תראה שיהי' לה איזו סכום

משוח אף סכום מועט שיתן לה איז' א' במתנה שיהי' ב"ך לה המעות ובעד הסכום המעות תתקם הביטוי' וכל הקדושה על המעות וכמ"ס בפרמ"ד דאין חילוק בין דמים מרובים למועטים וא"ל דזה לא מיקרי מכירה מה שמוכר דבד מועט דהו ביטול מקח אך באמת קוי"ל באו"ח סי' תמ"ח לענין מכירת חמץ שימכרו לו מכירה נמורה דבד מיעוט וע"ש בח"י סק"ג' שכחז ואין לחוש לביטול מקח די אכן סהדי שהישראל גמר ואקני' לו כדי שלא לעבד על ב"י וכ"י ע"ש וכו"ס ה"ח' שס וכו"ס זה אכן סהדי שגמור ומקני' לה בלז שלם דאלי"כ אי"ל לו להסביר את הביטוי' והי' רואה ליתן גם במתנה רק דמתנה אסור כמ"ס ע"כ"פ במכירה ודאי גמור ומקני' ועיין בתשו' ח"ס יו"ד סי' ש"ח שכחז לענין כבוד דבעינין דוקא שיתן כל המעות אבל ליתן חצי וזה צדד עו' שבו' כמה זהובים אינו אלא אסמכתא ואין בוונת שהי' להקנות ולא לקנות ובפ"ת סי' ש"כ הביא דבריו ואין לכו' תמ"ח הנ"ל הנ"ל שכחז או שימכרו לו מכירה נמורה דבד מועט ע"ש ומלאתי צד"ח במערכה כבוד סי' ג' אות ע"ו שכחז זהו וסביא משי"ע הרב התניא בסי' תמ"ח שכחז לענין המק' ולענין כבוד כמ"ס הח"ס וכתב דהס מפרשים מ"ס הפוסקים למכור דבד מועט לא שמוכר כל החמץ דבד מועט דהיתכן למכור שום כמה מונים בפרוטס ואין זו אלא אסמכתא אלא הבוזה שיתן לו דבר מועט פרוטס לקנין והבאר זקוף עניו במלוה ע"ש דבדיו ומ"מ גם לפ"ד נראה דוקא במכירת חמץ וכבוד דאינו רואה שיוחלט החמץ והספרה אכל הנכרי רק שמוכרו להפקיע איסור ב"י או להפקיע איסור צורה זהו אס' מוכר דבד מועט אין דעתס סומכות להקנות ולא לקנות אבל כוונת דיון דבאמת רואה ליתן לבחו הביטוי' דמתנה לחלוטין והמכירה היא כדי שיהי' בסיח' שיהי' להקדושה על מה לחול זהו כ"ע מודו דמועיל אסמכתא ומועיל שפיר וי"ל דגם כוונת תשו' הרא"ש שכחז להחיר בשכירות י"ל דהי' דברך היתר שיש עלה שימכרו מקודם הביטוי' לתי' א' ובתנאי שששה"י להס משה מחויב הלוקח לחזור ולמכור להס שזה מדינה נמורה כמ"ס הסמ"ע בחי"מ סי' ר"ח דבשקובע זמן דסייט כשאומר לשכיהי' לי דמים בזמן אחריו לו ובתוך הזמן אי' לכפיתו הו מכירה נמורה ועיין במק"ח סי' תמ"ח סק"ח ועיין בנתיב"מ סי' ר"ח סק"י ובחזו"ד יו"ד סי' קע"ד דבאו"מ ע"מ שחזירס לי כיון דבעי' קנין חדש הו מכירה נמורה ע"ש וא"כ יש להס עלה למכור מקודם על זמן מועט לאחו אי' ולהחנות ע"מ שמחויב לחזור אח"כ למכרו להס והו מכירה

כמכר זמנ' דמי משום דבדיניהם הו כמכר ע"ש לידס הקוש' ח"ב י"ג דכונת הרא"ש בתשו' הנ"ל שרלו הקבל בשכירות באופן המותר דכיינו לעכ"ס דבזה שפיר שכירות קניא יפקא מקדושתה אולס אין במשמע דבדי הרא"ש כן והלתי' בספר אחרון שמו משנה צורה על או"ח שטמ"ד ג"כ על הרא"ש וכתב ד"ל הא דאסור להסביר היא דוקא בשהמא אכל אס' ידעיין שרוא'ם לבטלו והפקיעו לגמרי מקדושתו אלא שאינם מולאים עתה למוכרו או דמי בשכירות שימכרוהו תמיד יעלו להס ריוח יוחר צו' יבוא'ם להסביר בפי"ה במט"ח"ה כמו במכירה ובהו מיידי הא דתשו' הרא"ש אך כתב דזה י"ל דוקא לשיטת הרמב"ן דס"ל דקדושת ציט"כ פקעס כד' ומ"מ הרין במינה כשמו אכל לדעת הרין שס דס"ל דאפילו בפי"ה במט"ח"ה לא פקעס קדושה כד' לא יועיל באינוני ומכנהו בשם אנפי' היא במכירה לחלוטין ועיין בא"ח סק"ב' ולכן הקב"ה על הרא"ש דהא הוא ס"ל דמתנה בעינין זמ"ה ובמט"ח"ה ופי"ה בעינין לטעמא דהו לאו דהויל הנאה כו' וע"כ ס"ל כהרין דקדושה לא פקעס כד' אי' שפיר קב"ה דברי הרא"ש בתשובה הנ"ל והניח ב"ע.

אמנם ד"ל סי' דאיכא דרתי לביטול הסי' ד"ל ע"ש

והא דמשכרו או משום שאינו מולא עתה למכרו או משום דמי בשכירות יעלו לו יוחר ריוח ממכירה וגם נוכל בשכירות מקדושה דיוכל לחול הקדושה על הדמים זה שפיר מהני לבי' דבאמת בזה דשכירות לא מהני לכאורה יש לעיין לפי מה דלוחא בחי"מ סי' ש"ד דשכירות ממכר היא נכד מילי ועיין בתשו' הרא"ש כול' ח' סי' יא' ח"ב למ' לא יועיל כאן שכירות ועיין בתשו' מהר"ם ח"א סי' י"ד שטמ"ד ג"כ זהו אף י"ל כיון דלאחר זמן השכירות ריגס שיהי' בביטוי' במקודם לא פקעס הקדושה ממנו זה דוקא בשהמא במשכר לזמן אבל באומר שרוא' לה קיע ממנו הקדושה לעולם כמ"ל שפיר י"ל דמהני בשכירות רק אם אין השכירות משחלמת אלא לבסוף אי' אין על מה לריל הקדושה וז"מ אבל בתרתי לביטולא ברוא' להפקיע הקדושה לגמרי ונוכל השכירות מקודם שפיר י"ל דמועיל השכירות וא"כ לא תיקפו מהלכות הנ"ל ד"ל דהו' מיידי באינו רוא' לבטל הקדושה לגמרי ומיידי בשתס שכירות י"ל דלאחר זמן השכירות יחזור לקדושה ציט"כ אבל ברוא' להפקיע הקדושה לגמרי י"ל דגם הלכות מורה דמהני בביטול מיקודם דמי בשכירות ומיושב ג"כ דברי הרא"ש הנ"ל.

אולם ע"ן ל"ע זהו דנוף הקוש' הנ"ל משכירות

בזמן ה"י ת"מ שכחז דאף דשכירות לוינא ממכר היינו דהי' קנין פירות אבל לא חלי' להפקיע קנין הגוף של האבטיר ע"ש והי' זהו עדין לא י"ל מקנין הגוף של המשכיר ולא פקעס קדושתו. ולכן הדבר ל"ע אס' לסמוך נמשכה להחיר בשכירות ולכאורה עלה בלזי שיש עלה נהסביר לנכרו לפ"מ ש' בשם הרא"ש דבעכ"ס שכירות קניא והי' לפ"מ הפ"מ באו"ח סי' רמ"י בא"ח סק"ח דדוקא דבדבדן שמכנין ע"ד הרא"ש הללו ולא בדא"ו ע"ש מ"מ הא קדושה ביה"כ הסמינו רוב הפוסקים דלא הו רק מדבדבן יספיר יש לסמוך אדברי הרא"ש אך באמת לא נהיר' בטיק' הא דמכירה מהני הוא דהדמים תתפסין בקדושה ופקע הקדושה מביטוי' והו' צורת פדיון ועיין ברין מנייה שס אי' לפ"מ הפ"מ בפסחים כ"ע דב"ה ר' א' חזק דאין לפדות קדושים ע"י נכרי ע"ש בעטמ' ח"ב אין להסביר לני' להפקיע הקדושה על ידו.

ומ"מ כגורו עלה שיתן הביטוי' במתנה לבחו ודקוי"ל בסי' ק"ג דמתנה שדי ואח"כ יעמוד אפוטורופוס על בתי יהיא יסבירו — ג"כ לא נהיר' לי דטיק' הטעם

מכירה גמורה ופקעה הקדושה והל על המעות ושוב
 כשיחזרו ויקנו אותן שפיר ישי מותר להשכירו כיון דהקדושה
 פקעה פעם אחת פקעה לעולם וכפין הא דאמרין בניטין
 פ"ג ע"ב כיון דפקעה פקעה ולא לריך הרא"ש להחזיר
 עלה זו דאפשר ע"ז לא היה נשאל ופיקר השאלה ה"א אם
 ביד הקהל לשנות ע"ש וע"ז ה"ב דרשות ביד הקהל ולענין
 השכירות יש שפיר עלה מקדש לשכור על אוזן זמן ולחזור
 ולקנותו ולא ישי שפיר ה"הר להשכירו כ"ל ואף אם נמא
 דזה ה"ב הערמה מ"מ כיון דקדושת ביטליג כ"ו רק
 דרבנן הא הערמה דרבנן לכ"פ שרי כדעת מהר"ש ומק"ח
 ס"י תמ"ח ולא דמי למ"ש המג"א בס"י ק"ג ע"ש סק"ז
 דאסור לעשות ערמה דאין זה דומה לזה כלל כמובן כן
 י"ל לתקן דברי הרא"ש ובג"ד כיון דר"ה ליהן לבתו צמחנה
 נראה דשפיר יעשה פ"י מכירה בשבט מועט כ"ל
 והנלפע"ד כתבתי.

ומצאתי

דלתי לדי השו" מהר"ם ח"ג ס"י רס"ב
 שכחצ דבני הערמה דבטרמה מוכחה
 ובלא הפסד גדול אין להחזיר גם דרבנן ומנחה לי
 מצבורות ל"א לענין שבטות דמחלק בין מוכחא מילתא או
 לא ע"ש ובאמת אין על הערמה שוה עיין בחש"י ח"ס
 א"ח ס"י ס"ב ובמק"ח ס"י תמ"ח שכחצ דזכו דוקא סידי
 דעושה האיסור בערמה משא"כ סידי דע"י מכירה כ"ו
 ה"הר ע"ש ותבין ומג"א ה"הר צירובלמי פ"ד דיבמות
 ס"י"ב ד"ר ערסון ק"ד ע"ש נשים בערמה כ"ו להאכילן
 תרומה ע"ש דהיא הערמה בביתר כיון דקדושן וס"ג בג"ד
 ס"ו בביתר כ"ל ושרי והבן כ"בין אמנם לפמ"ש ע"י מכירה
 לריכס לביתו בהה גדולה היינו יותר מו"ב שגם עיין בחו"מ
 ס"י רל"ה ס"ה קטן שהגדיל כ"ו אבל בקרקע אין מעשו
 קיימין עד שיה"י יודע בציב מו"מ אחר שהגדיל ע"ש וא"כ
 לריכס לביתו יותר מו"ב ויודעת בציב מו"מ -- וע"ש ס"ז
 קטן שקנה קרקע ונתן דמים והחזיק בקרקע תעמוד בידו
 לפי שזכין לאדם שלב"פ עיין בנח"מ ע"ש שכחצ דהקטן
 יכול לחזור וא"כ בג"ד אם עדין איכס יודעת בציב מו"מ
 א"כ חס"י יכול לחזור והחבטל המכירה למפרע ולא נפקע
 קדושת ביטמ"ד לכן ל"ל גדולה ויודעת בציב מו"מ ועיין
 בקל"ח ע"ש סק"ד ובנח"מ כ"ג עליו ע"ש אך י"ל בבס"ג
 דקוים בשבט מועט מה שגם הרבס השו"ב זכות גמור וכמ"ס
 בקל"ח ס"י ק"ג סק"ג וזה א"י לחזור לכן כל שביא
 גדולה ביוחר מו"ב מה"י המכירה כן נלפע"ד.

סימן כג

ב"ה אור ליום ג' ח"י אפתר"ל בדא"י.

**הדמים והשלום לכבוד הרב הגדול החוב"ב מו"ה
 אריעזר לייטער כ"י
 אבריה טרמבולא יע"א.**

מכתבו הגיעני בדבר השאלה בעירכס אשר הצערה
 ללכב יאלס ר"ל ונחרצו בתי מקדשות עד
 יסודל ועתה בנו ביטמ"ד מחדש במקום הראשון וא"י
 להעמיד את התיבה על מקומה הראשון לאשר פתחו חלון
 לגד תורה וכנגד החלון עומד בית ע"ז ונח"מ להעתיק
 את התיבה וע"י גס את ארון הקדש ממקומם הלאה אם
 מותר לשנות הארון עפ"י ד"ה.
תשובה הסב הח"ס א"י ס"י כ"ה אוסר לשנות ע"ש
 בניט"ג יגס ששחרו אנשי הקהל והרחיבו

ועוד
 שכתבתי
 ר"ק מדרבנן
 וי"ד ס"י ע"ד
 אלא ד"ה
 דמיומא
 קדושה
 כ"ג ע"ש
 ואסור
 בקדושת
 אין מורידין

המייצג הובא במניין סי' קנין סקניו ע"ש דבריו וע"ש זה סייך ג"כ בנ"ד ורלויתו בשו"ת החס"ל'א מוה"ר סוף חלק אור"ח בשאל ג"כ על הא' עובדה של הב"ש מקי' בארבעה וכתב דלא היו הורדה רק כמשמשת קדושה קלה בדבר כמשמשת כי לקדושה חמורה אצל בזה שבי' במקום החלה קדושה ביהמ"ד אלא בטמא' זו קדושה מחממת שבי' שם האר"ק קבוצ וע"ת שנקבעו האר"ק במק"א א"ל עוד להשיב אר"ק במקום הזה עכ"ל ולא נסירא וכדמוכח מהמניין סי' מ"ב לענין לזו"ת כיון שטמא' הקבר ממקום הזה חבוב הורדה וכ"ל ואפשר י"ל דבש משתמשין בהרעו"ת לכדו"ת על הארבע ילקך חבוב הורדה משא"כ בזה שאין עשין כלום במקום הזה רק מה שטמא' האר"ק ממני וי"ל דזה חבוב כלא עשה מטעם כלא י"ש לשיין עוד בזה ויומר כיון דעושה מטעם בזה שמוכב האר"ק המק"א יגורם כמשבוי בלא יכ"י במקום הראשון הו' כעושה הסודרה בידים ו"ש להביא ראי' לזה לכאורה דזה חבוב כעושה מטעם מש"ס ד"ב מנייה דאמר דאר"ק אר"ק כנשי' תיקנו כ"י הא א"ן ב"ד יכנין לבטל דברי ב"ד הצד"ק ו"ש ו"ש א"ש הא תקנת אר"ק כנשי' לא חמיר מד"ת והבאים יכנין לטקור דבר מה"ת בשו"ת ו"ש יכנין לטקור בלא לקרות ב"ד ופי' א"ו דזה חבוב קו"ט בזה שקודין קודם י"ד ופי' ומצדכין על קר"תה ו"ש גורמין בלא לקרות אר"ק והשבו זה ב"ק וטעם והבן.

אמנם

כבר כתבתי בהשגחה הנדפסת בסי' פרי עץ הדר מדברי רד"ז ה"א סי' כ"ו דמוכח מדבריו דא"ש טעם מטעם הורד' שהבטל ע"י דבר מה"ת בשו"ת חבוב שו"ת ע"ש ובש"ת כללים מערכת י"ד אות ע"ו ועיין מנשי' ערך כ"מ דא"ר ל"ת אות י"ז והא דמנייה בהבתי בהשגחה שם לפמ"ש בע"א מנייה ד"ה דב"ד ראי' לטקור דאר מה"ת בשו"ת רק בזה שיהא למיגדר מילתא דאסורא ואל משום פונת מומן ע"ש ו"ש הו' רק לטובה השיירות ועוד בהבתי לפמ"ש החו"ס דב"ד סי' רפ"ז דהא דיכילין לטקור דבר מה"ת בשו"ת א"ר דא"ר דא"ן עוקרין המלו' לעולם ע"ש ובנ"ז א"ר סי' תקפ"א ובח"ו"ש סי' של"א ע"ש בהשגחה שהאר"ק בזה ואכ"מ מ"מ א"ן להעמיד יבד ע"ד החס"ל'א ולא ראה דברי הח"ס הנ"ל וגם מהמ"ז סי' קנ"ד נראה שלא בדבריו שכתב דמוטב להשתמש קדושה קלה מוכי' דא"ר אלא נחיה דהו' יותר הורדה ע"ש ומוכח מדבריו דגם בגניזה שא"ן משתמשין זו כלל השבוב הורדה ובדבריו המ"ז הנ"ל האריכו האחרונים הרבה ועיין בב"ש שהב"ש עליו ולפי הנ"ל אפשר להד"ק דברי המ"ז באופן דמיוני המ"ז דטמא'ן הס"ת מהארון שנעשה רק לזמן ע"ש שמהיר ע"י' להט"ח זו באר ספרים וי"ל דבש הגניזה הו' הורדה בקום וע"ש דע"י שטמא'ן ממנו הס"ת גורמים לגניזה וי"ל דזה חבוב קו"ט כנ"ל לכך גם הגניזה הורדה ויחורץ בזה קושיות בב"ש מיומא י"ב מצדדי כהונס בגדים כמשמשת בזה קדושה חמורה שחמשת בזה קדושה קלה דבש א"ר לשמש בזה הקדושה חמורה א"כ הגניזה הו' בשו"ת ולא חבוב הורדה וכן מ"ש מרמב"ם פנ"ז מוסהדרין דלא' ישיב' שחמ' דא"ר חוזר לטו"ת ג"כ באחד מהאר' הסנהדרין משום דא"ן מורדין דבש ג"כ הסודרה מגל הסדרה הו' בשו"ת וכן בזה דע"א דג"כ והפי' לא קאמר רק סי' דא"ר גורמין הגניזה בזה יותר טוב להשתמש זו קדושה קלה דגם הגניזה חבוב הורדה כיון דבא גרמתינו והבן ו"ש לעיין עוד בזה וכן לחכ"ס.

עוד

כתב בחס"ל'א שם ראי' מעורובין י"ד ע"ב כמשמשת שבמקד' שפנומה ותקנוס ולי' מפעמח כמי שהיה ונעלו את תקוה אלמא דליוקר לא חיישי' לאיסור

והנה בהב"ש ע"ש שם הביא ראי' ממנייה כ"ו דאמר דבא דלא חיובתא איתבוב ע"ש ובח"ו"ש ב"ב ד"כ בהב"ש דע"י לא ביטלי האר"ן שבי' הס"ת מונח שם ואסור לטעמה לר"א דמטעין בקודם ול"מ וכונתה דע"י הס"ת ה" מונח שם וא"ש ה" מונח דהו' כלאי טעם ממנו כותל וכמי שבאר שם מהר"ם מלובלין ע"ש יאכתי קב"ש לפמ"ש הב"ה הובא בנ"ז סי' קנ"ג ובמני"א שם סק"ד דאפ"ה הורדה לפי ש"ש מיקרי הורדה וא"כ הא"ך יתק' הארון ממקומו דאכתי הו' הורדה לפ"ש למקומו כדאש"ן ע"ש דבריו זה לאו ראי' הו' דלאו כל הורדה לפ"ש מיקרי הורדה ומקומו הו' מוכרע מהמני"א סק"ד הנ"ל שכתב בהב"ה דמנייה כיון שא"ר משתמש בו לטוב דמ"ל שמונח כן או כן לא הו' הורדה ובביטלו לטוב הו' הורדה כמי' החו"ס ועיין במחמ"ש שם סי' לענין זה מה שנקודים את הארון ממקומו לפ"ש לא מיקרי הורדה וכמו לענין לעשות מהארון מחילה י"כ חילוק בין לפ"ש לבין לעולם ה"כ לענין המקום הראשון שמונח שם לא מיקרי הורדה אם נטמא' אות' לפ"ש וכן הדרך לפעמים כשזריצין לסוד את הבהכ"מ ומזיזין את הארון ממקומו לפ"ש ולי' מא"ן דמש' לומר דזה מיקרי הורדה ו"כ וא"ן ראי' כנ"ל ודבריה בזה מוכב דברי הרמב"ד פ"ג מה"י ט"ס שפרש' דלא אמרו כ"י ע"ן הטעם לנחה דא"ר מקב"ט אלא ג"כ שלחן ומטרה של מקד' דהתם א"כא א"סורא בפעמ"ל אצל שא"ר כ"ע דליכא איסור לטמא'ן אר"ק שטמא'ן לנחת עמא' א"ש א"ן מחיקין מ"ס בזה ועיין בע"א הגניזה כ"י שבאר דבריו דשלחן אסור לטמא'ן משום דחבוב ב"י חמ"ד כדאמר הח"ס שם והקט"ה הבי"א שם עליו מהך דמנייה הנ"ל דאמר דבא דלא חיובתא איתבוב דה"ל כ"ע הטע"י לנחת כ"י וא"ל רבין והא זימנין דמטמא'ן ל"י כדמונח ס"ת עליו וי"ל מפעמ"ל מלא ודיקן אלמא אר"ק דמוחר לעניני דאמר והא זימנין דמטמא'ן ל"י אפ"ה א"י לא ה"י ע"י דנעמ"ל למרי הו' טור' ע"ש דבריו ולפי הנ"ל א"כ דכונת הרמב"ד צמ"ש כל שא"ר לטמא'ן הו' בקביעות מיקרי כ"ע הטע"י וכמו שלחן אר"ק דהגניזה א"ר לטמא'ן דגנ"ס מ"מ זה הו' אר"ק בשלמא אצל לא בקביעות וה"כ הארון כיון דבקביעות אסור לטמא'ן משם מיקרי כ"ע הטע"י א"ך דלפ"ש מוחר לטמא'ן ולקחו משם ומוכח דבקביעות אסור לטמא'ן ממקומו הראשון וכן מלאתי בזה ח"ס י"ד סוסי' ש"ד שכתב דברי הרמב"ד וא"ל כי כע"ת לעיין דבריו ע"ש וא"כ דבריה ראי' דליקחו לעולם משם אסור ומ"ה דפריך הח"ס והא זימנין דמטמא'ן ל"י כדמנ"ה ס"ת עליו ר"ל כיון דהדרך לטמא'ן לפרק"ס ל"ת כ"ע הטע"י והבן רק לכאורה לטעום הרמב"ם שהביא החו"ס וי"ט פ"ו דלהלכות מ"ב דא"ר חו"ן צפני הטימא'ה רק אם מטמא'ן לטוב ו"ל לדודי בזה דמנייה דבא ראה לבטלו לעולם וקט"ה הא א"ן מורדין ומוכח לכאורה דמוחר לטמא'ן הארון ממקומו אמנם לפמ"ש ח"ס ד"ל דבמקום מזה מוחר וכנ"ל.

שוב

ראיתי בהב"ש צ"ל א"ר סי' כ"ב שטמ"ד בזה משניות הרמב"ם הנ"ל אמנם לפמ"ש בסדרי עהרות על אהלות שם דגם להרמב"ם כנ"ל ע"ן העל"ס דה"ן מדין אהל לא לר"ך ביטול ע"ש שהביא כן בשם הרמב"ן חידושי ב"ב א"ש ולענין דינא עיין בהב"ש ב"ש שכתב שם להחיר והביא מחב"ו הרשב"א סי' תקפ"ב וכתב דזה לא ה"י הורדה מקדושה כיון דביהכ"מ הו' וכלל הביהכ"מ לא הורד מקדושה ע"ש וצ"ל הנ"ל החמיר בענין זה והביא מהגאון ר"ש זל"ה שלא הסכים לטמא'ן ע"ש ועוד יורד צ"ש שם דכיון שסתרו צוה"כ הי"ן וצ"ו במקומו החדש דפקט קדושה מהראשונה ואל על הורדה וכמ"ש

נשים לחוך הניסמ"ד ולא כן דעת החסידים והלומדים וסעיקר צה כי יטרכו לשטה מקום אה"ק.

תשובה

ארוכה ועסה אבוא בקלרה סנה הביא כ"ת מחשו' ד"ח ח"צ א"ח ס"י ד' שכחז דאס ס"י הארון הקדש עומד אלל הכחל לא מחובר ליכא משום און מורידין כמ"ש המכר"ס פדוואה ס"י ס"ה ד"ל דכא דאסור לנחון דוקא דבר מחובר כמו טוחן אבן מן המכה ולא בהלגה וביאר הד"ח כמו דל"ש ל"ת כן בדבר הלגה ויכלין ליקח מציבס"ג זה לציבס"ג אחר ממילא לא זכא סקרקע צה הקדושה ול"ד לכא דירושלמי סוף הוריות והקמות אה המשכן כמשפט קדש שזכא לינחן בצפון ינחן בצפון דשס סוי קבוע ממש ע"ש בדבריו וכו"ח הקבס צה מדברי האר"ז כגדול ס"י השמ"ס שכחז שס דלא נאסר המחובר ממחמת חשמישי קדושה כלל כמו גבי קבר לעמי"ס וכחז דוס דוקס צמחובר מעיקרל אכל צבנין לאדס און להסורי משום מחובר משום דסוי הלגה ולצסוף חיצרו דאמרינין צמולין דמ"ז דסוי בהלגה ע"ש בדבריו עכ"פ חייטן מהאר"ז להפוך ואדרבא צמחובר מעיקרל לא נאסר סכחי"ס ולא נחשב להשמישי קדושה כלל ורק בהלגה או צבנין דמעיקרל ס"י תלגס ואח"כ נחסבר ואררין צה.

והנה

צדנרי האר"ז נחצניו בחשוכה וסקסס לי רב אחד מש"ס מגילס ר"פ צני סעיר דאמרינין אס מכרו רחובס של עיר לוקחין צדמיו ציסכ"ג ופריש"י משום דמעלין בקדש אלמל ד"ס קדושה צרוכז אעפ"י שביא קרקע עולם אמנס צאלל אצרכס א"ח ס"י קי"ג מסי"ח כחז ג"כ לגדד כסאר"ז וכחז ומ"ש סכחוב איש כי יקדש אה ציתו סיינו רק לפדות וכן בקרקע דאין עליי סוס קדושה ויכלין להשחמט צו אף חשמי"ס צוי רק לענין סמעות חל קדושה כמו אס פודין הקדש דסמעות קדושים אכל בקרקע עלמס אינסי קדושה רק דשייכא לסקדש ט"ש ומיושב סקושו"ל מרוכז סג"ל אכל צלמח צחשו' מהר"ס לזבלין ס"י ט"ט כחז דציבס"ג שחז דסקרקע נשאר בקדושה ע"ש שביא רא"י מהא דמגילס רבינו ס"ל סביא חילל דבי כנישתא צארע"י אחי לקמ"י דר"א א"ל מכו למחרע"י א"ל זול זכנס מצי"ס א"כ מצואר דגס הקרקע קדושה ואסור למיזרעה ע"ש ואינו יודע האין יפרכס האר"ז אה סגמרא סחלה וכחצני צה עוד ואכ"מ ועיין צמרדכי פ"י צני סעיר דמציא סשאלס של האר"ז חס השמיט מ"ש האר"ז דאין קדושה חלס על סקרקע ע"ש.

ובדבריו

הח"ס א"ח ס"י ל"צ ל"ג דמירי סהס צרוס לסלק כלסס סמעלפנין מציבס"ג לזס אמר דאין כלן בית מיוח"ס כיון שאינו מהרס ושובר סכלי צעלמו וסוא נשאר בשלימות חולרו ומתכונחו וכמו שמוציאים כלי הקדש מהמקדש אין שום אוסור צסולאס רק צשיריפתס או צשצירחב איכא אוסורל ולא זולת זס סוא כונת מהרמי"פ אמנס צמס שדן סד"ח מחס כמו שמוחר ליקח סכליס ממקום למקום ואין צה משום נחילס ס"י מותר לשנית מקומו ולא זכא סקרקע שסי"י אסור ליקח אה סהס"ק ממקומו ע"ש צדבריו וגזס אין כלן רא"י צרורס ד"ל כיון דסהס"ק ס"י שס בקציעות אין ליפלו משס דסוי לגבי סקרקע סורדס ולא דמי לכא דלוקחין לפעמים ממקום למקום דזס לא סוי סורדס ואף שכחז סב"ח סובל צמ"ז ומגיל"ס ס"י קנ"ד סק"ד דגס לפי שטס מיקרי סורדס כחצת צחשוכס דלענין ליקחו מסמקוס סוס לא מיקרי לפי שטס סורדס דכן סדרך לפעמים צשמררין לסוד אה ציבס"ג ומזיין אה סהס"ק ממקומו לפי שטס וליח מאל דחש לומר דזס מיקרי סורדס אכל לשנית ממקום סוס למולס סיכי דמקודס ס"י נקצע צמקוס סוס בקציעות לעלס

לאוסור נחילת כלי מקדש וכן לאוסור שמורדין החסידים נחשה שחיקטו בו המכהשה מקדושתו אלמל כל שמוטין לנורך לא חיישינין לאוסור דאין מורידין ועיין צחשו' ח"ס י"ד ס"י רס"ה שצמד צה על סא דעירובין סאך מותר ליטול תקונס סא מכהשת כ"ש סיא ונטילה סחקון סיא שצורתו וכחז כיון דלל ס"י מפטמח כצראשונס סוי לנורך חקן ומותר ע"ש חס א"ש לענין שצירה סמכהשת דמותר כמו צמוחק ע"מ לחקן דמותר וסשצירה סיא צמכהשת וסחקון סיא צמכהשת אכל לענין סחחיכס סטורידו אוחס מקדושה ספיר קשס דל"מ צה מס שמתקן צמכהשת וכמ"ש ספוסקוס ענין מוחק ע"מ לחקן דצעינין שסי"י סחיקון צ"ס עלמו וכמו ססאר"י צה סאחרונים א"י ל"ל דלנורך מותר לסוריד כנ"ל:

אולם

צב"ש שס כחז דשס כיון דצעעות חיצרו דללו ס"י יודעין שלל חפטס כצראשונס לא ס"י מדצקס אין צו קדושה ואין צה משום סורדס מקדושה כיון דקיי"ל כב"ה סקרדש טעות ל"ס סקרדש ולדקו דצרוו ואין רא"י משס אף י"ל כיון דכך מעשה ס"י צמקדש ראשון כדחיטל צירושלמי פ' סחליל דנפגמס עוד צמקדש ראשון וא"כ סאך יפרכסו צ"ש סך מעטס דכא ס"ל סקרדש טעות סוי סקרדש ומנינו צמ"ס סוכס צ"י ע"ב דר"י סקסס לחכמים ממעטס דסילנו סמלכס ועי"ל ל"ל דלנורך מותר וסבן וס"כ צנ"ד לפמ"ס כצרוו דססכרס לשנות מקום סחיצס שלל יעמדו כעגד בית ע"ז ועיין צציה לחס יסורס ס"י קלי"א שכחז מס' חסידים שכחז וציבס"ג לא יס"י חלון פתוח כנגד עכו"ס ע"ש ועיין צס"ה ס"י חל"ז ועי"ז ססכרס לשנות גס מקום סארון א"כ סוי לנורך ומותר כנ"ל אף אכתי יס לעיין ציה דנרלס שפסער לפשות סחלון כמו שמוטין עכשוו סמסורדין אה סוכוכית של סחלון מצפנים ססארור ככנס לסציבס"ד ולרלות לחון אין יוכלין א"כ אין מויק מס שצומד נגדו בית ע"ז כיון שלל ירלו אוחו כלל ע"י סחלון ואס אפסר כן שוב אין לריך לשנות סחיצס וסהס"ק ממקומס אף צחשו' ד"ח ח"צ א"ח ס"י יו"ד מחור שס צפשוטות לשנות סהס"ק ע"ש צעטמו וכ"כ צחלק אסי"ע שס אסוי קל"ס וכחז דליחר שאלה יחנו שס צמקוס שבי"י סהס"ק מקודס יקצעו עוד אה"ק וליתן צו ספר אחר עכ"פ וכחז דכן רלס כצרכס ציסמ"ד ש"ס שני ארונות סקרדש ע"ש לכן אס סוא לורך אנו מסכיס עמו לשנות סהס"ק ויעשו כמ"ש סד"ח שסי"י שני אה"ק וכנ"ל לאחר זמן מלאחי צש"ה מהר"ל סלוי מלצב"ס ח"ב ס"י ל"ה מענין זס ואין ספנאי לעיין צדבריו.

עיון לעיל ס"י כ"י

סימן כד

צ"ה אור ליום ג' סדר וישלח תרפס"ל צרא"י.

שלום לכבוד הרב הגדול וכו' מו"ה

לוי יצחק תאומים ז"י רב ומוצי

בק' מאסט יע"א.

מכתבו

סועטי ארות סציבס"ד דקלחכס אשר צעח סמלחמס נסרס ע"י ספרו"ס רק סוחלו ציסמ"ד נשארנו על עמדס ועסה צל סענח ולחקן אה סציבס"ד סנג וסחקרס וגס סכוחל מערביח ור"ן אחו צמ"צ לסחור כוחל לפוינת להכניס אה סעורח

מ"צ— לכן אם הוא ללורך להרחיב הדיבור ולשמוע מקום
אח"כ ח"ל לאסור רק שיהי ללורך ועיין בשד"ח מערכת
זיבכי"ע שהציג ג"כ להחיר באופן שהיא ללורך.

סימן כה

1294567

ז"ה יום ד' לסדר וישלח תרפ"ל זר"ד

שלום כבוד הרב הגדול החר"ף ובקי מו"ה

אהרן נפתלי זאוולאדאווער כ"י

מו"צ בקי ווארשא יע"א.

בדבר

שאלחו בענין המוגע לזיבכי"ע צעירנס שיש
אחים יורשים אשר יש להם ירושה מוקנים
המנוח ר' זושא אלריך ע"ה ח"ו בית חומה וצחלקם יש
גם זיבכי"ע אשר מהפליים שם זה שצעים שנה חקנים
המנוח הנ"ל קנה מהזר זיבכי"ע הנ"ל מר' זוסעל עפשטיין
ולא נודע אם נכנס לשם זיבכי"ע או על תנאי רק זה
נודע שזקנים ר' זושא אלריך וגם אביהם של יורשים ר'
משה אלריך קיבל מהזיבכי"ע הנ"ל ערך חמשים שנה שנה
דירה מהגנאים ששכרו הזיבכי"ע ונודע ליורשים בני ר'
משה הנ"ל כי אביהם לא הפריש שנה דירה שקיבל
מהגנאים לנדר שצדקושה רק כמו יתר שנה דירות
מציית חומה שקיבל ר' משה קן כ"י ג"כ מהגנאים מציבכי"ע
וגם הזיבכי"ע הוא מאצילירט על שם ר' משה כמו כל
החומה שנכנס ע"ש ר' משה ובעת יען שלאחים יורשים
הנ"ל דחיקא לכו שנתא עוצא ומורכחים למכור הציית
המוניע לחלקם עם הזיבכי"ע ציוד ואין להם קונס ישראל
רק קונס נכרי ושאלתם אם מותר למכור לנכרי אולי
הנכרי יחסור הזיבכי"ע לגמרי הגם שעתה לפי החוק
מהממשלה אין הקונס יכול להוציא את השוכר מ"מ ויכל
לסווח שישתנה החוק הנה ע"כ שאלחו.

הנה

בני"ש כיון שקיבלו ר"ז ונתן שנה דירה מהזיבכי"ע
וגם הזיבכי"ע הוא מאצילירט ע"ש ר"מ הנ"ל
מזה נראה שלא הקדישו לזיבכי"ע ולדידי מסתפקא זה שאין
זה סוכה ד"ל שהקדיש אוחו לעולם רק שהתנה שהגנאים
ישלמו לו שטרות בכל שנה סכום כן וכן ואפי"ו לא
משכח שטרות לעולם או לאמן רב הרבה מאוד רק
שהשוכר יתן לו שטרות ועיין בחו"מ סי' ש"צ סי"א צמ"ש
הרמ"א ואם סי' מושכר בענין שלא סי' יכול לפדותו לעולם
וגם ממה שהיא מאצילירט ע"ש ג"כ לפע"ד יש להסתפק
שכן הדרך בנחים היכי שזוקדש חדר אחד לזיבכי"ע
לעולם ומ"מ הוא מאצילירט ע"ש בעצמ"כ וכן נמצא פה
צעירינו יש לאיש אחד ועוד אחו אנשים בית וצחוכו ציבכי"ע
והוקדש לעולם והטאצילירט הוא ע"ש האיש לכן אי
מסתפק זה וראיתי בהש"י חו"י סי' כ"ט שכתב צידון
דודי היכי שהיא ספק אם הקדישו לזיבכי"ע ד"ל דקדוש
מספק דקו"ל ספק הקדש הקדש כדאיתא במו"ש יו"ד
סוכ"י רנ"ט וכתב שם דאפילו אח"ל שיש ספק לא קו"ל
לכחמור רק לגבי המקדיש גופא משא"כ לגבי הירוש דנקרא
מוחזק כמבואר שם ברמ"א ע"ש והנה צוף דין זה יש
עקולי ופשוטי עיין בש"ך שם סי' רנ"ט ובפ"ה מהחחים
יו"ד סי' ר"מ ועיין בחומים בקולור ח"כ ס"ק קכ"ג—
אמנם כנ"ד י"ל דאיתא חזקה איסור דעבי"פ כל משך
השטרות סי' קדוש ועיין בהש"י ח"ס יו"ד סי' רנ"ט הובא
בפ"ה יו"ד סי' רנ"א סק"צ שכתב דרוב בתי כנסיות
שצמדיתו שיהא רק מושכרת לסקאלה משך העיר דיש
עליכן

לפולש שפר י"ל דמיקרי הורדס למקום הראשון ועיין
בהש"י בית שלמה ח"ה סי' כ"ט מה שהציג ממנו
כ"ו וצחש"י ז"ל ח"ה סי' כ"ב ושלפתי זה הרבה וא"ל
לי להפתיק בלן ככל ולדינא יש זה דיעות בי"ש מתיר
ובן כד"ח אבל הח"ס ח"ה סי' כ"ח מחמיר בזה ובן
הציג כדבר מעיקרי כד"ע ח"ה סי' ח' אות ז' שכתב
שהמקור להניח הסיכל במקומו וכן הציג הבי"ל בשם
ש"י— ועיין עוד בשו"ת חס"ל"א סוף ח"ה צמ"ה
שמתיר ג"כ וצחש"ב דחתי דבריו ועיין עוד בשו"ת
מכר"ל ח"ו ח"ב סי' ל"ה וסארכתי כנ"ל צחש"ב והכל
נראה לפענ"ד אם נחון הדבר להרחיב הדיבור כי אולי
נתדבו האנשים המהפליים ואם לא ירחבו אוחן יחי
המקום יד להמהפליים ואז יחי נחון לשמוע מקום הארון
וכי ללורך זיבכי"ע והמהפליים זה אפשר לסמוך להחיר
לשמוע אבל אם אין זה לורך כ"כ אינו דלוי לשמוע
מקום הא"ת במקום שיש אחרון וז"ל כהה הח"ס החדש
אסור מה"ה ע"ש כנלפענ"ד.

והנה צחש"ב שם שצח"ה מהסל"א הנ"ל שכתב דלא
הי הורדס רק כשמשחמט קדושה קלה כדבר
שצחש"ב צו לקדושה חמורה אבל זה שהי המקום
חלה קדושה ציבכי"ע אלא שמש"פ צו קדושה מחמת
שהי צו הא"ת קצוב ובעת שקצבו הא"ת במקו"ל
א"ל עוד לטובי הא"ת במקום זה ע"ש דבריו ואפי
כתצתי צחש"ב דאין דבריו מותרין ובעת אי רואה
צחש"י פנ"י ח"ה סי' ד' שכתב לענין זיבכי"ע אם צונן
זיבכי"ע במקו"ל שרי להטח הזיבכי"ע הראשון פניו ואין
זה משום הורדס כיון שאין עושין שום מעשה להוריד
הקדושה והיא כדברי החס"ל"א וצחש"י שלפתי זה אם
זה השיב מעשה מה שקובע הא"ת במקו"ל וגורם לצעל
הקדושה של מקום הראשון וא"ל נכפול הדברים כבאן
רק דבר אחד עולה דרעתי להציג ראי' לכאורה מש"ס
יומא ד"ע ע"ל דפריך אמאי ניגול וימקרי ומשני שאין
גולין כ"י מפני כבוד לבור ופריך וימתי אחרונה וימקרי
ובקשה כרש"י למה לא קאמר משום דאין מעצרים על
המלת ולכאורה י"ל כיון דאיתא כבוד הציבור כרמשי
מקודם דאין גולין מה"ע י"ל ג"כ דלכך פריך וימתי
אחרונה ופי משום דא"מ ע"ה"מ והיינו דלריך למשנה
המנה צחש"ב מ"מ כבוד הציבור דוחה להא דא"מ ע"ה"מ
ובדלמנין צברות ד"כ גדול כבוד הצריות עדותה ל"ת
שצחש"ב אך קשה דהא דוקא איסור דרבנן דוחה אבל
איסור דא"י אין כבוד הצריות דוחה כדלמנין צברות
שם ובשלמא לשיטת הרד"ב צח"ל סי' תקכ"ט שכתב דהא
דאין מעצרים ע"ה"מ היא רק מדרבנן א"ש ד"ל דכבוד
הציבור דוחה אלה אבל מתו"י יומא ד"ג מבואר דא"מ
ע"ה"מ היא מדר"ב ע"ש וכבר האריכו זה האחרונים א"כ
ל"כ למימר דכבוד הציבור ידחה הא דא"מ ע"ה"מ אמנם
לפי"ו דלמנין שם דאיסור דא"י שהיא צחש"ב שפיר
נראה מפני כבוד הציבור א"ש דהו"ה הוא צחש"ב מה
שהינו טעם זה סי"ה הראשון חס שפיר נראה מפני כבוד
הציבור וא"כ מוכח דהו"ה חשוב שח"ה אפי"ו דבה שנועל
זה הענין הוא גורם שהיא מעציר על המלוה צחש"ב
מ"מ חשוב זה שח"ה ויש לתלות זה במה דפלוגי ש"ס
דין עם הירושלמי בצעוה דהת"ם בצעוה ד"ד כתבו
בשיטת הגמרא כשצטע שאלו ככר זה היום חרפו ל"ס
שה"ל לו להכלו מ"מ לא השיב מעשה אפי"ו שעי"י מעשה
שלו חרפו ל"ס גרם שלא להכלו מ"מ הציבור היא במה
שלא הכלו זה היא צחש"ב אבל הירושלמי בפי"ג דשעוה
ה"ל זה השיב מעשה ע"ש ויש לדבר עוד בזה וא"ל לי
לסאריך בעת עכ"פ הפניי הנ"ל כתב דהו"ה לא מיקרי
הורדס ועיין בשו"ת בית שלמה ח"ה סי' כ"ה מ"ש מחש"י

עליהן כל קדושה ציבוי כל משך זמן שזרעו ע"ש ומ"ש צביע אויף סוף קנין ס"ב שזכרים ציה ומחפליין צו און לו דין ציבוי עיין צח"ס שם צבס מכריצ"ה דדוקא בצרך חוגרמא שזכרים ציה צבסר ובלט עד לזווי המלכות פ"ש וז"ל בעולה חמוד ועיין צהשו מכריצ"ה ח"ב סוף ד' ועיין בשאלת יעבי"ן סוף נ"ה שכתב דלמן רב אס הוצבר נוסח צפמי"ן סוף קני"ד שם שכתב דלמן רב אס הוצבר נוסח הדבר דלכ"ע ית לו דין ציבוי צב"ד צבר עברו שבעים שנה שמהפליין שם לכן נראה דעכ"פ כל משך זמן השירות ית לו דין קדושה ציבוי גמור וא"כ צספק אס הוצבר לעולם צאופן זכ שיה"ו ציבוי"ן רק שסקהל יסלמו שירות כו"כ י"ל דנעמדנו לחזקתו כיון דעכ"פ סוף צבר ציבוי צנשן זמן השירות ואין אנו יודעין אס בלה זמן השירות ית לסעמיד הציבוי לחזקת קדושתו וצבי"ג כח צהשו דרצ" ח"א סוף ס"ב צדיו שטע שמה לו מה וא"י אס צחק ל"ו לו לאחר ל"י דאף דסוף סד"ר מ"פ כיון דעכ"פ צריך להחלבל טעם א' גם צשמוטס רחוקס וא"כ כדר הוחק צאצילות וצוב א"ה לו לנחא מאיסורו מספק ע"ש ועיין צבור ד"ה ע"ב דאמר אפ"ה ר"י הסס לא נחית ל"י לחירות כח נחית ל"י לחירות צמחו לסוקין ^{לצור החמ"ט} מיינ"י ע"ש וסוף דצברי הרצ"ו.

מכרה ציבוי לשפוח הרין ז"ל דסוף חולל ופדיון על המעות י"ל דל"מ ע"י נכרי וע"ש שסקס על הפני מסכדריין ד"ד צהס"י ד"ב צשנשה לקוחות י"ה צלריין לקוחות ויקה מי שיתן יותר וכן פירשו הרין וצרי"ה וא"כ מוכר נכרי יכול לפדות מע"ש דכ"א א"י מכן נכרי וס"ה סקדש לדידי און מוכרה ד"ל דאס הנכרי יתן יותר ויכל ליתן המעות צמהכס לישראל וסוף יפדס המע"ש וחסו נכרי — אמנס גוף דצרי הפניין און מוסכמים ורש"י וסוף צפסחים שם און סובדין בן וצמי"ש הפני שם ולכאורס י"ל דצבא ליד נכרי י"ל סהקדש לחולין כדלמריין צש"ס ע"א וצ"ו צס פרוזיס והלנוהו וצפילו צא ליד עכו"ם צזול פקע סהקדושה לגמרי וצמי"ש צהשו פאס"ד לסרמצי"ס סוף קל"א וצשעמ"ק צ"מ כ"ד ע"ב דאס לקחו שלל"ס צצורה סמך כלי סקדש מן ציבוי"ן פקטס קדושתן צצואס צהשו מכריצ"ה ח"ג סוף ר"ז וא"כ אפילו נישא דפדיון לא מוכי צנכרי דליתו יגול לסוף סהקדש לחולין ע"י פדיון מ"מ צבא ליד הנכרי ממילא נפקע קדושתו וא"כ שפיר מוכי סכני סמכירס דאף דלית י"ל לחולין ע"י פדיון הנכרי מ"מ פקע קדושתו צבא ליד הנכרי ולסקדש ית רווחא צמס סמקבל דמויס וא"כ צנכרי ל"ל לפעס דנפקע סהקדושה ע"י ספדיון דבלא זכ נפקע סהקדושה צמס צבא ליד הנכרי וספיר כהצו רש"י וסוף דיוכל למכרו לנכרי וא"כ ציבוי"ן ג"כ יכול למכרו לנכרי גם לשפוח הרין דסמכירס סוף כמו פדיון מ"מ צנכרי צל"ה כיון צבא לידו פקע סהקדושה כ"ל ואף שדעת הרמ"ע מכאט סוף כ"ה דנבי קרקע דלית נגולת ל"ש לומר דצ"ו צס פרוזיס וחללו עיין צס"י ארחות חיים סוף סקס"ה צסכסות סכריצ"ה מ"ש ע"ד סרמ"ע וכן צמלחמות בע"ה דכ"ב כחב דגס גוף סקרקע י"ל מקדושתו וכבר כהצו צוס מחצרי זמניט וצפרט ע"י מכרה צדלתי ד"ל דצ"ו צס פרוזיס וחללוהו וא"כ דנפקע סהקדושה ע"י הנכרי י"ל כיון דל"ה לגמרי לחולין מוחר לנכרי צו אף דצרי ציון ועיין צהשו מכריצ"ה שם ואפסר י"ל דלספקיט סהקדושה ע"י צ"ו צס פרוזיס וחללוהו און נכון לעשות בן לכתחלס ו"ש נש"ן צוס וסבן.

ומ"ש כצדו דהוי כמו גרמא צמחיקה שסס כהצחי צענין גרמא צמק"א אף צוס צמס שמוכרו לנכרי י"ל דחיקף נפקע קדושה הציבוי כדלמריין וצ"ו צס פרוזיס וחללוהו ועיין צהשו פאס"ד לסרמצי"ס סוף קל"א ועיין צהשו מכריצ"ה ח"ג סוף ר"ז לכן אנו מספקת קל"ה צזה ועיין צהשו ציה שלמה או"ח סוף כ"י ונראה דעתי שישקור ציה סוף סמכב צעירכס אס מקדישין צציתס חדריס ציבוי"ן לחלוטין אס עושין סעלצבלט על מנסינו סקהל או ססעלצבלט נעלרי"ס על שם סבעט"צ צוס נראה לילך אחר סמכב אס כל הבוזס סמקודש"ס לציבוי"ן און סעלצבלט על שם סבעט"צ י"ל סוחס"ה דזס סוף ציבוי"ן של יחיד אצל אס נמל"אס צחי כססיות צחלרות צע"י צחיס ססעלצבלט סוף ע"ש סבעט"צ קסס ל"י לסקל צוס וצפרט שצזרו כחצ דנקר"א ציבוי"ן חכ שבעים שסס ססוחק לציבוי"ן כנלפע"ד.

ובענין שירות כ"ל שכתבו ד"ל שסוכר לעולם על ציבוי"ן רק צלריין ק"ל לשלם ק"ד וכן לסנה עיין צרין נדרים דמ"ו שכתב צבי"ג דמקבל צעסוק"א לאו סיינו שירות אלא סקרקע סרי סוף של מחזיק לעולם ומודישו לבניו אלא סנותן דצרי ידוע צכל שגס לצעלים הרלצוים וכל כה"ג קנין סגוף מיקרי ע"ש וס"י י"ל צבי"ד ואון סוכס מתשלומי ששירות רק ממס ססוף סעלצבלירט ע"ש סבעט"צ לכן יחקור ע"י וכ"ל וצפרט צ"ד ש"ס לומר דלכן סוף סעלצבלירט ע"ש סבעט"צ צברי סיי"י צמוה על סשירות לכן סד"ר צריך חקירס ואס אחר סחקירס יראה ססוף ציבוי"ן של יחיד ויכל למכרו כמו שכתבו סריצ"ס ספירשו סורש"ס דמי סווי סיבוי"ן ל"דצרי צצקדושה לקנות ס"ה או סל"ר ספירס שלמדו צוס רצ"ס כנלפע"ד.

ומ"ש מהו סגוף אצ"ק סלרנ"ה שלטי"א דלמכור לנכרי ית לאסור לכחלה וצמי"ש מכריצ"ה שיק או"ח סוף ע"ב דלכתחלה ית לסחמיר של"ה למכור ל"ד דצריס ו"ש לחוס סהנכרי יסחמ"ש צו סד"י דצריס צבר כהצחי צוס סשזוס ועיין צמנ"א סוף קני"ג סוף ל"ד צס מכריצ"ה לוצלין וכן דעת הרלצ"ד סלסור לסשחמ"ש צו סד"י דצריס ועוד ית לחוס סמ"ה הנכרי יעשה שם ציה ספילס שלכס ולכן נראה שישחכ סצמקוס הציבוי"ן לא יסחמ"ש דצריס סצווייס ומ"ש שם ד"ש שחש צמכירס לנכרי עפ"י ספני"י פסחים כ"ה דנכרי און צכחו לפדות סקדש דל"ה גלי רחמנ"א פדיון רק צישראל ע"ש א"כ

סימן כו

צ"ה יוס ד' לסדר מסעי תרמט"ל סנעמן.

שלום לכבוד אבי יקורי המופלג החסיד

הנכבד מו"ה מאיר [כ"י] זל"ה

מכתבו סיקר לי לנכון סיעטי יוס אהטול ופקדוהו צמרה רווחי לסבי"ג צדבר סלחלו חוקף צעמן סנוטע לכצוד סמקוס קדוש ציבוי"ן סגול"ס צצירנ"ס צמס ססוקלמוטע מסקלמוס ססכינו לעשות מעקס צחק הציבוי"ן צפניס צצוס סצי"ב סכחלים מל"ד מערצ' לפון ודרוס ואמרו שחפ"ס צוס למשן יס"ו סחינוקה שם צבס סחפילס לענוח צ"ה וצ"ש אמן ועשו ססמ"י"ן וסכניסו אוחס צחק סכחלים צברי להעמוד עליוס סלנטיק און אכ"ו סעיר סירל"ס וחלדיס על דצרי ד' לעוקיס ע"י ומחיס מלעשות סלנטיק כ"י נודע לסס כונת עשייתו לא ל"דך סחינוקה רק למשן יס"ו שם סכש"ס צעת סחפילס כנסו עתס צעו"ד צכל סכולני קדימ"ס אצ"ר מלכסו צחוד"ת ד' ולא אצ"ו ללכ"ה צדריכו סקדושים וליניס לעבל זלח לעקוד ססמ"י"ן סככחניס ולחומר סד"ר נפס"ס צשאלהס אס מוחר לנכרה

לפניהם קן עש"י דחסי"ק לטקוד השטיילן כי הם ישארו
לכשתי"ן בודאי יעשו הגאנטיק ויבואו הנגוס על האגשים
ע"כ ד"ש

תשובה

הנה צמה שמוחים מלעשות המעקב בודאי יפה הם
עושים למחות זכר ועיין בש"ס סוכה דף כ"ח
ע"כ דליתא שם ומתקנין חיקון גדול ואמרוינן בש"ס
באשכנז ה"י נשום מצפנים ואגשים מבחן וסיו באין לירי
קלות ראש החקינו שיה"י נשים יושבה מנחון כיו ואמרינן
וסדיין סיו באין לירי קלות ראש החקינו שיה"י נשים יושבה
מלמעלה ואגשים מלמטה וע"כ ל"ל דשם ה"י מיקפין אותה
במחשבה סתום לימרי צנדי שלא יוכלו האגשים להסחכל
בנשים ועיין בפסי"מ להרמב"ם שם שכתב להדיא כדי שלא
יסחכלו האגשים בנשים, ויחוס' וי"ע שם כתב כי הסחכלות
האגשים בנשים מביא לירי קלות ראש ועוד משום קושי
לדעה ובמא ידאה קרי ד"ל בהגרות בית ד' פ"כ הדבר
צרה באסור לפעוה דגאנטיק הל' לנורך כגוס צנדי להרחיק
הערוכה אגשים ונשים אשר חסרו ח"ל הקדושים להסחכל
אפילו בצנדי לנעוטים של אשה ומכ"ס להסחכל כפני' וצנר
אמר חוב קשיטיל ל"ח צרות כרחי לטיי ומא אהבונן על
צתולס ועיין בש"ס אברון יוסף מ"ש צוה אמנם לענין
עקיבה השטיילן ללאורס האיסור צנוד ומבואר בש"ע אר"ח ס"י
קנ"ב ברמ"א בשם המרדכי דאסור לסחור דבר מציב"כ
אל"כ עושה ע"מ לננות ועיין צנ"י שם בשם המרדכי דסיו
כנותן אפן מן הסכיל וכמ"ס המג"א שם וסוף מקרא
דנתינתא אה מצותות לא העשון קן לדי אלקיכם ובפס"מ
שם בא"ח מסופק אם נותן אפן מציב"כ או מציב"מ
איכא איסורא דאורייתא ולוקה או דלא ה"ו רק מדרבנן
ע"ש ועיין בשפר סמלות לשר"ס מ"ט ס"ה כתב להסחור
צתוק ומאבד צתי עבודה האל ומאבד ספרי נצואה
ומשמע לכאורה דצ"כ גם כן חסר מדא"י שלא לנתון
אמנם צסוס דצרוי שם כתב וכל מי שצנר ע"ד זה גגן
שדקס מן הסכיל ומצננה וסדומה ל"ס כיו לוקה ולא כתב
צתי ככסיות משמע לכאורה מדצרוי דלא ה"ו רק מדרבנן
וע"כ צלשוט וסדומה ל"ס ככותו לשורף ע"י סקד"ס דבוט
שפיר לוקה דליתא בש"ס מכות דכ"צ ואט"ג שבהחיל
וכנז ומאבד צתי עבודה האל י"ל דלא ה"ו רק אסמכתא
ומדרבנן דומה לספרי הכבואה שכתב ג"כ וצ"ה פסק
צחיצורו הגדול צ"י יאס"ה דלא ה"ו רק מדרבנן ומכ"ס
אותו מכות מדרות עיין צנ"י מה"י יאס"ה, אמנם מלחתי
הצ"י אהר"י"ק ס"י קס"א שצב"א דצרי המרדכי דאסור
לנתון דבר מציב"כ ומשמע שם מדצרוי דסיו דא"י ע"ש
רס"י אך שיה"י עכ"פ אסור לנתון שום דבר מציב"כ
וכמ"ס המג"א שם ס"י קנ"ב ס"ק ובספר מנחה חינוך
מ"ט הל"ז ראותי שכתב צמה שסקפו סתום במכות דכ"צ
צ"ה דמשגי ה"ים אלא הבמ"ע שצ"סלו בע"י הקדש וא"ח
וליקן נמי משום הויד צמעילס צאורס וחירלו דלא חצי
אלא לא"י דליתיהוין בפתוח משו"פ ולכאורה צל"ה ל"ק
די"ל דמירוי שצ"סלו בע"י הקדש שלמים דליתא צפסחים
דכ"ז ובע"י שלמים לוכא מעילס והוכיח מוס דס"ל להחוס'
דעל דבר שאין צו מעילס און עוצרין צל"ה דלא העשון
קן וכמו מעילס דלון נו"ב אלא צקסי"ק ובקדשי צדק סתיה
מדכתיב לדי ה"י כתיב לדי אלקיכם עכ"ד ולא נסירין
ומצרי החוס' און ראו' כלל ולי"ק קושתו דעמא דמירוי
בע"י שלמים דליתיה קשה על המשגס ולמס לא חציב לא"י
דמעילס יבשאר ע"י הקדש דסיונו קדשי צד"ה ח"פ, והס'
סלא דל"ח קן לא קאי רק בעושה דרך השחחה כמו
שכתב הר"ם צ"י וס"ה"ס שם יבש"א מה"י צות הכחירה

ומה שהג' הא"ר צ"י קנ"א על הס"י שם שכתב צ"ה
רואה לנחון צביה"כ"י ק"ה צמקוס אחד שיה"י שם גומא
אעפ"י שסוף לו לנורך להחיק צבשטנדרוי אסור ע"ש
וצ"ל שם השג' עליו וכנז דבכ"י" צ"ה סוף לנורך לא מיקרי
דרך השחחה ומותר ע"ש ובחש"י צ"ה אפרים חל"ד ס"י
ס"א הביא ראו' ג"כ ממ"ס הר"ם צנ"י מה"י מל"ס צקולן
אין מאכל דרך השחחה לוקס אצל קוללן אותה או מיק
אילנות אחרים או מפני שמזיק בשדות אחרים או מפני
שדמ"י יקרים לא אסרה תורה אלא דרך השחחה וצ"י
הרי להדיא דכל שסוף לנורך לא מיקרי דרך השחחה ע"ש
בצנ"י ולשעוה ס"י"ו סכ"ל ל"ל דלא דמי לשם דכתיב לא
השחית וכל שסוף עושה לנורך לא מיקרי השחחה אצל
צל"ה דל"ח קן לא כתיבא לשון השחחה רק דקאי על ס'
דכתיב צע"ה ואצדחת אה שמס ע"י אמרס תורס ל"ח
קן לדי א"י צעושין דרך קלקול וסאבדס דמיע"ה
צע"ה ואצדחת' אה שמס לכך כל שמשחית אה שמס
צביה"כ אף שסוף עושה לנרכו מ"מ דרך סאבדס וקלקול
סוף לענין ציב"כ"י אמנם ה"י שסוף עושה לנורך צביה"כ
גופי' צוה ודאו דכ"י"ו מודס דמותר דקן שרי לסחור ע"מ
לצננה צמקומו וכמ"ס הרמ"א שם וקן שרי צמחיקה שס'
ע"מ לחקן י"ע צוה סרצס אריכות ואכ"מ.

וכזה י"ל ג"כ להר"ן מה שסקסה צ"ה שם מדברי
התוס' פסחים כ"ע ד"ה און פודין קדשים
שסקפו דלכתי ימטול דכשורוף ונגעס אפר יוכל לפדותו
ומאו קושיא דס' לא מצי שריף ל"י שסרי יתחייב עליו
משום שורף ע"י סקד"ס א"י דכל סה"א לנורך שרי וצ"ה
א"י ולי"ק על סנ"י דשם בשורף ע"י סקד"ס סוף לנורך
הסקד"ס דמקודס שריפס לאו צר דמיוס סוף כיון דלון
פודין אה סקד"ס להכילין לבל"ס ולא ס"י דקן גורס
למנון כדליתא בש"ס שם וכשרפו מע"ס צר דמיוס דיובל
לפדותו א"כ ס"י לנורך סקד"ס גופא ושרי אליבא דכ"ע
וסבן ועכ"פ כל שאין כוונתו לדרך השחחה מותר.

ורפ"ז נלפע"ד אפשר לגדר סתור צנ"י כיון דלכתיב
לעשות הגאנטיק א"ח שצדא"י יבואו עי"ז למכסול
גדול צתערובה אגשים ונשים א"י ועמדו צתון סכחלים
רק השעילענן לצד ולא נאה צביה"כ וכתיב לרמוס צות
אלכינו חס אלו ואלונו כתיב ודרשין התנא' לפניו צמלות
[ואם סוף מדאורייתא עיין צמארש"א שצצח ק"ד ע"כ
שכתב דלא ה"ו רק מדרבנן וכ"כ סריטב"א צסוס' דמ"א
ועיין צחוס' ר"פ לוב' הגול' שכתבו דלא ס"י רק לנתיילס
ע"ש ומלחתי חצדויו אכ"ו שם על סאלפסי צרכוח ס"פ
שלשם שאכלנו שכתב דס"י מדאורייתא] ע"כ צעקירה
השעילענן ס"י לנורך סקד"ס ואף דצמחיקה שסם ליפוח
ככתיבה שחתי' מהודר צותר צודא"י אסור מ"מ צביה"כ
כיון דליתו אסור רק דרך השחחה י"ל דכל שאין כוונתו
לדרך השחחה מותר ועיין צש"ח צ"ה שלמס ח"ה"ה ס"י
כ"ה שצ"ד ג"כ כעון זה לסחור ע"ש ועוד צותר כ"ל
צנ"י כיון דאם ישארו השעילענן לא יוכלו סירא"ס לימחות
צבעמדת הגאנטיק ויבא הדבר לירי חקלה י"ל צנדי לסכיל
ממכסול רצום ס"י כלנורך חיקון וצרי ועיין צש"ח רעק"א
ס"י ק' שכתב סוף דצ"י סועס סתורס סתורס מחוקת
ססם מלחתי שצ"ה להל"ה מירי ספק ומירי איסורא און
זס צכלל איסור מחוקת ססם שאנו לומדים ממה שכתוב
ואצדחת אה שמס ל"ח קן לדי ולקן אינו אסור רק
כשעושין דרך מחיקה ודרך אצ"יה לססם אצל כשאנו
עושין זס לשום נורך וחיקון שרי עי"ש שסביא קן צש"ס
רב סוף גאון וצחשנבס סארנתי צוה ואכ"מ א"כ צנ"י
כיון דעקירה השעילענן סוף צנדי לסכיל רצום ממכסול
דסוף מל"ס רצ"ה י"ל דשרי שוב ראותי בש"ס ע"ז דכ"ג
ע"כ

הדפוס הירושלמי 1234567

מ"ב צבא דפרך ס"ס ולשווי גיסמרא ומשני אבוי משום ל"ה כן ורצא מתרן מפני שגראס כמטיל מוס בקדשים עיי"ש ונראה לכאורה דבזה פליגי אבוי ורצא סיכי דאיכא למיחזי משום תקלה אי יש בזה משום ל"ה כן וכן ראיתי בשו"ת ח"ס ארי"ה סי' ל"ג שכתב דרצא ס"ל כיון שטובין כן לכבודו של הקדש דלא ליהו לרובי תקלה לא נקרא דרך השחתה לכן מתרן משום דמיחוי כמטיל מוס בקדשים אי"ב לפי מה דקו"ל בכל מקום הלכה כרצא נגד אבוי אי"ב במקום תקלה סיכי דאיכא למיחזי שיצא ממשל ע"י הסקדש לא שייך לאו דל"ה כן כני"ל ואי"ב בניד לפי מה שכתב בהשאלה שאם ישארו השטוי"טן בודאי יעשו הגאונים ויצא ממשל להערוכות אשקים ומשם שרי לפי כני"ל להוציא. אמנם דברי הח"ס סופר אינם מוכרחין לכאורה וי"ל דרצא אינו חולק עם אבוי בזה כלל והא דרצא מתרן מפני שגראס כמטיל מוס לאו אקוביא דלשווי גיסמרא מתרן הכי רק אקוביא דיעשה עיקור שגשר פרסותוי מן הארבעה ולמטה דאבוי משני משום חיוב קדשים וע"ז משיב רבא תירוק אהי משום שגראס כמטיל מוס בקדשים אבל אהך קוביא דלשווי גיסמרא וי"ל דגם רבא מודה דאסור משום ל"ה כן וכן ראיתי בכתובות ואין ראוי דרצא סובר דבמקום תקלה ל"ש לא חששון כן.

אמנם

בעיקר דברי ס"ס דנראה בפלוג דס"ל דבעיקר דנטר פרסותוי ל"ש הלוא דלא העשון כן מדלא משני אבוי כן רק אקוביא דלשווי גיסמרא ועל שלא נעשה עיקור קאמר משום חיוב קדשים, ובאמת אינו מובן למש לא יאסור העיקור ג"כ משום לא חששון כן. כיון דקו"ל בנותן אבן מן המזבח דאסור משום ל"ה כן, שוב מלאחי שברגיש בזה בח"ס על ע"ז שם וכחב דלא שייך למומר משום ל"ה כן רק בסודרה לגמרי אבל כי משיר פרסותוי ל"ה בזה משום ל"ה כן אפי"ג דבנותן אבן מן המזבח לוקח אף בנותן אבן אחת ככא דסקדש בח"ס לא מחמירין כולי האי, ודבריו אינן מובינין לי דאשו משום חומרא הוא הוה לאו גמור מדאורייתא ומשם לא שייך זה אף בנטר פרסותוי, וכ"ל לפמ"ש הגמ"א בסו" ק"צ בשם הספרים פרוורס הא דאסור לנתח דוקא בדבר המחובר ע"ש וכבר המכו עליו האחרונים דגם בחלוט שייך הלוא דלא חששון כן כדאיכא במכות בשורף ע"י הקדש וכן בש"ס ע"ז סג"ל דלשווי גיסמרא כו ועיין בח"ס שם מ"ש בזה, וראיתי בשו"ת סרי"ס ז"ל ארי"ה סי' ב' (לסגנון ר' יצחק מאיר מווארשא בהשוותיו) שכתב לתרן דסיי דבעל שמו ממס שסיי זה אסור מסי"ה אף בתלוט דומיה דואבדתה את שמם כו ל"ה כן ולכן שורף ע"י הקדש וכן לשווי גיסמרא אסור אבל ניתוח אבן וכו"ג שערין לא בעל שמו כלל ממס שסיי מקדש זה נלמד רק ממצותה החלוטין ואיכא במשנה כלים פ"ה גבי חנוך ונתן דנתיב דוקא בדבר שמוחבר לקרקע מדלא כתיב יטבר ועיין מס' שבה ק"ב ע"ש ולכן סיכי דנשאר שמו אינו אסור רק במחובר כגון בנותן אבן אבל לא בהלוט דקרא דחלוטין ל"ש רק במחובר לקרקע ודפח"ה ולפי"ז אי"ש בעיקור דמנשר פרסותוי כיון דהבסמס עדין שמה עליו לא שייך לאו דל"ה כן כיון דאינו במחובר לקרקע ודוקא לשווי גיסמרא דסורגה כולה ומאנד את שמה אסור משום ל"ה כן ולפ"ז הוא ראוי ברורה לדברי המג"א סג"ל דבתלוט ל"ש הלוא דלא חששון כן וכמו שפירש הגאון ר"מ סג"ל וסדרן לסג"ל ולפי"ז אין ראוי דבמקום תקלה ל"ש הלוא דלא חששון כן די"ל דרצא מתרן כן אהא שלא נעשה עיקור דנטר פרסותוי דבזה ל"ש הלוא דל"ה כן וכ"ל. ולפי"ז שוב מוכח לכאורה כאבוי דאף במקום תקלה שייך הלוא ורצא לא פליגי עליו בזה.

אמנם וי"ל דגם כיון דאיכא תקנתא אחרת לנטול דלה בפני כדחטי בבדייתא לכן לא התירו הלוא דל"ה כן אבל סיכי דאי"ב בעינין אחר ככ"ד וי"ל דשרי כני"ל דתיקון מלוה חשיב תיקון ודבר לרוב עדין, וי"ל להוציא השטוי"טן ע"י עכו"ם לפמ"ש לעיל בשם האחרונים דנתיב אבן מביבכי"ג לא הוה רק מדרבנן אי"ב עכו"ם הוה רק אמירה לנכרי דאי"ב שבוה ומדרבנן הוה שבוה דשבוה ובמקום מלוה כו האי להג"ל ממשל לרבים דאי"ב מלוה רבא לא גזרו שבוה דשבוה ועיין בפמ"ג בפהי"ה ט"ל לאי"ה סי' יו"ט אות יו"ד שנסתפק אם בשאר איסורי דרבנן אסור אמירה לנכרי עיי"ש ובמחמ"ה סרמס נעלם ממנו דברי הח"ס בר"ה דכ"ד פ"ב ד"ה שאני ר"ג שכתב דגם בשאר איסורי דרבנן אסור אמירה לנכרי משום שבוה עיי"ש ועכ"פ במקום מלוה לא גזרו כמ"ש הח"ס שם ע"ש שוב מלאחי אריכות בזה בשו"ת ביה אפרים יו"ד סי' ס"ב ע"ש ובכו"ז מסי"ה ארי"ה סי' מ"ד. ואי"ב וי"ל בניד לעשה ע"י עכו"ם דשרי. ובני הרב הגדול החריף מו"י שמש"י שליט"א הראני בספר חסד לאברהם ארי"ה סי' י"ד לענין עמודים בביבכי"ג שיהיו לכוהן וכחב האיל ובתחילה נבנו העמודים בעמות ובגגה ל"ש ביה איסור נתיב וביבא ראוי לזה מהא דאמרינן בעירובין ד"י פ"ב מכתשה סי' במקדש כו ויהיה מפעמה את הכשמים נתפגמו וביבאו אומטין מאלכסנדריו של מל"ה ותקמו ולא הוה יתיה מפעמה כמו שסיי נעלו את תקוה ויהיה מפעמה כמו שסיי, והא דבשחתה כלי מקדש י"ב בכן משום לאו דל"ה כן ועיין במל"מ פ"ט מה' כלי מקדש ואי"ב תיקוי האף כותר לסס לפרק חקון מסמכתה שתקנה אי"ו דהוא מפעם דכאיל ובשעת תיקוה בעמות הקניס שסס סברו ליפותה ואחרי כו ראו שאינם מפעמה סיבט וגרפה ע"י התיקון שפיר הותר לקלקל הקוה עיי"ש בדבריו ולפי"ז וי"ל בניד נמי דעשיית השטוי"טן לא הוה רק ע"מ לעשה המעקה עליהם ועכ"פ שלא יעשו הגאונים איגלאי מילהא למפרע שאין לורך בעשיית השטוי"טן ואדרבא מקלקלן עוד יופי וסדרו סביב"כ וממשינן למטה בחנם ואדעתא דהכי בודאי לא עשאוה אי"ב מותר לעקרן ואין בזה משום נתיב כן הערני בני הרב נ"י. ולפמ"ש לעיל דבתלוט סיכי דלא נהבעל שמו ע"י הנתיב ל"ש כו הלוא דל"ה כן נדחה ראויה סח"ל ממכתשה דשפיר הוה מותר ליטול התיקון כיון דלא נהבעל שמו ע"ז והוא תלוט ומיישב ג"כ בזה מה שעמדו האחרונים בזה דאוליגורין קרא במשיל דלא יקרע הא בל"ה אסור משום ל"ה כן ולפי"ז דבתלוט סיכי דלא נהבעל שמו ל"ש לאו דלא חששון כן אי"ש אמנם בל"ז אין ראוי מהא דמכתשה כיון דע"י שיטלו התיקון בזה נחקן המכתשה ל"ש שרי וכמו שהאר"ך בזה במשנה חכמים לסגנון מואמותמט ע"ש וכתבתי בזה במק"א וכתב במכתשה כיון דבזה נחקן המכתשה בודאי שרי ואין ראוי כלל שוב מלאחי בהשבת ח"ס יו"ד סי' רס"ד שביבא האי דמכתשה וכחב כמ"ש ע"ש. עוד אמר בני הרב כ"י די"ל כיון דלא לא יעשו הגאונים אף חל כלל על השטוי"טן שום קדושה ביבכי"ג דאדעתא דהכי לא הקדשו השטוי"טן רק בל"ז שם יעשו הגאונים והוה כמו הקדש טעוה ובין דאין על השטוי"טן שום קדושה ראוי לעוקרן דהחריס לא אסרה נתיב אבן מן המזבח או מן הסיכל רק בהשאנן הוא ג"כ קדוש אבל לא בזה דהשטוי"טן לית ביה קדושה ביבכי"ג לית ביה משום נתיב וביבא ראוי לזה ממש דאמרינן בפסחים דמ"ז ותחירין גמיות של הקדש ע"ש בש"ס משום דלא הקדשו אלא הקדוה ולכן נהבו בגידולין וחלשו ספירות משום דס"ל אף מעילה בגידולין ומשמט שם שם הטנפים חלשי ואי"ב לפמ"ש המשי"ח בכל מוטל בסקדש כגון אוכל בשר המקדש לבדק ביה וי"ל חון ממס שטובר בל"ז

בלאו דמשיב טובר בלאו דל"ה קן ה"ג צהנסה מוקדש
 דצדק ט"ב צו פנס ונהנס עובר בלאו דל"ה קן
 ט"ג דצדקו איז חיקשי לפי"ז כארץ ה"י מתירין הגמזיות
 מביס דס"ל אין מפעלה צידונית עב"פ עיקר הארץ ה"י
 הקדש ואסור לתלות ממנו משום לאו דל"ה קן ואף שטובין
 ללמד הנאחו מ"מ לטעוהו הט"ז דאף היכי שהוא עושה
 ללמד הנאחו עובר בלאו דל"ה קן אי"כ הארץ רבאי להחיר
 הגמזיות אלא ע"פ כיון דהגמזיות הן חולין רבאי לתולטן
 אין צוה משום נחילת וה"ל צהשטיילטן כיון דהס חולין
 רבאי לעוקרן עב"ד בני הרב נ"י אמנס בנוף דבר זה
 לומר על השטיילטן דהס הקדש בטעוהו ולא הל עליהן
 הקדושה אין זה ברור דהטובין השטיילטן הס רואים לטעוהו
 כנאטיק ומה שגורל אח"כ בלא יטחו אותם לטעוהו הגאטיק
 ג"ש לומר זה הקדש טעוהו, ודבר זה ברור ואין להאריך.

אך

י"ל עלה אחרת שומכרו ה"ז טובי העיר במטמא
 אנשי העיר את השטיילטן ויופקע קדושתן ובער
 הסכימו הפוסקים דיכולין צה"ו למכור צה"כ אף של
 כרכים וארצות צהה האחרונים וצפרע השטיילטן בודאי
 דיכולין למכור צה"פ במטמא אנשי העיר ויופקע קדושה
 השטיילטן וטוב י"י מוחר לעוקרן כיון דהס חולין ויעקרן
 פ"י נכרי ובכ"ל טוב ראותי צהשוי הר"י"ס הכ"ל ג"כ הכי
 צמדן דודי למכור הכול עפ"י זמ"ס במאה"ע וכיון דפקע
 קדושתו יכולים אח"כ לסחור ולבנות הלך מהכחול וכתב
 ג"כ לסחור ע"י עב"ס וכן נראה בנ"ד ויותר טוב למכור אותו
 הלך מהכחול ונס השטיילטן עפ"י זמ"ס במאה"ע ואז יעקרו
 השטיילטן ע"י עב"ס ואז בודאי מותר ובמ"ש צהשוי הר"י"ס
 הכ"ל כנלפע"ד.

סנני נקד אהבך אברהם מענדל הלוי.

בשולי המכתב

בעת

י"א לאור סי' אמרי יוסר ורואתי שס סי' קמ"ב
 ר"ש לחדש דוב ע"י גוי אסור נחילת מס"ח
 ה"א דסנה הר"ן צע"א פי' ר' ישמעאל הביא בשם הראב"ד
 שכתב דמשמטי ע"א של ישראל אין להס ציטול כמו ע"א
 עמס ור"א דהא כתיב ונתתם את מצחותם וצרתם
 את מצבותם והא ציטול צעלמא סני וככה דפריך צע"א
 כ"י מכדי ציטול צעלמא סני וע"כ כיון דשלווחותיהו
 דישראל עבדי אין לו ציטול אט"י דמצח סני רק משמשין
 יע"ש והקשה דמצח דכתיב ונתתם י"ל צלמא דהיינו
 ציטול דינה"ס ע"י גוי וכדלמריטין צע"א דמצח שפנס
 אסור עד שיכתב רובו וא"כ י"ל צלמא דמוטיל ציטול וסא
 דכתיב ונתתם היינו ע"י גוי וכתב דהא צלמא דענה ר"ח
 הובא בריב"ז ע"א כ"ב דמשמטי ע"א של ישראל יס להס
 ציטול ולא חס לקושות הראב"ד דהוא מפרש הקרא
 דנתתם ע"י גוי ובין דקרא דנתתם מייורי ע"י גוי
 ובחר הכי כתיב לא תעשון קן לדי אלקיכם וקאי על כל
 הכי פילי דכתיבו לעול גבי ע"א וממילא נס נחילת ע"י
 גוי אסור דמס דאסור דחמנא לעשות לע"א ומשמטי אסרה
 בקדש עב"ד ולא נחירא לחדש דבר זה מה דבכל החורה
 אמירס לנכרי לא הוי רק שבות ונס מקרא דלא תעשון
 ילפיטין לאסור מחיקת הסס ואמריטין בשעת דף ק"ב דגמס
 מחיקת מותר ע"ש וגרמא חמיר מאמירס לנכרי דגרמא
 עבדי עב"פ מעשה צידים אלא שאין המעשה נומר מיד
 משאי"ב צלמירס לנכרי דליכא מעשה כלל ועמ"ש צהשוי
 ביה אפרים וי"ד סי' ס"ב ע"ש בדרך ע"א וא"כ בלאו
 דלא תעשון דגרמא שרי אין לאסור אמירס לנכרי וצחשוי
 כחצתי צעטין גרמא.

ומ"ש ד"ש לפרש ונתתם ע"י גוי אס אמנס אף דכתיב
 ונתתם דמשמע ישראל צעלמס ינחלו מ"מ י"ש

לפרש נס ע"י גוי וטעין שכתב בל"ק מנחות דף ע"ו
 בחוב' ד"ה דלפרשיותו שכתב שכן דרך הלשון לע"ז
 שאלה מספר להצירו היום אפיתו לחס אטפ"י שגלפת
 ע"י אחרים ע"ש וז"ל אפטר לפרש ונתתם ע"י אחרים
 והיינו גוים מ"מ כדכ"ר דחוק, לפרש קן הקרא ועיין בריב"ז
 הכ"ל שכתב מדכתיב ונתתם את מצחותם כ"ו וכנסו
 משמטי ע"י טכסו מסחמא ואמר דחמנא אף מוצחותם כ"ו וכנסו
 ונראה מלשון דייק מלשון יאצרתם דהא לא משמע ע"ש
 ציטול וכך יאצרתם קאי נס על מצחותם ומונה דלא
 מהני ציטול ומ"ש דדעה ר"ה דס"ל דמהני ציטול משום
 דהוא מפרש ונתתם ע"י נכרי אין זה מוכרח כלל דאפשר
 הוא מפרש כה"י משהחיון לנפשו של מצח וכה"י ע"ז
 עלמס לא משמשין עיין ברין ס"ס ושוד כתב הר"ן הירון
 אחר ע"ז ע"ש שכתב ולי אין הכרעה זו מדרשה ע"ש.

עוד

י"ל לתוך דברי ר"ה דס"ל דמהני ציטול עפ"י
 מה שהקשה הברוך פעס בדין אין אדם אוסר
 דשאי"ש בזה דלאמר כה"ס צע"א נס ואז משום סק
 דמעיקרא ציטול צעלמא סני ומאי קבוצא דילמא אמרס
 חורה ואשוריהס הטרפון צה"ש גמלא אט"י דמהני ציטול
 מ"מ אמרס חורה סמלא לטורפו ולא לכעלו דומס א"ס
 נבי חמץ סמלותו צשריפה ואס מצטל בלבו א"ל לטרוף
 וככה סמרדטי שאין לכעל סחמץ כדי שיקיים מלות
 שריפס צחמץ שלו וס"ע י"ל בזה דואשוריהס הטרפון בלש
 ע"ש וכן הקשה ציטוט"ק וי"ד סי' קמ"ו וככה כה"ס
 שכונה הגמרא ואז משום סק דמעיקרא ציטול צעלמא
 סני הוא לפ"מ דלמריטין צע"א דס"ד צע"א של נכרי
 שחתייר שדינו כע"ה של נכרי שכתבנל כיון דדעתה לאוויורא
 ודלי בעלה וס"יטו שמתילה נחצבלס הט"ז ולפי"ז י"ל דכל
 האשירות מדורות הראשונים קודם שזכר בהם אש"ה סוי
 נחצבלו ע"י אבותינו כה"י במלריס כשמטבו ידוהס מע"א
 צעלו בלשם כל הט"א השיך להס וציטול זה סוי מועיל גם
 להאשירות צע"א כה"י בייך להס צחוקת א"י שהחזקו מאצותינו
 וא"ש קושות הגמרא ציטול צעלמא סני להו היינו כה"י כבר
 מצוטלים ולא ה"י מקום נקיים מלית שריפס צחותס
 כה"י כבר מצוטלים ולאשירות שח"כ הא א"ל
 דשאי"ש וט"כ מדפלחו נעגל בלווחותיהו קא עבדי זה
 ה"א כוונה הגמרא ע"ש דצדקו ולפי"ז מיושב קושות
 הר"ן על הא דמצחותם החולין דלפי האמת דלמריטין
 מדפלחו נעגל ניחא לכו וא"כ אותן סמצחות שגשמשו
 בהס אחר מתן חורה ומדפלחו נעגל נאסרו ול"ש לומר
 דנחצבלו כבר בשעה שאלו ישראל ממלריס א"כ זה ספיר
 י"ל הא דלמרה חורה מצחותם החולין כיון שעדין לא
 נחצבלו אמרס חורה דכמלאה צנהי"ס אף דמהני ציטול
 ובכ"ל ועיין עוד שם כ"ב מ"ש על קושיהו הכ"ל ולפי"ד
 שם ג"כ מיושב קושות הר"ן והבן צוה עיין צהשוי חו"י
 סי' ט"ז שכתב לעטין מחיקת הסס ע"י אמירס לנכרי דהוי
 רק שבות ע"ש—ומס שהקשה כה"י א"י הכ"ל בזה
 דסנדרין מ"ז בקברא דרב דשקלו ממנו עפר דלמנר שמואל
 יאוח עבדין דקרקע עולם לא נאסר כ"י מס ע"א במחוצר
 לא מיהאסר כ"י וקשה דהא נס צע"א צחפר כ"י צורות
 שיוון ומערוה נאסרס ע"ש מ"ש מכריב"ז ועיין צהשוי
 ח"ס וי"ד סי' ס"ה וצחשוי מסר"ס שוק וי"ד סי' ל"ד
 מ"ש בזה.

ובמ"ש

צפנים דמוכח מחוס' ר"ה דכ"ד דבכל
 איסורי דרבנן אסור אמירס לנכרי ודלא
 כהפמ"ג שנסחפק בזה מלאתי כעה צחשוי בוח אפרים
 וי"ד סי' ס"ב שפלפל בזה וככה דאין ראי' מדברי החוס'
 ע"ש ועיין בספר הורח חסד להגאון מלובלין צוס"י ד'
 ואכ"מ להאריך בזה.

סימן כז

ב"ה יום כ' לסדר הגני נותן לו את בריתו שלום תרחיל סנעמין.

שלום וכ"ט לכבוד ידירי המופלא החסיד כשית מוה' משלם י"ך קאפלער.

שם דדברי הכנסת... שם הר"ח ק"ח שם על בתי סגורים שדוהס צהם ומחויקים שם גם ע"ז וגר דלוק לפניו מדרך העמים צהחיסם וכיון שלא הקליפו לנרך סע"ל ציחוד לנך לא אסור לגבש ע"ש בדבריו ולפי"ז אין סחורה להכנסת... שם הר"ח מסתו"י מניחם סג"ל דמייירי שהקליפו סביב ציחוד לנרך ע"ל לנך אסור וסי"ט צבית סכסל וצית סמרח"ן י"ל כיון דהם מיוחדים לנך אסור לעשות מהם ציח"כ קבוע וכנ"ל.

ובתשו' ח"ס שם ס"י מ"צ כחז דמלפ"ן השי"ע וי"ד ס"י קל"ט שכתב וכן הכבי"י הכניסם כגון המעלים לא יתקן בהם סליחות של מנוס מדכתב לא יתקן גרסא אפילו ש"ר לוחכסם ולחופרם בלפ"ן אחר ונשחט מ"מ זה לא מיקרי שינוי כ"כ ואסור אפילו לעלות שבי"ח רק השמים של מנוס ליתיה ולא המנוס עצמה וברי"א שם בנרות ופטים שבהם מנוס עצמה לא כתב שלא יתקן נרות לביכ"י ש"י דפי"י שינוי מתוך משום דשינוי דידשו ע"י הסכה וסחכה פנים חדשות בלא לב"ן וכמ"ס צהש"י חו"י ס"י קס"ח וקס"ב ע"כ ועי"ן צב"ע אר"ח ס"י י"ח וסוף מהרמב"ם דפסק בהשחחות לכתום אמרה פסול ליתיה ומשחחות לפשתן כמובן כשר ליתיה שריי פשתן ובמ"א שם ס"ק י"ב כתב דמשחחות לכתום אינו שינוי גמור מש"א"כ במשחחות לפשתן דכ"י שינוי גמור וסוף כעין דברי סח"ס סג"ל וסי"ט כ"י צד"ח אין זה שינוי גמור כמס שפקרו סהגור ופ"ח השמי"י המרחץ כיון שהצית חומס עומד ככרלשונס ועי"ן צב"ע"י בסוף הספר בהשחחות ס"י כ"ז שכתב דמהני שינוי צב"ח ע"כ לפט"ן פבלה שחי' עליו לורת ללס ונשחכה אח"כ ומחיר לקבועה אל עמוד ביכ"י ע"כ בדבריו ובס' פשו ג"כ שינוי גמור — ועוד יב' לפי"ן וגומר דאף דלעין ע"ל מהני שינוי להשחכות אח"כ למנוס אבל לפט"ן דבר סלכורס מנחת מילחום צע"ס גרע ולא מהני שינוי דבאמת סח"ס שם מחמיר גם צב"ח אף צב"י דהתכס ע"כ סכיים דהמחמיר תבא עליו צרכס וע"כ שהקטס צב"ח דאמר צב"ס ע"ז דכ"ז ע"כ צרך אחס לשמים שסחרה לי אצידחי סכנוו סגמנוס וסקדשטו אחרים סחחיסס וגמס לא אמר דעודף מיני' סכינוס וסכחיסס וסקדשטו שפשת"ן כלים ופנים חדשות אלא משמע דאין סחיתוך שימס פנים חדשות ע"כ מ"ש לתרץ ולדידי י"ל עוד דבאמת שם מדלחי בלחי"ס לא נאסר משום דאין דאס' לוסר דבר שאינו שלו רק מפעם קנס אסור ובמ"ס סחוס' שם ד"ס צרך וכיון דמפעם קנס כוא י"ל דקנסו לעולם שלא יופיל גם סחכס צכס דאס יופיל צכס סחכס לא יסי' קנסם גדול כ"כ כיון דיש עליה להחיס מש"א"כ סידי דאין סלוסור משום קנס רק משום דנשחפש צו לע"ל וסי' נאסר מקודס ומלחום לגבש אפילו אחר הביטול י"ל שפיר סידי דנשחכס צכחכס דמוחר ועי"ן צחוס' צ"מ דני"ס ע"כ ד"ס וכי עשו שכתב אפי"ן דצכמס מקומות עשו אפילו יוחר משל תורה סיינו סידי דשיך לקטס כדי לעשות סוג ע"כ סרי דצקנס שיך יוחר סחיק משל חורה.

אמנם סח"ס שם סב"ח מסרח"ן פ' ויקטל שכתב בעפס דמרש"ס לא רכס לקבל מרחות סלוצאות וסי' קיבל חס וכמו דמלחום עפי סיינו משום דנכדכח סמט"ן נחערצו סכמוו עם סרצס כלים אחרים ונחצפלו מש"א"כ מרחות סלוצאות שנעשו מהם לצדס סכיוו לנ לא רכס משס לקבלס ולמס לא כחז סעפס משום דחס וכוונו סוי מסיחיס מש"א"כ מרחות סלוצאות משמע דס"ל דסמרחות סלוצאות נמי נכחו צכיוו אלל סלכס ואין סחיתוך שינוי וככתב ד"ל דאין שינוי מושיל לכ"י מקודס סנדרחו ואין חוד

מכתבו הנופתי בדבר השאלה זכר פליפטש זס רבות צבטים אשר סי' שם קיבוצ' לערך שצעים נפש מישרלל וכו' או ציה מרחץ דהיינו מקוס וגס לופיס ולחמין חס ארזס עניס אשר נחמעט סקיצון ואין יכולים עוד לססיק צית סמרח"ן וע"י כך נחצטל ורק סחומס וסג עומדים בהקפס וכעת עלס על לב אכשו כפר סג"ל לעשות מוצ"ן כזס ציה ועד לסחפ"ל שחפ"לנו שם מנין קבוע ככל שצחוח סהני ונפשו צשאלחו אס רשאים עפ"י דין לעשות מצית סמרח"ן ציכ"י לסחפ"ל סם בקביעות.

תשובה הכס כזר ראו עיניו מ"ש צב"ע"ה ס"י פ"ד צשם ספמ"ל ח"ל ס"י פ"י ש"ס עשו מעשה צניפו של מרחץ ועקרו סהגור וכיל"א ועשלוס צית מוחר לדור צו ולנרך ולסטה צפחחו מוחס וסב"ח רל"י מו"ד ס"י קמ"ס ס"ג צית ססוקלוסו לע"ז דמוחר אס הוליסה מעס דרך ציטול דהיינו שלא לסכניס שם עוד ע"ז פ"ט וסכס צס"י קני"ד ס"י"ח נרות של שטוס שנתנס עכ"ס לע"ז כ"י אסור לסדלוקן צביכ"י ובמ"א שם סק"י סב"ח צשם סכנס"ג מהר"ס דאפילו נעבד צב"ח ע"ז בקצע מוחר לסחפ"ל בתוכו ומחלק דמחוצר שאני ובדג"מ שם סב"ח מהוס' מגילכ ד"ז ע"ל ד"ס מלרפריות דלסורע"ס צחוס' שכתבו י"ל בתי ע"ז ומכנס אותן פלרפריות לטון חרפס וקרקסיות ר"ל ציה סכסל. צלשון ערב וקטס לומר דאותן מקומות ממונפות יפלוס ללמוד שם חורה ע"כ וכן צהש"י ח"ס ס"י מ"צ בלחי"ס סב"ח קן רל"י מסתו"י סג"ל ומחוס' סללו משמע דאפילו ע"י שינוי אסור דמסחמ"ל אס יפלוס ללמוד שם חורה יעקרו ממנו ע"ז ושם ציה סכסל ויפבדו צה שינוי מעפס ואפי"ס אסור ול"ל להלק כיון דברי ספמ"ל דל"א מייירי שם לעשות ציה סכנסה קבוע או ציכ"י"ד ללמוד חורה בקביעות רק לדור שם צבית דירס ע"ז ככתב דמוחר לומר צה דבר סבקי"וסה אבל לעשות שם ציכ"י"ד או ציכ"י"ד קבוע מייני"ל מילח"ל וכמזכ"ר בדבריו סחוס' וסי"ט צב"ח לעשות מצית סמרח"ן ציכ"י קבוע אין לנו רל"י לסחיר דאף דצית סמרח"ן קילל מצית סכסל דכנגד ציכ"ס. אסור לסחפ"ל מש"א"כ צב"ח סמרח"ן ועי"ן צפמ"ל שם מ"מ סל ספמ"ל ככתב שם לסחיר גם ציכ"ס וקטס ע"ד סחוס' מגילכ ול"ל כך חילוק סג"ל דלעשות ציכ"י קבוע חמור א"כ גם מצית סמרח"ן לעשות ציכ"י קבוע אין לנו רל"י לסחיר ועי"ן צהש"י ש"מ מסד"ק ח"י ס"י ע"כ שסחיר לעשות מצית חופ"ל לחצירנשחקירכע סהגורדים סמס פרלטיסעלנענעו צלי ללס דמות לעשות מזה ציכ"י קבוע ע"כ וסב"ח דברי סמ"ל צשם סכנס"ג סג"ל וכחז דכונה סכנס"ג דמוחר לסחפ"ל אף בקבוע וחס רל"ית סדג"מ מהוס' מגילכ סג"ל וככתב דנוחס אינו סיכ"י אסור רק עקטס לומר דסכחצו יצטי"ח סיכ"י ציה ס' לרציס חס ס"ל גנלו ואמו לא יוכל לסיות צחו מדרשים סכסרים ודבריו דחוקן וע"כ חיי"ן דסדג"מ וסח"ס סב"ח רל"י מסחוס' סללו לאוסור ועי"ן צפסקי חוס' מגילכ שם שכתבו פלערוין של אומות לעחיר ילמודו כסן חורה אבל בתי ע"ל לא אלא לעממס יסי' ע"כ שצ רל"חי צכסות סג"ל רכ"פ צמ"ל

חזק וגדלה ע"ש ועיין באבני מלואים שכתב דייחוי ל"ש
 חלל במצות לולב וביסוד הדם ושאר מצות של חובה אבל
 צדקה לביכ"ר ל"ש דין דייחוי ע"ש ולי"ע לפ"ד בכלי מקדש
 דגלו צדקה אם שייך זה דין דייחוי וי"ל דהיא מצוה
 היצוה בין דה"י ישראל מלון להצוה נדבה למשכן וכלו
 (כיצו רחמי בהש"י חסל"א מה"ק סו"י ע"ו שהצוה בשם
 השמיים ראש דגם צדקה שייך דייחוי והיא דלא כהצ"מ)
 אולם אם נניח דייחוי אינו מושל לדבר המלאים בעלם
 א"כ בפשיטות וי"ל דדוקא במלאים מחמת איסור שבעבד
 זו עבירה כגון ע"ז מהני שביי חלל במלאים בעלם
 ל"מ שינוי ולכן צדקה וכוונתו סגן מלאים בעלם סת"ק
 הרמב"ן לומר משום דהתערבו בכלים אחרים הוכשר.

ובאמת

דברי הח"ס ל"ע חללי לומר דייחוי דהתכה
 ל"מ דלא הו"י שינוי כ"כ דהא חזינן
 במשנתהוב לפשתן ועשאו חזינן לל"מ דכשר להשיב שינוי
 נמור ובמ"ש המגילת כס"י י"א הכיל והא"ך אפשר דבהתכה
 לא יתשב שינוי כ"כ דהתכה ודאי הו"י פנים חדשות ועיין
 גהו"ס זמרים דל"י ע"א ד"ה חלל קדירות שכתבו
 דכשהוא נעשו כלים חדשים והצוה כלים אחרים דפי"ט
 הדגות בלא לכתוב ע"ש ועיין בחו"מ ס"י ע"ס ס"ו דל"הא
 ג"כ להדיא דהתכה הו"י שינוי ע"ש במשנה והתכו שח"ס
 יתשב מצוה אחרות פ"ט חדשות הן ואין סברא כלל
 לומר דהתכה לא יתשב שינוי לענין ע"א ולכן מה שחמיר
 הדין שם לענין נרות של בית ע"א שכבר דלקו שלא
 להדליקם בביכ"ר אף שסוהבו ל"ע חללי וגרסה שהחמיר
 יותר מדאי דמסבירא דייחוי דהתכה לא גרע משינוי
 דפשתן הכיל ומסבירא הכיל און רח"י ד"ל או כמ"ש הח"ס
 משום דייחוי [ובאמת זה ל"ע ד"ל דבלא"כ לא חשבו דייחוי
 ביון דידו להחזיק ובל שצידו ל"ה דייחוי ועיין בסוכה ל"ג
 ובשאר דוכתי ולאורה י"ל לפמ"ש החו"מ בסוכה שם
 לענין כס"י הדם דלא מוקרי בידו כיון דאין חיוב לנלוהו
 ע"ש וס"י י"ל דאין חיוב להחזיק ולא מוקרי בידו אף
 נלפס"ד דלא דמי דדוקא בדבר המיוחד למנוח כגון כס"י
 שם דאורו הדם נחידה ללכותה ולעשות זו המצוה וכיון
 שנהכסה בעל ממנו המצוה דל"מ דיכול לנלוהו מ"מ אינו
 נחייב ודחה מהמלכה משל"כ צדק שח"י מיוחד ליתן
 דוקא זה הדבר למנוח כגון כחה וסכנתו דיכול להצוה
 דבר אחר לנדבה אם נניח דשייך ב"י דייחוי שפיר וי"ל
 דהו"י צדו להחזיק ולא נדחה ממנו שם מצוה והכן זה]
 או ד"ל כמ"ש וכן נראה ללאורה דבדבר המלאים בעלם
 ל"מ שינוי ועיין באב"מ שם שכתב דאף לפי דברי החו"מ
 צ"ל דמ"ז ע"כ ד"ה ית שינוי בנעבד דלא אופשימא
 האביעיה לענין נעבד או מהני שינוי דע"א חמור מאלתן
 ע"ש מ"מ לענין ביהכ"כ ית להחזיק וענין שכתב המג"א
 כס"י ק"ג סקמ"ו וכן פסק שם דמותר לביכ"ר ע"י
 שינוי חלל בכמו כ"ד שהיה אוחס החומה גופא לביכ"ר
 כס"י של בית המרחץ תחלה לא כ"ל להחזיק וכדמוכח
 מחו"מ מגילה הכ"ל.

לי שאם עבד כהן ששימש שם במקדש לא פסול והבז
 הכ"מ בעטם כיון דרק משום קנסא היא דמופסלי צדיעבד
 און לקונסם ותמה המסרמ"ש דלמ"ד דאף כלים אסרו
 ל"ש למומר קנס דזה שייך או רק כהנים דכ"י דיעה
 ניכור קנסו חלל ע"כ דהטעם היא משום מילואים וכמ"ש
 בעל המאור צ"ל שם וא"כ דילמא אף צדיעבד פסול
 עכ"ל ואינם מוכרחין כלל דבאמת גם למ"ד דכלים אסרו
 ג"כ י"ל משום קנס הוא עיין ברש"י ע"א דג"כ ע"א ד"ה
 מקרא היא בדינו שכתב קנסוהו רבן כללים דכהנים
 ועיין בחו"מ שם ד"ה צדק שכתבו ג"כ דקנסו לאיסור
 לנבזה ולדינא כהז המסרמ"ש שם ברש"י להחזיק דרש"י לא
 חשוב דבר המלאים כ"כ דהא קיי"ל דבית הרבה חייב
 במזוזה והאריך עוד בזה וכחז דעכ"פ שינוי ית להחזיק
 ואם ישפו הכסרים מוקרי שינוי שאינו חזק לצרייתו
 דל"הא חו"מ שם ויועיל וכבר כתבתי דבזה ל"ע עדין
 אם מושל שינוי לענין דבר המלאים בעלם, ועל"פ צ"ד
 דלא נעשה שינוי כהחומה אף דייחוי ממנו התורה ושאר
 הדברים ששימשו לצוה הנזכרין זה לא חשוב שינוי להחזיק
 ע"י"ה דהרי חזינן במשנתהוב לכתמה דלמ"ד פסול לל"מ
 כ"ל כס"י י"א ומשום דלא חשוב שינוי נמור ובמ"ש המג"א
 הכ"ל וגם בעמ"ש ב"ק חומה קשה להחזיק וכדמוכח
 מחו"מ מגילה הכ"ל דמשמע דלעולם אסור וגם המסרמ"ש
 לא החזיק רק צדקה וע"ש בחשבה ס"ה ובמסר"ה שיק
 שם הביא בשם הגד"ע כס"י ל"ד שאם לקחו אבנים ועל"ס
 מצוה ע"ז ותקעו אותם צבטין ציכ"ג מותר משום דהו"י
 שינוי והקשה עליו ג"כ דלפילו אם צבטין הו"י שינוי שא"כ
 לצרייתא (עיין ברש"י וחו"מ ב"ק כ"י ע"כ ובק"ה"ס ס"י
 ע"ש סק"ג ועיין תשו' מהר"ש ח"א ס"י ל"ה שהאריך
 קצת בזה לענין שינוי ולא ראה דברי הרמב"ם והמסר"ה
 שיק הכ"ל) מ"מ ל"מ השינוי כמו במשנתהוב לכתמה דלמ"ד
 פסול לל"מ וכבר כתבתי מהאבני מלואים שכתב ג"כ
 דהשינוי מהני לביכ"ר וגרסה שהגדולים הללו סוכרים
 דלמ"ד ועשאו חזינן לא חשוב שינוי דעו"י ל"ה שינוי דהו"י חזק
 לצרייתו וגם הלבוש לא הו"י שינוי דהחזיק לצרייתו וכמ"ש
 המג"א דעדין חו"מ עליו ונראה שהוא נמ"ד וכ"כ הש"ך
 בחו"מ ס"י ע"ש סק"ג דלבוש נרדף לא הו"י שינוי לדעה
 הרמב"ם רק בגופו ולבוש ועיין במג"א שם סק"ג ובמחא"ס"ה
 ועיין בחש"י רמ"ן א"ח ס"י ע"י בר"י"ס רק הח"ס הקשה
 דהא האי צע"א צ"ע קאי אהכלת והכלת הא צבטין צ"ע
 דלא דרש לצרייתו דל"הא צמחות מ"ג ע"א אופ"ך
 חו"מא פסולת וא"כ למ"ד במשנתהוב לכתמה ל"מ פסול
 להכלת והא צבטין הכלת הו"י שינוי שא"כ ע"ש שכתב
 לתרץ באופן אחר מה שסרמב"ם מחלק ועוסק בפשתן
 להקל וגם בחפ"ס למנוחה וצ"מ פסק להחמיר והיא משום
 דצמחות דפסול לנבזה ולפ"טין רק מאלתן ואלתן הא
 מהני שינוי דדרשטין מהם ולא שנוייהם וכבר הקשו
 החו"מ שם צ"ל מ"ו ע"כ דמאי מביע"ל ל"י או ית שינוי
 בנעבד הא לא חמור מאלתן ונניח דיו וחיורו דרק מדרבנן
 מביע"ל ל"י ד"ה להחמיר בנעבד דל"מ שינוי וא"כ הו"י
 רק סד"ר ולהקל ולכן במשנתהוב לקמ"ה פוסק הר"ם
 דהחפ"ס כשרים למנוחה וכן במשנתהוב לפשתן נעשו דהחזינן
 כשרין לל"מ משום דהו"י מחזיר וצדאי מהני שינוי מדאי
 כמו בחא"ן רק דהאביעיה היא מדרבנן וסד"ר לקולא
 משל"כ במשנתהוב לכתמה דהו"י בעלי חיים דלא חזי מאלתן
 ושינוי דל"י הו"י סד"ר לכן פסק הרמב"ם לחומרה
 והמסרמ"ש שם הקשה עליו דהרי לענין אמר נמי הו"י כ"ס
 דהא צע"א דר"ד צע"א שם אי מלוא כנבזה דמי ואל"ל
 דמלוא כנבזה שוב מביע"ל ל"י או ית שינוי או לא ויון
 דהו"י כ"ס אפילו באיסור דאי ית להקל. ואפשר ל"י לומר
 לקיים דברי הח"ס דכך ס"ס אינו מושל ד"כ הספיקות
 לא

שוב

מלאתי בהש"י מהר"ם שיק א"ח ס"י ס"ז ששאל
 צבטין צבטין ביהכ"כ בעמ"ש שס"י רפה בקר
 והאריך הרבה לענין דבר המלאים אם אחר שפינו הדבר
 המלאים ויכלו וניקרו וטירו זה מקום המלאים האו
 אם מותר ע"ש שהצוה מל"ה ס"י תרמ"ט באחרון
 ה"ק"ה עכברים דחיות המלאים וכשר ע"ש שפלגל זה
 הביא ע"ד מהא דמנוחה יס"ע גבי חטין שגבלו בקר
 דפסולין למנוחה ולא נושיל להם רחיה רק החס שאני
 ד"כ חזק מאלם ע"י עבול ע"ש ומ"ש ע"ד הרמב"ם
 פ"ו מל"ס"י מזהה הי"ד כבר קדמו בזה הלח"מ שם
 במקרינו ע"ש ומה שהקשה שם ע"ד הכ"מ צ"ע מביא
 מ"ק"ה הי"ד שפסק דכלי בית הו"י אסורין וכחז ויראה

לא נודעו ביחד הלפמ"ש דשניו דלעון לייט שינוי משום דהוי שינוי סהוד לצדדיהו ולי"מ רק תכלה הוי הלצט שינוי שא"ח כגיל וא"כ לענין חובי הלגן ליכא ס"ס כיון דלי"מ שינוי וליכא רק ספיקא חדא אי מלוט כגבוס דמי או לאו ובספיקא חדא חסור רק בתכלת דעושה שינוי שא"ח איכא ס"ס אי"ב און צאון בני הספיקות ציחד דכל זמן שלא לנעו תכלה לא ה"י רק בס' ה"א' אי מלוט כגבוס דמי ואסרנו עכ"פ לחובי הלגן לכך גם לתכלת כשנעשו אח"כ תכלת חסור ולי"מ ה"א' ס"ס ועיין במג"א ס"י תל"ט סק"ג שכתב דכל שלא נודעו צ' הספיקות ציחד ל"מ ע"ש, אך צנוף הדבר שכתב הח"ס הואיל דה"א' צ"ח א"ס שינוי מופלג צ"ח הוא רק מדרבנן אמרינן סד"ר לקולא אינו מצובר עדן דה"י חזינן כה"א' צ"ח דר"ל גם אי מלוט כגבוס דמי פסקו הסופקים להומרא הע"י דלא ה"י רק דרבנן לביטול החוב' גם צ"ח דהאי צ"ח הוא רק לכתחלה ע"ש ובמג"א ס"י תקפ"ז וע"כ ל"ל כ"ה דפסקו האי צ"ח להומרא כמ"ס בפ"ג בס"י תקפ"ו. גם במג"א משום חומרא דע"א אי"ב לענין קמה למנחות למס פסק הרמב"ם לקולא ועיין בהש"ו צ"ח שלמה אריה ס"י ז' לענין ס"ס צ"ח וש' עוד לדבר צ"ח ובתמא לפי הכ"ל י"ל דזו החילוק בין למד לפשתן הכ"ל דבמא ל"ה ס"ס כג"ל דאין צאון צ' הספיקות ציחד ולכן חסור אף דגוף הספק אי מלוט כגבוס דמי ל"ה רק מדרבנן וכן דמשתחוו לכתמא למרס פסול לצי"ח לא ה"י רק לכתחלה וכמ"ס המג"א בס"י תקפ"ז גם ע"ש ת"מ צ"ח החמירו בספק אחד לכל בפשתן צ"ח צ' הספיקות ציחד כיון דתיקף כשנעשה החובין איכא השינוי וכ"ל לכך מותר אף דצ"ח החמירו בס' אחד אף בדרבנן מ"מ בס"ס מקילין וכמ"ס צ"ח הכ"ל מש"ס דבבב"ש דע"ד ע"ש, אך צ"ח דפסק סר"ס בקמס למנחות לקולא לפמ"ס הח"ס משום דה"י סד"ר לקולא שפיר קמס מהא דקיי"ל להומרא צ"ח ס' אי מלוט כגבוס דמי הע"י דגיב ל"ה רק מדרבנן ועיין בהש"ו חס"א ס"י ע"ו גם ומ"ס גם דה"א דחזינן כהאי צ"ח דר"ל להומרא אף דה"י רק דרבנן משום דאיכא חזקה חיוב דה"א גברא נהי"ב צנולב וצי"ח לה"י מספק לא פפרינן ל"י דה"י סד"ר צ"ח חזיק ע"ש י"ב דבר הרב צ"ח דבבר נודע דבספיקא דדינא לא חזינן בהר חוקה כמ"ס המג"א וסב"ס דבצ"ח חזקה לא ישתכח סד"ר וסדרים ידועים וגם צ"ח י"ל דל"ה חזקה חיוב לפמ"ס המרדכי דצ"ח לו צ"ח מותר לנכנס סבד בלא צ"ח דהתורה לא חסרה לבי"ח סבד בלא צ"ח רק דחי"ב לעשות צ"ח עיין צ"ח ס"י י"ג וא"כ ל"ה חזקה חיוב צ"ח וסב"ן עוד כתבו דלכן פסקו להומרא משום דאין עושין סד"ר צ"ח עיין במהר"מ"ש גם ובחס"א י"ל לפ"י החילוק בין משתחוו לכתמא למשתחוו לפשתן כיון דהשינוי לא ה"י רק ע"י הלצט כג"ל וצ"ח ח"ה בעינין פ"ו לשמם ובשעת הסו"י עדין ליכא שינוי עד שילצט אותם וא"כ חסור לעשות השינוי לשם צ"ח משום דתימא סד"ר או ס"ס לקולא משום דאין עושין ס"ס או סד"ר צ"ח ועיין במג"א ס"י חס"ו סק"ג וכן דעושה השינוי צ"ח ס"י חסור חס"ו דוקא במשתחוו לכתמא דהשינוי ל"ה כ"ה בצ"ח משא"כ בפשתן דתיקף כשעושה החובין ה"י שינוי דמטיקרא ה"י ע"י ושתחא חובין וכמ"ס המג"א ונעשה השינוי עוד קודם סו"י אי"ב לא מיקרי עושה ס"ס צ"ח דא"כ אינו רשאי לעשות חובין לשאר דברים ולא דוקא למנחות צ"ח ע"כ וס' לא מיקרי עושה ס"ס צ"ח ומותר ליקח אח"כ לצי"ח וכן בקמס למנחות לא מיקרי עושה ס"ס צ"ח וש' עוד לעיין ולדבר צ"ח וכן לחס"א ועיין בס' אר"ח הח"ס להג"ח מל"ג"ס בס"י י"א, ואין להאריך עוד

ענת צ"ח:

והיוצא ל"י מזו דליקה עליה ואצט"ה מביה ש"י לסקופי אוחה צננין ציכ"ג י"ב להחיר משום דה"י שינוי שא"ח וכ"ל בשם הגד"מ והאצ"מ דמסני שינוי צ"ח לענין ציכ"ג (ובתמא מהש"ו בשמ"ס ראש ס"י רמ"ג נראה ש"ס דפסק דל"מ שינוי אף לציכ"ג ע"ש וא"כ מ"מ הגדולים כג"ל מתירים וכן בהש"ו רמ"ן ס"י פ"י מתיר ש"ס ע"י שינוי ע"ש וגם ליקח נרות שטרלוק צ"ח ע"י ולהחירם לעשות מהם נרות לציכ"ג י"ב י"ב להחיר כמ"ס דהתם חס"ב שינוי גדול דפ"ה צ"ח לכלן אמנם לעשות ציכ"ג מצי"ח שצ"דו גם ע"י ויטו"ו שנתחד לצי"ח ע"א או לעשות ציכ"ג מצי"ח המרחץ צ"ח קמס להחיר דה"י לא חסור שינוי כיון שאינו עושה בגוף החומה ש"ס שינוי ואף א"ס עושה א"כ שינוי כשהחלום מלוט לעשות ש"ס ציכ"ג ובדמובה מחוב' מנילס ד"י הכ"ל דנראה מדבריהם דל"מ גם שינוי ובתמא בהש"ו מהר"ם ש"ק ש"ס ש"ס כתב דאף דתימא דצ"ח ל"מ שינוי ובגמ"א מפשיטות הש"ע צמשתחוו לכתמא דלמרא פסול לצי"ח דאף דה"י שינוי מכל מקום אינו שינוי גדול כ"כ וכמ"ס המג"א דעדין חזו"י עליו ונראה ש"ח נמר (ומהר"מ"ש גם חז"ל לפמ"ס הח"ס דאף דה"י שינוי שא"ח ל"מ משום דה"י שינוי גדול וכן נראה מדברי הח"ס בס"י מ"ב שבתח"ה דתבטו"ו הסב"ס לא יתקן אפילו שצ"ח לכתחלה ותופרס צ"ח אחר ונשתנה מ"מ זה לא מיקרי שינוי כ"כ ואסור ונראה לכתחלה דפליג על הגד"מ והאצ"מ וה"א דבברי המג"א דל"מ שינוי וא"כ עדין צ"ח) מ"מ לענין דבר המלוט צ"ח מה"י שינוי ע"ש ולפמ"ס אדרבא לענין דבר המלוט צ"ח י"ל דל"מ שינוי ומ"ס מדברי הרמב"ן לענין י"ח וכמו"ו וכ"ל וספיקר נראה מדברי החוב' מגילת הכ"ל דל"מ שינוי לצי"ח ע"י וצי"ח כס"א. וכ"ל ואף דבדבר התלוט יושל שינוי מ"מ צ"ח אף דתלוט ולבסוף חזרו ה"י כס"א או צ"ח המרחץ ואף א"ס עושה א"כ שינוי כשהחלום מ"מ לא ה"י שינוי כ"כ שיתקן שמו ממנו לכן נראה להחמיר ולאסור צ"ח ואף לעשות מצי"ח פראטעסמאנטען ציכ"ג שחזיר צ"ח ס"ל לא נסירא ל"י דאף שאין צ"ח ל"מ מ"מ עו"דן ש"ס ע"י כפי עבדה"ס בקצי"ח ונתיחד לע"א א"כ לעשות ציכ"ג מ"מ דבצי"ח דבצי"ח ששתתמס צ"ח לסדיו"ו חסור לעשות ממנו לציכ"ג עיין במג"א ס"י קמ"ז סק"ה רק ע"י שינוי נסב"ן לעשותו כמ"ס צ"ח חו"י ועיין בח"ס ס"י מ"ס אדרב"ה דה"כ בסוף הספר ו"ש ז"ה אריכות דברים וא"כ לכל לעשות מצי"ח ע"א נראה לאסור וכן מצי"ח המרחץ וכ"ל ועיין במהר"מ"ש ש"ס דלפי דברי החוב' מגילת הכ"ל כל בס"י צ"ח דבר מטיקף לעולם עד שיתקמס ש"ס ממנו ע"ש לכן צ"ח שאלחו קמס לפני להחיר וסלפפני"ד כחצ"ה סנני צ"ח וידו.

ובענין הכ"ל כחצ"ה ל"ק צ"ח ל"י לידו. סר"ב חת"ר ק המופלג בהורה חומר מנע כיו"ס ומפלט כש"ח מו"ה יתקן ראפאפארט נ"י דבבר שאל"ס שקט סק"ל צ"ח לצי"ח חלמוד חורה וגם י"ה ש"ס ציכ"ג ונמלא צ"ח צ"ח עוררים על צ"ח חס' ש"ס ש"ס שק"ה אחד צ"ח חס' לעשותו צ"ח חס' וכן ע"ש וס"י צ"ח חס' ולכן א"כ ר"כ"ס לעשות צ"ח חס' חלמוד חורה לר"ב וגם ציכ"ג בקצי"ח.

והשבת י"ב לשם דלא מצינו כלל בפוסקים לענין צ"ח חס' ש"ח חס' להחמיר שלא לעשות ממנו צ"ח חלמוד וציכ"ג וגם לא דמי לדבר המלוט צ"ח ש"ס ש"ס צ"ח חס' המרחץ וצי"ח כס"א וס"א מלוט רק מחמת צ"ח ולא חמיר עכ"פ מצי"ח שכתב המג"א להחיר ואף לדברי

זיוס רק משום זכר לנח אצל הירושלמי לחיל בשמות
 התיב דבר מערבי ה"י לריך ללוק מן החורה כל היום
 וכנ"ל ע"כ ה"י שפיר דחי שבת כדקו"ל דהלקה דוחה
 שבת והבן.

ו' הקשה למיד לרין מסדרת ואין מדליקין אלא בשל
 משם א"כ השלחנות והמנוחות ששעה שלמה לא
 נתקדשו כלל כיון דרק עבודתן מחנכתן וא"כ הא"כ הצי"ח חולין
 לעזרה דאפילו כלים של חול אסור לטבול לעזרה כמבואר
 בחוסי מנחות ד"פ. עיין במל"מ פ"ב מהי שמיטה שצי"ח
 כל השיטות וזה באריכות וקושיהו לא כסירא לדיכא וזה
 איסור חולין בעזרה כיון דאקדישוהו צפה ואיכא צבו
 קדושת דמיס ובפרט דגראס דהא דעשה השלחנות
 והמנוחות שלו משום שמה יארע אהו פסול בשל משם
 א"כ ה"י מוכיחם להקדש קדושת הגוף לדיכא וזה משום
 חבי"ע וכמו כל כלי שמכניסין לעזרה שיתקדשו בעבודתן
 וליכא איסור במה שמכניסין אותם קודם שנתקדשו בעבודתם
 ואין להאריך וזה דהדבר פשוט לרין וזה משום חבי"ע
 כיון דנעשו מחולק שיעמדו בעזרה להשמש בהם לעת
 הא"כ ובפרט דרק איסור חבי"ע בהכניסם בלא עזרה לא
 ה"י רק איסור דרבנן עיין בחוסי ומל"מ כנ"ל.

ז' במה שסקשה צ"ח כ"ב ע"כ צ"ח צ"ח דהאמר הקדש
 דאקדישוהו ופירש"י שחזרו ומשחוס בשמן המשחה
 וקשה כיון דכלים מותרים לרין ארס אסור דש"א"ש ורבנן
 ג"כ לא גזרו עליהו וכמ"ש רש"י וא"כ למס ה"י לריבין
 לאקדישוהו ע"י שמן המשחה הא ה"י כ"ש שכבר נתקדשו וצ"ל
 דהוא רק משום מעלה בעלמא כמו עזילה דהאמר שם
 משום עומאת עכו"ם וא"כ הא"כ יכולין למשחם אף דהסך
 על כלים ובהמה פטור כדלוחא בכריכות ד"ו זה רק
 לפטור מכרת אבל לכהלכא ודאי דאסור למשוח דבר שא"ל
 משוח. ויפה סקשה לכאורה וצוית קשה דמעל בשמן
 המשחה כיון שא"ל משיחה ועיין מנ"ח מל"ח ק"ח שכתב
 ג"כ דאיכא צ"י לאו דמעילה ע"ש — אמנם עוד קשה
 דלמס נמשחו בשמן המשחה הא קו"ל לרורות עבודתן
 מחנכתן וכבר עמד בזה בח"ס אר"ח ס"י ל"ו וכתב דר"י
 יונתן בן שאול ס"ל דלוחא ממעט כלי יבש ולרורות צ"י
 כלים משוחים ע"ש בדבריו ולפ"י נראה דל"ק קושייתו דזה
 טורף דהכמיוס יכולין להפקיע הקדושה ולעשותו חול
 כדלמרינו צ"ח לב ב"ד מתנס עליהם כ"י ובפרט דהפקיע
 הקדושה ממנה ה"י בשוא"ת והכמיוס יכולין לעקור דבר מן
 החורה בשוא"ת וממילא כיון דנעשה חולין לריבין לקדשם
 ולמשחם בשמן המשחה והדבר דומה למ"ש צע"א ריש
 חגיגה לחרץ קושייה החוס' בזה דכוכין אה רבו ועושה
 אותה בן חודין והא איכא עשה לעולם בהם חעבודו
 וכתב דזה עכ"פ ביד חכמים להפקיע רשות האדון מהעבד
 דזה ה"י בשוא"ת שיש ביד חכמים לעקור דבר מן החורה
 בשוא"ת וממילא אינו יכול הרב לעבוד בו ושבו יכול
 לשחררו כיון דליכא צ"י עשה לעולם בהם ע"ש בדבריו
 ה"י קריס וה"י בזה דיש כח ביד חכמים להפקיע מהכלים
 הקדושה ולעשותן חול דזה ה"י בשוא"ת ושבו יכולין
 למשחם בשמן המשחה כשאר כלי שרת דלריבין משוחים והבן.

הארכתי קצח לכבודו וזהו ימלא תשובה על ארבעים
 קושייתו השי"ת יעזור לו לישקוד על דלחי
 החורה במנוחה ובכרחיה שיה"י לתפארת אבותיו וסימנא
 מילתא שזדמן בדברי דברי רש"י הקדוש בחגיגה כנ"ל
 שכתב כל זמן שהשלחן שם החא מנורה נוכחו ומרומו
 בו הכונה דידוע שהשלחן מרמז על פרנסה בריווח ומס"פ
 שלחן בצפון כי מלפון זהב יאחה ומנורה מרומה לחורה
 כדכתיב כר מלוח וחורה אור ומס"פ המנורה בדרום
 במאמרם

מרי"ע כיון דמנחה הפנימי של שלמה דמו לשל משה אצל
 מנחה החוץ של שלמה שה"י צנין אצנים ולא דמי כלל לשל
 משה שה"י של נחמה א"ל להמשיך עליו משיחה משה
 כיון דלאו מנחה כהאי משה משה ע"כ שפיר כתב רש"י
 דמנחה החוץ לא נמשח אצל מנחה הפנימי חשיב נמשח
 חס נכון וסב"ן. ומדי עיוני וזה ראיתי במנ"ח בקומץ
 מנחה מלוח א"י שביא דברי הרמב"ן פ' קרח צפסוק
 וירם את המנחות מבין הסריפס כי קדשו ופי' רש"י
 שדרי עתה כל ערה ואסורין בהנחה והקשה הרמב"ן
 שכ"י קצרת א"ה הספירו חד ששעה כ"ש להקטיר בחוץ
 באיסור אינו מקודש וסיים והכחן ציט"י כי יאמר הכחוש
 כי הקיבוץ לפני ה' ויקדשו ליהוה לאות לצבי ישראל
 כלומר אי הקדשתי אותם מעת שהקריבו וכו' והמה דהא
 שה"ס מנחות כנ"ל ילפינן מהאי קרא דמעלין בקדש ע"ש
 בדבריו שהיה צל"ג ונראה לכאורה דמזה ראי' למ"ש
 הפמ"ג א"ה במפ"ז בריש ס"י ק"ד דהא דמעלין בקדש
 ולי"מ הוא רק מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא א"כ לרין
 דברי הרמב"ן דלפי פשוטו של מקרא הוא דמשה הקדישם
 מעת שהקריבו וליכא באמת ראי' מזה דמעלין בקדש ולי"מ
 וראיות הגמרא היא אסמכתא בעלמא.

ב' סקשה צ"ח החוס' במנחות ע"י ע"כ ד"ה ממנה
 ה"י מדליק ח"ל לפי הקונטרס קשה דבשעה שאוחז
 סשנה בידו אין שום נר דולק במנורה ובמהא הא דתיקון
 הכי היינו פעמא שלא לשנות מכמות שה"י בשעה שהנס
 קיים בימי שמתן הא"כ ע"ש ונראה מזה שהשחי מרות שה"י
 מדליקין לא דלקו רק זכר לנח וקשה כיון שה"י רק זכר
 לנח הא"כ ה"י מדליקין בשבת ואין לומר ששבת באמת
 לא מדליקין דהא איכא צמשה פ"ו מ"ז זה סדר עבודת
 ביה אלקינו ואיכא ע"י צירושלמי ר"ה פ"ה ה"ה ומגילה
 פ"ב ה"ה ח"ל חגי ר"ח בר אלה זה סדר חמיד בין
 בחול בין בשבת ע"ש ויפה סקשה בזה ובפשוט כראש
 דע"ז לא קאי הא דבין בחול בין בשבת כיון דהאמר זה
 סדר עבודה ביה אלקינו וסך הדלקה שבבוקר כיון דה"י
 רק זכר לנח אינו מעטין עבודה ובאמת בשבת לא מדליק
 ביום. ועוד אפשר דבשבת נתן בנר המערבי הרבה שמן
 יותר מהאי לג כדי שיוכל לדלוק כל הלילה וסו"ס.

עוד י"ל דבאמת בחוס' מנחות שם ראו לומר בחחלה
 דהסדלקת של נר מערבי לריך לריות גם כל היום משום
 דכתיב צ"י המיד רק שהוכיחו מרש"י שכתב דלוחא הישום
 בידו ואז אין שום נר דולק במנורה וע"כ ל"ל דהוא רק
 משום זכר לנח ובאמת אמרינן כן בסוף חגיגה בשלחן
 כתיב חמיד במנורה לא כתיב חמיד ועיין ברש"י שם
 דהאי חמיד דמנורה היינו חמיד מלילה כדכתיב מערב עד
 בקר ועיין בחוסי' שם אמנם הרמב"ן פ' תנוה השיג על
 רש"י והביא ברייתא דתי"ב דחמיד קאי על נר מערבי
 דנר מערבי לריך לדלוק חמיד ע"ש והוא סוהר לש"ס
 דחגיגה כנ"ל ועיין במנ"ח מל"ח ל"ח שהביא ממזרחי פ'
 ה"ה שצמד מזה על הרמב"ן ואין המזרחי חמי'
 לעיין בו מ"ש בזה ופי' הנראה הוא פלוגתא בזה בין ש"ס
 דילן להברייתא דתי"ב ואפשר לומר דפלוגי בזה הנח
 דמשה עם הנח דברייתא בחגיגה שם דהנח דמחיתין
 ללא חגי מנורה הוא מביא דלא כתיב צ"י חמיד והנח
 דברייתא ס"ל כהתי"ב דחמיד קאי על נר מערבי והא
 דהאמר שה"ס בחגיגה שם ואידך כיון דכתיב ואת המנורה
 נחה השלחן עמאל דכתיב צ"י חמיד דמי ר"ל כיון דכתיב
 נחה השלחן ר"ל כל זמן שהשלחן החא מנורה נוכחו לכן
 מפרשין דחמיד דכתיב במנורה קאי גם על נר מערבי
 וע"כ מיינו בזה פלוגתא ולפ"י י"ל דרש"י שפיר כתב
 דלוחא הישנה בידו לפי שיטתו השי"ס דילן בתנא דמתניתין
 דנר מערבי ג"כ א"ל להיות דולק ביום כנ"ל ולא הודלק

מחממם זיל סרוגס לחכוס ידריס חס הכונס כל זמן
שסעלחן שס ר"ל מי שיש לו פרכוס בריווח יבא מנורס
טוכו ר"ל יחי הכלית שלו לשקוד על דלתו תורס
קדושה צהחמדס כי הוה חיינו וזורך ימינו.

וסנה חס ידיו סדו"ש צהצבס ומצרכו צכל עוב סלס

אברהם מענדל הלוי.

סימן כט

צ"ס יוס אי ל"מ למצ"י הרסד"ל פס סנעטין.

כבוד ידידי המופלא ומופלג בתורה ויראה

החסיד מו"ה יחיאל אהרן י"י

בקי קערטה

מכתבו

היטעני צמס ששאל חודס הפלאטן סנפטי
סקלוו סלכס צמזרס שסחלוטו מן סקלוו
כס פתורין לספלאטן ורואיס חסכו סקלוו ליעט אילטו
צסס וסצוה כבודו צסס חשו מוסר"ס שיק חו"ה ע"ה
ע"ט שחסור ליעט אילטו צחצר ציבכ"ג סנט חשו מוסר"ס
שיק חו"ה חחי רק צסגסוה דעק"א חו"ה סוי ק"ן סצוה
צסס סר"ד ערמחס עפ"י דצרי סרמצ"ס סוף פ"ו מ"ס
ע"ז סכחג סוטע אילן אלל סמצח או צכל סעזרס
צין אילן סרק צין אילן מאלל כ"י ס"ז לוקס וסכז דאפילו
אלל ציבכ"ג חסור מדרצן ע"ש וסכס חס מצוס סלוא
דלח הטע חו"ה יודע מכל למוסר"ס שיק לאסור גס צחצר
ציבכ"ג לפמ"ש סכ"מ צשיטוח סר"ס דפוסק כרצב"י
דדוקא צעזרס חסור ולא צבר סבית וצ"כ סרצב"ד צפ"א
מס' צית סצחורס ס"ט דצעזרס נשים וצבר סבית מוחר
ע"ש ח"כ חצר ציבכ"ג לח ערוף מצזרס נשים ובר סבית
דמוחר וזולו חשג מוסר"ס שיק למס סגרוח מדצרי
רש"י וסרמצ"ן פ"י שפטיס שפסקו כה"ק דרצב"י דגס
צבר סבית חו"ה סלוא דלח הטע ע"ש וקך פסק דגס
צחצר ציבכ"ג אובס חסור דרצן ולפ"ז נראה דרק צחצר י"ל
דחסור דעכ"פ ק"ת קדושה איח צ"י צחצר חעיג דחיח
צס"י קני"ד ס"א דצחיס וחלווה און צסס שוס קדושה
אולו מיירי צחצר שמהפללין שס הדיר כ"ז סכס מרחקין
עיין צמצי"א וצח"ס"ט סק"א וצחשו מוסר"ט ח"צ יו"ד
סו"ד וסוי ק"ת רומ"ח דבר סבית שיק צו קדושה
דחיוח צפ"א דללס אלל צלון צו שוס קדושה חו"ה יודע
שוס חסור לומר צו משוס לח הטע ח"כ חס יומח
דקחי גס צבר סבית וצפרע כמו צני"ד שספלאטן חו"ה
פתוח כלל לציבכ"ג רק צכותל מזרס שסחלוטו עומדין
שס אלל סקלוו חו"ה פתוח לספלאטן דוחי און צו שוס
קדושה נראה דחין צו משוס לחח דלח הטע ועיין
צחשו מוסר"ט וסוח מוצג צמצי"א ס"י קני"ד סק"א דחי
סמכג ליעט אילטו סמוך לציבכ"ג ונראה שס דסוח
סכ"ג ר"ד דחי כנגד סחלוטו ולא נסחפק כלל צוס
דו"ה חסור משוס לח הטע כ"י ע"ש שכתב ג"כ דלית
צ"י שוס קדושה ורצו"ה מוצג צסס שו"ה צנין לון ס"י פ"י
שכתב ג"כ שלח מלח שוס חסור ליעט אילן על פתח ציבכ"ג
ע"ש וזפילו לסמסר"ס שיק צבר נצחתי דרק צחצר ספתוח
לציבכ"ג מדמי ל"י לסר סבית וגס זכ ל"ע ופ"י סגרוח
עעמו דסוחיל דסחצר פתוח לציבכ"ג סוי כמו סר סבית
דסחורס חמרה לח הטע לך כ"י אלל סמצח ולמחן דחוסר
גס צבר סבית ע"כ ל"ל דמשיק ל"י מדכחצ אלל סמצח
סייט גל ססמוך למצח דסוח כל סעזרס וגס סר סבית סוי

סמוך לך שיק צ"י סלוא דלח הטע ועיין צמצי"א מט"ס
חצי"ב וי"ל לענין ציבכ"ג דו"ס לו קדושה סמוקס מדרצן
דחיוח צפוסקוס חמרינין כל דסמוך ל"י צכלל דלח הטע
סוח ולך גס סחצר סל סביוח"ג חסור קן י"ל צמטס
סמסר"ס שיק (כי לח רצו"ה דצרו ועעמו) אלל ער"פ
דוקא צחצר ספתוח לציבכ"ג וענין ס"א דחמרינין צלכות
סצטו"ה צחול וסחוחוה לקודש חוכן קודש לחיליה קדשים
דחיוח צשים זצחיס כ"ו וס"א דצחמת חצר ציבכ"ג חונס
קדושה וכמו שסאר"ך צחשו מוסר"ט סג"ל ח"ך דפחורוח
לקודש עיין צחשו "צית שלמס" או"ה ס"י כ"ה דסוח משוס
דפתוח לקודש ולחול וכמו דחמרינין צומח כ"ה כ"ה
דסו"ה דפתוח לקודש ולחול חוכו חול ע"ש דצצרו וער"פ
לענין ליעט צו אילטו י"ל דמוקרי סמוך לציבכ"ג וסוי
צו לחח דלח הטע כ"י אלל כ"י וסג"ל משח"כ צני"ד
דספלאטן סוח מחחורי ציבכ"ג חו"ה פתוח לציבכ"ג כלל
ח"ך דפתוח ע"י חלוטו לח מוקרי פתוח רק כ"י פתח
ועיין צלל"ח פסחוס ס"פ ס"ד לולין דלח מוקרי פתוח
לקודש רק חס עפ"י לחח ולצ"א דך שס ע"כ ועיין צש"ח
צ"ש שס ואין לסאר"ך חס כחן ער"פ נראה מסצנ"ל
דחחורי ציבכ"ג און צכלל ל"ה כ"י אלל מצח דגס לשיטות
רש"י וסרמצ"ן סג"ל דגס צבר סבית שיק סלוא אלל
צחחורי סמוקס לך מערצ לח נמלח צסוס מקוס ס"י
שי"ך צו סלוא דלח הטע כ"י וס"י צחחורי סיבכ"ג
לפטי"ד דוחי מוחר דצ"ל לשיטות סר"ס וסרצב"ד ח"ך
צחצר ציבכ"ג מוחר כמ"ס דלח גרע מוסר סבית ועיקר
סדון ציבכ"ג סוי רק מדרצן וכמ"ס צחחורי רעק"א
סג"ל וצדרצן דחי י"ס לסמוך חרמצ"ס וסרצב"ד סכס
פוסקוס עגד רש"י יסרמצ"ן צחומס סכס רק פרשניס
מ"מ ח"ך חס נחמיר מ"מ צחחורי ציבכ"ג י"ל דכ"ע מדו
דמוחר וסג"ל סנלטי"ד.

אמנם

מעטס חחר י"כ לאסור לצחורס צמקוס
שסעכו"ס נוסגוס צוס צצחי ספלוחיסס חו"ה
צ"י משוס וצחוקותיסס וכן רצו"ה צחשו מוסר"ס ס"י
קכ"ז ולצחורס י"ל לפמ"ש סרמ"א צו"ד ס"י קע"ה מחשו
מוסר"יק דלל מס שטו"ן משוס כבוד או מעס חחר מוחר
ולח שי"ך וצחוקותיסס אלל גדער סכגו משוס פרי"ת
או דצבר סכגו מנכג ולחוק ואין מעס דצבר דחיוח למיחוס
צ"י משוס דרבי סחמו"י ופ"ש צו סמך ערו"ס מלצחוקותיסס
ע"ש ח"כ כמו צני"ד ח"ך חס סעכו"ס ער"פ קן סוח רק
משוס כבוד דגס צצחי סניגידוס וסכריס ער"פ יעו"ה
לפני סצחיס ומס"ט כחצו צספר דצרי סחול על סו"ד
ח"צ ס"י סמ"ח על מס שמוכגן צמס מקומותו לספטי"ד
אילטו צחג סצטו"ה צצכ"ג וסוב"ה סמכג סגו צמצי"א
ס"י ח"ד סק"ד וסח"א שס דסצו"ה מנר"א ז"ל דמנע
סמכג סל וזמיר ד"ס צו משוס חוקות סכרי"ס וסחצ
סד"ש שס לקו"ס סמכג משוס דכל שטו"ן משוס כבוד
חו"ה צכלל חק לע"ז וסצו"ה מוסר"ט ס"י קנ"ה וסצו"ה
סר"מ יו"ד ס"י ס"ח חו"ה ג' צמס סכגו לחח לצי"ת
סחיוס כל ז' ימי אצילוח לצקר סחחוס וסחשפעאלוס ער"פ
קן וכחצ סריצ"ש דלון צוס משוס וצחוקותיסס דצבר
שטו"ן משוס חשיבות ל"ש חוקס וסיו"ה שטו"ן קן מפ"י
כבוד וסצו"ה מס"א דשורפין על סמלכיס דחמרינין צש"א
דו"ה דלון צוס משוס דרבי סחמו"י דשריפס לחו חוקס
אלל חשיבותו ע"ש.

והנה

דצרי סריצ"ש מקורן סוח מוסר"ן פ"ק דע"ז
(שסריצ"ש ס"י חלמיוו על סר"ן כנח"ס)
שכתב על ס"א דשורפין על סמלכיס ח"ל לפי שלח חסרס
חורס אלל חוקות של ע"א ודצריס של סגל וצמלס וזלן
י"ס צהן לורך ע"א אלל דצצרי"ס של מעס שרי וצשריפס
על

סימן ל

ב"ה יום ה' ז' מנ"ח הרפ"ל ברח"ו

בין המצרים מהרה יזרה אור לישרים היה
 כבוד הרב הה"ג החריף ובמי משנתו וך
 ונקי שלשלת היהוסין כשית מויה
יהודא ליבוש גי באבד האברק
פאדוואלאטשיסק יע"ה

מכתבו היקר לי נכון הניעתי בזמני במסעך
 כבודו בעיר הגדולה מה ה"י דינס של ביה"כ
 וביה"מ א"ס ה"י נקדש בד"כ דיפדו ויודע פלוגת
 הרמב"ם והראב"ד מה דינס אחר הפדיון או נימא דהוי
 ככתבי הקדש דמיקרי שלל דידן אף דיש להם קדושה
 וכח כבודו דל"ס נימא דמיקרי שלל דידן א"כ קשה
 אליצא דר"א דס"ל בעיר שיש בה מחזה אחת אינה
 נעשה עכ"ד כיון דאין יכולין לקיים מצוה בהמחזה
 משום לא העשון כן א"כ למ"ל קרא דעריך דירושלים
 אינה נעשה עכ"ד חופק"ל דלג"ה אינה נעשה עכ"ד
 משום דא"י לקיים מצוה צביהמ"ק משום ל"ה כן כיון
 דעיקר דין עכ"ד אינו אלא בזמן צביהמ"ק קיים.

הנה בפשוט ל"ק דלדין ל"ק דאין לא קי"ל כר"א
 דמחזה א"י מללה על כל העיר ומש"ה הו"ה
 ה"ס לומר מקרא דעריך ולר"א ג"כ ל"ק דאפילו אם
 נימא דירושלים בל"ז פטור כ"ל מ"מ הא דעריך אינו
 מיוחד דלעריך להא דאמרינן בסנהדרין דע"כ דאין
 עושין שלש עכ"ד ובהים עושין דכתיב עריך ע"ש אמנם
 ברש"י פ"י ראה כתב מספרי דממעטינן ירושלים מדכתיב
 אשר היא כותן לך לשבח שם פרע לירושלים שלא יחנה
 לדור ע"ש וז"ל הא דצ"ק דפ"ב ממעטינן ירושלים
 מדכתיב עריך על סיפא דקרא סמין מדכתיב לשבח שם
 וכ"כ צ"י תורה חמימה פ"י ראה שם וכתב דגמרא
 חסר המלה וגומר ע"ש [וכה"ג כתבו החוס' בקידושין
 ס"ה ע"ב ד"ה אמר קרא ע"ש שכתבו דגמרא דמייחא
 קרא לא תחתן הוי כמו וגומר ומסיפא דקרא
 דרש"י ע"ש.]

ודע שהחורת היים צנסהדרין שם על ר"א לאמר עיר
 ע"כ מחזה אחת אינה נעשית עכ"ד דא"ל
 לקיים זה ותרפת את כל שללה הקשה דיתו עשה
 דשריפת עכ"ד ולידחי לל"ה דלא העשון כן וכתב בחורח
 חסד להרה"ג אבד"ק לובלין דבמחיקת השם איכא גם
 עשה דל"ה ס"א תירא דלא גרע ממולא ש"ש לבטלה
 דעובר בעשה זו וכ"כ במנ"ה מצוה תל"ז וא"כ ל"ק קשות
 סת"ח דאין עדל"ה ועשה ועיין בתשובתי בדפוס בשמי
 צ"כ ע"ה בקונטרס באר צעדי שפלאותי בזה וא"כ מיושב
 הקושא דלמ"ל למעט ירושלים וכ"ל דצביהמ"ק דליכא
 רק לאו דל"ה כן שפיר י"ל דעשה דשריפת עכ"ד
 דל"ה דל"ה כן הוקא במחזה דאיכא עוד עשה דל"ה
 ס' אלקין תירא ל"ה עדל"ה כ"ל. וראיתי בעל"כ שם
 שכתב על קשות החו"ה ס"ל כיון דכתיב עשה לאבד
 ע"ש דכתיב ואבדהם את שמם אי"כ דרשינן שמם ולא
 שם שמים והי"ל עשה דלאו הכא מ"כ עשה ואין עדל"ה
 ועשה ע"ש בדבריו וא"כ בשריפת קדש ומקדש ג"כ איכא
 עשה לפ"ד אמנם דבריו לא כסירין במחכת"ה דזה לא

על המלכים טעמא איכא לפרוק לכבודו כלי השמימן לומר
 שאין אדם אחר עשו להשחמם צמח ששחמם צו הוא
 מ"ש אמנם צביאורי כג"ה ס"י קט"ח תמס על הר"ן
 ומכרי"ק כ"ל מ"ש סנהדרין ג"כ ע"כ דאמרינן וצ"כ
 כיון דכתיב סייף גדאורייתא לא מנייהו קאגמרינן
 דאלג"ה הא דתנא שורפין על המלכים כ"י הכתיב
 ובחוקותיהם כ"י אלא כיון דכתיב שריפת צאורייתא כ"י הרי
 אף דכתיב טעמא איכא משום מיחס מנוולת גדאורייתא
 שם וכן בשורפין על המלכים טעמא איכא כמ"ס הר"ן
 ואפי"ה קאמר רק משום דכתיב צאורייתא והבוא מדברי
 החוס' סנהדרין וע"ש שם וחורף דכריסם הוא דשני
 חקיים סן אחד לשם עכו"ם וזה אסור אף דכתיב
 צאורייתא ואחד דכריסם של הכל ושמות זה מותר דוקא
 דכתיב צאורייתא ע"ש ולכך כג"ה לטעמי' חוסר
 להעמיד אילנות צביהמ"ק בשבעות אף דהגוים אין עושין
 כן לשם ע"א ויש להם פועל שטושין לכבוד ואנחנו עושין
 כן להסיר שטושין על פרי האילן כמ"ס הג"ה מ"מ אסור.

אך צאמת כג"ה ז"ל לא ראה דברי הר"ן בחדושי
 לסנהדרין שם שכתב על הא דאמרינן כיון דכתיב
 סייף צאורייתא שטעמם צמח לפי שהחורס קדמם להם
 ואינו מספיק כ"י אלא הטעם הכון שהחורס אסור כל
 מנסה מיוחד לנמוסי ע"א שמוא ימשך האדם אחריה
 לעשות כמותו וכן נמי אם הכותיים נסגו באיזה מנסה שאין לו
 מבוט דברי הטעם ולא נחלמה הסכין העושה כמותו
 יש בו משום דרכי האמורי ע"ש בדבריו ונראה שפרש
 הא דאמרינן כיון דכתיב צאורייתא א"כ אין המנסה
 מיוחד לנמוסי ע"א ויש בו טעם צייף ובשורפין על
 המלכים כ"ל לכן אין בו משום ובחוקותיהם ולאו דוקא
 אם כתיב צאורייתא רק דכל דיש לו טעם ואין המנסה
 מיוחד לנמוסי ע"א שרי ומיושב תמיסה כג"ה כ"ל
 ולפ"י צ"כ ג"כ י"ל כיון דאין המנסה מיוחד לנמוסי ע"א
 וגם הגוים והשרים עושין כן לפני צחיים ויש בו טעם
 דהוא לכבוד וגם לשאוף רוח נה י"ל דאין בזה משום
 ובחוקותיהם ושרי וכ"ל.

אמנם לשיעור הג"ה הנ"ל נראה לאסור אם העכו"ם
 נוסים בזה צבתי חפלותיהם ובפרט באילנות
 ליעט דכתב הרמב"ם צפ"ו צט"ז הנ"ל הטעם שאסור
 חורס ליעט מפני שה"י זה דרך העכו"ם נועטין האילנות
 בצד מצוה שלם כדי שיתקבלו שם העם לכן במקום
 שכתבו ג"כ נוסגין העכו"ם בזה י"ל לאסור משום
 ובחוקותיהם, וכתשו' מהרש"ם שם כתב דאם אין האילנות
 ננוטים כפי שנוטים צבתי חפלותיהם באיזו שיעור יש
 להקל ואזי יודע מה שיעור שייך בזה רק כפי הנראה
 אף אם העכו"ם עושין כן עושין אותה לפני פחה ביה
 חפלותיהם או גם אם אחורי ביה חפלותיהם עכ"פ יש
 להם פחה להגן מהבית הפלה שלהם אבל צממו כ"ד דאין
 שום פחה מהקלוח להפלאעין זה הוי שיעור גדול מעשיית
 הכנרים בזה וי"ל דלא שייך משום ובחוקותיהם, לכן
 לדינא יש לצדד בזה להקל אמנם אינו יודע מהכחולות
 לעשות כן למה להם לעשות דבר צביהמ"ק שה"י עליו
 שאלה דבר זה הוא קבוע לדורות אולי יבא אחד ויערער
 או ירהרר ע"ו לכן אין דעתו נוטה להחיר בזה ואם
 רוצים דוקא בזה יכתוב כבודו גם לגוסי הרב הגאון
 אבד"ק סטריא (גליטא) ז"ל אם הוא יוכיח ג"כ להחיר
 בזה או ממעריפנא צבדי' כי יען שהדבר הוא קבוע
 לדורות אין רצוני להחיר צעמנו עד שיעטים עמי עוד
 רב עומחה, וסגני בזה ידוהו הו"ש"ע צא"ה.

תרגי'ם שכתב דלולב מיקרי עשה דרבי'ם ועיין במש"ז שם ועכ"פ מ"ע של תרפ"ח את כל שלל כל ישראל מלון ע"ז והו' עשה דרבי'ם ועיין מניח מלון הס"י שביא ממשיכה שכתב דמ"ע דתרפ"ח אית אלף על כ"ד והמניח לא ניחא לי' בזה דנראה דכל ישראל מלון ע"ז ע"ש ועיין בחיטך מלון הס"י שכתב במ"ע דתרפ"ח וטענה מלון זו בכרית כ"י ובזמן שישראל שרוין על אדמתן וב"ד הגדול של ע"א במקומו שאין דנין עכ"ד אלף כ"ד הגדול חלח מן המלון המוטל על הכבוד ויותר על הסנסדרין ע"ל ומבואר דלא כהמשנה שהרי כתב על הכבוד ^{ויציר המפתח} ועיין על המשנה וכל המשנה שלא הביאו כלל מהחיטך הל"ו.

הוא לאו כבא מכ"ע כיון דאברהם את שמש הו' מ"ע א"כ לא כולל למטע שלל שמים רק דלא הו' מלון כמו באיבור ע"ז אבל לא איסור עשה ולא כבא מכלל עשה לא הו' רק צדבר תרפ"ח כגון צבאמה וצטוף עמא דכתיב צבאור את זה חלכלו דהו' מוכח אבל עמא אסור זה הו' לאו כבא מכ"ע אבל ואברהם את שמש דהו' מלון ליכא למטע שלל שמים רק ממלון וליכא להוכיח מזה איסור עשה ובפרט דאברהם את שמש ממטע ג"כ שלל הדיוט דל"ה מלון ולא איסור וס"י שלל שמים ח"פ וצדור ועיין בחוסי' זבחים דס"י ע"א ד"ה אלף מעשה. אמנם לפמ"ש במניח מלון הס"י מהמשנה שכתב דהטותן אכן מצימיק עובר ג"כ בעשה דמקדשו חיראו דכאן מורא מקדש ע"ש א"כ אודו דרבינו דנס במקדש איכא עשה ולי"ת.

2234567

ובתשובה

כתבתי על קטיוח הפמ"ז א"ח ס"י מ"צ כבא דקיי"ל דבעתיקי אסור לטעם מש"ר לשי' אף באין לו ש"י ואמאי נימא דעשה דתפילין דוחה איסור דאין מורידין מקדושה חמורה לקדושה קלה וכחצ בקטח הסופר ס"י כ"ה בלשכת סק"ס דל"ה צעידנא. דמ"ע איתו מקיים רק בשעה הכחה על יד ועל איסור אורס עובר צפה שטוטהו ש"י — וע"ז כתב לי למדן אחד לפמ"ש החוסי' פסחים נ"ט דבעשה החמור לי"ב צעידנא ולפמ"ש המפרשים דש"ס דין מחולק עם הירושלמי בחוסי' קידושין ל"ה וס"ל לש"ס דין דעשה דקדש דדיבור חמור וא"כ הו' תפילין הו' עשה דקדש דדיבור דנכתב בפי' בזה והו' עשה החמור ולי"ב צעידנא.

והשבת

לו דזה לא ניסורא דלא מליני בשום מקום שטיחוה ישראל תפילין קודם מהן תורה וסעטס דכא כתיב זה וס"י כי יציאך א"כ לכאורה המלון חלוי צביחה ארץ ומקדש לא נחתיבו כלל רק אמרינן בקידושין ל"ה דתנא דבי ר"י עשה מלון זו שצביחל חיכנס לארץ ועכ"פ נראה דהא"ו לא החמיל רק אחר מחיה ומקדש לא נלעוו על הנחה תפילין א"כ לאהר מח"ה צעודם צמדצר וע"ז אמר בש"ס עשה מלון זו שצביחל חיכנס לארץ אבל לא נלעוו קודם מהן תורה ע"ז — וי"ל עוד דכתיב ב"י למען חסי' תורה ד' צפך מוכח דקאי על אחר מח"ה, ובפרט דבפי' בל לא נכתב רק פי' קדש וס"י כי יציאך ופי' שמע וס"י א"ש נכתב א"כ אחר מח"ה וא"כ א"כ ללעוו בתפילין קודם מח"ה דלא לא נאמרו עוד פי' שמע וס"י א"ש וע"כ דהא"ו מחמיל לאהר מח"ה ולי"ה עשה דלפני הדיבור רק זה יש להקשות לפמ"ש צבוכנה העמקים מהפמ"ג דלאו שאין מורידין מקדושה חמורה לקדושה קלה אף למכ שסס"ימו באחרונים דהו' דאי ועיין במ"ז ר"ת ס"י קנ"ג מ"ע א"כ לוקון עליו והו' רק איסורא דאי' ובה לי"ב צעידנא כיון דאין לוקון עליו ולכאורה הו' כ"ל לומר לפי"מ דאמרינן זבחים דאין עדול"ה שבמקדש ע"ש צדף. ל"ז לענין צבירת עלם צפסה ועיין צמ"א ר"ה כ"ה דאף רב אשי מורס בזה א"כ י"ל דזה חטוב לית שבמקדש כיון דטיקור האיסור הוא משום סודת קדושה בזה ליש עדול"ה וטיקור הדבר תלוי את סל"ת הוא במקדש ובמ"ש סמ"א שם ע"ש ובכ"ל וס"י אפשר לומר בזה אף דבתפילין הוא מ"מ האסור הוא משום סודת קדושה י"ל דדינו כמו ל"ה שבמקדש דל"ה ב"י עדול"ה ואמ"ג דסל"ה צפסחים נ"ט כתב דעשה שיש צו כרת דהו' אף ל"ה שבמקדש ומוכיח ל"ה מכה דאמר שם דעשה דפסה דוחה עשה דכשנמס ע"ש וא"כ חזינן דעשה החמור דוחה ל"ה שבמקדש וס"י לענין דאין מורידין מקדושה חמורה כיון דאין לוקון י"ל דדוקא עשה ש"י צ"כ כרת דחמור מוצא דוחה ולא שאר עשה

וראיתי בס' תורה חסד שם ס"י ד' שביא מס' יד המלך לתרץ קטיוח סה"ח ס"ל לפי"מ דאמרינן זבחים דל"ז דאין עשה דול"ה שבמקדש וס"י א"כ עשה דול"ה של מחיקת השם הקדוש ולכאורה יש לעיין וי"ל דדוקא כיכי דשטיסס סו' במקדש סיינו הטעם וסל"ת אבל אם הטעם לא הו' במקדש שפיר דוחה אף דסל"ת הו' במקדש דא"ל כיון דסל"ת הו' במקדש הו' חמירא ואין עשה יכול לדחותו דע"כ א"כ הטעם משום דל"ה שבמקדש הו' חמור דכא שם גם הטעם הו' במקדש וא"כ בכל מקום עשה דול"ה צבטיסס אינס במקדש ס"י צבטיסס במקדש למס לא דחי וע"כ דבויס"כ הו' וא"כ י"ל דבויס"כ הו' דוקא צבטיסס במקדש אבל היכא דעשה אינס במקדש שפיר דחי אמנס צמ"א ר"ה דכ"ה כתב בזה דנתערב מהן ד' בתתן אחד דלא אחי עשה דל"ה דב"ה משום דל"ה שבמקדש אע"ג דסל"ס איתו במקדש מ"מ כיון דטעמס הו' במקדש קיים לבו לחכמה דעשה דמקדש דגני קרא דא"ד ל"ה אפילו ל"ה דעלמא ע"ש וס"י י"ל בזה דכ"ה כיכי דסל"ת הו' במקדש דאין עשה דעלמא דוחה אוחס ועיין צעטס"מ ס' נדרים שביא ממכרי"ק שער קל"ע כבטי"א ע"ש שמסחפק בזה ועכ"פ י"ל כבוד המלך דכיון דסל"ת הו' במקדש א"כ הטעם דוחה אוחו ובה יבדחי קטיוח הטעם המלך ס' לולב דאמאי אמרינן דשופר של עולם לא יתקב כ"י נימא דעשה דתקיפת שופר דוחה לל"ה דמעילב ע"ש שסארין בזה ולכ"ל א"כ דהו' ל"ה שבמקדש א"כ יש לדמות לכאורה דזה ניחא צשופר של עולם דאיכא לאו דמעילב אבל בכל שלמים דאיכא לאו דמעילב רק איסורא איכא ולא לאו אף דהחוס' בחמורה ד"ג ובנדרים ד"ד ד"ה ארס מציא כבשחו כהבו דאסור מדאי' ועיין שט"מ פ"ג מה' חמץ ומלס שכתב דגם רש"י סובר כן ומחלק בין שלמים גופייהו לע"י שלמים ע"ש (ועיין בהשו' אבני נזר א"ח ס"י ל"ד שכתב צפטיטוה דהו' רק דרצנן וסביא מרש"י מנחות ד"ה סמפרים מעוה לחירות לא נהינן ולא מועלין שכתב דהו' רק מדרצנן וע"ש דצבריו ולא כביא מהחוס' וטע"מ ס"ל) מ"מ אף דהו' איסורא דאי' אבל לאו ליכא וא"כ הטעם חמור וי"ל דדוחה אף דהו' במקדש כיון דהו' רק איסורא צעלמא ועשה החמור דוחה ללאו אף דהו' במקדש ובמ"ש סל"ה פסחים נ"ט ע"ש ועיין חוסי' זבחים ל"ג ד"ה לענין מלקוח אוחמר — וס"י הטעם דתק"ש נד איסורא דעלמא מיקרי חמור דוחה אף במקדש ואולי י"ל כיון דתק"ש אינה שוב בכל דאינס נוכח צנסיס לכך לא מיקרי חמור נד איסורא ששוב בכל כיון דגם הטעם יש צה קולא שאינס שוב"כ - וס"י י"ל במ"ע דותרפה את כל שלל ישראל מלון עשה דהו' מלון דרבי'ם דכל ישראל מלון עשה זו ועיין במניח ס"י חמ"ז לענין חמץ אי מיקרי עשה דרבי'ם, ועיין במ"ז ס"י

עשה ופוד כיון דליה בעידנה וכו' לית שבמקדש וגם ליה צפידנה בזה יל דגם עשה החמור א"ר ועיין מנ"א סימן תמ"ו בשם מרש"ל וז"ע בזה.

ובמ"ש לשול קטיוה עשה"מ בזה דשופר של שלמים לא יאל דמימח עדול"ת עיין בישוע"ק א"ח ס"י חקפ"ו בקונטרס צנו כתב דבלג"ה ליק דנימח עדול"ת דע"כ הגא מיידי ביש לו שופר אחר לתקוע בו דלג"כ מאי נימ אס יאל אס לא יאל ועיקר הכוונה אס לרין לתקוע שנית או לא וע"כ יש לו שופר אחר לתקוע וא"כ אין העדול"ת דברי אפשר לקיים שמיס שיחקע בשופר האחר.

והנה מ"ש שם דדועבד אס כבר תקע שפיר אמרינן דעפשה דול"ת אף דאפשר לקיים דאל דאפשר נק"ש לא דחי הוא רק לכתחילה אבל דדועבד יאל וסראו לי ברש"י יוסף על שבה דכ"ס שמסופק בזה ובחזקוני ליראים כחבתי בזה והבאתי מס' ארנות החיים להגאון מנצ"ים צסי"י ב"ב שמספיק ג"כ בזה וסוכיה מדברי רביב"א בזה"ש חולין דף קמ"א דאין עשה דוחה לית ועש"ה מ"מ לא ס"י לוקין עליו דאלו שפיר נדחה אלמא דאע"ג דבגטין אז לא יתקן הללו לדחות דאל עשה מעבדו מ"מ אין לוקין עליו משום דמ"מ הללו נדחה מפני העשה ומנחה דמ"מ קיים המלוא אע"ג שעשה איסור מלך העשה וס"ה כי דאפשר לקיים שמיס מ"מ בזה עבר שפיר עשה מלוא ע"ש בדבריו.

אמנם באמה לכאורה אישחמיט ל"י ש"ס מפורש ביבמות ד"כ ע"כ דאמר החם סדר אמר רבא כו' דאמר ר"ל כו' ס"ג אפשר בחלו"ה דמקיים טול"ה מיהבו ואס בעלו קנו תיובתא הרי בהדיא דאל ימ"א דאין העשה דל"ת משום דאפשר לקיים שמיס גם דדועבד לא קנה משום דאל עשה מלוא כלל רק שם קאמר ש"ס העעס דקנו משום דאל חשיב אפשר לקיים שמיס דחלו"ה במקום יבוס לאו מלוא אבל עכ"פ מנחה ס"י דאפשר לקיים שמיס גם דדועבד לא עשה מלוא כלל (שוב נתיישבתי ד"ל דאין רא"י מש"ס הכ"ל דשם כיון דאמרינן דאפשר בחלו"ה א"כ יבוס לאו מלוא הוא כלל ולק"ך שפיר פריך ש"ס מואס בעלו קנו משא"כ ס"י דליכא מלוא אחרת כמו בחלו"ה ויבוס רק דעושה איסור בקיים המלוא דאפשר לו לקיים המלוא הואת בהיה בזה שפיר י"ל דדועבד קיים המלוא אף דה"י אפשר לו לקיים המלוא בסיחור והבן).

ומדברי רביב"א שבה"ה הרב הכ"ל רא"י כבר עמד בנוכ"י דנימח כיון דעכ"פ עבר בעשה א"כ ס"י מה"כ ותירך דעיקר אל דאין העשה נדחית הוא תכעס מאי חולמח דהאי עשה מהאי עשה וא"כ בעבר ועשה דדועבד אמרינן בסיפוק מאי חולמח דהאי עשה כו' ע"ש בדבריו הנחמדים והמפורסמים, ומה שהביא עוד רא"י מאל דפרין צפסחים דף מ"ו ואי אמרת הואיל אחריתא לא לחייב הואיל וחזי לכשוו דס אפור וקשה ימ"א דמיידי ס"ס לו עבר תיחוח א"י דאף שיש לו מבי"מ עשה המלוא זה אינו רא"י כלל דאכתי שייך הואיל דמתרמי כ"כ דס של"ה יספוק לו כך עבר תיחוח שיש לו ח"פ, והוא"ל לנו מה ד"ל דה"י דאפשר לקיים שמיס גם דדועבד לא קיים המלוא.

ובזה יש לתקן דברי רביב"א א"ח ס"י יאל שהביא בשם ר"י בזה דאמרינן במנחות לענין כלאים בצ"ית כיון דאפשר לקיים שמיס במוטו אין העשה דול"ת דבלתיס וכזה דה דוקא כשמולא ממוטו אבל כשאינו מולא ממוטו שפיר דחי וסבי"י חולק עליו וכזה ואינו נראה לי אלא אע"פ שאינו מלוי לו ממוטו מאחר שאפשר לקיים

זה שמיסס אלו ה"י מלוי לו לא דחיק זה לא העשה, ועיין בשא"ג"א ס"י ל"ו שעמד בחקירה זו אס כיני דאפשר לקיים בשום פעם אמרינן עדול"ת ע"ש ולא הביא אז דברי רביב"א והוא הביא רא"י מש"ס שבת דקל"ג דקאמר התם בער אעפ"י שיש שם צהרת ימול ע"ש דמוקי באומר אזי הבן לקון צהרת צנו הוא ממוטו ופריך אזי איכא אחר ליעבד אחר כדרי"ל כו' ומשני בליכא אחר הכי צדיק אעפ"י דה"י דאיכא אחר אין העשה דול"ת אפי"ה בליכא אחר שפיר דחי ומנחה דל"ל כב"י ע"ש בדבריו ולפמ"ש י"ל דזה טעם רביב"א כיון דעכ"פ ס"י דמלוי לו ממוטו לא דחי הל"ה ולא קיים המלוא כלל א"כ לא יתקן כלל הללו לדחות בכה"כ כיון דזהה לוכא מלוא כלל ולק"ך אף באינו מלוי לו ממוטו אין הללו נדחה דה"י דאפשר בשום פעם לקיים שמיס לוכא מלוא כלל ולק"ך ל"א בזה עדול"ת לוכא עשה כלל ועיין בזה"ש מנחות דמ"מ ד"ה ח"ל בעמוד ב' שם בחוך הדיבור שכהבו וכן משמע צ"י חמוד נשחט דעשה דפסה כו' דחי לעשה דהשלמה כו' ואי ה"ו מופסיל ל"ש ב"י דחי"י ע"ש וס"ג הל"ל כיון דאפילו דדועבד לא קיים המלוא כלל ל"ש ב"י דחי"י וכו"כ צ"י ארנות החיים שם דאלס נימ"א דהיכא דאפשר לקיים שמיס ועשה המלוא ע"י עבירה ל"ת לא קיים המלוא כלל אף שייך לחלק בין איה ל"י ובין לוח ל"י כיון דהשתא אס צרנע זאת יודמנו לו ל"ית פשתן וס"ה עשה ל"ית אמר לא קיים המלוא כלל האך יוכל לעשות אחס כשאניס בידו סיום ולמחר יודמנו לו ל"ית פשתן ויפסלו ל"יתו ואס לא יעשה למחר ל"ית אחרים ואחר מחר שוב לא יס"י לו ל"ית פשתן פעם שנית ויפסלו ל"ית משום חולמ"ה כיון שס"י פסולין פעם אחת זה מביא ל"די גימור ע"ש וא"כ מיושב ק"י בשא"ג"א מש"ס שבת הכ"ל דשם אפילו כיני דאין האב רשאי למול כגון באיכא אחר מ"מ סרבר ברור דדדועבד בעבר אביו ומלו שפיר נחקיים מלוא מילס וא"ל לחזור עוד ולהסוף דס בריה דהמלוא של המולא אינה הלוי דוקא באב לחודא דגם כל ישראל מלוא למולו [אף גשיות הש"ך דאיכא מלוא יחידה על האב עי"ש בחי"מ ס"י עכ"פ ובחב"ש ס"י כ"ח מ"מ עכ"פ גם כל ישראל והב"ד מלוא מולו דהמלוא הוא ס"י התינוק עי"ש וא"כ אף דאל עבד אסורה מ"מ התינוק עכ"פ נימול ונחקיים המלוא בו דדוקא במ"ע החלוי אקרקפתא דנברא כגון מלוא ל"ית המוטלת על כל אחד לקיימה וכשמקיימס הוא צלצד עושה המלוא ולא נפטרו אחרים בעשייתו המלוא שפיר י"ל כיון דעשה איסור לא קיים המלוא כלל משא"כ במלוא מילס דעיקר הפך החורס ומונחה הוא ס"י התינוק נימול ועל כל ישראל מוטלת המלוא הואת א"כ אף שהאב עבד אסורה מ"מ שפיר נחקיים המלוא והתינוק נימול וכיון דדדועבד שפיר נחקיים המלוא לכך שפיר קאמר ש"ס דבליכא אחר דענה א"ל לקיים שמיס דוחה העשה ל"ית ואינו דומה לדברי רביב"א כלל וא"ש והבן.

ויש לתקן בזה ג"כ מה שהקשה בשא"ג"א מהא דשילטי מ"ס חולין דאמר השלה אין לי אלא לדבר הרשעה לדבר מלוא מנין ת"ל השלה מ"מ עטמא דכחב רחמנא השלה הא לא"ה ה"י"א דעשה דמלוא דוחה לשלוח סקן ואע"ג דאפשר לעשה דמלוא זה להחקיים צבתיורא דאל הרבס ל"ספורין איכא בעלמא אפי"ה כיון דל"ס לא מודמן דהתיורא אלא דאיסור ה"י"א דעשה דמסרה מלוא דוחה לאיסור שלוח סקן ולפמ"ש א"ש דאל פריך התם עטמא דכחב רחמנא השלה הא לא"ה ה"י"א דלבר מלוא לא עול"ת הוא ומסיק כגון שנטלס ע"מ לשלח דלאו ליכא עשה הוא דאיכא ע"ש וא"כ בזה אי עבר דדועבד שפיר קיים

ליכא רק איסור, ככיל שפיר דוחה אף באפשר לקיים שניסם אף באמת דבר זה לא נסירא לענין אפשר לקיים דחס מן הסברא לא דחי אף איסור גרידא כיון דאפשר לו לקיים בלא איסור וסירובלמי לא ראה הדב"מ שכבר הביאו הפמ"ג בסו' קב"ה וסרניש בקושיות ובתנן דלענין דחי' ית לדחות אף בכ"ג משום דכח' רואה לקיים המצוה דניב ור"ח מכלאים בלידת דוחה אף דחי' בטי' לא לביש ע"ש בדבריו.

ולפמ"ש

לעיל סי' ז' מסגוף רעק"ה שכחז דלכך דחי העשה לזוית בליה דכלאים אף דבילו שלא ללבוש הבגד הטעם הוא עפ"י המרדכי דאין איסור כלל על הפליה שלא ללבוש בלא לזוית אלא כשהיא לובש צ' חל עליו המצוה להפיל לזוית ע"כ שפיר אמרינן דכמ"ע לזוית דול"ת דכלאים דחס כי הדין ללא לידחי לא יעיל צו לזוית ומ"מ יס"י מותר ללבוש בלא לזוית ופזו חל העשה לזוית עליו ודחי לזוית דכלאים א"כ נדחה ראויה הפמ"ג מכלאים בלידה — ולכאורה ית לביש ראו' דלא כהפמ"ג מחידושי הר"ן חולין דף ק"ט ע"א בלא דאמרינן עוף שברגו אה הנפש פטור משילוח משום דבעינן להביאו לז"ד לקיים ובערתה הרע מקרבך והקשה הר"ן למס' לא דחוסה העשה ול"ת דשילוח אה העשה דבערתה ודורן משום דהעשה דבערתה היא מצוה המובילה עליו לבערו אלא העשה דשילוח לא הוי מצוה המובילה עליו כי אם לזוית ליקח הבנים פטור מלגלה האם עכ"ל כרי דכל כו"כ דמז' למויפטר עלמו מהמצוה לזוית דוחה בלאו והיא דלא כהפמ"ג ככיל וי"ל דבאמתה משום העשה דשילוח גרידא לא יכול לדחות העשה דבערתה דקיי"ל אין עשה דוחה עשה ועיין בר"ן שם רק הקוביא משום דאיכא עוד ל"ת דלא תקח האם על הבנים והוי ל"ת ועשה ולכך לענין בליה שפיר אמרינן דמז' למויפטר עלמו מהל"ת שלא יקח הבנים וא"כ ליכא בליה ואי משום העשה דרואה לקיים המצוה בזה שוב אמרינן דאין עשה דוחה עשה וסבן.

ודברי

השיעור ככיל צ"ל אינם מוכרחים דשפיר כ"מ בעשה שחקע לא הי"ל שופר אחר ואח"כ בנינו שופר אחר א"כ שפיר כ"מ אם ל"ך לחור ולהקוט ומ"מ כיון דבעשה שחקע לא ככיל שופר אחר שפיר י"ל דחתי עיול"ת ואין סהס' דלא יאל' הא בעשה הקיפס ל"ת אפשר לקיים אבל לפמ"ג א"ש דאין עדול"ת שבמקדש ובהשו' צ"ל וי"ד ח"כ סי' קס"ו ראויה שכחז לתרן קושית איכיל כהא דהקטע בשופר עולה ושלמים ד"ל דהסוגיא חולא כרבי דהי"ד במעילס במיתה ואין עדול"ת שבמיתה ע"ש בדבריו שכחז להוסי' מנחה ס"ג גם כהנא דמעילס חייב מיתה לרבי ע"ש ח"א דבשלמים דחיי' לזוית מיתה רק איסורא בעלמא וככיל וצמ"ש דאף דהוי רק איסורא בעלמא מ"מ י"ל דאין עדול"ת שבמקדש דוקא עשה שיצ"ב דול"ת שבמקדש ובכ"ל ית להביאו ראו' מס"ח חגיגה ד"ד ד"ה איגרינן קרא שסקסס דנימא דעשה דראית פנים דחס לל"ת דל"י פני ריקס' ודורן משום דאין עדול"ת שבמקדש ע"ש ובהוסי' רעק"ה פסחים פ"ג מ"ז, והא טל לאו דל"י פני ריקס' אין לוקין החשיב' לאו שאב"מ כמ"ש ברמב"ם פ"א מס' חגיגה ור"כ יס"י נדחה מפני עשה א"י דגם בלאו שאין לוקין אין נדחה מפני העשה סחול' דהוי לאו שבמקדש ועיין בשאג"א סי' ל"ב.

עוד

ית לעורר בקושיות הפמ"ג ככיל לפמ"ג הגמ"י כדברים דאין עדול"ת סיכי דל"ת איסור חפלא ע"ש שכחז דלכך נדרים חלין על מצוה משום דנדרים הוי איסור חפלא ומצוה חובת גברא ואין איסור חפלא דחס

קיים המצוה כמ"ש הנו"ב ככיל דבדיעבד אמרינן להיפוך מאי חולמא ככיל ולכך בלא מודמן לו דהיתירא שפיר דחי ככיל ומיושב ג"כ מה שהביא השא"ג"ה שם מפסחים דע"ה דאמרינן אלא בלא למ"ל למעוטי אבר מעיקרו והקשו סתום' למ"ל למעוטי אבר מעיקרו הא ש"מ מדל"מפריך לא הצערו שאין עריפה בה כסן דוחה שבת מכלל דלזוית יכול לשורפו באבר מעיקרו דחס יכול לשורפס צו א"כ פשיטא דל"ך שבת כיון דיכול לעשות בלא דחוייה שבת ואורי' כו' דל"מפריך קרא סיכא דליכא אבר מעיקרו כו' ע"ש ומ"מ דל"מ דאפשר לקיים העשה בהיתירא חס לא מודמן לו אלא ע"י איסור אפי"ה דוחה בליה ולפמ"ג א"ש דבעריפה בה כסן ג"כ או עבר ועשה באיסור מ"מ עכ"פ המצוה נהקיים דעיקר כוונת החורס היתה לשורפה ולבער הרע ולכך אף שבעשה איסור בעריפה עכ"פ המצוה נהקיים וכמ"ש גבי מילה ועוד לפי מה דחיתא בירושלמי בשבת פ' האורג דדין הקורע בשבת דיל"ה קריעס ואחרי' לס ממצוה גזולה דהוי מה"צ ואינו יולא צה ומשני המן גופא עזירה גרם כהא הוא לעבר כרי דכל שאסור משום דבר אחר לא מופסל משום מה"צ ועיין בפרי"ח סו' תנ"ד מה שדחה דברי ביה מועד ובע"ה"מ פ"ח מה' לוג' הלכה ה' וא"כ בעשוק א"ש במילה ובעריפה בה כסן דיל"ה דבדיעבד ולי"ש מה"צ דהאיסור הוא מחמת ד"ל משא"כ בכלאים בלידת דחיה גופא עזירה לא יאל' גם דבדיעבד ומיושב כל קושיות השא"ג"ה וככיל,

1234567

ובגוף

פלוגתא כרי"ו וסב"י ככיל עיין בחדושי כרשב"א יבמות בסוגיא דעלי' שהביא דיעות צה והוא הסכים בדברי רי"ו ע"ש ועיין בחשו' ביה אפרים האו"ח סי' ה' ועוד י"ל לענין מילה טעם אחר דבדיעבד יאל' דהנס התב"ש בסו' כ"ה הקשה לשיעו' שה"ך בחו"מ סי' פ"ג דכמ"ע של המילה הוא קודם על האב ואסור לו לכבד לאחר לעשות המצוה דהמצוה הוא שימול בעלמו דל"כ מאי פריך כ"ש והי' איכא אחר ליעבד אחר דהא המצוה היא שימול האב וחיילו האחרונים דבאמתה קל"ת בברת כו' עשה ול"ת כדאמרינן בשבת גס ואל' דמילה דוחה אהה הוא משום שכברו עלי' י"ג בריהות חס דקרא גוף מצוה מילה משא"כ מ"ע של האב דע"ז לא נדחתו י"ג בריהות ע"כ אינם יכולים לרח"ת עשה ול"ת עיין בהפמ"ג וי"ד סי' כ"ה צב"ד ס"ק וי"ד וא"כ לפי"ז הו' עבר האב ומל בעלמו שפיר קיים המצוה לפי שיטתו הריב"ז ככיל דכלאו נדחה רק העשה א"ל לדחות משום מאי חולמא כו' א"כ דבדיעבד דר אמרינן בהיפוך מאי חולמא וככיל. והכן

וראיתי

בחסו' דבר משם ח"א סי' כ"ו שכחז דבאיסור שאין צו מלקוח נדחה מפני עשה אף באפשר לקיים שניסם והביא מירושלמי חור' פ' כס"ג דמצב"ל מה שיטמא כסן לניב וקאמר שם דמ"ע דנשיאה כפוס דול"ת דטומאה וקסס ממ"נ במה מיידי חס ל"ה בציב"ג שהטומאה שם וקמבע"ל חס מותר לוכנס צב"ג אוט עובר בלא כ"כ חס הוא עומד בחון עיין או"ח סי' קכ"ח ואי מיידי שהוא צב"ג שהטומאה שם כרי מחולל ועומד ואינו מחסר על הטומאה השני' לשיטת הרשב"ד פ"ה מס' חירות ובע"ז אה"ע סי' ג' סק"ד הקשה למאי דקיי"ל שאין כהסן עובר א"כ קראוהו לעלות א"כ הא אפשר לקיים דלא יקרא אותו סה"ך ואין עליו חיוב עשה ע"ש ומזה כחז דמיידי צב"י כבר צב"ג"כ דמחולל ועומד רק מ"מ איסור דחי' איכא וכמ"ש דג"מ וי"ד סי' ע"ב לדעת הרשב"ד ובכ"ג דאין לוקין עליו ורק איסורא דחי' איכא שפיר דחי' אף באפשר לקיים שניסם עכ"ד. ולפי' חס טמא כן אזור דברי השיעור' ככיל כיון דבשלמים

מדה מפני חוצה נברא ע"ש וא"כ הקדש סו אוסור
הפלא וכה דאין מורידין מקדושה המורה לקדושה קלה
סו אוסור הפלא ולי"א ב"י עדול"ת וכ"ל.

הדרן לדלעיל בנאי ענינא ראיחי במנ"ח מנהג הל"ז שבי"א
דצרי החוס' במנ"ח דכ"צ בנא דמוקי סגמרא
בשוקף ע"י הקדש וסקדו החוס' דלילקו נמו משום לאו
דמפילט ותי"זו דלא חשבו לאו דליהא בפחות מש"פ
וסקדש דאפשר דמיירי בעלי שלמים דליהא מפילה ואין עוברין
רק בלאו דלא העשון בן ומח סולד דין חדש דעל דבר
שאין מפילה אין עובר ג"כ בלאו דלא העשון בן לה"א
כיון דכתיב לה"א אינו אלא בק"ק ובקדש דכ"צ לא
בעלי שלמים ולכאורה י"ל לפמ"ש בעל"כ במכות שם
שקדש בנא דליהא בפסחים דפ"א שרפו נותר הפסח
בעלי המערכה וסוף עברו על לאו דלא העשון בן ויטו
דרש"י ותוס' כחבו שם דכ"י בן מטעם לב ב"ד מהנהג עליהם
זו שייך דוקא שלא למעול בקדש אבל לא לענין האיסור
בעל"כ שרופח ע"י הקדש דאסור מלא העשון בן דע"ז
לא מהני לב ב"ד מהנהג להחירו ע"ש ולפמ"ש המנ"ח
א"כ כיון דעכ"פ לענין מפילה מהני הא דלב ב"ד מהנהג
עליהם שוב אינן בכלל ל"ה חלקים ודינו כמו ע"י שלמים
ל"ה חלקים

ס"ט"ס דמיירי בעלי שלמים דאכתי חיקשי למה לא חשבו
המשנה שאר ע"י הקדש וי"י עוד לאו דל"ת כן דבשלמא
להירוח החוס' דלא חשבו המשנה מס דבעינין ש"י"פ א"ש
דלענין להאריך דליהא ש"י"פ ולא רנהג המשנה להאריך
בזה אבל לומר דמיירי בעלי שלמים שפיר קשה דליהא
שאר ע"י הקדש כ"ל ועוד דמה דאמר סגמרא סתמא
ע"י הקדש משמע דמיירי בכל ע"י הקדש לא בעלי
שלמים דוקא ובפסחים כ"י קאמר ס"ט"ס בעלי שלמים צפירות
אבל סתם ע"י הקדש משמעוהו בכל ע"י הקדש ע"י
בחוס' פסחים שם ד"ס בעלי שלמים שחבו ס"ט"ס
לאוקמי בעלי הקדש ובמיד כ"י אלמא סתם ע"י הקדש
לא משמע ע"י שלמים ח"פ אל"א ואין דינו של המנ"ח
מוכרח וכבר כתבתי בזה לעיל ס"י כ"י

ובנוה ספיקתו לענין ציכ"כ צעכ"ד י"ל דחלו
בפלוגתא א"ס קדושה ציכ"כ סו דל"י סו
שלל שמים וא"ס לא סו רק מדרבנן י"ל דלא מיקרי
שלל שמים ועיין בר"ן מגילה וכבר האריכו בזה האחרונים
וי"ל עוד דחלו צמם שנסתפק המל"מ לענין האוכל הרומה
עמא"ס מדרבנן אי מיקרי מחוללת מדל"י וסדברים עתיקין
וסי"ג י"ל בזה לכאורה כיון דרבנן סבילו על הציכ"כ
קדושה מיקרי שלל שמים גם מדל"י יש עוד להאריך בזה
ולא נפתיחו כעת ולא כתבתי כ"י רק מה שפירש צרעוני בעת
הכתיבה וא"ס קדושה ציכ"כ היא מדל"י י"ל דסו קדשו
דס"כ לשיטת הר"ם דסובר דיפרו ואח"כ ישרפו וסי"ג
ציכ"כ אפטר במכירה ולכ"ז"ו לחולין ואח"כ ישרפו ועיין
בחי' דסו סגמרא סגמרא שם בנא דאמרינן וחרומה
ירקבו דאמרינן דד"ן סו דחיל לשריפה אלא כיון דאוקמי
קדש לא מזלזלינן ב"י כולי האי כן פירש רש"י וסקדש
אי ס"ד מדל"י ב"י שריפה היא כי"י קיימי רבנן ומבטלי
מיהם מנהג שריפה מדל"י ע"ש ולכאורה ל"ק דהא דלא
מקיים מנהג שריפה הוא בש"ב ו"י"א ובשול"ח יכולין חכמים
לעקור דבר מסי"ח וי"ל דזה תלוי במ"ש החוס' בשבועות
ד"ד בנשבע על סכר שחבלנו חרקו ל"ס דלע"ג דמס
שאינו אוכל היא ע"י מעשה מה שזרקו ל"ס מ"מ חשבו
אין זו מעשה דטעורה היא מה שאינו אוכל. וזה הוא
בשול"ח אבל בירושלמי פ"ג בשבועות קאמר דזה חשבו
עובר במעשה דע"י ששרפו או זרקו ל"ס א"א לו לאוכלו
עוד ולשיטת הירושלמי שפיר מקדש סגמרא כיון דהא
דאמרינן ירקבו ע"כ ר"ך לקב"ו אוחו דד"ן אוסורי
הנאש דלא ליהו לידו תקלה וא"כ מה שאינו שורפה הוא
עובר במעשה ובק"י"ע אין חכמים יכולים לעקור דבר
מסי"ח ובמק"א הארכתי בפלוגתא הירושלמי וסחוס' דזה
סו פלוגתא בין ש"ס ד"ן לירושלמי והארכתי בזה
בדברים נאוחים בעז"ש וי"ע לשיטת ש"ס ד"ן ל"ק
קטיות סגמרא.

ובענין קדושה ציכ"כ כ"ל יש לעורר עוד
לפמ"ש באשל אברהם מסי"ח או"ח להג"ק
מצינשאטש ז"ל ס"י ק"ג ד"ל דביה שזכנ"ס סתם ואח"כ
התפללו בו ע"מ שיהי מיוחד לכך ד"ל שאין קדושה
חלה על מחובר כי תלוג ואח"כ חיברו כמחובר לכמה
מילי ע"ש וכבר קדמו בזה בא"י ס"י ציכ"כ ס"י שפ"ו
רק סו חבב במחובר מעיקרא ובא"א כ"כ גם לענין
חלוג ולסוף חיברו וא"ס יומא דסו כמחובר לענין ציכ"כ
י"ל כיון דלענין עכ"כ בכתוב דריבין שריפה בכתוב
ושרפה בא"ש א"ח סעיר כ"י ועיין במנ"ח מנהג חס"ד
שכ"כ לענין עכ"כ אבל לענין ציכ"כ שפיר י"ל דסו
כמחובר ואין זו קדושה מדל"י כמו דקו"ל אין מפילה
במחובר ועיין במנ"ח מ"ע קכ"ז שמסתפק א"ס עכ"פ
אסור מדל"י או רק מדרבנן ועיין בעט"מ פ"ג מ"ס
אישות ס"ג וא"ס יומא דסו רק דרבנן כבר כתבתי ד"ל
דנאסר

ובער"ן שם הירן דאזכרת שורף ע"י הקדש אינו
אלא בשורף ע"י שאינם עומדים לשריפה
בגון ע"י של צפ"ן או ע"י של כ"י המקדש אבל ע"י
העומדים לשריפה בזה ליכא אזכרת דלא העשון כן ע"ש
דבריו (וכ"כ מ"טו בזבחים פ"ט ע"ב שר קק"ל ש"א
לפני זריקה דמי" ר"י אמר כשר הואיל וסופה ל"א
ע"ש) ולפ"ד ל"ק קטיות המנ"ח דע"י שלמים פירש רש"י
בפסחים כ"ז שחפסין דלמי שלמים למוכרן וליקח
דמיין שלמים ע"ש ולפ"מ דאמרינן ב"י"ק ק"א סתם
ע"י להסקה עומדין ועיין בסוכה ל"ט א"כ בעלי שלמים
א"ס יומא ס"י עומדים להסקה וליכא בזה אזכרת
דל"ת כן. אמנם צנוף הקוציא מהא דפסחים פ"א
כ"ל עמד בזה סח"ס י"ד ס"י רס"ג ע"ש שכתב דל"ת
ע"ש דושרפת א"ח סותר דל"ת דל"ת כן ולפמ"ש לעיל
יש לעיין דסו עול"ת שצמקדש ו"ד יש לדבר בזה וכן
להג"ס כ"י אך בל"ז דברי סח"ס ל"ט וכמו שפירש עליהם
בזכרון חסד שם דהא שם מיירי דאפשר לו לשרפו
בע"י אחרים ודפ"י רש"י שם ר"ה דפ"ב דאכסנאו אין
לו ע"י מש"כ מהתיחון דהתם מיירי בצע"כ וא"כ
הא אפשר לקיים שמי"ס ואין עדל"ת.

והת"ח כתב להרן לפמ"ש המל"מ צפ"ח מה' כ"י
המקדש ס"י דהא דהיכי דלב ב"ד מהנהג
עליהן מ"י לא י"א סדבר לחולין היכי דליכא שום
הכלתה בדבר ש"א לחולין אבל א"ס יש קנה מנהג באוחו
דבר ש"א לחולין מהנין סב"ד ש"א לחולין לגמרי בלא
פדיון ע"ש וא"כ הכא שהיקטין ס"י נמנעין מלשרוף
סותר ובאין ל"י עבירה מש"ס לב ב"ד מחנין סהע"י של
הקדש שיצטרו ס"קטין י"א לחולין לגמרי וממילא ליכא אוסור
משום לא העשון כן דס"ל כשאר ע"י חולין עכ"ד, ומיושב
זה דברי החוס' פסחים שם ד"ס נעמא שכתבו דהע"ס
סו משום דלב ב"ד מהנהג עליהם ועמד ברש"י דבל"ז
סו"ל משום דמנהג לל"י וכיון דליכא הנאש ליכא מפילה
ולפ"ו כגון דע"כ דריבין לצוא לע"ס דלב ב"ד מהנהג
דל"י עובר משום ל"ת כן דבזה עובר א"ף בלא סכס
וסב"ן.

וגוף דברי סגמ"ח במחכ"ה"ה לא נסירין לי לחדש דבר
בלא ראי' דמדברי החוס' אין ראי' דל"ל דכונה

דנאסר משום טעמיד דרבנן איי לטפקיע האיסור דאוי טל
 עטמיד ואף אס נימא דכוי איסור דאוי שפיר יל דעסע דושרפה
 דוחס לאיסור קדושת ביביני וכמ"ש לעיל אמנס צוף
 דין דהלוג ולבסוף חיברו עיין בני"ב מסי"ה יו"ד ס"י
 קמי"ב שרעס לומר דכל חלוב ולבסוף חיברו מסי"ה דינו
 כמחובר ע"ש שהאריך צום ובחבורי ליראים שבאחי מגדולי
 פסרס על ס' מקואוה דאין למדין צעטיכס אלו זמ"ז ועיין
 חש"י ח"ס יו"ד ס"י ר"ס ועיין צירושלמי שבת פ' רע"ק
 ובצ"ז פ"ג למטיין השחורס לבי"ה. וכחצתי צום בחבורי
 ליראים ולא באתי רק לעורר ברמזי דברים ואין להאריך
 צום עוד כאן.

לכאורס דמוחר ליטצע על אמירה ע"א במקום דלאמן
 אך לפמ"ש צשים שמעיה ואיז פ"ז דדוקא במקום רובא
 דאיתא קמן נאמן ע"א לברר ולומר שהיא מסמיטום כיון
 דגם סמיטום איתא קמן אבל ברובא דאיתא קמן אין
 ע"א נאמן ולענין זכ רובא דאיתא קמן עדיף ע"ש בדבריו
 אי"ב אין רא"י מהא דנשבע ר"י על סמך סרוב דשס
 סוי רובא דאיתא קמן סייטו צמיס שאלים דרובן מהיס
 ורובא דאיתא קמן הא עדיף מע"א כנ"ל. (ולכאורס י"ת
 לרין עוד דכא שס בר"ג לא ס"י נדע שחא סבע אלא
 ע"י נכרי שססיה לפיה שטצע דחז"ל סאמינו למסליפה
 וא"כ ע"א כשר במקום שבאמינתו חורס לא גרס מכרי
 מסלית ויש לעיין צום ועיין בהש"י מסרי"ט ח"א ס"י ל"ב
 שכחצ שארס יכול ליטצע על אומר דעת וכתיב מהא
 דר"י שנשבע על מוס שאלים ובאמה זכ אין רא"י צמורס
 דשס נשבע על סרוב שאמרס חורס לסמוך על סרוב
 ולא מאומר דעתו ודאיתו צכ' אחד שמו שצרי דיפס
 שמוד צום וע"ש צמכרי"ט שכחצ צמס שנשבע חוקן
 על אשחו שלא סיהס יודעת שאלו סיהס יודעת סיהס
 מספרת עס בעלס דלא סוי שצועה טול ע"ש בדבריו
 וסוי טעון הא דאמריין צכחוצום כיצ צאמרס צרי לי
 ופרש"י שאמרס צרי לי שאלו ס"י ס"י צה ע"ש)
 ובני"ב ס"י ס"ט שס כחצ ועוד חטי אומר ברובא דאיתא
 קמן ליה דינא וליה דיינא טלא יכ"י ע"א נאמן שכרי אכס שרוב
 ימ"י שפאין עיין צסגויא דר"פ סרואס וסמו אשס סו לא
 קריטין צום וספרס לה שהס"י נאמנת צע"מס על סקיי"ס
 זכ לא מ"ינו צסום מקום לסחמור ע"ש וסוי לסיפק
 מדצרי סש"ש סנ"ל.

והנה

צענין זכ אס סולבין אחר רוב ימ"י עיין
 בחצ"ש ס"י ט"ז סקפ"ז וכ"כ צחש"י מסרי"ק
 שורס קכ"ט דכא לא נודע אימת צה עליי חליטין ברוב
 ימים שא"צ עילוף ועיין צחש"י צריס אברסס חאסי"ט
 סוס"י ע"ז שכחצ דלא חליטין ברוב ימים ע"ש ובס"י גילוי
 דעת על ס' עריפות צפחיסה אוח ל"ד שהאריך צום
 וסביב בקיאוח סרצב ועיין צחש"י צ"ל חסי"ט ח"ב ס"י
 צ' טלא ידע מכ"ז ואין להאריך כאן ומ"מ נראה דרוב
 ימים סוי כמו רובא דאיתא קמן דגם סמיטום איתא
 לפיטו ולא דמי לרובא דמיס שאלים דזס סוי רוב אכא
 מנה סברא דודאי מה משום דרובן סנצפטיס צמיס
 שאלים מהיס ועיין צכמ"ע חוי"מ ס"י סני"ה סק"צ ובצ"ז
 שס"ט שכחצו ג"כ טעון חילוק זכ ומזס יש לרין צמס
 שהאריך סני"ב ס"י ס"ט שס דלמס לא סחי נאמנת לומר
 נאכסחי אף. דאיתא רובא דברעון ע"ש ולפי סנ"ל אי"ש דרובא
 דברעון סוי רובא דאיתא קמן ואין ע"א נאמן עגד סך
 רוב ויש עוד רא"י דרובא דאיתא קמן עדיף מע"א דכרי
 חויטין דע"א אינו נאמן צעגוס מדא"י לכעס פוסקיס
 כאשר ככר סאריכו סקדמוניס צום ובמסאלים מוחרת
 מדא"י משום דרובן מהיס סרי דרובא דאיתא קמן עדיף
 מע"א וכן צממקן חויטין דע"א אינו נאמן ורובא מהסי
 לרב דס"ל סולבין צממקן אחר סרוב ויש להאריך צום
 ועיין חוב"י סנסדרין ד"ג ד"כ מה דיני נפשות ובצ"ש
 שמתחא ד' ע"ז. ואין עת סאסקף פס ובאתי רק לפורר.
 ועיין חש"י צריס אברסס חוי"מ ס"י פ"ז מ"ש צום.

ובגוף

דצרי סחוי נראה לכאורס מסברא דיכולין
 ליטצע על אמירה ע"א דאפו מי שמתארח
 אלל חצירו ואובל אללו דסיפקר סיא ממעס ע"א נאמן
 באיסורין וכמ"ש רש"י יצמות דפ"ח אטו לא יוכל ליטצע
 דכא שער כשר כיון שאובלו אין זכ מן סכברא ונראה
 דכא כמ"ש סרמצי"ס פט"ז מסנסדרין דא"ל צ' עדיס
 למלקוח אלא צשעת מפשס אבל סאיסור מלמו צע"א
 יחזק

ב' צמס שסקסס דלמס לריך קרס צינמוה דקדושין
 חופסין צברס הא בלי"ז גרע דל"כ סאך מסכחה
 קידושין דאין סעדיס יודעיס אס סיא נדס או לא וסוי סקידושין
 צלא עדיס זכ ל"ק דזס לא חשוב כמקדש צלא עדיס כיון
 דסעדיס ראו כל מה סחי יכולין לראוח (ועיין פ"ת חסי"ע
 ס"י מ"צ סקיי"ב) וכוין דסחורס כחצב וספרס לה וילפיטין
 דסחורס סאמינס להאשס לומר שס"א נדס או סכורס
 אי"ב יש לה נאמנת ע"ז וסס סיא אומרס שס"א סכורס
 שפיר נאמנת וסוי קידושין ואף דכחוי"י ס"י קפ"ט מסחפק
 אס יכולין ליטצע על אשס שס"א נדס אס האשס חומרס
 שס"א נדס ניטי דסחורס סאמינס להאשס כדכתיב וספרס
 י"ל זכ דוקא באשחו אבל באשס אחרס מני"ל וגם באשחו
 אי"ש או מני ליטצע די"ל דלא סאמינס חורס רק לצא
 עליי משום דלא סני צלא"ס ע"ש ועיין צפ"ת יו"ד ס"י
 קריצ סקיי"א שכציאו נוי"מ צרי"ד אף דאס נימא דלא סוי
 קידושין סוי כהשס אחרת שנסחפק סחוי"י לומר דאינס
 נאמנת מ"מ צום אס סקידושין מועילין טוב סוי אשחו
 ונאמנת וסוי כעין שכחצו סחוב' כחוצום די"א צכ"ל דג
 קמן מצטילין אותו ע"ד צ"ד אף דאין שליחות לפכ"ס
 מ"מ כיון דכתי"י ז' נעסס ישראל שפיר יש זכ"י ע"ש ס"ג
 צום כיון דע"י קדושין סללו נעסיה אשחו טוב נאמנת.

וגם צנף דצרי סחוי יש לעורר דאס נימא דאשס
 אחרת אינס נאמנת אי"ב למס ציחא פטוי אינס
 אסורס רק מדרבנן הא יש לחוש שמא סיא נדס ואף
 שס"א חומרס סכורס אינס נאמנת לסחוי"י ולמס לא
 ציארס ספוסקיס דאס אינו יודע לו סס"א סכורס אסור
 מדא"י ואף שידוע לו שמבלס לנדחס מ"מ יש לחוש שמא
 ראהס אחר"י ו"ל כיון שידוע שפבלס לנדחס מוקמיטין לה
 אחיקת סכורס דאף דאמריטין אשס עלולה לראוח עיין
 צריס נדס זכ לא סוי רק מדרבנן ועיין צרכות דכ"ב
 מעסס באחד שצבע אשס לצר עצירה א"ל ריקס י"ת
 לך מ"ס שחאס מוצל צכן וע"ש ברש"י שחאס פטוי סיהס
 דליס רק איסור דרבנן ע"ש ור"ל דאס ס"י איסור דא"י
 לא ס"י רואס לעבור דכא פירס משוס' סעצילס ולסחוי"י
 למס לא ס"י חושש לאיסור נדס דאף אס סיא חאמר
 לו שסחורס סיא מ"מ אינס נאמנת ויש מוס רא"י לכאורס
 דלא כספיקת סחוי"י וע"ש צירושלמי שסציא באחד שחצב
 שפחס ונמנעס משום סעצילס ע"ש וצל"ה ו"ל דגם
 שפחס נאמנת צום.

וגם צמס שנסופק סחוי"י אס יכולין ליטצע על אמירה
 כהשס שס"א נדס לכאורס אמרתי רא"י לפמ"ש
 ספניי צקידושין פ' סאומר דע"א נאמן עגד סרוב ע"ש
 סכוכיס ממעסיס צכל יוס שארס נאמן כשיס צמקלין
 רוב עריפותו ואומר ז' סכסורס ע"ש וכן בני"ב מסי"ק
 חסי"ט ס"י ס"ט ע"ש אי"כ חויטין דע"א עדיף מרוב וא"כ
 לפמ"ש סמרדכי יצמות דעל רוב מוחר ליטצע וכמו
 ששצב ר"י צינמוה סאלקיס אכני כורוי להסא אי"כ

יוחזק בידי ע"א אומר חלב כליות הוא זה כי ואכל
 כי צעדים אחר שכתרו בו ס"ז לוקם אעפ"י שטיקד
 באיסור צ"א עב"ל והוא מסירותלמי טומה ועיין בפני
 קידושין ובק"א ובש"ס ש"ו פ"ט וי"ד ויש בזה אריכות
 דברים ובכ"פ סיבי שכבר הוחזק המאכל לכשר ע"י ע"א
 וכל א"ח לישבע ג"כ ע"י שכשר הוא ויש לדבר עוד
 בזה — ולפי"ע אי"ל להאריך בכ"ז ועיין עוד בשמ"ק
 בחובות דפ"ב צמ"ט ה"א דהתורה האמינה לאשכ כגדה
 הוא משום דלא אפשר וי"א כמ"ש. סו"מ ובמק"א כתבתי
 בזה בדברי הרמב"ן ואבי"מ עוד להאריך ודי שנתנו ואריך.
 א"ח"מ 1234567

הנני ידיו אברהם מעגדל הלוי.

סימן לא

ב"ס יוס' ס' ג' סיון תרע"ל ברא"י.

החיים והשלום לכבוד הרב הוזג הריף ובקי

סו"ח אברהם יהודא הכהן ז"ל

שווארץ אבדיק מאראשהעווין

בארץ הגר יע"א.

מכתבו הגיעני בדבר בית הכנסת שבנו בעירכם

ועשו אויפגאנג לעזרת נשים בליור כזה

ומאלה האויפגאנג בולט

מהצדן ויש מעכצין

בדבר שהבליטה נעשה

כן צבתי תיפלות שלכם

וכנס כבודו האריך

צמ"ט הרמ"א צו"ד ס"י קע"ח כסמכר"ק דכל שיש א"ח

הופלה בדבר ל"ש איסור ובחוקותיהם וכן תירץ הב"ח

קוב"ה הב"י דהא"ך התיירו חכמים לקרובי מלכות לספר

קומו ולמוד וינית דלתיא"ל צב"ק פ"ג וכתב ג"כ כיון

שא"ן כוננו להעדמות א"ן איסור ונס הביא מש"ה ד"ה

ח"א וי"ד ס"י ל"מ"ד מ"ש לפרש דברי החוס' צ"ק שם

ודברי הפנ"י שכתב בפירוט החוס' באופן אחר עיין ב"ס

משנת חכמים על הרמב"ם ס"י מ"ד שהביא דברי החוס'

וכי"תו הפנ"י וכתב שהוא דוחק וכונה החוס' הוא עפ"י

דברי הב"י שכתב דיתון הדבר לחכמים מה שאסור משום

ובחוקותיהם והס' אמרו להחיר לקרובי מלכות חס' ג"כ

כונה החוס' שכתבו מתחלה לא גזרו על קרובים למלכות

ע"ש וא"י מלאחי ק"ן ג"כ בשמ"ק צ"ק שם ד"ה של בית

ר"ג כתב ואעפ"י שא"ן צ"ד יכול לבעול דברי צ"ד חזירו

א"ח"י גדול ממנו שכתמו ובמעין י"ל דראשונים לא גזרו

על קרובים למלכות הרי ישע"י ז"ל עכ"ל ולכאור"ה הדבר

הנ"י הא' אסור מלא"י משום ובחוקותיהם וע"כ דום ניתן

לחכמים כפי שנתחם והס' התיירו לקרובים למלכות חס'

ג"כ כונה החוס'.

השמד ע"ש ועיין בחש"י מסיב כסלס ס"י ז' שהאריך ג"כ
 בדברי מהר"ק ודחה ג"כ ברא"י מחולין כמ"ש הש"ך ולא
 ראה ג"כ דברי הש"ך שקדמו. — ובציורא"י הנרי"א שם כתב
 עכ"פ סיבי דבלא"ס ס"י עושין ק"ן ליכא משום ובחוקותיהם
 וכוא ג"כ כסך צברא דסיבי דא"ן כוננו להעדמות ליכא
 איסור ובחזרי ליראים שבאחי מהמשגיח שהטיר בזה דטוי
 פסוק רישא וי"א אסור א"ך צאינו מתכוין ע"ש א"ך לפ"מ
 דאמריו"ן בסנהדרין כנ"ל דכל ללא גמריו"ן. מו"י"ו ס"י
 סיכא דכתיבא באורייתא מותר הרי דהתורה התיירא סיבי
 דאינו מתכוין להעדמות להס' לכן גם צאי"מ שרי חס' ג"כ
 טעם הנרי"א דכל דבלא"ס ס"י עושין ק"ן ליכא משום
 ובחוקותיהם כיון דאי"מ להעדמות להס' ומצינו כמס'
 מקומות דדבר שא"י מתכוין מותר א"ך צפ"ר עיין ברש"י
 בכורות דכ"ה ע"א ובחוס' שם הקשו עליו ור"כ הרשב"א
 לענין ק"י"ה בשרת בשבת קל"ג ע"ש ועיין בחש"י בית
 אפרים וי"ד ס"י ס"א שהאריך בדבריהם ועיין בא"ח ס"י
 ש"ח צמ"ח סקל"ו דכל שא"י מתכוין לטעות כלי ליכא
 איסור כלל א"ך דטוי פ"ד ועיין צו"ד ס"י ק"פ ס"ד לענין
 כהונה קעקע הרוסם על עבדו שלא יצרח פטור ובשמיים
 ראש בהנסות כאל דהרסנא ס"י ש"ך האריך בזה ולא
 ידע הפעם דפטור ובחזרי ליראים שבאחי מהמשגיח
 שהביא מסג"פ ס"י ק"ד שכתב הטעם דלא חייבם
 התורה אלא כשעושה כהונה קעקע משום הכתיבה גופה
 כמו שטעמים הגוים בחוקותיהם אבל צעושה חותם צעבד
 שלא יצרח פטור דטוי כדבר שא"י מתכוין וא"ך דטוי ג"כ
 פ"ד ז"ל כנ"ל דכל שא"י מתכוין ליכא איסורא כלל ומי"מ
 שם קו"ל דלכתחלה מיסו אסור כמ"ש הרמ"א שם ועיין
 בציורא"י הנרי"א שם שכתב דלא עדיף מאפר מקלס ע"ג
 מכהו דאינו מותר אלא משום דמכהו מוכיח עליו שא"י
 עושה משום חוקות עכו"ם אלא לרפואה המכס ע"ש וא"כ
 לכאור"ה י"ל גם צאלן א"ך צאינו מתכוין להעדמות לפנ"ס
 דשרי מדל"י מ"מ מדרבנן י"ל דאסור כמו בכתובת קעקע
 ומי"מ חירון הב"ח על קושית הב"י כנ"ל פולה יפס כיון
 דע"כ מדל"י מותר דאינו מתכוין להעדמות א"ך דאיסור
 דרבנן איכא בזה שפיר יכולין חכמים להחיר לקרובי מלכות
 כיון דליכא אלא איסור דרבנן הס' אמרו וחס' אמרו.
 ומשום זה לא נכירא לי מ"ש בחש"י מהר"מ שיק וי"ד.
 ס"י קס"ה דמדברי מהר"ק נראה צמס שהחיר צעושה
 לשם א"ח הועלה או ריוח בעיניו דוקא שיה"י ניכר מתוך
 מעשיו שא"י עושה אלא משום הרווחה אבל אם אינו
 מוכח אסור אבל מדברי הרמ"א ס"י קע"ח נראה מצואר
 דמותר א"ך צאינו מוכח מתוך מעשיו שא"י עושה
 להעדמות להס' ע"ש ולפמ"ש הרי חזינו לענין כתיבת
 קעקע דג"כ הוא משום שלא להעדמות להס' ובירושם על
 עבדו שלא יצרח אסור לכתחלה כמ"ש הרמ"א כנ"ל וגם
 באפר מקלס בעינין מוכח מהוכו ודברי הרמ"א צמ"ט קע"ח
 ג"כ יש לפרש באופן שמוכח מתוך מעשיו שכוונתו לא"ח
 הועלה ובמ"ש כיון שדרכן שכל מי שסוא רופא מומחה
 יש לו מלביש מיוחד כ"י דמוכח מתוך מעשיו שטעם כן
 לשם חועלה וכן בצורפין על המלכים שהביא הרמ"א שם
 דיכר שטעוין כן לשם כבוד המלכים ואנ"י ד"ל דא"ן
 ראי' מכתובת קעקע דעושין כן לשם ע"י לכך הוא חמור
 ובעינין מוכח מתוך מעשיו משא"כ שא"ר ענין של
 ובחוקותיהם שא"ן עושין כן לשם ע"א רק כן הוא נימוס
 שלכם שאסור ג"כ להעדמות להס' בזה לא החמירו כ"כ
 ובענין שכתבו החוס' צע"א ד"ה ו"א חוקס דחרי
 גווי חוקס ס"י א' שטעם לשם חק ע"א ואחד שטעוין
 לשם חורה הכל וטעום שלכם ובחוק לע"א לא מס"י א"ך
 א"י כתיבא באורייתא ע"ש מי"מ מפשטות הענין לא נכירא
 לומר דלאו דובחוקותיהם ולא דכתיבת קעקע שטיסם
 לאוין

והנה בדברי מהר"ק כבר האריכו המתחברים וציורא"י

הנרי"א דחה דבריו מסנהדרין כ"ב ע"ש ועיין

בש"י אמרי א"ש ס"י כ"ס צו"ד מ"ש בזה ובחש"י ב"ש

י"ד ס"י ק"ז וע"ש שכתב דראיות מהר"ק מהא דחולין

דק"ו דאמריו"ן מ"ס הראשונים האכילו בשר חזיר היא

דל"י אלימתה ולפלא עליו שלא ראה דברי הש"ך

במקומו צמ"ט קע"ח שם סק"ד שהביא מאביו הגאון ז"ל

שכתב דראיות מהר"ק תמוה ע"פ המדרש ש"י בשעת

סימן לב

צ"ה אור ליום ו' עשיק נסדר נח תרס"ח לפ"ק סעמ"ט

לכבוד הרב ההר"ף ובקי משנתו זך
ונקי כשית מיה משה ארי קעללער
ני ב"ק קראקא יע"א

מכתבו

כניעני בדבר השאלה בזה אחד שבי' לו
ספר חרש צניחו עם ארון הקדש ופרכת
אחי' נדב את הס"ח והמעולים והפרכת לציכ"ג דש"ס
לפרשו על אסי' דציכ"ג ואחר זמן רובו הגבאי לפרוש
הפרכת על אסי' דציכ"ג והכריז הכל מחש' צדו
ואמר כי בדעתו ה' ליתנו רק לציכ"ג לא לציכ"ד
והגבאי אומר שמוחר לפרשו על אסי' דציכ"ד ג"כ
מטעם דלכ' צ"ד וגדולי הצבור מחנן לשניהו לכל מה שיר"ו.
והנה כבר ראש הצבור דברי הרמ"א באו"ח סי'
ק"ד ס"ט שכחצ' ע"ד המחבר שם שכחצ' כון עמיד
אוחו ספר נעשה ונשתמש בו אוחו ספר אסור לנתיחו
צ"ה אחר והרמ"א כתב שמוחר מפני שלכ' צ"ד מהנה
עליכן לנסוג קך וכברו הטייר מדברי החו"מ מעילת דף
י"ד ע"א ד"ס צנן ומנוחה ע"ו ע"כ ד"ס אפשר דף
פ"ח ע"א ד"ס בר"ע דלא אמרינן לב צ"ד מתנה רק
בנדבה לצבור אבל בנדבה יחיד אפילו הקדשו למסור
לצבור לא אמרינן לב צ"ד מתנה עליהם וכבר הקדו"מ
בזה סג"ו במל"מ פ"ד מ"ה שקלים סי"ב ע"ג ומ"ג
כברו ראו' ממשנה פ"ד דשקלים דאף בנדבה יחיד
אמרינן לב צ"ד מתנה מהא דמקד"ש נכסיו וה"י צנן
דברים הראויין לצבור דר"ע אומר יתנו לאומנן צעדין
ובן עזאי פליג וס"ל דאין הקדש מתחלל על המלאכה
והנה בנדבה יחיד מיידי ולא דק בזה דעממ"א דר"ע
לאו משום לב צ"ד מתנה רק משום דס"ל הקדש מתחלל
על המלאכה וכך קטרת מיידי דהיא קדישה דמיס פתיך
ולא לריך לבא למעט דלכ' צ"ד מהנה טיין במל"מ שם
שאר"ך בזה וצ"ב עוד כתב כצדו מהא דיומא דף
ס"ח ע"ב זא' לו כה"ג לקרות אס' רשע לקרות בצדדי
בון קורא ואס' לאו קורא באינעליה לבן משלו וקאמר
הש"ס שם דצדדי כסוגי ניהנו לסינות צנן שלא בשעת
עבודה והיו דילמא שאני קריאה דלורך עבודה היא
והרמב"ם ע"ג מעוה"כ ה"ט כתב הטעם דקורא בצדדי
בון משום שצ"ג ניהנו לסינות צנן אף שלא בשעת
עבודה והקט"ש כצדו דהא הטעם דצ"ג ניהנו לסינות
צנן היא משום דלכ' צ"ד מתנה עליהם כמ"ס המפרש
במ"ס חמוד דף כ"ז ובשאל"א סי' כ"ט והנה צומא דף
ל"ד ע"א איתא דבצדדי בון סיו שוייס שלשים מנה משל
צבור ואס' רשע לכוסיף משלו מוסיף וא"כ בכה"ס
דסיו נדבה יחיד לפמ"ס החו"מ ס"ל דלי"ש לב צ"ד
מתנה וא"כ אסור לקרות צנן וס"ל להר"ם להביא
הטעם דקריאה לורך עבודה היא דני"מ גס בכוסיף משלו
מוחר לקרות צנן עכ"ד ולא ה"י לריך לביא מהא
דקריאה וצ"ל בפשוט ס"ל לכוסיף דכאן מחזיקין לכוסיף
בון דאמרינן דצ"ג ניהנו לסינות צנן והטעם משום
דא"ל לכוסיף שלא לסינות צנן ובדאיחא בקדושת צ"ד
משום דלא ניתנה תורה למכ"ש ע"ש אי"ז אף
שרינן לו לכוסיף ויבא לידו מעילת בון דבכה"ס לא
אמרינן לב צ"ד מתנה וכבר ראויה זכ' בספר אחרון
אחד וצוה"ר יקשה במ"ס בר"ס פ"ה מ"ה פלי המקדש
כ"ז דיחיד ששהנדב צנן מצ"ג מוסרו לצבור ומוחר
הרי דכל הצדד הוא של יחיד והא"ך שרי ליקח ממנו
בין

לאזוין סס וכמו דשם צייטן סי"י ניכר מחוך מעשו
ומשום מראית עין וחשדא סי"ג בזה וכמ"ס המכ"ס שיק
ממכרי"ק שסוגר כן ולפענ"ד ית' לישב בזה ג"כ קושיא
כנ"ל על המכרי"ק ור"ן פ"ק דע"ו שכחצו דבדבר
ש"ס טעם בדבר ליכא משום ובחוקותיהם ור"ן כתב שם
הלך שורפין על המלכיס משום דאיכא טעם בדבר
שעושין לצבורם וסוף סוף דמסדרין ני"ב דאמר
משום דכתיבא באורייתא ולא מנייחו גמרינן וכבר
האריכו בקושיא זו באחרונים.

ולפענ"ד

בפשוט דבאמת מש"ס הלו מוכח דאיכא
דאיכא טעם בדבר מוחר וריינו משום
דעושין משום הטעם ולא מנייחו גמרינן וסוף
הש"ס לומר משום דכתיבא הוא משום דל"כ ה"י אסור
עכ"פ מדרבנן דמ"מ איתו מוכח מחוך מעשו שאינו עושה
משום הסדמות להס' כל דשם חידשו דבר י"ל דעושין כן
להסדמות להס' וכן במיתה סוף שם ג"כ אין הוכחה
דעושין כן משום טעם ולא פועל הטעם דכתיבא
באורייתא ובדאי אין עושין משום להסדמות וה"י כמוכח
מחוך מעשו עכ"פ עיקר הטעם הוא משום שאינו עושה
להסדמות רק משום טעם ולכן כתב ר"ן עיקר טעם
הסוחר וכן ואף ד"ל דברצ"ס ליכא חשדא אמנם אין
זכ' מוסכס ועיין צו"ד סי' קמ"א דכמה פוסקים ס"ל
דגם ברבים איכא חשדא וכן במ"ס הגאון מוילנא דסי' י"ב
דנלא"ס ה"ו עושין כן ליכא משום ובחוקותיהם י"ל ג"כ
דדוקא ^{הנה"מ} צ"ד לומר לרבים שאינו עושה להסדמות וכ"ל
ולדינא צ"ד הכל לפי ראות עיני הדון שרייבין לראות
צייטס צנן הלו אס' דומה לבתי היפלות שלהם וה"י
דאינו נכון לעשות כן כל שאינו ניכר הדבר טעם שאינו
נעשה להסדמות ואף שכחצ' כ"ה ד"ל דברצ"ס ליכא
חשדא לפמ"ס במכ"ס שיק שם לענין לעשות הבינה
דל"ש בזה לומר דברבים ליכא חשדא דה"י חזינן דרבים
מוסכס קדימס עושין כדי להסדמות איכא חשדא אף
ברבים ע"ש דצדדי וה"י צ"ד רבים עושין מעמפלין
צייטס על חמונה צתי היפלות שלהם ועושין כדי
להסדמות שפיר איכא חשדא וגם עיין צפ"ח יו"ד סי'
קמ"א סק"ח שביא בשם ס' דצדי יוסף שכחצ' דהא
דאמרינן ברבים ליכא חשדא היינו דוקא במקום שאין
בו קדושה אבל בציכ"ג שהיא מקום מיוחד להספול אל
ד"י כ"ע מחרו דהיינו לחשדא טפי מיוחד צניחו ומס'
שקשה עליו הס"ח וכבר דלא משמע כן מע"ס דפר"ך
והא ס"ח צ"י כתיבתא כ"י כבר כתב הרב דצדי יוסף
דכה"ס שאני שסוגי באונס ע"ש ועיין צש"ח מערכת
חיה כלל צ"ד ששאר"ך בזה וגם כבר הביאו הפוסקים
בשם ר"י דף דברצ"ס ליכא חשדא מ"מ מכוער הדבר
ולא י"ל לפמ"ס צה"ס חלק שש"ס סי' וא"י דמשום מכוער
דבר אין איסור רק לכהחלס אבל אס' כבר נעשית וא"י
לשנות ע"ש ויש לשאר"ך בכ"ז ועיין צש"ח שם וא"י
לשאר"ך פס דצ"ל כבר כתבתי דל"ש בזה משום הא
דברצ"ס ליכא חשדא לכן אס' נעשה כחמונה בית חפלה
שלהם וה"י איתו נכון אס' לא שנראה להדיא שאינו נעשה
כחמונה צתי חפלות שלהם. וכן נראה לכאורה כיון דליכא
צייטס רק מחר אחד לא ה"י כחמונה צתי חפלות שלהם
שס' עושין בשני לדידן, אמנם כבר כתבתי דהדבר
תלוי בראות עיניו וכפי הכתבה תעשו.

הכמים לעקר דבר מן מהי"ת בכה"ג וכיל והחוס' צמטילה מיירי ג"כ בהקדש שבא ליד גזבר לזיכא עוד בשאלה אך באמת דברי החוס' בקדושתן ויומא הגיל שכתבו להא דבג"כ יתנו לבינות זכנן הוא רק שלא להפשיטין אינם מוסכמים והרמזים לא ס"ל כן עיין בפ"ה מ"ה כלי המקדש כתב דבג"כ יתנו לבינות זכנן לעיקר זכנן לזבשם זיוס עבודתו ואפילו שלא בשעת עבודה הרי דס"ל דמשום סי"ע דיתנו לבינת זכנן מותר אף ללוגשן, ואחיל כג"ל משום דחכמים יכולין לעקור דבר מהי"ת כיון דסיא בקי"פ.

איברא באמת גוף הקושיא ל"ק בפשוט דעכ"פ סיחוד המנדב יכול להטות צמטמו לבינות אפילו שלא בשעת עבודה והחוס' צמטילה לא כתבו רק דעת המנדב לזכ ע"ש אבל עכ"פ אם המנדב צמטמו מתנה כן בודאי מוטיל ולכך שפיר רשאי יחיד לנדב כל הכנדים כג"ל ויהי באמת מהנה לבינות זכנן וכן מלאחי צהמקנה קדושתן דס"ו הם כג"כ ע"ש שבי אבל יכול כ"ג לעשות משל עלמו ולהטות עליהם לבינות אפילו שלא בשעת עבודה ע"ש ונראה עוד דלא נריך להטות כלל רק ממילא כיון דא"ח שלא לבינות אמרינן מסתמא ה"י דעתו לבינות זכנן ולא ה"י דברים שגבז דה"ו זלבו וזלב כל אדם דמסני כמ"ש הרשב"א בקדושתן ד"כ ע"ש וס"ג כיון דה"ו אומדנא דמוכח דהאריך לבינות זכנן מה"ע דלא ניתנה תורה למס"ש ה"ו באלו התנה בהדיו לבינות זכנן ונס צהא דעבד"י הג"ל גם לפמ"ש דאף שלא ה"י זלבו להטות כלל מ"מ אמרינן כיון דמסתמא יתא בודאי תרם ע"ד חכמים והוא ענין שכתב החוס' וי"ע פ"ח דפסחים מ"ג כמו דאמרינן כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ה"י אמרינן בכל דבר מסתמא ע"ד חכמים הוא עושה ע"ש ועיין בחצוצות הרשב"א ס"י אלף קפ"ה ועיין בפנ"י ד"ש בחצוצות ד"ג ד"ה בגמרא האפקיטכו רבנן לקדושתן ואין להאריך והחוס' הג"ל לא כתבו רק סי"י דלא ידעינן דיתא ל"י להמקדים קן.

שוב מלאחי ביד מלאחי כללי הדינים אוח לי סקססה מהא דעבד"י ע"ד החוס' הג"ל וביא עוד ממנה מקומות ולפמ"ש א"ש דה"ו דמסתמא יתא ל"י להמקדים כן שפיר אמרינן לנד"מ עליהם וכן מלאחי בהגות ח"ס א"ח ס"י קנ"ד שם שכתב בדברי הרמ"א הג"ל דודאו מהתנדבים הראשונים שהיו כן בפירות ושז המנדב סחם ע"ד המנהג הוא מהנדס ע"ש. אמנם לנ"ד. עיין בא"ר ס"י קנ"ד סק"י"ג שכתב דלא אמרינן לנד"מ רק שהוא מנהג מצורר וכל שאין מנהג מצורר ל"ש לומר כן ע"ש ועיין במג"א שם סק"ע"ו והפמ"ג כתב דדוקא דבדר שא"ח לזכר אמרינן לנד"מ משא"כ אם אפשר לזכר ע"ש ובג"ד מי יוכל לומר דהמנהג מצורר לשנות הגם דדבר זה לשנת פריסתה הפרכת מאה"ק זה לאה"ק אחר גל"ז כתב המנדב בס"ט הג"ל לענין המטפחות לבינות זכנ"ת אחר ד"ש מתירין ועיין בגל"ש שם דכוננו להך דיעה בס"י קנ"ג ס"ד דבשוין מותר לשנות ולא צמטין עליוח וכ"כ הכנה"ג בשם דק הביא להצ"י להדיו וא"כ בג"ד סודרס ליכא בודאי דבאמת קדישת ביהמ"ד חמורא מציבכ"ע וא"כ לכאורה בלא"ה מותר לזיכא עליוח דקיי"ל בס"י קנ"ג דמותר לעשות כביבכ"ע. ביסמ"ד אף לענין הפרכת גרלה דלא ימקרי עליוח דלענין הארון והס"ח א"ן חלוק ביבכ"ג לביסמ"ד רק לענין גוף הבטון זכס הביסמ"ד חמור משום שלומדים הם אבל לענין הס"ח והארון והפרכת א"ן חלוק בין ביבכ"ג לביסמ"ד כמוכן רק עכ"פ סקדושה שוות ותלוי בהקדש שיעות הג"ל אם מותר לשנות בקדושות שוות לכן אם המנהג מצורר לשנות בודאי מותר כיון דא"ח עוד

כיון דהכנה להחיר לבינות ממנו משום דא"ח שלא לבינות זכנן ושא בגדשה יחיד ל"א לב ז"ד מחנה וזכס אזרו גם דבריו צמ"ש לענין הכוספס דשרי דלא יפזוס צכהוספס אשר גל"ז דבריו לא נכרין במח"כ רק לפי מ"ש הא חזינן דגם כל שבנד פסק סר"ס דיוחיד יכול למד ועיין במל"מ שם, אכאורה י"ל לפמ"ש החוס' בקדושתן דף ס"ו ע"א ד"ה הקס להס דלע"ג דבג"כ יתנו לבינות זכנן מ"מ מיד סה"י יכולין להפשיטין אסור להס לבינות זכנן והוכרחו להפשיטין ע"ש ומכ"ש דאסור ללוגשן שלא ללודך ועיין בחוס' יומא דף ס"ט ע"א ד"ה בגדי כהונה וא"כ הא דיתנו לבינות זכנן הוא רק שלא להפשיטין וזכס י"ל דלכ ז"ד מחנה אף בהקדש יחיד אף דמקדים לא ה"י דעתו לזכ מ"מ. ז"ד יכולין לעקור דבר מהי"ת בשוא"ת כדא"ח ציבמות דף ל"י וזה חשיב שוא"ת שא"ל להפשיטין חוקף דלע"ג דצא ע"י מעשה הלביבס ואמרינן במכ"ה כ"א בלוצב בגד כלאים דגם בשבא כדי לפשוט וללבוש חייב כיון דההחלה ה"י ע"י מעשה ע"ש אף כזר נהב המל"מ בפ"ה מ"ה ז"מ דרק ה"י דההחלה ממעשה ה"י בלסור אז גם סה"י נחשבת כמעשה אבל אם בההחלה ה"י כביתר לא נחשב סה"י כמעשה עיין שם ועיין במשנ"ה מהגאון מואמוטעש זכ"י וס"ה"ה שבהריך זכס א"כ כאן דמעשה הלביבס הוא כביתר ללודך עבודה לא ה"י סה"י אה"כ כמעשה ויכולין שפיר חכמים להטות אף אם אין דעת המקדים לזכ משום דיכולין לעקור דבר מהי"ת וכג"ל וזכס אפשר ל"י לישב ג"כ מה שמלאחי צמט"ק על מנחות שם דף ע"ו סקססה ממשנה דסוף עבד"י דר"י אומר אף מי סה"י צו דעת להטות ולא התנה ונשכרה אינה דממעט מפני שה"ה הגל"ז ז"ד הרי דגם בהקדש יחיד כתרומה מפני שה"ה הגל"ז ז"ד הרי דגם בהקדש יחיד כתרומה שם אמרינן לנד"מ.

והנה לפמ"ש סר"ס והרע"ב שם דמיירי שה"ה דעתו והשג זלבו להטות וזכס ולא התנה ל"ק קושיא סה"ק כיון דה"י זלבו להטות כן ויתא ל"י זכס שפיר מה"י תנאי ז"ד אמנם החוס' וי"ע שם סקססה דא"כ תנאי טעמייהו דרבנן דהא פ"ו ולבו שווין צמטין כדא"ח פ"ד דהרימות, (ועיין במחל"ס ה"י נדרים שבהריך זכס אז מ"מ צמטין לומר תנאי ה"י זלבו סאול דצמטין פ"ו ולבו שווין ע"ש שהבוא זכס שיעות ומדברי החוס' גרלה ג"כ דס"ל דמכס לומר תנאי ה"י זלבו ולסקר שיעות דלא מה"י סאול דדברים שגבז ל"ה דברים ל"ק קושיא החוס' וי"ע) וע"ש שכתב שכל שה"ה חכס וזר דעת שידע שראוי להטות כן אטפ"י שעל הדימות זו לא עלה דעתו מעולם סאול וכזר ידע שראוי להטות לב ז"ד מחנה על כל היודע שה"י בלא ה"י כן זלבו עכשו על הרומה זו אבל על מי שאינו בר דעה מודה כ"י דאין תנאי ז"ד מוטיל ל"י, ובצאורי הנ"ל שם הביא מהוספתא עבד"י דא"ח בהדיו ר"ח צמטין אם ה"י הדיות ולא התנה תנאי ז"ד הוא הרי דאף בהדיות מה"י תנאי ז"ד ועכ"פ קס"ה ע"ד החוס' ממשנה זו ולפי הג"ל י"ל לפמ"ש הרדב"ז בלשונות הרמב"ם יבא בספר ז"ל י"ד ה"ר דדבר דא"ח בשאלה י"ס כה ע"ד חכמים לעקור דבר מהי"ת אף בקי"ע וא"כ הא הדימות יבנה בשאלה וז"ל הא דבג"ס יבמות דף פ"ט אמרינן גם בהרומה דאין חכמים יכולין לעקור דבר מה"י בקי"ע שם מיירי בהרומה שבא לז"י כזכ דא"ח עוד בשאלה ועיין בצ"ל שם וא"כ צהא עבד"י הג"ל דמיירי בהרומה בשעה שמעלה אוחו מן הבאר קודם שבא לז"י כזכ וא"ח בשאלה עדין לכך שפיר מוטיל תנאי ז"ד אף שלא ה"י דעת החורם לזכ י"ס כה ז"ד

תודם כשנעל מלרתי אלא אם רואה מהנדב גדבא וקרא דויצחו זכאי תודם אינו ליווי אלא רשות וכבר הביא זה בשדה מפרכה זכונה סי' ז' אות י"ד בשם ספר אחד ע"ש. ודליתו בהש"י מהר"ם שיק אריח סי' פ"ח שכתב ג"כ לדברי הח"ס לריון לדחוק צפירות סתיב דלא קאי רק על יודדי הים זה סוי רשות וכחב דסתיב לא כחב דסוי חובב רק לדעת הסוסי צברכות ר"פ הירואה שם דס"ל שהיוצ עשרה לסודות צפויסם הוא מפכב נק ס"ל דלזויתין לחומרל דצפו תרוויסו קבל עם ומושב זקנים ע"ש דס"ל דמס דכתיב בקרא דסללים הוא לעכב וסיס הא דויצחו זכאי תודם הוא ג"כ לעכוב ומחויצין להביא קרבן תודם וע"כ הא דלמרינן דהוי רשות הוא רק ביודדי הים אבל לדעת הסוסי צכ"י ר"י"ם דס"ל מלמור אצוי זכרות שם לרין לאדווי קמי עשרה הוא רק לכהחלה ואין עשרה וקבל עם מפכב צדיעבד שפיר י"ל דגם הא דויצחו זכאי תודם אינו מפכב ולא חובב הוא אלא רשות ע"ש וממילא לשיטה הסוסי אין חילוק כלל וכל ארבעה שוין דרשות להם להביא קרבן תודם.

עוד דעת המחירין לטובה וגם אולי טובים לפרשו לחופה לחתום והוא מנכג מצורר ועיין במג"א סק"ד שם דטוב ג"כ מטעם לדב"מ ע"ש אם המנכג מצורר בזה צודאי מכ"ש דמותו לפרשו על אה"ק צביסמ"ד רק דצעינן בל"ז מנכג מצורר או שיהי המנכג לפרשו לחופה החתים או שיהי עכ"פ המנכג מצורר לשנות אפשר להקל וכנ"ל אבל אם אין המנכג מצורר טעם למס לנו להקל לשנותו צמקוס דליכא דיעות האוסרין לשנות רק לקדושה חמורה ועיין צכ"י קב"ג שם לכן אם אין המנכג מצורר טעם אין להקל לשנות כללפני"ד ועיין בהש"י מהר"ם סי' ח"ב סי' קמ"ד ועיין בשמ"צ שכתב דדוקא בדבר שא"א ליזכר **למרינן** לדב"מ עליהם משא"כ בדבר שאפשר ליזכר ע"ש.

מה שסקסס בקדושין מ"ה ע"א דלמר כ"ש"ם דסכל יודעין דלחות חלטה מדרבנן והקטב מהוס גיטין מ"ה וצ"מ ע"ז במורר שדכו צוול ל"ש לומר אדם יודע כיון דרז פלוג וסובר מוכרס ויואלה סרי דדבר דליכא פלוגתא ל"ש אדם יודע וא"כ הא ציבמות מ"ד ע"א למרינן דר"ע ס"ל דלרות חלטה מדלורייתא ולמס למרינן סכל יודעין דלחות חלטה מדרבנן ולי"ק דדוקא לענין דלא ימנא המעות מהנכג למרינן אולי עפי דרז דל"ש שיהן מהנכג צמקוס דחוינן דרואה לקנות אבל שם צקדושין למיחוב לעעות שמא ילמרו לא חויטנין כיון דסלכס דלחות חלטה מדרבנן ח"פ ועיין מהר"ם"ל בחוס' צ"ק מ"ה ע"א ד"ה מכור שכתב כס"י ע"ש שוב מלאתי הקושוא בהש"י מהר"י אסל"ד ח"ב סי' כ"ב ע"ש מ"ס חס ולפני"ד בשפוט הנקב כמ"ס.

סימן לג

צ"ה אור ליום ג' לסדר ויחי תרס"ט לפ"ק ברל"ד.

כבוד ידידי הרב ההר"ף ובקי המופלג השגון
 וית רענן מושלם במעלות כשית מויה
חנה כ"י גאלאטצער פ"ק יע"א.

מכתבו

הנחמד נכח הטיעני ולעשות ראוט חפתינו להטיב בקולר אמרים על קושיותיו אשר איצ לפני וכו' וכו' בראשיה סאומר תמס על סתי"ס אריח סי' נ"א שכתב נידון זכרה סודאס סדי שריונין לסודות י"ש חילוק ציטיס דסיינו סלעלס ראשונים שחשבן דוד סמלך ע"ס ילא מציח סאסוריס וחולס וכו' צמדבר דכתיב צכ"י ויצחו זכאי תודם הן המס חייצין להביא קרבן תודם וסעולס מן הים אינו מחויב בחודס רק צסודאס צקכל רז ותרי רבנן וסרואס כבודו לסיפך מדבריו ברש"י זכחים ד"ז ע"א ד"ס לא דידי ח"ל ואעפ"י שלא צלו על סוד"י אחס דלרבעס לריונין לסודות קדלמרינן צברכות כתיב צכו ויצחו זכאי תודם ושחט תודם צשעת עלייתו מן הים לשם תודם שספרים על יליתו מציח סאסוריס עכ"ל ססוור וסרי מפורש ברש"י דשוין ה"ס סעולס מן הים ליואל מציח סאסוריס דמציילין קרבן תודם עכ"ד יודע אני מוס שזס אינו שנים אשר כחב לי קושוא כלזו על סתי"ס צני סחריף מו"ס חייס שליט"א ולחיבת פס קודש סתי"ס זיל י"ל לחרץ דבריו דכס בלמה לצבריו לריונין לומר דעכ"פ סלעלס סכ"ל מחויצוס להביא קרבן תודם ובלמת בחו"כ פי' זו וסוצא ברש"י שם צפסיק אס על תודם קרבנו יליתא דלפילו צמן ציטמ"ק לא סיי חובב מוטלת להביא קרבן

והנה פלוגתא דסתי"ס וסוור הלוי צכ"א דסלריכו ספוסקים אי לשון לרין סוי לכהחלה או גס דיעבד ועיין צכ"י סי' ר"ע שם ועיין ציפיר אחן להנאון חיד"א זיל מערכת ז' אות וכו' ע"ש בקולות בזה ובשדה כללים אות לדיק וסציוו מסכ"י צכללי סגמל ססביא מרש"י זכרות דמ"ו דס"ל לרין לכהחלה משמע ע"ש ע"כ ד"ס לגולס ר"י שכתב וסאי לישנא לכהחלה משמע ולפ"ז לרקו דכרי סתי"ס ולי"ק מרש"י סכ"ל דרש"י לפעמי' דס"ל לרין לכהחלה משמע וממילא הא דלמר אצוי לרין לאדווי קמי עשרה סעשרס הוא רק לכהחלה וסי"ס סקרצן תודם הוא רק לכהחלה ואינו אלא רשות ולכן לדידי' כולס שוין וכנ"ל וסתי"ס לא כחב רק לשיטת סתי"ס דס"ל דמס דלמור צחללים הוא לפיכוכא וכנ"ל אך צלמת מס ססבינו צתי"ס דסלעלס חוץ מיוודי הים מחויצוס להביא קרבן תודם לא נסיר"ה כלל לומר כן דכ"א קי"ל דתודם צכ"ס מן סמעשנר עיין זכחים ד"י ומנחום דפ"ב וצתי"כ פי' זו סכ"ל וכו' סוי דבר שצחובס הא אינו צא אלא מן סחולין ודוחק גדול לומר דלא מיירי מתודם שמקריצין כג' סללו דלא משמע כן מססוימה סתי"ס ובלמת סרואס צתי"ס לא כחב רק דלתי' לנדור עליסם זכח תודם וסיו צגדר מלוא אבל לא חובב לכן שפיר עיקרי קרבן תודם אפילו של סכך ג' רק רשות ועיין כעין זה צצילס דל"ו ע"כ דמס דליכא ק"ה מלוא קרי ל"י רשות וע"ש צריש דל"ז דכ"א דצצקר יודע ורפך ולעצב אל סנח יודך דכ"א מדבר"י קבלס וקרי ל"י רשות ע"ש ברש"י וסי' צזס אף דכ"א מלוא מדבר"י קבלס להביא קרבן תודם מ"מ לא סוי רק רשות ושפיר מותר להביא מן סמעשנר ולסתי"ס סמלוא סיו רק צכ"י ולא ציוודי הים ובלמת לא נסיר"ה לומר כן ועיין ברש"י פי' זו שכתב ג"כ לסד"א דויצחו זכאי תודם קאי על כל סדי ע"ש וחל"מ.

ב' סקסס על סרמצי' צכ"י סמל"ה צשוד"ס סרלשון שכתב שגם על מלוא דרבנן שייך לומר פלוג לעין דבר תודם מצברכות ד"כ ע"כ דלמר רכ"א נשים מחויבות צקדוהס רק מדרבנן ופריך רבא וסא ד"ה קלמור וסביא מסל"ה שם כבר סלריכו בזה צפלי סכללים עיין בשדה צכללים אות ד' וצפלת ססודס אות ד' ססביא מהר"ס מחזרים שעתמו על סרמצי' צכ"י ואין לסלרין.

ומה שסקסס צכ"א שכתב סרמצי' שם דניסך סמיס לא סוי

בעוהשי"ת

ס פ ר

ש א ל ו ת ו ת ש ו ב ו ת

מנחת יצחק

1234567

חלק שמיני

גמר חובב

ברורי הלכות העומדות על הפרק ונחוצות
למעשה בארבעה חלקי השולחן ערוך

אשר חנן ד' אותי הקטן והצעיר

יצחק יעקב ווייס

רב ואב"ד

לכל מקהלות האשכנזים עיה"ק ירושלם תובב"א

ירושלים ת"ו

שנת תשנ"ג לפ"ק

שהקטירו יכי שיך לאמירה פיטום הקטרת, יכמו שאימרים לפני התפלה קודם אמירה פיטום הקטרת, אתה היא שהקטירו וכי צחוספה דברים כדופם צסידורים, יצהו הרמזים דלא הזכיר מאמירה פיטום הקטרת אחרי התפלה, וכנראה דס"ל דלא אומרים, על כן אין לומר אתה היא שהקטירו וכי אחרי אין כאלוקינו, אבל צסידור רב עמרם שס"ל ד"ל פיטום הקטרת אחרי אי"כ כמבואר צטרי שם, לכן כחצ לומר אתה היא שהקטירו כנ"ל.

והנה צבי אצדורסם (שיר כל יום אי"כ) כתב יומר אתה היא שהקטירו וכי צסידים אי"כ, יאח"כ פיטום הקטרת ואח"כ אתה הקיס יכי יתגדע"א כל השינה, יחינו דס"ל דצי הנוכחאים יסודיתם צברנו קרש ויש לומר צרייחי, ומשים דאתה היא שהקטירו יכי מקושר לפיטום הקטרת לכן יש להקדימו, יאחרי אמירה קטירה אתה תקום וכי שאין לי שייכות לקטורת, ירק היא חפנה צפי"ע, יש לומר אח"כ כנ"ל, יצסידור של הרצ יהוא עפ"י ניסח הארו"ל כחצ לומר שיהיה תיכף אחרי אי"כ, יקודם אתה תקום יכי יאח"כ אתה היא שהקטירו יכי ואח"כ פיטום הקטרת, וגם כן מטעם כנ"ל דאתה היא שהקטירו יכי שיך לפיטום הקטרת, ע"כ סמכה ¹²³⁴⁵⁶⁷ לה, משאי"כ אתה תקום יכי כנ"ל.

ושוב ראיתי צבי "צרכי יוסף" (ס"ו ק"ל"ג אות י) כתב וז"ל: יש מלקדקים שכשאמרים פיטום הקטורה צסדר האמירות אומרים אתה היא ד"א שהקטירו וכי, אך צסוף פי חפנה הבהר אתר שאימרים מתחילים ויאמר ד' אל משה קח וגו', וטעמן כי אתר פי התמיד צצוקר יערצ תכוונים

לקטורת ממש ע"ד ושלמה פרים שפחנו, אך אתר חפנה הבהר אמירה פיטום הקטירה היא ממש שמירה ילכן אין אומרים הקדמת אתה הוא וכי עכ"ל, לפי"ז י"ג דגם להרמזים אימרים אחרי אי"כ פיטום הקטורת, ומ"מ ס"ל דאין לימר אתה הוא שהקטירו מטעם שכתב בצרכ"י, ואיך שיהיה אבל זה צדור דאתה היא שהקטירו מקושר עם אמירה פיטום הקטורת, ילכן אך דיש אומרים פיטום הקטירה ילא אתה היא שהקטירו, אבל יומר אתה הוא שהקטירו בלא פיטום הקטורת ציידחי נא, ¹²³⁴⁵⁶⁷

ובזה נצוא לצאר צהשינוי בן ימים החול לצבת ור"מ, דהנה הרמ"א (או"ח ס"ו קמ"ב סעי' צ) כתב, דהנה שאל לומר פיטום הקטורת אחרי התפלה שמתהרין למלאכתן יחייבינן שמה ידלג עי"כ, אבל צצבת יי"ע שאין מתהרין אימרים, וגפי"ז אין יומר י"כ אתה היא שהקטירו ששיך לפיטום הקטורת צימית החול רק צצבת ור"מ, יהנה צסידורים שה"י נדפסום צניסח אשכנז עפי"ד הרמ"א כנ"ל, שפיר תיבן מפני מה צצחול לא ה"י אימרים אתה היא שהקטירו יכי, אבל צצבת ור"מ שאימרים פיטום הקטירה אימרים י"כ אתה הוא שהקטירו יכי כנ"ל, יאף שאנחנו שמתפללים צנוסח האר"י אומרים אך צימית החגי פיטום הקטירה אחרי התפלה, אבל משנה ראשונה צסידים שג אי"כ לא זיה ממקושר כן נראה ני צריד צצח"י.

והנה צזה גיכי יידידי ע"ז דישה"ע כל הימים ויחיתם ככך חותמו צרכי

יצחק יעקב ווייס

סימן יג

בגדון לסתור ביהכ"ג שצר מהכיל כל המתפללים כ"י ולבנות אחרת בית כנסת גדול יותר

הרדמים הרצון שני שלישים מהמתפללים אין להם מקום בביתמ"ד, ומתפללים בחוץ.

והנה פלפלה צצחמה צצברי הכ"ס (צ"ב ד"ג ע"ב) דלא ליסתר אי"כ יכי אי"ד ממש פשוטא יא"ד ממש ללוי מאי ציניתי וכי, וע"י תצ"כ צזה צספרי (ח"ג ס"ו קל"ו), יכעה צפרום הח"ס"פ אין עחי עחי להאר"ך, יאחנס מחמת כי גיסי כנ"ל שליט"א אמר לי כי הוצר נאמן שצא"ה תיכף אתר יי"ע צצתהכס להתחיל צצתירה ע"מ צצונה, אציא צקלרה עכ"פ.

והנה התימר היותר גדיל צצד"ד היא כיון דהיא קלר מהכיל עד שצי שליטום מהמהפללים צצמן קבלה לכל אין מקום צפנים, ה"י כחזא צ"י חייב"א, וכמו שהצאח מדברי הר"ש (צ"ב) שם דכל צנין שא"ל לצניחו צלא סחירה כנין להחזיב אתר הצנין ה"י כ"ס צכ חייב"א, אך העיריה דצ"ע לא הוצא

בס"ד, ירושלים עה"ק ח"ו יום ג' ויקרא השל"ט לפ"ק.

שוכס"ס אל כבוד ש"ב הרה"ג חו"ב טובא וכר כש"ת מוה"ר מנחם ארנסטר שליט"א. אהדעה"ט באה"ר.

הגב"י בזה ע"ד אשר פנית אלי בשם גיסי הגה"צ שליט"א בשאלה העומדת על הפרק וז"ל "מכיון שביהמ"ד הגדול בקרייתנו שנבנה ע"י מרן כק"ו הארמ"זר בעל אמרי חיים ז"ל לפני עשרות בשנים, צר מהכיל בו את כל הקהל הקדוש הרוצים להתפלל בו, ולכן ביעתינו להרחיבו ולעשותו בית גדול שמתדלים בו תורה ותפילה, והמבון שמקודם צריכים לסתור את הבנין הקיים ולהקים במקום הזה ממש את הבנין החדש, ולכן נפשינו בשאלתינו אי שרי לסתור את הביהמ"ד הזה עכ"ל השאלה, והנה גיסי חותנו הגה"צ שליט"א אמר לי בע"פ כי בימי

דברי הראש הגיל, ואני אוסיף לא רק שאינו מוצא, אלא נכאורה הוצא הסיפוך ברמיא (בס"י ק"צ ס"א א'), דכתב שם הרמ"א וז"ל ואפילו לא ראו לסחור רק מחילה אי להרחיבו דינא הכי (שאלין סוחרין המחילה אלא בזמן החדש בזה הישן ואח"כ סוחרין, כמבואר במג"א ובמ"צ שם), והיא מדברי הרמב"ם ובר"י, אבל כבר תמה בביאור הלכה שם, דרבינו ירוחם תלמיד הראש לא הזכיר כלל דעת הראש רבו, וכתב דאלו דמספיקנה ה"א דחילוף שדות יש בדברי הר"י, ודין דזקן להרחיבו ז"ל אחר תיבה לאלתר ע"ש, ולפי"ז וכו' דבריו ממש כדברי הראש רבו, ועוד כתב להשוות כל הדעות, דכוונת הרמב"ם רק בדאפשר בלא"ה, אבל כשהביכ"י קטן מהכיל אה כל המחפלין שם, ואי אפשר לתקנו אח"כ יסחור מתחילה כל הבנין דשרי, דהוא כעין תיובת דשרו רבן ודעת הראש עכ"ד, והנה כי בן ראייתו בתשו' ארי דבי שילאי (ארי"ה ס"ג), דכתב לאחד דברי הראש ותלמידו בר"י, עפ"י"ת דיש לחלק בין אפשר ללא אפשר, וכתב דכן תיבתו בש"י"ת משלח בנימין (ס"ג ל"ג) דכתב באמצע התשובה, וז"ל כשסוחרין בית הכנסת מפני תיובת או מפני קטנה וכו', משמע דמותר אף הסתירה מקודם מפני קטנה ע"מ לפשותה גדולה, ותמה על הפ"יג (א"ח סק"ג) דכתב דאם ביה"כ קטן מהכיל יש ללדו, דהאין אפשר ללדו להיפוך כיון דהביחור מבואר להדיא בלשון הראש ע"ש.

אוצר החכמה

כה"ג במג"א שם (סק"ג), וכ"כ כה"ג בתשו' מהר"א הלוי (ח"צ ס"ג ל"ב) ע"ש, ובתשו' מנחה אברהם (ארי"ה ס"ג י"ח) ע"ש.

אמנם אם אי אפשר באופן הגיל, הרי אנו לריכוס לבוא לכל משי"ב בתשו' כתב סופר שם בנידון, אחרי שביאר באריכות דברי הש"ס (צ"ב) הג"ל ושיטת הפוסקים בזה, סיים בזה"ל תורה הטובה כי רצו המחירים בדאיכא צהכמים אחרת, אך אם אין עוד צהכמים שיכיל כולם של כל המחפליים עד עכשיו, ל"ה בכלל צהכמים אחריתו, אף שבהלטרפות בתי כנסיות קטנים יכלו כולם לא מושל, אלא כיון ששכרו אקרו"ע מקום מיוחד להפגל שם במרווח כל הזמן של הבנין, וכתבו וחתמו בשטר קאנטראקט בני קביעת זמן רק כל ימי הבנין וקבלו עליהם קנס מדי לדידי האזכר והמשכיר באופן שאין לחוש שמא ימשוך זמן הבנין או יתשלטו ובתוך כך יתבטל מקום מיוחד לתפילה, מושל לשיטת הסוברים בדאיכא צהכמים אחריתו שרי, וגם כיון שהכולאות הבנין מינה צהכמים קא רבו בנידון, שוב אין לחוש לאויס שמא יתערבו המעות למנוח אחרת וע"י יפגעו ולא יבנו, ילאו בזה גם ידי הרמב"ם ורש"ם וטור והמחבר, ועוד והוא העיקר דנפישא גברי וא"ח בלא"ה ליכא תיובת גדולה מזו, מכל הנהו פעמים (ועוד ה"י בנידון עעמיס כמוסיס שא"ח להעלות על הספר) סיים בכתב דהיתרה אם יסכימו אהו דיינא דקרתא קדישחה הרבנים המורים בהלכה טכתי"ר.

אוצר החכמה

אמנם בביאור הלכה שם הביא מתשו' החשב"ץ (חלק ב' ס"א ק"ט) דפסק שם צפשיטות דעת הרמב"ם, ומשמע שם קאת דבכל גוונא אסור כפשטות לשון הרמב"ם ע"ש, ולונו לומר אף באופן דאי אפשר בלא"ה, ולע"ד אם נדייק בדברי החשב"ץ שם, יש לומר דאיו"ר באפשר בלא"ה, דז"ל השאלה, שאלת נכר שרצו לסחור כותל ציבכ"י והתנדבו מעות לנרך הבנין ואח"כ תששו שמא אחר שיסתרו הכותל לא יכא להם פנאי לבטוא ומפני חשש זה נמלכו להניחו כמות שהוא ועתה רוליס לתקן המקור ממשות ארתה גדבה אם הוא מותר וכו', וכתב שם באמצע התשובה דהסקדש הזה לא חל עליהם כלל והקדש בטעות ה"י ואינו חל וכו' לפי שאסור לסחור ציבכ"י עד שיכ"ה להם ציבכ"י אחר וכו' ע"ש, ול"ע אף דאסור לסחור קודם שבנין, הרי יש ענה לבנות הכותל החדש ואח"כ לסחור בישנה, ואם כן אמאי פשיטא לי דלא חל ההקדש, אלא עכ"י"ת מיו"ר באופן שלי"ה לנרך כ"ב, באופן שה"י אסור לסחור אף באופן שיבנו הכותל החדש קודם, ואין ראי' ממש לאסור אף באופן שקטן מהכיל, דצבכ"י יש לומר דהוי כחזא צה תיובת, דמותר אף לסחור אח"כ לבנות, וע"י מזה בתשו' כח"ס (ארי"ה ס"ג י"ז). אבל מ"מ כיון דל"ה היתר צרור כל כך דבתשו' נוצ"ת (ס"ג י"ח בארי"ה) נראה דמה דבימים נוראים המקום דחוק לא מבי. לכן ה"י בדרך היתר מוצטר עפ"י הלכה להרחיב הציבכ"י ע"י שיטתו קודם הכותלים החדשים להלאה מהכותלים הישנים, ואח"כ יסתרו הכותלים הישנים, ונמלא הציבכ"י מתרחב מאליו, וכדאי"ח

דהנה בנ"ד נאמר לי אשר לפי התוכנית אי"ח לבנות הכותלים החדשים לפני סתירת הישנים, אמנם מה שנקט לעיקר הכת"ס יש גם בנידו', דהציבכ"י עכשיו קטן מהכיל כל המחפליים בזמן קבלה נכל, ואין מקום רק לשלש המחפליים, כג"ל, בודאי הוי בכלל נמלא תיובת לדעת הראש וש"ס הג"ל, ואנו לריכוס לסדר שיכ"ה באופן שיטרפו עוד שאר סניפי היתרה שצבכ"ים בג"ל,

דהנה כפי מה שאמר לי יש שם מגרש השור ככפל מהולאות הבנין החדש, ואפשר לשעבד כל המגרש והולאות הבנין הג"ל, יעשו השעבוד באופן חוקי בין עפ"י ד"י ובין עפ"י דיוויסם שלח יוכלו לבטל השעבוד רק אחרי שכבר נבנה הבנין החדש בשלימותו, אך עדיין יש לחוש למכ דאי"ח בש"ס (צ"ב ד"ג ע"ב), וע"י צש"ע (יו"ד ס"ג רנ"ב) ועו"י וס"ך שם, דלמא מתרמי להו פדיון שבויים ויכחי להו, ואף דהוי מילתא דלא שכיחא חששו, ע"י צבכ"י שם, מ"מ כיון שאמרנו לי שיש מקום להפגל כל המחפליים עכשיו בציבכ"י, וצבכ"י ז"ל דאי"ל לסניף היתר שצבכ"ים בג"ל, משום דהכולאות מיני קא רבו, אך הצי"ב בביאור הלכה (ס"ג ק"צ), אף דמלוד ג"כ להחיר צות צהכמים אחריתו, מ"מ התנה תנאי דיש מקום לכולם צרו"ח להפגל, וצבכ"י כתב צמ"צ (ס"ג ק"ג ס"ק ס"א) ע"ש, ובנ"ד כפי הנראה לא יכ"ה כל כך צרות, לא חוי לאנטרופי השלשת המגרש באופן הג"ל, דהרי מדברי הכת"ס שם, במה שלא ראה לסמוך על מה שיש עוד בתי

ונמכר ויחזן לכל מי שירצה והיו ממונה ממש וכו' עבליק, והנה צנדיד דומה ממש לכל הכ"ל.

אבן גם במכירה היבט דמהני, כתב הרמ"א שם וכל זה לא מייירי אלא כשיש להם בית הכנסת אחרת, ואז אם אין להם רק צרכים אחרת אסור למכרו דהא אפילו לסתרו אסור עד שיצנו אחרת (רצונו ירוחם מ"ב ח"ה) עכ"ל, וצ"ל להם צרכים אחרת, תלוי בפלוגתא של העו"ז והמג"א המצוה (ברס"י קצ"ב), והמג"א לשיטתו כתב דמש"כ הרמ"א אלא כשיש להם צרכים אחרת, ר"ל כשנצלו עבשיו אחרת, אבל כשיש להם שתי צתי כנסיות מקודם אסור למכור אחד, אצל להעו"ז מותר אפילו בלא צנאו עבשיו רק יש להם צי צתי כנסיות, וע"י מ"ב שם (סי"ק מ"ה), בתנאי כשאותו צרכים מרווח יבוא ממזיק לכולם וכ"ל עיי"ש.

אמנם הגאון הרעק"א בהגותו על המג"א (סי"ק כ"ז) שם, כתב דהא דאסור למכור רק כשצנו אחרת חז"י בפלוגתא הרמב"ן והר"ן, דלעת הרמב"ן דסובר ה"א דז"ה צמח"ע יבולין למכור ח"ף למשהו צ"י שיכרא הוא משום דיכולין להפקיע קדושת צרכים בכ"י, לדו"י עכ"ל ל"ל דצנו צרכים אחרת, דל"כ מ"ש מלכתור, אבל לדעת הר"ן דהביתר למוש"י צ"י שיכרא הוא משום דהקדושה הנה על המעות, לא קשה מהא דאסור נסתרו, דשאי בתם דליכא חניפין שיחול קדושה עניו עיי"ש, ולפי"ז כתב צמח"ע מחזה אצרהם (או"ח סי' י"ח), דהיבט דיש צרכים אחרת מותר למכרו, משום דיש ס"ס, א"י שמא כה"ן דהביתר משום דחל הקדושה על המעות ונא בעינן צרכים אחרת, צ"י דלמא כהעו"ז דסגי צ"ל להם צרכים אחרת עיי"ש.

וא"כ צירוף מכירה דמהני צנדיד כמו צרכין, יש לנו עוד סניף להחיר הסמירה ע"מ לבנות אח"כ, כיון דבינתים יש להם מקום אחר להחפלא, ח"ף דלא יהי צריח כל כך כ"ל.

ועוד נמנא צמח"ע בית שלמה (או"ח סי' כ"ח) ובצמח"ע מחזה אצרהם שם נקוזה ממקל"ת משות המכירה ס"ח דהיא קדושה חמורה, וצ"ח מותר לכ"ע כל שיש להם צרכים אחרת עיי"ש.

ונוסף על כל הכ"ל ה"א דה"ק מה שכתב צנדיד חיים שם לברר דצתי מדרשים של לדיקי דור שמיחדים צניחם, אין להם דין צב"מ"ד להיות עליו קדושת צרכים, שכ"י אנו רואים שמשמשים צו דברים שאין רשאי להשתמש צב"מ"ד סחם אפילו ע"י תנאי במקומו שעושין סעודה נשואין ושוחקין בשמחת מלוה כנהוג אשר אין רשאיין לעשות כן צב"מ"ד אחר, וגם ישנים צב"מ"ד של לדיקים שנית קבע דאסור עפ"י הד"ן, ועוד כמה חשמישים כידוע, ח"ף הטעם דלדיקים צונים רק לשם בית ועד לה"ח להקבל יחד ולשתוח צב"מ"ד בכל המערכ לשתתה מלוה, וגם להשתמש ללרבי האורחים בכל מה שילטרכו, ורק שחפלאו צו ג"כ, ח"ף לא שיהי קדושת צרכים עליהם, וכן שמעתי שדייק אחד אמר בפירוש

כנסיות, כתב צב"ל אצל ח"ו צתי כנסיות קטנים וציונים לא יספיקו אפילו כולם יחד שיכנסו כל צ"ב וכל זמן הבנין לא יהיו אלא שמתפללי צניח"י הגדולה צב"מ"ד קבוע כמאז להחפלא אפילו צדחק צב"מ"ד לכ"ע אסור עכ"ל, שמע מינה מדבריו דאלו הי מקום שיכלו כל המתפללים צב"מ"ד הישנה להחפלא אפילו צדחק, היה מיקל ב"ל התקנה שכתבו וחתמו בקאנוערחקט כ"ל, ולכן צנדידנו שיש מקום שיתפלאו צאותו הומום שיצא החדשה כולם ציחד אפילו דל"ה צרווח כל כך יש להקל צירוף השלשה הכ"ל, אפילו להמ"ב הכ"ל, וע"י צמח"ע מבר"א אב"ח (או"ח סי' כ"ח כ"ט) דמייירי ג"כ בעינן סמירה להרמיז הבנין דשקיל וערי הרצה צביאור דברי הש"ס ופוסקים, וסו"ס שם (בס"י כ"ט) צב"ל, ומכ"ש צנדיד דצתי לאצטרופי ג"כ דעת הרא"ש דלכרובי ולהגדיל הבנין ה"ל נמי כתיובא צב"מ"ד תיבא הבקשים ככולם ח"י, וגם היבט דכפתא לל"וי, וגם מעי"ת הכולל מוכנים, לכ"ע מותר למכור תחילה, וצנדיד שומרו לבנות מיד תמיד ציום וצלינה כצ"ע אחרון עכ"ל, וגם צנדיד היבט כן הנו לפי הכ"ל, זולת מה שכתב צנדיד דיד"י לר"ף הבקשים ככולם, אצ"ל נפי המצוה צפוסקים שהצנאו ע"ל, ח"ף בלא לירוף זה יש להקל, וצנדיד שומרו לבנות תמיד, ור"ף דכתב ציום וצלינה, הנה כפי הנו"ע צמח"ע זמני עבודה הפוטנים צב"מ"ד היו דבר שאינו באפשרות, והעיקר שומרו לבנות צנו הרף כפי האפשרי.

וליתר שחא יעשו ע"י מכירה, דהנה צמ"ע (סי' קצ"ג סעי' ז') הוצאו החילוקים בעיניו מכירת צב"מ"ד בין של כרכים או של כפרים, וצרכים א"ס תלו חייתו דעתה היהוד, ויש לדין מה דין צב"מ"ד הנה כמו שג כרכים או של כפרים, וא"ס של כרכים הוי כמו תלו אורח דעתה יהוד, וכבר האיר לנו א"ח הדרך צמח"ע דברי הייס (ח"ב חו"מ סי' ל"ב), בנה ש"ן שם צצתי מדרשים של לדיקי הדור, וכתב שם צצמל"ע התשובה חז"ק וגם י"ל דאפילו דנימא דלו דין צב"מ"ד מ"מ כיון דאדעתא דיד"י צא יכול לעשות צו מה שירצה כמבואר צ"מ"ד, ורק שכתבו הפוסקים כולם וצניח"ס המג"א דדוקא רב אשי שהי מושל בקדושתו וחורחו על כל העולם, לא צומננו לא מהני א"ס נהנו אחרים מעוה לזה, או א"ס צני העיר מוח"ס, אצמבואר הכ"ל צמ"א וצ"ע קצ"ג, מ"מ צמ"ח המנהג צזמן הזה שהלדיק צונה ציתו מקום חפילה וצית ועד והוא מנהיג הצי"מ"ד כר"נו, כ"ע מודים דאדעתא דיד"י צנה, ורשאים לעשות כר"נו, וכ"כ המה"ר"ם ז"ל והמ"ב ז"ל דבדיהם תלו דעת מנכ"י המדונה יצ"ש, וא"כ זאת ידיע צודאי דהכל תלו דעת הלדיק, ורשאי הוא לעשות צו מה שירצה, וא"ס נימא דנתנו מעוה לבנות, מ"מ אדעתא דיד"י נהנו, וכמבואר בתשובה ה"ק, וצפרע שנתנים רק להלדיק כמו שנתנים לו לצורך ציתו ולא נחשב עמי כידוע, ולכן מ"מ"ה המנהג שנמכרים צתי לדיקים ע"ס הצב"מ"ד, ולפי"ד שגם צב"מ"ד הקדוש של אדמו"ר רבן של כל ישראל מבר"א מליצונסק זל"ה"ה נמכר לצמ"ב אחד, ולכן צודאי הוא חולה דעת הלדיק

בשעה ציית ציבמ"ד צביחו, אמר צבנתו שמתנה צפירוש שצונה בית ועד, אבל לא היה קדושה ציבמ"ד עליו יכי עכ"ל, ונראה דמה שהביא בשם לדיק אי שהתנה צפירוש זה רק לרווחא דמילתא, אבל גם צנא תנאי צפירוש, סתמא דמילתא הכי הוי מכמה ראיות של מטעם רב כנ"ל וכל המציאר שם, וכ"ז נראה דשייך גם צנ"ד לאצטרופי לכל כנ"ל, וארוינתא הרבה בזה, דאף דבד"ח שם (סי' י"ב) מחמיר מאד שלא לסחור הישנה קודם ההדשה אפילו אם יש לו מקום ללנוי, בלתי אם יושלם הראשונה שייכלי להתפלל בה בקיץ ובחורף עכ"ל על דא דהתק עי"ש, צנ"ד אף לשבתא אף חשב מטעם כנ"ל.

ומכש"כ צנ"ד יג גם בהכניס אחריתי לא רק מקום ללנוי כנ"ל.

תבוא לוינא דצבאטרפות כל כנ"ל, מותר לסחור ע"מ לצניח לפאר לגדל לרחוב ולרימס בית ד' מקדש מטעם, וזכה לחזות צנוטס ד' צננין בית עילמים צביחת גוא"ל צנ"ח.

והנני צזה דידי דושה"ע כה"י ובשלמא רצא חיתנו גיסי הגה"ל שליט"א, וזכה לחוג את חג המילים בשמחה ודילוח ילאכיל מן הזבחים ימן הפסחים על קור מזבח ללנוי צנ"ח.

יצחק יעקב ווייס

סימן יד

בנדון יין מיץ ענבים הנעשה מרכז יין לעגין «בורא פרי הגפן»

בס"ד, חודש אדר תשמ"א.

הנה מיץ ענבים הנעשה מרכז של תירוש מענבים תחת השנחת הברי"צ, היינו הרכו נעשה תחת השנחה וניהן ההוראה כמה רכו ליתן לתוך המיץ, וגם ליתן חלק יין גמור, ומחמת שלי"ה אפשר לפזר ליתן כ"כ אחוים רכו ויין כפי הוראת הברי"ד, לפן נתפרסם שיש להוסיף כאר"א לצורך ברכת בפה"ג כמה אחוים יין גמור כפי הוראת הברי"צ, והנני בזה רק לברר מה שנוגע לברכת בפה"ג אם נעשה כפי הוראת ביה"ד כנ"ל.

היות שיצא קול בעיר שהמיץ ענבים הנעשה מרכז של תירוש מענבים שמכשלים את התירוש כל כך עד שהתירוש עומד על רבע, אח"כ מוזגין את הרכו עם כים ויין כפי הוראת הברי"ד, ונעשה תחת השנחה עוד בברי"צ הברי"צ וצלה"ה שלפנינו, ומברכין עליו בפה"ג, ועכשיו אומרים בשם רב גדול אחד שליט"א שאין לו דין יין ומברכין עליו, "שהכל, ובאשר שלטני"ד לא בן הוא וכבר נהגו בן בבמה מדינות לעשות מיץ ענבים כנ"ל, ומברכין בפה"ג, ואין סודא פה ומצפנ"ה, לפן הנני לבאר שאין לעני"ד לחשוש כלל בזה.

הנה נאמר לי שברכ"ג כנ"ל, צנה יסוד ערערו על דברי כנה"ג בהסוכה (סי' א') שכתב ח"ל והווי יודע שבביתו עסיק בזה דקדקתי ענ הסורבי"ט וכ"י שאין ראוי נקדש עני, ושאין לומר עניו צברכתי צפה"ג אלא שהכל נה"י צברי, שראיתי לרב ז"ל צנ"י (א"ח סי' ר"ב מהודס א') כתב כתיב צא"ח על האירופי מצדן עניו שהכל ופשוט הוא, וענין הארופי הוא שדורכים הענבים ואחר דריכתם משומים צתירוש עפר ענן יודע שעה אחת או יותר מטעם כדו שולג היין הולא מהס מהרה ויעמוד במתיקות, יאח"כ מחממין אותו בכדו שאין כו"כ (צכה"ח העתיק בכדו שתי"ב), גם הסורבי"ט יכ"י השייכים העפר צתירוש כדו שיהי מחוק ולא יהוי צו טעם קיוה"א, וא"כ כ"ש מהאירופי,

דבין צזה יצין צזה, אותו הטפר גורם שהתירוש לא יעשכ יין, אלא יעמיד צמחיקתי, וכן דעתי מכמת לצרך עניו שהכ"ג, יכמדימה לי שבקשטא כך מצרכין עליו, וכיין שצרכתו שהכל אין מקדשין עני, יזה י"ל פשוט כננע"ד כנ"ל, וס"ל נהרה"ג כנ"ל נדמים נד"ד גם כן לזה.

והנה כפי שזכר לי הסדר עשייה מין ענבים מרכז כנ"ל, אין נוהגין צחוכי כמין עפר כנ"ל, יאין כלן רק ציביל הרבה עד שמתמעט יעמד על רבע, אשר כמו למ"ד דאין מצרכין צפה"ג על יין מצושג, כמבואר צנ"י (א"ח"ה) שם דצרו הפוסקים שס"ג כן, שפי שיטתם כתיב צשערו השיצה נגלוים (סי' רנ"ח), וז"ל ישאלתם יין מצושל בין שיעמד על רבע בין שאין חסר אלא רבע אי"ג פחית מרבע, בין שמכבר בין שאינו מכבר כמו נשתנה לגרופיחא, יאין מצרכין עליו ואין מקדשין עניו, ומצרכין עליו שהכ"ג, נפיכך אין צו משום גינ"ו, ואין צו משום מנט גיי, דאמר רבא יין מצושג אין צו משום גינ"ו, ואין צו משיס מנט גוי, יאין צו משום יי"ג, ורבא יאלתא פסיקתא קאמר מצושל סתמא, ל"ש ללעמק ג"ש חסר רבע, יי"ש נגמר ענ רבע, וכן הלכה עכ"ד. (והיבא צ"י הו"ה, א"ח"ח ש"ס), והיינו משיס דהגלוים כנ"ל, מן הסוברים דענ יין מצושל אין מצרכים צפה"ג כנ"ל, כנור"כ נהמוש"ע שם (סעי' א') שפסקו להכה, דאש"ג דענין יי"ג נא מחנכך במצושל, אבל בפה"ג מצרכין, ועי' נג"ח שם, נדידכו מדנקטו סתמא דעל מצושג מצרכין, אין חיונו כמה שנתמעט ע"י הציביל, דאפיני אם נתמעט כל כך עד שעמד ענ רבע מצרכין צפה"ג.

אמנם אף אם נותנים צחוכי כמין עפר כנ"ל, אשר נפו דברי כנה"ג כנ"ל אין מצרכין צפה"ג, ינפי"ז צחיר"ס שנתנו צו העפר כנ"ל שיטמוד צמחיקותו, אין מצרכין צפה"ג, ויודע דנמעט עישן כן בכל חירוש, שנותנין צו כמין חומר כנ"ל, שיטמוד צמחיקותו, וכ"ש מצרכין כעת צפה"ג, וזל שמעטו מי שיפרפק צזה. והטעם נראה דמצינו להכנה"ג